

พฤติกรรมกรรมแสวงหาสารนิเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

นางสาวทักษพร จินตพยุกุล

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-17-1763-6

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

INFORMATION SEEKING BEHAVIOR OF LIBRARIANS IN CENTRAL LIBRARIES
OF STATE HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

Miss Thaksapron Jintapayunagkul

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Library and Information Science

Department of Library Science

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2002

ISBN 974-17-1763-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์ พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง
สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
โดย นางสาวพัทธพร จินตพยุงกุล
สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรณพิมล กุลบุญ

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

..... คณบดีคณะอักษรศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ม.ร.ว. กัลยา ติงศภัทธิ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประยงค์ พัฒนกิจจำรูญ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรณพิมล กุลบุญ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชลธิชา สุทธิรินทร์กุล)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดวงเนตร วงศ์ประทีป)

ทักษพร จินตพยุกุล : พฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลางสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ. (INFORMATION SEEKING BEHAVIOR OF LIBRARIANS IN CENTRAL LIBRARIES OF STATE HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS) อ. ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรพนพิมล กุลบุญ. 228 หน้า ISBN 974-17-1763-6.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศของบรรณารักษ์ หอสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ในด้านวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศ แหล่งสารนิเทศ ทรัพยากรสารนิเทศ วิธีการสืบค้นสารนิเทศและปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศ การใช้ประโยชน์จากแหล่งสารนิเทศและทรัพยากรสารนิเทศที่ได้รับ

ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานประจำ เพิ่มพูนความรู้ประสบการณ์ทั่วไป ปรับปรุงประสิทธิภาพในการทำงาน แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงาน และติดตามความก้าวหน้าทางวิชาชีพ ในระดับมาก แหล่งสารนิเทศที่บรรณารักษ์แสวงหาสารนิเทศในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หอสมุดกลางที่ปฏิบัติงาน โดยเกณฑ์ที่ใช้ในการเลือกแหล่งสารนิเทศในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ให้สารนิเทศที่ทันสมัย ทรัพยากรสารนิเทศที่บรรณารักษ์แสวงหาสารนิเทศในระดับมาก คือ เว็บไซต์ เนื้อหาของทรัพยากรสารนิเทศที่บรรณารักษ์แสวงหาในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เทคโนโลยีสารนิเทศ วิธีการสืบค้นที่บรรณารักษ์ใช้ในการแสวงหาสารนิเทศในระดับมาก คือ สืบค้นจากรายการออนไลน์ (OPAC) ปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศที่บรรณารักษ์ประสบในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รายชื่อของทรัพยากรสารนิเทศที่ได้รับจากการสืบค้นรายการออนไลน์(OPAC) บางครั้งไม่สามารถหาตัวทรัพยากรสารนิเทศนั้นได้จากชั้นเก็บ แหล่งสารนิเทศที่บรรณารักษ์นำสารนิเทศที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หอสมุดกลางที่ปฏิบัติงาน ทรัพยากรสารนิเทศที่บรรณารักษ์นำสารนิเทศที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เว็บไซต์

ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศของบรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ และกลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า พบว่า ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์

ลายมือชื่อนิสิต.....

สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

การศึกษา 2545

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4380120122 : MAJOR LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

KEY WORD: INFORMATION SEEKING BEHAVIOR / ACADAMIC LIBRARIAN

THAKSAPORN JINTAPAYUNGKUL : INFORMATION SEEKING BEHAVIOR OF
LIBRARIANS IN CENTRAL LIBRARIES OF STATE HIGHER EDUCATION INSITIUTIONS

THESIS ADVISOR : ASST,PROF. PANPIMON KOONLABOON 228 pp. ISBN 974-17-1763-6.

The purpose of this research was to study the information seeking behavior of librarians in central libraries of state higher education institutions in terms of information seeking objective, information sources, information resources, methods and problems of information seeking, and the usage of information sources and resources received.

The research results revealed that librarians in central libraries of state higher education institutions seek information for the objective of routine work usage, increase general knowledge and experience, improve work efficiency, solve problem while working, and follow-up on professional improvement in the high level. The source of information used in the high level and had the highest mean score was the central libraries that the librarians work in. The criteria in choosing the information source with the high level and had the highest mean score was information that was up to date. The high level of information resource sought by librarians was from the website. The high level and the highest mean score of information subject sought by librarians was information technology. The high level of information seeking method used by librarians was OPAC searching. The high level and the highest mean score of information seeking problem was not being able to find the titles of information sought from OPAC on the library shelf. The source of information that librarians was able to make the most usage in the high level and had the highest mean score was the central library that the librarians work in. Finally, the information resource that librarians was able to make the most usage in the high level and had the highest mean score was website.

The analysis of variance is used to investigate the significant difference of information seeking behavior of acquisition librarians, catalogers and reference librarians in terms of information seeking objective, information sources, information resources, methods and problems in information seeking. The result showed that the majority had no significant difference.

Department Library Science

Student's signature.....

Field of study. Library and Information Science. Advisor's signature.....

Academic year 2002

Co-advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถ และความช่วยเหลือของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณพิมล กุลบุญ อาจารย์ที่ปรึกษาผู้ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ และกำลังใจแก่ผู้วิจัยอย่างยิ่ง ตลอดช่วงเวลาการทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประยงศรี พัฒนกิจจำรูญ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชลธิชา สุทธิจันทร์กุล และอาจารย์ดวงเนตร วงศ์ประทีป กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้ข้อคิดเห็น และคำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณบรรณารักษ์หอสมุดกลางสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทุกท่านที่ตอบแบบสอบถาม และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย และขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ให้ความอนุเคราะห์ทุนบางส่วนสำหรับการทำวิจัยในครั้งนี้

ท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และครอบครัว ที่ให้กำลังใจเป็นอย่างดี แก่ผู้วิจัยตลอดมา

ทักษพร จินตพยุกุล

พฤษภาคม 2546

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....	6
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	7
1.5 วิธีดำเนินการวิจัย.....	7
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2 ปฏิทรรศน์วรรณกรรม	
2.1 พฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศ.....	9
2.2 รูปแบบของพฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศ.....	10
2.3 แหล่งสารนิเทศ.....	17
2.4 ทรัพยากรสารนิเทศ.....	19
2.5 หน้าที่และบทบาทบรรณารักษ์หอสมุดกลางงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ/ งาน วิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ/ งานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า.....	21
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	23
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
3.1 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	27
3.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	30
3.3 การทดสอบเครื่องมือในการวิจัย.....	31
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	31
3.5 การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล.....	31

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

4	การวิเคราะห์ข้อมูล	
4.1	ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	33
4.2	ตอนที่ 2 พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศ.....	41
4.3	ตอนที่ 3 การใช้ประโยชน์จากแหล่งสารสนเทศและทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับ.....	131
5	สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	
5.1	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล.....	155
5.2	การทดสอบสมมติฐาน.....	202
5.3	ข้อเสนอแนะและประยุกต์ผลงานวิจัย.....	203
5.4	แนวทางสำหรับการวิจัยในอนาคต.....	205
	รายการอ้างอิง.....	206
	ภาคผนวก	210
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	228

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญญัตราง

ตารางที่	หน้า
1. จำนวนประชากรที่ศึกษาจำแนกตามหอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ.....	28
2. จำนวนแบบสอบถามที่ส่ง ได้รับคืน และนำมาวิเคราะห์ได้จำแนกตามหอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และฝ่ายงานที่สังกัดของบรรณารักษ์.....	35
3. งานที่บรรณารักษ์รับผิดชอบจำแนกตามฝ่ายงานที่สังกัด.....	38
4. ประสิทธิภาพการทำงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำแนกตามฝ่ายงานที่สังกัด.....	40
5. วัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศ.....	43
6. ประเภทของแหล่งสารนิเทศที่บรรณารักษ์หอสมุดกลางแสวงหา.....	46
7. แหล่งสารนิเทศบุคคล.....	49
8. แหล่งสารนิเทศห้องสมุด.....	52
9. แหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพ.....	54
10. แหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต.....	57
11. แหล่งสารนิเทศอื่นๆ.....	60
12. เกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารนิเทศ.....	63
13. ประเภทของทรัพยากรสารนิเทศที่แสวงหา.....	66
14. ทรัพยากรสารนิเทศประเภทสื่อดีพิมพ์.....	70
15. ทรัพยากรสารนิเทศประเภทสื่อไม่ดีพิมพ์.....	73
16. ทรัพยากรสารนิเทศประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์.....	76
17. ลักษณะของสารนิเทศที่แสวงหาจากฐานข้อมูลออนไลน์.....	78
18. ชื่อและลำดับความสำคัญของฐานข้อมูลออนไลน์ที่บรรณารักษ์หอสมุดกลางแสวงหา สารนิเทศ.....	82
19. ชื่อและลำดับความสำคัญของเว็บไซต์ที่บรรณารักษ์หอสมุดกลางแสวงหา.....	87
20. เนื้อหาของทรัพยากรสารนิเทศที่แสวงหา.....	94
21. วิธีการสืบค้นสารนิเทศ.....	98
22. โปรแกรมค้นหาที่บรรณารักษ์หอสมุดกลางที่ใช้ในการแสวงหาสารนิเทศ.....	100
23. ลำดับความสำคัญของวิธีการสืบค้นที่ใช้.....	103
24. เหตุผลที่เลือกวิธีการสืบค้นเป็นวิธีแรก.....	105

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
25. ปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศ.....	107
26. ปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ.....	110
27. ปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศบุคคล.....	113
28. ปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศห้องสมุด.....	116
29. ปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพ.....	118
30. ปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต.....	121
31. ปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศอื่นๆ.....	128
32. ปัญหาด้านทรัพยากรสารนิเทศ.....	127
33. ปัญหาด้านวิธีการสืบค้น.....	133
34. การนำสารนิเทศที่ได้รับจากแหล่งไปใช้ประโยชน์.....	132
35. การนำสารนิเทศที่ได้รับจากแหล่งสารนิเทศบุคคลไปใช้ประโยชน์.....	134
36. การนำสารนิเทศที่ได้รับจากแหล่งสารนิเทศห้องสมุดไปใช้ประโยชน์.....	136
37. การนำสารนิเทศที่ได้รับจากแหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพไปใช้ประโยชน์.....	138
38. การนำสารนิเทศที่ได้รับจากแหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ตไปใช้ประโยชน์.....	140
39. การนำสารนิเทศที่ได้รับจากแหล่งสารนิเทศอื่นๆ ไปใช้ประโยชน์.....	143
40. การนำสารนิเทศที่ได้รับจากทรัพยากรไปใช้ประโยชน์.....	145
41. การนำสารนิเทศที่ได้รับจากทรัพยากรสารนิเทศสื่อตีพิมพ์ไปใช้ประโยชน์.....	144
42. การนำสารนิเทศที่ได้รับจากทรัพยากรสารนิเทศสื่อไม่ตีพิมพ์ไปใช้ประโยชน์.....	152
43. การนำสารนิเทศที่ได้รับจากทรัพยากรสารนิเทศสื่ออิเล็กทรอนิกส์ไปใช้ประโยชน์...	154

สารบัญภาพ

ภาพประกอบ

หน้า

1. แบบจำลองพฤติกรรมกรรมการแสวงหาสารนิเทศ ของ Hayden.....12
2. แบบจำลอง การสืบค้นสารนิเทศ ของ Ellis, Cox และ Hall.....13
3. แบบจำลองพฤติกรรมกรรมการแสวงหาสารนิเทศ ของ Bates.....15

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบัน ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ข้อเท็จจริง ความคิดเห็นต่างๆ หรือที่เรียกว่าสารสนเทศนั้นเป็นสิ่งจำเป็นและประโยชน์ต่อบุคคล ไม่ว่าจะเป็นในด้าน การตัดสินใจ การศึกษา การค้นคว้าวิจัย การปฏิบัติงาน การพัฒนาตนเอง การพัฒนาสังคมและการดำเนินชีวิต ด้วยเหตุนี้ความต้องการใช้สารสนเทศของบุคคลจึงมีอยู่ตลอดเวลา สารสนเทศกับคนจึงมีความสัมพันธ์กันโดยตรง เมื่อบุคคลต้องการจะนำสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ เพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว การแสวงหาสารสนเทศจึงเกิดขึ้น บุคคลรู้จักแสวงหาสารสนเทศจากแหล่งที่คาดว่าจะมีสารสนเทศที่ตนต้องการ เช่น จากห้องสมุด ศูนย์สารสนเทศ จากตัวบุคคล เช่น เพื่อนร่วมงาน ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน จากผู้ใกล้ชิด จะเห็นได้ว่าการแสวงหาสารสนเทศเป็นกิจกรรมที่บุคคลกระทำเพื่อหาข้อมูลข่าวสารที่จะตอบสนองความต้องการที่ตนตระหนักและเล็งเห็น และจะจบลงเมื่อได้รับสารสนเทศที่ตนต้องการ (ประภาวดี สืบสนธิ : 2530)

พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของแต่ละบุคคลจะมีความแตกต่างกัน บางคนอาจคิดค้นหาคำตอบด้วยตนเองหรือจากความรู้ที่ตนเองมีอยู่ อาจถามผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน หรือค้นคว้าจากวรรณกรรมต่างๆ ในห้องสมุด Taylor (1968: 178) กล่าวว่า เมื่อบุคคลต้องการแสวงหาสารสนเทศ ขั้นตอนแรกคือการถามเพื่อนร่วมงานเพื่อทราบถึงแหล่งวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนต่อมา เป็นการค้นหาเอกสารส่วนตัว และ/หรือ การเข้าใช้ห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศ และเมื่อเข้าใช้ห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศ บุคคลต้องตัดสินใจต่อไปว่า จะถามจากบรรณารักษ์หรือค้นหาสารสนเทศด้วยตนเอง

Wilson (1981: 4) จำแนกช่องทางการแสวงหาสารสนเทศของบุคคลออกเป็น 4 ช่องทาง ได้แก่

1. การแสวงหาสารสนเทศโดยไม่พึ่งระบบสารสนเทศ ได้แก่ การใช้ประสบการณ์ส่วนตัว ประสบการณ์จากเพื่อนร่วมอาชีพ
2. การแสวงหาสารสนเทศโดยใช้ระบบสารสนเทศ เช่น การสืบค้นสารสนเทศจากบัตรรายการในห้องสมุด เป็นต้น
3. การแสวงหาสารสนเทศโดยผ่านตัวกลาง เช่น ขอให้บรรณารักษ์ห้องสมุดช่วยหาสารสนเทศที่ต้องการ เป็นต้น
4. การแสวงหาสารสนเทศโดยผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น การสืบค้นสารสนเทศจากฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

Chen และ Herson (1982) ได้จำแนกแหล่งสารนิเทศออกเป็น 3 แหล่ง คือ แหล่งสารนิเทศประเภทบุคคล แหล่งสารนิเทศประเภทสถาบัน และแหล่งสารนิเทศประเภทสื่อมวลชน

แหล่งสารนิเทศประเภทบุคคล ได้แก่ ประสบการณ์ส่วนบุคคลจากเพื่อนร่วมงานหรือผู้เชี่ยวชาญ ตลอดจนความคิดและประสบการณ์ของบุคคลผู้แสวงหาสารนิเทศ สำหรับแหล่งสารนิเทศประเภทบุคคลถือเป็นแหล่งสารนิเทศที่ไม่เป็นทางการ (Informal Information Source)

แหล่งสารนิเทศสถาบัน คือแหล่งที่เป็นหน่วยงานหรือองค์กร ได้แก่ สมาคมวิชาชีพ ห้องสมุด ศูนย์สารนิเทศ และถือเป็นแหล่งสารนิเทศที่เป็นทางการ (Formal Information Source)

แหล่งสารนิเทศประเภทสื่อมวลชน ได้แก่ หนังสือ วารสาร วิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ ซึ่งจัดเป็นแหล่งสารนิเทศที่เป็นทางการเช่นเดียวกัน

ในการแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศต่างๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งสารนิเทศที่ต้องการ บุคคลจะมิเกณท์ในการพิจารณาเลือกแหล่งสารนิเทศที่แตกต่างกัน โดยทั่วไปเกณฑ์ที่บุคคลใช้ในการคัดเลือกแหล่งสารนิเทศ ได้แก่ ความถูกต้อง (Accuracy) ความครบถ้วนสมบูรณ์ (Completeness) ความน่าเชื่อถือ (Reliability) ความเที่ยงตรง (Preciseness) ความทันสมัย (Currency) ใช้ได้ในเวลาที่ต้องการ (Timeliness) ค่าใช้จ่าย (Cost) และเข้าถึงได้ง่าย (Accessibility) (Summers, Matheson, and Conry, 1983: 200-204)

เมื่อบุคคลพิจารณาเลือกแหล่งสารนิเทศแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการสืบค้นสารนิเทศ ซึ่งพฤติกรรม การสืบค้นสารนิเทศของแต่ละบุคคลจะแตกต่างกันไป เช่นเดียวกัน จากการวิจัยจำนวนมากในด้านพฤติกรรม การแสวงหาสารนิเทศของกลุ่มบุคคลต่างๆ เช่น นักวิทยาศาสตร์ นักสังคมศาสตร์ แพทย์ หนายความ เป็นต้น ทำให้มีการสรุปและสร้างรูปแบบ (Model) ของพฤติกรรม การสืบค้นออกมาแตกต่างกันหลายรูปแบบ ดังตัวอย่างรูปแบบ ของ Ellis, Cox และ Hall (1993) และรูปแบบของของ Bates ดังนี้

Ellis, Cox และ Hall (1993) สรุปพฤติกรรม การสืบค้นสารนิเทศของบุคคลว่า ประกอบด้วย กระบวนการ ต่อไปนี้

1. การเริ่มต้นสืบค้น (Starting)
2. การติดตามการอ้างอิง (Chaining) ได้แก่ การติดตามเชิงอรรถและรายการอ้างอิงในหนังสือ บทความวารสาร และการติดตามรายการอ้างอิงในดรรชนีการอ้างอิง เช่น Science Citation Index เป็นต้น
3. การสำรวจอย่างคร่าวๆ (Browsing) ได้แก่ การสำรวจจากตัวเอกสาร เช่น สำรวจหน้าสารบัญหนังสือ เพื่อความีสารนิเทศในเรื่องที่ต้องการหรือไม่ การสำรวจรายชื่อสิ่งพิมพ์ในรายการอ้างอิง การสำรวจรายการออนไลน์ (OPAC) หรือฐานข้อมูลออนไลน์อื่นๆ เพื่อพิจารณาว่ารายการสารนิเทศชื่อใดที่ตรงกับความต้องการ เป็นต้น
4. การกลั่นกรองแหล่งสารนิเทศเพื่อเลือกสืบค้น (Differentiating) โดยพิจารณาความแตก

ต่างระหว่างแหล่งสารนิเทศต่างๆ ที่สำรวจ เพื่อคัดเลือกแหล่งสารนิเทศที่เป็นประโยชน์สำหรับสืบค้นโดยละเอียดต่อไป

5. การติดตามสืบค้นแหล่งสารนิเทศที่เลือกสรร (Monitoring) โดยจะทำการสืบค้นแหล่งสารนิเทศที่เลือกสรรอย่างลึกซึ้ง เพื่อให้ได้รับสารนิเทศใหม่ๆ เพิ่มเติม หรือเพื่อให้ได้สารนิเทศในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งที่ต้องการ

6. การคัดเลือกสารนิเทศที่เกี่ยวข้อง (Extracting) เป็นการคัดเลือกสารนิเทศที่สืบค้นได้จากแหล่งสารนิเทศ เฉพาะรายการที่ตรงกับความต้องการ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้เท่านั้น

7. การพิจารณาความถูกต้อง เทียบตรงของสารนิเทศ (Verifying) เป็นการพิจารณาความน่าเชื่อถือของสารนิเทศที่เลือกสรรแต่ละรายการ

8. จบการสืบค้น (Ending)

สำหรับรูปแบบของ Bates (1989: 195-208) พฤติกรรมการสืบค้นสารนิเทศของบุคคลมีดังนี้ คือ

1. การติดตามเชิงอรรถหรือรายการอ้างอิง (Footnote chasing หรือ Backword chaining) คือ การติดตามรายการอ้างอิงจากเชิงอรรถในหนังสือและบทความที่สนใจ

2. การสืบค้นจากบรรณานุกรมอ้างอิง (Citation searching หรือ Forward chaining) คือ การติดตามรายการอ้างอิงในบรรณานุกรมอ้างอิง เช่น Social Science Citation Index เป็นต้น

3. การสืบค้นวารสารหลักย้อนหลัง (Journal run) โดยกำหนดชื่อวารสารหลักในสาขาวิชาที่ต้องการสืบค้น และเปิดสำรวจวารสารชื่อนั้นๆ ทุกฉบับ การสืบค้นวิธีนี้จะทำให้ได้บทความในเรื่องที่ต้องการจำนวนมาก เนื่องจากวารสารหลักในสาขาวิชาต่างๆ จะมีบทความที่เกี่ยวข้องในสาขานั้นๆ สูงกว่าวารสารอื่นๆ

4. การสำรวจชั้นหนังสือ (Area scanning) เป็นการสำรวจหนังสือที่อยู่ในชั้นเดียวกัน เพื่อให้ได้หนังสือในเนื้อหาที่ต้องการได้หลายเล่ม

5. การสืบค้นบรรณานุกรมและบรรณานุกรมและสาระสังเขปในเรื่องที่ต้องการ (Subject searches in bibliographies and Abstracting & Index service) โดยสืบค้นจากหัวเรื่องในเครื่องมือดังกล่าว

6. การสืบค้นจากชื่อผู้แต่ง (Author searching) เป็นการสืบค้นในกรณีที่ทราบว่าผู้แต่งคนใดเขียนเรื่องในสาขาที่ต้องการ อาจใช้ชื่อผู้แต่งคนนั้นในการสืบค้นเพื่อให้ได้งานเขียนของผู้แต่งนั้นเพิ่มเติมในหัวข้อเดียวกัน

หลังจากบุคคลแสวงหาและได้รับสารนิเทศแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการนำสารนิเทศที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ ซึ่งสารนิเทศที่ได้รับจากแหล่งต่างๆ อาจนำไปใช้ประโยชน์ได้มากน้อยแตกต่างกันไป เช่น งานวิจัยของ Dunn (1986) ซึ่งศึกษาพฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัย Loma Lind วิทยาเขต La Sierra พบว่านักศึกษาใช้ประโยชน์จากห้องสมุดมหาวิทยาลัยได้มากที่สุด ในขณะที่งานวิจัยของ Subramanyan (1983) ซึ่งศึกษาพฤติกรรมการแสวงหา

สารนิเทศของนักศึกษาระดับปริญญาเอกที่กำลังทำวิทยานิพนธ์ในสาขาสังคมศาสตร์ ของมหาวิทยาลัย Sri Venkateswara พบว่านักศึกษาระดับปริญญาเอกใช้ประโยชน์จากบรรณานุกรมทำวิทยานิพนธ์ได้มากที่สุด

ในการศึกษาพฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศของบุคคลกลุ่มต่างๆ นั้น ผลของการศึกษาจะนำไปสู่ การพัฒนาระบบและบริการสารนิเทศของห้องสมุดและหน่วยงานสารนิเทศอื่นๆ ให้ตรงตามความต้องการ และการใช้ของบุคคลได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

สำหรับงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศ ได้ศึกษาจากกลุ่มบุคคลต่างๆ หลายสาขาวิชาและหลายอาชีพ โดย Varlegs (1987) ได้แบ่งกลุ่มบุคคลที่ศึกษาออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มนักวิชาการ และกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพ

1. กลุ่มนักวิชาการ (Scholars) คือ บุคคลผู้ปฏิบัติงานวิชาการทั้งด้านการเรียนการสอน การวิจัย และการทดลองต่าง ที่มีลักษณะงานมุ่งเน้นการศึกษาค้นคว้าและวิจัยทางวิชาการ แบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มย่อย คือ กลุ่มนักวิทยาศาสตร์ กลุ่มนักสังคมศาสตร์ และกลุ่มนักมนุษยศาสตร์ ซึ่งการวิจัยพฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศของทั้ง 3 กลุ่มพบว่า

กลุ่มนักวิทยาศาสตร์ แสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศที่เป็นทางการเช่น จากวารสาร และแหล่งสารนิเทศที่ไม่เป็นทางการ เช่น การสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญในอาชีพเดียวกัน โดยวิธีการสืบค้นสารนิเทศของกลุ่มนักวิทยาศาสตร์จะแตกต่างกันตามลักษณะของงาน เช่น นักฟิสิกส์จะสืบค้นสารนิเทศจากการสำรวจรายชื่อรายงานการวิจัย นักเคมีจะสืบค้นสารนิเทศจากดรรชนีและสาระสังเขป นอกจากนี้ นักวิทยาศาสตร์จะสืบค้นสารนิเทศจากฐานข้อมูล และไม่ให้ความสำคัญกับการใช้เครื่องมือช่วยค้นที่ห้องสมุดสร้างขึ้น (Chen and Hernon 1982 ;Bernal,1975)

กลุ่มนักสังคมศาสตร์ แสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศที่ไม่เป็นทางการ เช่น การสอบถามจากเพื่อนร่วมงาน การประชุม การเข้าร่วมสัมมนา โดยใช้วิธีการสืบค้นสารนิเทศจากการสำรวจดรรชนีและสาระสังเขป และใช้ทรัพยากรสารนิเทศในรูปแบบของบทความวารสารมากกว่าหนังสือ (Stoan 1991)

กลุ่มนักมนุษยศาสตร์ แสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศที่เป็นทางการ เช่น หนังสือและทรัพยากรสารนิเทศส่วนตัว และใช้วิธีสืบค้นสารนิเทศจากบรรณานุกรม โดยไม่จำกัดอายุของทรัพยากรสารนิเทศ (Wiberley and Jones,1989)

2. กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพ (Professionals) หมายถึง บุคคลที่มีอาชีพให้บริการเป็นหลัก โดยมีความรู้ด้านทฤษฎีที่ศึกษาเป็นพื้นฐานในการประกอบวิชาชีพ มีสมาคมวิชาชีพและมีจรรยาบรรณของวิชาชีพของตนเอง และความเชี่ยวชาญในอาชีพจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานการให้บริการ (Leckie, 1996: 169) สำหรับผู้ประกอบการวิชาชีพในกลุ่มนี้ ได้แก่ แพทย์ วิศวกร นักกฎหมาย ครู พยาบาล และบรรณารักษ์ เป็นต้น กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพจะมีพฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศแตกต่างกัน เนื่องจากลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ดังตัวอย่าง เช่น

วิศวกร จากการศึกษาพบว่าแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศที่ไม่เป็นทางการ โดยการถามจากเพื่อนร่วมงานและใช้ประสบการณ์ส่วนตัวเพื่อนำความรู้ที่ได้ไปแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน และแสวงหาสารนิเทศในเรื่องเฉพาะเจาะจงในสาขาที่สนใจเท่านั้นโดยใช้วิธีการสืบค้นจากการสำรวจรายการอ้างอิงท้ายเอกสาร โดยเฉพาะรายงานการวิจัยและสืบค้นจากดรรชนีการอ้างอิง(Leckie, 1996 ; Hemer and Hemer 1967)

แพทย์ จากการศึกษาพบว่าแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศที่ไม่เป็นทางการ โดยใช้ประสบการณ์ส่วนตัวและสอบถามเพื่อนร่วมงาน ต่อจากนั้นจึงแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศที่เป็นทางการคือ ห้องสมุด สืบค้นจากดรรชนีวารสารและสาระสังเขป เช่น Index Medicus ทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์และฐานข้อมูล MEDLINE (Glitz, 1988; Hurd, Weller, and Curtis 1992)

บรรณารักษ์ จากการศึกษาพบว่าแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศ 4 ประเภท คือ แหล่งสารนิเทศภายในองค์กร แหล่งสารนิเทศภายนอกองค์กร แหล่งสารนิเทศประเภทสิ่งพิมพ์ และแหล่งสารนิเทศส่วนบุคคล โดยแสวงหาจากแหล่งสารนิเทศภายในองค์กรที่เป็นแหล่งสารนิเทศประเภทบุคคลมากที่สุด (McClure and Samuels 1985)

สำหรับบรรณารักษ์ซึ่งเป็นกลุ่มหนึ่งของผู้ประกอบวิชาชีพ นอกจากปฏิบัติงานประจำคือ รวบรวมสารนิเทศ จัดระบบ นำเสนอ ให้บริการและเผยแพร่สารนิเทศแล้ว บรรณารักษ์ยังต้องตื่นตัวและแสวงหาสารนิเทศเพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ทางวิชาชีพ เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงานประจำ แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำงาน ติดตามความก้าวหน้าทางวิชาชีพ ปรับปรุงประสิทธิภาพในการทำงาน และเพิ่มศักยภาพของตนเอง เพื่อสามารถพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ จัดระบบ และจัดบริการสารนิเทศได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีสารสนเทศและสังคม โดยเฉพาะบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งมีหน้าที่สนับสนุนภารกิจของสถาบันคือ การสอน การวิจัย การให้บริการวิชาการ และการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม บรรณารักษ์ยังจำเป็นต้องติดตามความก้าวหน้าของวิชาชีพทุกด้าน ทั้งทางด้านทรัพยากรสารนิเทศซึ่งต้องจัดหาทรัพยากรที่มีคุณค่าให้สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน การวิจัย ต้องติดตามความต้องการของคณาจารย์ บุคลากรและนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัย เพื่อจัดเตรียมสารนิเทศได้อย่างเหมาะสม และสามารถประเมินประโยชน์ของแหล่งและทรัพยากรสารนิเทศให้กับผู้ใช้บริการได้ นอกจากนี้บรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ยังต้องติดตามความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว เพื่อให้มีความรู้และความเชี่ยวชาญสามารถแนะนำการสืบค้นสารนิเทศจากฐานข้อมูลออนไลน์ต่างๆให้กับผู้ใช้บริการ สามารถวางแผนพัฒนาระบบสารนิเทศและวิเคราะห์ความต้องการของผู้ใช้ให้สอดคล้องกัน ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานของห้องสมุดสอดคล้องกับภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยอย่างมีประสิทธิภาพ

จากความสำคัญของการศึกษาพฤติกรรมแสวงหาสารนิเทศ และบทบาทของบรรณารักษ์ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์จะศึกษาพฤติกรรมแสวงหาสารนิเทศของบรรณารักษ์ห้องสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ในด้านวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศ แหล่งสารนิเทศ ทรัพยากรสาร

นิเทศ วิธีการสืบค้นสารนิเทศ ปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศ และการใช้ประโยชน์จากแหล่งและทรัพยากรสารนิเทศที่ได้รับ ซึ่งผลที่ได้รับจากการวิจัยจะเป็นแนวทางสำหรับหอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในการพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศและระบบสารนิเทศให้สอดคล้องกับการแสวงหาและการใช้สารนิเทศของบรรณารักษ์ และเป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานสารนิเทศต่างๆ ในการสร้างความร่วมมือในด้านทรัพยากรและบริการสารนิเทศ เพื่อตอบสนองการใช้สารนิเทศของบรรณารักษ์

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา

1. พฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศของบรรณารักษ์ หอสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ในด้านวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศ แหล่งสารนิเทศ ทรัพยากรสารนิเทศ วิธีการสืบค้นสารนิเทศ และปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศ
2. การใช้ประโยชน์จากแหล่งสารนิเทศและทรัพยากรสารนิเทศที่ได้รับ

สมมุติฐาน

1. พฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ แตกต่างกันตามกลุ่มงานที่ปฏิบัติ
2. บรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐใช้ประโยชน์จากหอสมุดกลางที่ปฏิบัติงานได้ในระดับมาก

ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง

1. ตัวแปรอิสระ

บรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 3 กลุ่มงาน ได้แก่

1. งานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ
2. งานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ
3. งานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า

2. ตัวแปรตาม

วัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศ

แหล่งสารนิเทศ

- ประเภทของแหล่งสารนิเทศ
- เกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารนิเทศ

ทรัพยากรสารนิเทศ

- ประเภท
- เนื้อหา

วิธีการสืบค้นสารนิเทศ

ปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศ

การใช้ประโยชน์จากแหล่งและทรัพยากรสารนิเทศ

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรในการวิจัย คือ บรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 26 แห่ง โดยจะศึกษาเฉพาะบรรณารักษ์ 3 กลุ่มงาน คือ งานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ งานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ และงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า การเลือกศึกษาเฉพาะบรรณารักษ์ 3 กลุ่มงานดังกล่าว เนื่องจากเป็นกลุ่มที่ปฏิบัติงานทั้งด้านงานเทคนิค และงานบริการของห้องสมุด ซึ่งในหอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐทุกแห่งมีการแบ่งกลุ่มงานดังกล่าวอย่างชัดเจน และแต่ละกลุ่มงานมีจำนวนบรรณารักษ์ปฏิบัติงานหลายคน

จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นพบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐทั้ง 26 แห่ง มีจำนวนทั้งสิ้น 307 คน จำแนกเป็นบรรณารักษ์งานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ จำนวน 78 คน บรรณารักษ์งานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ จำนวน 143 คน และบรรณารักษ์งานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าจำนวน 86 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับการแสวงหาสารนิเทศจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หนังสือ วารสาร วิทยานิพนธ์
2. สร้างเครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม เพื่อศึกษาพฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ โดยแบบสอบถามประกอบด้วย ข้อมูล 3 ตอนได้แก่
 - ตอนที่ 1** ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ฝ่ายงานที่สังกัด งานที่รับผิดชอบ และประสบการณ์การทำงาน
 - ตอนที่ 2** พฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศ ในด้านวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศ แหล่งสารนิเทศ ทรัพยากรสารนิเทศ วิธีการสืบค้นสารนิเทศ ปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศ
 - ตอนที่ 3** การใช้ประโยชน์จากแหล่งสารนิเทศและทรัพยากรสารนิเทศที่ได้รับ
3. ทดสอบแบบสอบถาม กับบรรณารักษ์หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 5 แห่ง แห่งละ 3 คน กลุ่มงานละ 1 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 15 คน
4. เก็บรวบรวมข้อมูลโดย ส่งแบบสอบถามให้กับบรรณารักษ์ งานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ งานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ งานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ของหอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 307 คน โดยส่งทางไปรษณีย์

5. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่รวบรวมได้ โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า F-test โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft Excel
6. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล
7. รายงานผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ประโยชน์ เป็นแนวทาง

1. สำหรับหอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศและระบบสารสนเทศให้สอดคล้องกับการแสวงหาและการใช้สารสนเทศของบรรณารักษ์
2. สำหรับหน่วยงานสารสนเทศต่างๆ ในการสร้างความร่วมมือในด้านทรัพยากรและบริการสารสนเทศ เพื่อตอบสนองการใช้สารสนเทศของบรรณารักษ์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

ปริทัศน์วรรณกรรม

ในบทนี้จะกล่าวถึง ความหมายของพฤติกรรมแสวงหาสารนิเทศ รูปแบบของพฤติกรรมแสวงหาสารนิเทศ แหล่งสารนิเทศ ทรัพยากรสารนิเทศ หน้าที่และบทบาทของบรรณารักษ์งานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ งานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ และงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของพฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศ

คำว่าพฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศ (Information seeking behavior) มีผู้ให้ความหมายหลากหลายดังนี้

Chen และ Hernon (1982:8) กล่าวว่า พฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศ คือ กิจกรรมที่บุคคลกระทำเพื่อให้ได้ข้อมูล ที่จะตอบสนองความต้องการที่ตนตระหนัก กระบวนการแสวงหาสารนิเทศจะเริ่มขึ้นเมื่อบุคคลพบว่า ต้องการสารนิเทศเพื่อช่วยแก้ปัญหาหรือตัดสินใจเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และยุติลงเมื่อบุคคลนั้นไม่มีความต้องการสารนิเทศดังกล่าวอีกต่อไป

Krikelas (1983 : 6) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศว่า พฤติกรรมที่บุคคลกระทำเพื่อให้ได้สารนิเทศ ที่จะสนองความต้องการของตน ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความสนใจส่วนตัว หน้าที่การงาน และการเรียนรู้ พฤติกรรมดังกล่าวจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลต้องการรู้ ศึกษา และวิเคราะห์เรื่องราว หรือปัญหาใดปัญหาหนึ่ง และพบว่าความรู้ที่ตนมีอยู่ไม่เพียงพอที่จะตอบสนองความต้องการได้

Varlegs (1987 : 10) ได้ให้ความหมายว่า พฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศ คือ การกระทำของบุคคลในการค้นหาคำตอบเพื่อตอบสนองความต้องการ โดยการค้นคว้าจากวรรณกรรม การทำวิจัย การเข้าร่วมประชุม การสัมมนา และการฝึกอบรม

Ellis (1997: 216) กล่าวว่า พฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศ หมายถึงบริบทใดก็ตามที่สารนิเทศได้รับการแสวงหา และครอบคลุมทุกรูปแบบของการแสวงหาสารนิเทศ

Budd (2001 : 256) ได้ให้ความหมายว่า พฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศ หมายถึง การกระทำของบุคคลในการสืบค้น หรือสอบถามเกี่ยวกับเนื้อหา ซึ่งมีความสัมพันธ์กับความต้องการของบุคคลนั้นๆ

Correia และ Wilson (2001) กล่าวว่า พฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศ หมายถึง กิจกรรมใดก็ตามที่บุคคลกระทำ ในการกำหนดและเลือกสรรสารนิเทศ เพื่อตอบสนองความต้องการสารนิเทศของตน ซึ่งการตอบสนองความต้องการ คือ การที่บุคคลสามารถแก้ปัญหา หรือ ตัดสินใจได้

ประภาวดี สืบสนธิ (2530 : 28) กล่าวว่า พฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศ คือ การกระทำที่บุคคลแสดงออกมาเมื่อตระหนักถึงความต้องการสารนิเทศของตน ซึ่งพฤติกรรมแสวงหาสารนิเทศประกอบด้วย การเก็บรวบรวมสารนิเทศ การแสวงหาสารนิเทศ การใช้ และการประเมินผลสารนิเทศ

จากความหมายของพฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า พฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศ หมายถึง กิจกรรมหรือกระบวนการที่บุคคลกระทำ เมื่อตระหนักถึงความต้องการสารนิเทศ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวได้แก่ การสืบค้น การสอบถามและการเลือกสรรสารนิเทศ พฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศจะสิ้นสุดลงเมื่อบุคคลได้รับสารนิเทศที่ตอบสนองความต้องการ

รูปแบบของพฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศ

รูปแบบ (Model) ของพฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศได้ปรากฏในวรรณกรรมทางด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์มาเป็นเวลานาน รูปแบบของพฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศเป็นความพยายามในการอธิบายให้เข้าใจถึงกระบวนการในการแสวงหาสารนิเทศ โดยชี้ให้เห็นถึงเหตุและผลในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการแสวงหาสารนิเทศ (Wilson, 1999 : 247-270) ทั้งในสภาพแวดล้อมอิเล็กทรอนิกส์ และไม่ใช่อิเล็กทรอนิกส์ (Erdelez and Ware, 2001)

สำหรับรูปแบบของพฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศที่เป็นที่รู้จัก และได้รับการอ้างอิงอย่างกว้างขวางในวงการบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์มีหลายรูปแบบ ซึ่งแต่ละรูปแบบมีมุมมองที่ต่างกันไป ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะบางรูปแบบที่มีผู้นำไปใช้เป็นแนวทางในการทำวิจัยในด้านพฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศ ดังต่อไปนี้

Dervin (1986 : 3-33) เสนอรูปแบบ ซึ่งเรียกว่า Sense-making โดยอธิบายว่าเมื่อบุคคลเกิดสถานการณ์ที่ทำให้ต้องการสารนิเทศในเวลาใดเวลาหนึ่ง บุคคลจะสร้างพฤติกรรมในการแสวงหาสารนิเทศอย่างหนึ่ง และในสถานการณ์อื่น เวลาอื่น และสถานที่อื่น บุคคลจะมี

พฤติกรรมที่แตกต่างไปอีกอย่างหนึ่ง รูปแบบ Sense-Making ประกอบด้วยกระบวนการ 4 ขั้นตอน คือ

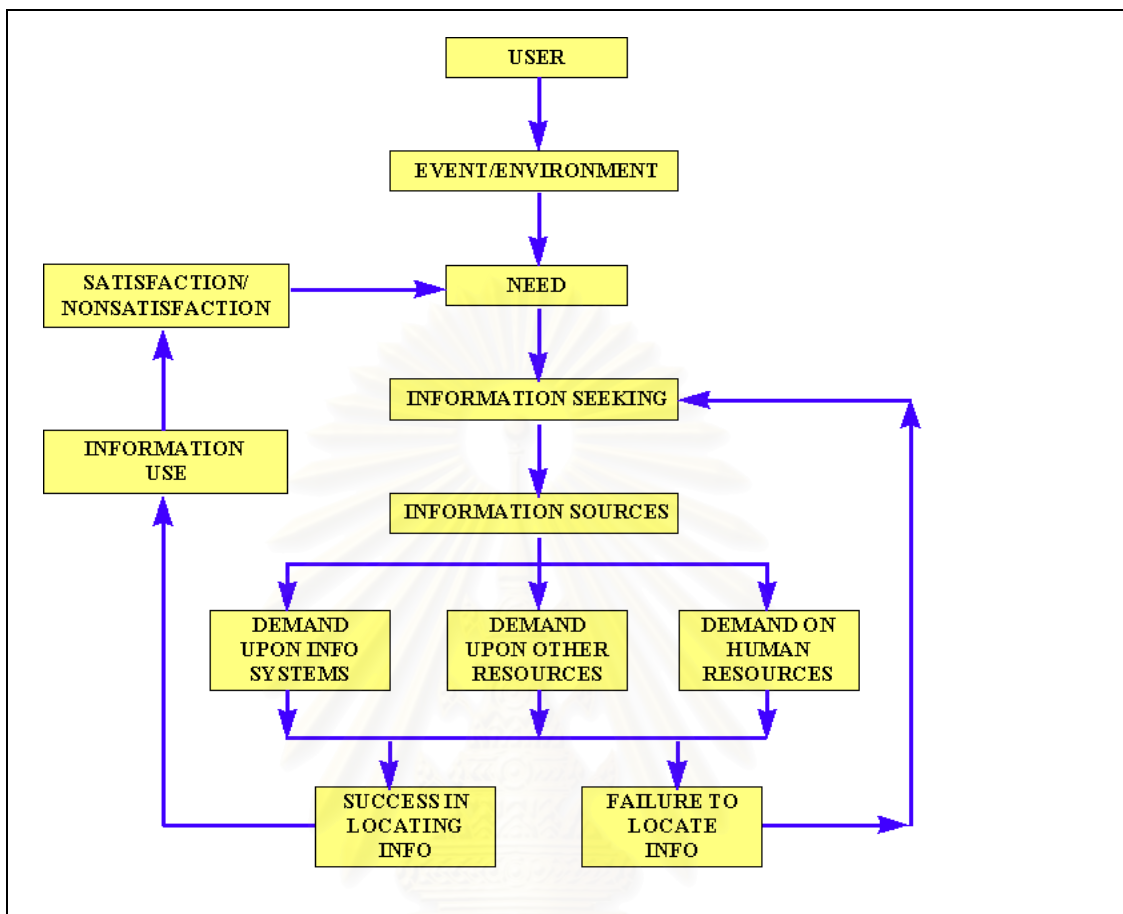
1. สถานการณ์ (Situation) ซึ่งทำให้เกิดความต้องการสารสนเทศ
2. ช่องว่าง (Gap) คือความไม่รู้ ความไม่แน่ใจ
3. การปิดช่องว่าง (Bridge) คือ การสร้างกลยุทธ์ที่เหมาะสมเพื่อหาคำตอบ
4. การใช้สารสนเทศ (Use)

Wilson (1999) อธิบายว่า พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศ เกิดจากการตระหนักถึงความต้องการสารสนเทศของบุคคล และเพื่อตอบสนองความต้องการ บุคคลจะเข้าสู่กระบวนการแสวงหาสารสนเทศโดยการแสวงหาจากแหล่งและบริการสารสนเทศทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ผลของการแสวงหาสารสนเทศอาจทำให้ได้รับคำตอบที่ความต้องการคือ ประสบความสำเร็จ หรืออาจล้มเหลวในการแสวงหาสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง ถ้าบุคคลประสบความสำเร็จก็จะใช้ประโยชน์จากสารสนเทศที่ได้รับ และในการใช้ประโยชน์อาจพอใจทั้งหมด หรือพอใจเฉพาะบางส่วนก็ได้ และถ้าบุคคลประสบความสำเร็จล้มเหลวในการตอบสนองความต้องการ อาจเริ่มต้นกระบวนการสืบค้นใหม่

Hayden (2002) ได้เสนอรูปแบบของการแสวงหาสารสนเทศโดยพัฒนามาจากรูปแบบของ Wilson โดยรูปแบบของ Hayden แสดงให้เห็นว่าสภาพแวดล้อมหรือเหตุการณ์ เป็นตัวกำหนดความต้องการสารสนเทศของบุคคล ซึ่งเมื่อเกิดความต้องการบุคคลจะแสวงหาสารสนเทศโดยผ่านแหล่งสารสนเทศต่างๆ ได้แก่ แหล่งสารสนเทศที่เป็นระบบ (เช่น ห้องสมุด) แหล่งสารสนเทศบุคคล (เช่น เพื่อนร่วมงาน ผู้เชี่ยวชาญ) และแหล่งสารสนเทศอื่นๆ (เช่น เอกสารส่วนตัว) ในการแสวงหาสารสนเทศบุคคลอาจประสบความสำเร็จ หรือล้มเหลวในการได้รับสารสนเทศที่ต้องการ ถ้าล้มเหลวหรือไม่พอใจต่อสารสนเทศที่ได้รับ การแสวงหาสารสนเทศจะเริ่มต้นขึ้นใหม่นกว่าบุคคลจะได้รับสารสนเทศที่พึงพอใจ (ภาพที่ 1)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 1 รูปแบบพฤติกรรมแสวงหาสารนิเทศ ของ Hayden

รูปแบบของ Eillis, Cox และ Hall (1993) กล่าวถึงพฤติกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการแสวงหาสารนิเทศว่า ประกอบด้วยกิจกรรม 8 ขั้นตอน คือ

1. การเริ่มต้นสืบค้น (Starting) ประกอบด้วยกิจกรรมที่ใช้เป็นจุดตั้งต้นของการสืบค้นสารนิเทศ ได้แก่ การกำหนดแหล่งสารนิเทศที่สนใจ ซึ่งแหล่งสารนิเทศที่ใช้เป็นจุดตั้งต้นมักขึ้นอยู่กับแหล่งอ้างอิงเพิ่มเติมให้ เช่น การสอบถามจากเพื่อนร่วมงาน การปรึกษานักบรรณกรวมที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

2. การติดตามการอ้างอิง (Chaining) มี 2 ลักษณะคือ Backward chaining และ Forward Chaining

Backward chaining เป็นการติดตามเชิงอรรถและรายการอ้างอิงในหนังสือ หรือบทความ

Forward Chaining เป็นการติดตามรายการอ้างอิงในบรรณานุกรมการอ้างอิง เช่น Science Citation Index, Social Science Citation Index เป็นต้น

3. การสำรวจอย่างคร่าวๆ (Browsing) ได้แก่ การสำรวจจากตัวเอกสารอย่างคร่าวๆ เช่น สืบหาหน้าสารบัญหนังสือ เพื่อดูว่ามีสารนิเทศในเรื่องที่ต้องการหรือไม่ การสำรวจรายชื่อสิ่งพิมพ์ในรายการอ้างอิง การสำรวจรายการออนไลน์หรือฐานข้อมูลออนไลน์อื่นๆ เพื่อพิจารณาว่ารายการสารนิเทศข้อใดที่ตรงกับความต้องการ เป็นต้น

4. การกลั่นกรองแหล่งสารนิเทศเพื่อเลือกสืบค้น (Differentiating) ในขั้นตอนนี้ผู้แสวงหาสารนิเทศจะกลั่นกรองและเลือกแหล่งสารนิเทศต่างๆ ที่ได้สำรวจอย่างคร่าวๆ โดยพิจารณาความแตกต่างระหว่างคุณภาพและประโยชน์ของแหล่งสารนิเทศแต่ละแหล่ง การพิจารณาในขั้นตอนนี้ขึ้นอยู่กับความรู้ในสาขาวิชา ประสบการณ์ของบุคคลที่มีต่อแหล่งสารนิเทศ คำแนะนำของบุคคลอื่น หรือบทวิจารณ์ต่างๆ

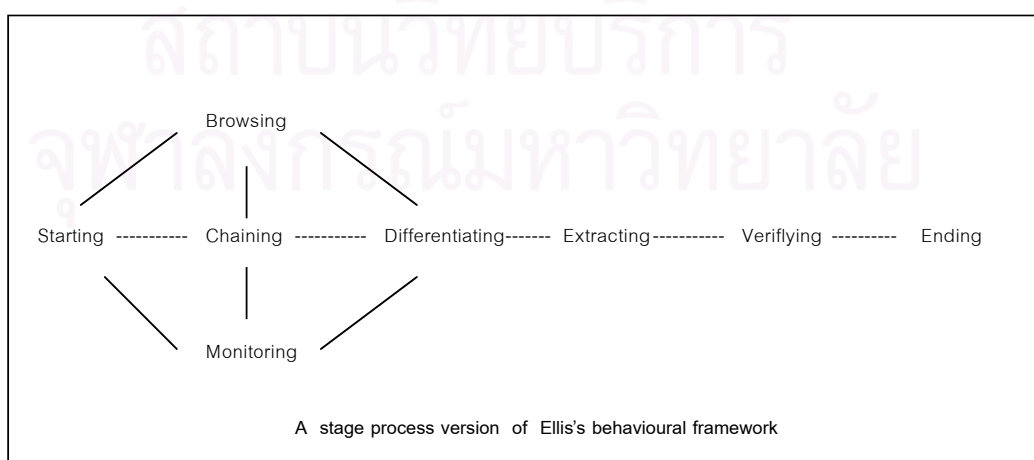
5. การติดตามสืบค้นแหล่งสารนิเทศที่เลือกสรร (Monitoring) โดยจะทำการสืบค้นแหล่งสารนิเทศที่เลือกสรรอย่างละเอียดลึกซึ้ง เพื่อให้ได้รับสารนิเทศใหม่ๆ เพิ่มเติม หรือเพื่อให้ได้สารนิเทศในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งที่ต้องการ

6. การคัดเลือกสารนิเทศที่เกี่ยวข้อง (Extracting) เป็นการวิเคราะห์คัดเลือกสารนิเทศที่สืบค้นได้จากแหล่งสารนิเทศแต่ละแหล่งเฉพาะรายการที่ตรงกับความต้องการ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้เท่านั้น

7. การพิจารณาความถูกต้องเที่ยงตรงของสารนิเทศ (Verifying) เป็นการพิจารณาความน่าเชื่อถือ ความถูกต้องแม่นยำ ของสารนิเทศที่เลือกสรรแต่ละรายการ

8. จบการสืบค้น (Ending) กระบวนการแสวงหาสารนิเทศจะจบลงเมื่อบุคคลได้ผ่านขั้นตอนดังกล่าวทั้ง 7 ขั้นตอน (ภาพที่ 2)

ภาพที่ 2 รูปแบบ การสืบค้นสารนิเทศ ของ Ellis, Cox และ Hall

Kuhlthau (1996) ได้เสนอรูปแบบของการแสวงหาสารนิเทศซึ่งเรียกว่า Information Search Process หรือ ISP ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 ขั้นตอน โดยแต่ละขั้นตอนจะแสดงให้เห็นถึงความรู้สึก ความคิด และการกระทำ ของบุคคลในกระบวนการแสวงหาสารนิเทศรวมอยู่ด้วย

สำหรับรายละเอียดของแต่ละขั้นตอน มีดังนี้

1. การเริ่มต้น (Initiation) เกิดขึ้นเมื่อบุคคลตระหนักถึงความต้องการสารนิเทศ และต้องการแสวงหาสารนิเทศเพื่อตอบสนองความต้องการ
2. การกำหนดหัวข้อของการสืบค้น (Selection) เป็นการกำหนดหัวข้อ หรือ เนื้อหาที่จะสืบค้นอย่างกว้างๆ
3. การสำรวจ (Exploration) เป็นการสืบค้นสารนิเทศตามหัวข้อกว้างๆ ที่กำหนด เพื่อพิจารณาหัวข้อหรือประเด็นที่เฉพาะเจาะจงของเรื่องนั้นๆ
4. การสืบค้นในหัวข้อเฉพาะเจาะจง (Formulation) เป็นการสืบค้นที่มุ่งเน้นในหัวข้อเฉพาะเจาะจงที่กำหนดไว้
5. การรวบรวมสารนิเทศตามประเด็นที่กำหนด (Collection) จากแหล่งและ เครื่องมือช่วยค้นต่างๆ
6. การนำสารนิเทศที่ได้รับไปใช้ (Presentation) เป็นขั้นตอนสุดท้ายของ กระบวนการสืบค้น โดยการเตรียมนำเสนอ หรือนำสารนิเทศที่ได้รับไปใช้ประโยชน์

Bates (1989 :195-208) ได้เสนอรูปแบบของกระบวนการในการแสวงหา สารนิเทศ ซึ่งเรียกว่า Berry picking Model รูปแบบดังกล่าวเน้นพฤติกรรม การสืบค้นสารนิเทศ อย่างต่อเนื่องของผู้สืบค้น เพื่อให้ได้ผลของการสืบค้นที่สมบูรณ์ตรงความต้องการ โดยผลที่ได้จากการสืบค้นจะรวบรวมมาจากจุดสืบค้นต่างๆ หลายจุด ซึ่งเปรียบได้กับการเก็บลูกเบอร์รี่ที่ต้องเก็บทีละครั้งมารวมกัน

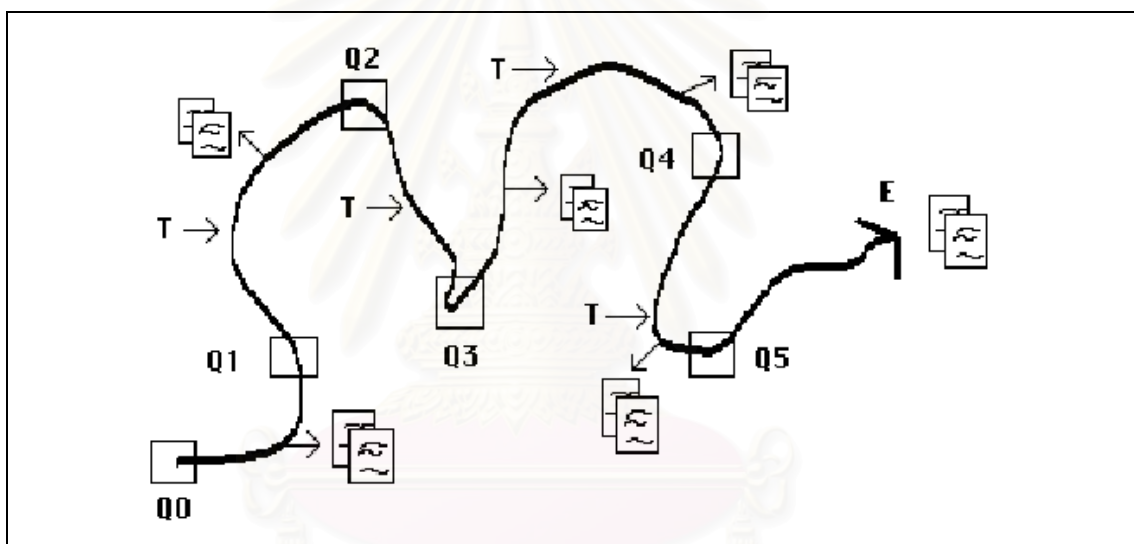
Berry picking Model มีองค์ประกอบ 4 ด้านได้แก่

1. ลักษณะของคำถาม (Nature of query)
2. ลักษณะของกระบวนการสืบค้นโดยรวม (Nature of overall search process)
3. ขอบเขตของเทคนิคการสืบค้นที่ใช้ (Range of search techniques used)
4. ขอบเขตของแหล่งสารนิเทศที่สืบค้น (Information "domain" or territory where the search is conducted)

Bates อธิบายถึง ลักษณะของคำถาม และ ลักษณะของกระบวนการสืบค้นโดยรวมว่า ในการแสวงหาสารนิเทศบุคคลอาจเริ่มต้นด้วยหัวข้อกว้างๆ หรือเริ่มต้นจากรายการอ้างอิง

จำนวนหนึ่ง และสืบค้นต่อไปเรื่อยๆ จากแหล่งสารนิเทศต่างๆ ในระหว่างกระบวนการแสวงหาสารนิเทศ แนวคิดและความรู้ใหม่อาจเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งทำให้ความต้องการสารนิเทศของผู้สืบค้นเปลี่ยนแปลงไป ทำให้บุคคลเปลี่ยนแนวทางในการแสวงหาสารนิเทศโดยไม่ได้คาดคิดมาก่อน และปรับแก้คำค้นที่ใช้ในสืบค้นเพื่อให้ได้ผลการสืบค้นที่ดีขึ้น รวมทั้งปรับเปลี่ยนคำถามอย่างต่อเนื่อง ทั้งการปรับเปลี่ยนบางส่วนของคำถามหรือทั้งหมด การสืบค้นสารนิเทศในลักษณะนี้ เรียกว่า การสืบค้นที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Evolving search) และผลของการสืบค้นจะเป็นการเก็บรวบรวมสารนิเทศจากการสืบค้นแต่ละชุดหรือแต่ละจุดหรือเก็บรวบรวมสารนิเทศที่กระจายอยู่ตามจุดต่างๆทีละครั้ง (ภาพที่ 3)

ภาพที่ 3 Berrypicking Model ของ Bates

Q = query variation
 T = thought
 E = exit
 = documents, information

สำหรับของเขตของเทคนิคการสืบค้นที่ใช้ Bates อธิบายว่า โดยทั่วไปวิธีการหรือกลยุทธ์ในการสืบค้นที่ใช้กันอย่างแพร่หลายมี 6 วิธีได้แก่

1. การติดตามเชิงอรรถหรือรายการอ้างอิง (Footnote chasing หรือ Backword chaining) เป็นการติดตามรายการอ้างอิงจากเชิงอรรถในหนังสือและบทความที่สนใจ วิธีการนี้นิยมใช้ในกลุ่มนักสังคมศาสตร์และนักมนุษยศาสตร์

2. การสืบค้นจากบรรณานุกรมการอ้างอิง (Citation searching หรือ Forward chaining) เป็นการเริ่มต้นจากรายการที่ได้รับการอ้างอิงในบรรณานุกรมการอ้างอิง เช่น Social Science Citation Index เป็นต้น เพื่อดูว่ารายการนั้นๆ มีผู้ได้นำไปอ้างอิงบ้าง จะได้ติดตามงานของผู้ที่นำไปอ้างอิงต่อไป

3. การสืบค้นวารสารหลักย้อนหลัง (Journal run) โดยกำหนดชื่อวารสารหลักในสาขาวิชาที่ต้องการสืบค้น และเปิดสำรวจวารสารชื่อนั้นๆ ทุกฉบับ ย้อนหลังลงไปตามปีที่ต้องการครอบคลุม การสืบค้นวิธีนี้จะทำให้ได้บทความในเรื่องที่ต้องการจำนวนมาก เนื่องจากวารสารหลักในสาขาวิชาต่างๆ จะมีบทความที่เกี่ยวข้องในสาขานั้นๆ สูงกว่าวารสารอื่นๆ

4. การสำรวจชั้นหนังสือ (Area scanning) เป็นการสำรวจหนังสือที่อยู่ในชั้นเดียวกันกับหนังสือเล่มที่เคยใช้มาก่อน เพื่อให้ได้หนังสือในเนื้อหาที่ต้องการได้หลายเล่ม

5. การสืบค้นบรรณานุกรมและบรรณานุกรมและสาระสังเขปในเรื่องที่ต้องการ (Subject searches in bibliographies and Abstracting & Indexing (A&I) services) โดยสืบค้นจากหัวเรื่องในเครื่องมือดังกล่าว

6. การสืบค้นจากชื่อผู้แต่ง (Author searching) เป็นวิธีการสืบค้นที่มีประสิทธิภาพร่วมกับการสืบค้นด้วยหัวเรื่อง/คำสำคัญ กล่าวคือในขณะที่สืบค้นด้วยหัวเรื่อง/คำสำคัญ เมื่อทราบว่าผู้แต่งคนใดเขียนเรื่องในสาขาวิชาที่กำลังสืบค้น อาจสืบค้นต่อด้วยชื่อผู้แต่งคนนั้น เพื่อให้ได้งานเขียนของผู้แต่งนั้นเพิ่มเติมในหัวข้อเดียวกัน

ส่วนขอบเขตของแหล่งสารนิเทศที่สืบค้น Bates อธิบายว่า จากลักษณะคำถามในการสืบค้นที่มีการเปลี่ยนแปลง และมีแนวคิดใหม่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลไปยังเทคนิคการสืบค้น ทำให้แหล่งสารนิเทศที่สืบค้นเปลี่ยนแปลงตามไปด้วยเช่นเดียวกัน ทั้งในด้านตัวแหล่งสารนิเทศ และเนื้อหาของสารนิเทศที่สืบค้นจากแต่ละแหล่งด้วย

รูปแบบของพฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า รูปแบบของ Devin เน้นที่ตัวบุคคลผู้แสวงหาสารนิเทศและมองการใช้ในฐานะเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการแสวงหาสารนิเทศ รูปแบบของ Wilson และ Hayden แสดงให้เห็นองค์ประกอบโดยรวมของการแสวงหาสารนิเทศ ส่วนรูปแบบของ Ellis, Cox และ Hall รูปแบบของ Kuhlthau และรูปแบบของ Bates เน้นที่กระบวนการสืบค้นสารนิเทศ

สำหรับในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบพฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศของ Hayden รูปแบบของ Ellis, Cox และ Hall รูปแบบของ Kuhlthau และรูปแบบ Bates บางส่วนมาเป็นแนวทางในการวิจัย

แหล่งสารนิเทศ

แหล่งสารนิเทศซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการแสวงหาสารนิเทศ หมายถึง แหล่งใดก็ตามที่สามารถให้สารนิเทศแก่ผู้แสวงหาสารนิเทศได้ แหล่งสารนิเทศสามารถจำแนกได้หลายวิธี ตามลักษณะของกลุ่มประชากรที่ศึกษา ดังนี้

Chen และ Herson (1982) จำแนกแหล่งสารนิเทศของนักวิทยาศาสตร์ออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. แหล่งสารนิเทศบุคคล ได้แก่ ประสบการณ์ของตนเอง ประสบการณ์ของเพื่อนร่วมงาน และผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่างๆ รวมทั้งทรัพยากรสารนิเทศส่วนตัวและของบุคคลอื่นๆ
2. แหล่งสารนิเทศสถาบัน ได้แก่ แหล่งสารนิเทศที่เป็นหน่วยงานหรือองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน สมาคมวิชาชีพและห้องสมุดและศูนย์สารนิเทศ
3. แหล่งสารนิเทศสื่อมวลชน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร วิทยุ และโทรทัศน์

Ford (1973) จำแนกแหล่งสารนิเทศสำหรับนักวิชาการออกเป็น 2 ประเภท คือ แหล่งสารนิเทศที่เป็นทางการ (Formal Information Source) ได้แก่ หนังสือ วารสาร นิตยสาร รายงานการวิจัย หน่วยงานรัฐบาล องค์กรวิจัย ห้องสมุด และ แหล่งสารนิเทศที่ไม่เป็นทางการ (Informal Information Source) ได้แก่ การประชุม การอภิปราย การสนทนากับเพื่อนร่วมงาน

Butcher (1998) ได้จำแนกแหล่งสารนิเทศสำหรับองค์กรธุรกิจออกเป็น 2 ประเภท คือ แหล่งสารนิเทศภายในองค์กร และแหล่งสารนิเทศภายนอกองค์กร และภายใต้แต่ละแหล่งยังจำแนกย่อยออกเป็น 2 ประเภท คือ แหล่งสารนิเทศบุคคล และแหล่งสารนิเทศที่ไม่ใช่บุคคล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. แหล่งสารนิเทศภายในองค์กร (Internal sources) จำแนกเป็น
 - แหล่งสารนิเทศบุคคล (Personal) หมายถึงแหล่งที่ให้ข้อมูลโดยตรงแก่บุคคลแต่ละคน ตัวอย่างของแหล่งสารนิเทศบุคคล เช่น ผู้ได้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงานในระดับเดียวกัน หัวหน้างาน และบุคคลอื่นๆ ในองค์กร เป็นต้น
 - แหล่งสารนิเทศที่ไม่ใช่บุคคล (Impersonal) หมายถึง แหล่งที่สื่อสารสารนิเทศกับคนในวงกว้าง เช่น การประชุม ฐานข้อมูล และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น
2. แหล่งสารนิเทศภายนอกองค์กร (External sources) จำแนกเป็น
 - แหล่งสารนิเทศบุคคล เช่น ลูกค้า ตัวแทนจำหน่าย นักธุรกิจ ที่ปรึกษาในวิชาชีพ เช่น ทนายความ นักกฎหมาย นักบัญชี เป็นต้น
 - แหล่งสารนิเทศที่ไม่ใช่บุคคล เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร สิ่งพิมพ์รัฐบาล

เว็บไซต์ ฐานข้อมูลเชิงพาณิชย์ รายงานประจำปี บริการกฤตภาค โทรทัศน์และวิทยุ หน่วยงานที่ให้คำปรึกษาต่างๆ เป็นต้น

สำหรับในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้จำแนกแหล่งสารสนเทศสำหรับบรรณารักษ์ออกเป็น 5 แหล่ง ได้แก่ แหล่งสารสนเทศบุคคล แหล่งสารสนเทศห้องสมุด แหล่งสารสนเทศสมาคมวิชาชีพ แหล่งสารสนเทศอินเทอร์เน็ต และแหล่งสารสนเทศอื่นๆ ดังนี้

1. แหล่งสารสนเทศบุคคล เป็นแหล่งสารสนเทศที่สำคัญแหล่งหนึ่งเนื่องจากเป็นแหล่งสารสนเทศที่ใกล้ชิด เป็นแหล่งสารสนเทศที่ให้ความรู้ทั้งในเชิงทฤษฎีและปฏิบัติ สารานุกรมที่ได้รับการสรุปประเด็นอย่างชัดเจนสามารถนำไปใช้ได้ทันที (กมลาศ วรณอุดม, 2545 : 14) แหล่งสารสนเทศบุคคลที่สำคัญสำหรับบรรณารักษ์มีหลายแหล่ง เช่น บรรณารักษ์ในฝ่ายงานเดียวกัน บรรณารักษ์ในฝ่ายงานอื่น บรรณารักษ์ห้องสมุดอื่น อาจารย์สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ เป็นต้น

2. แหล่งสารสนเทศห้องสมุด ห้องสมุดเป็นแหล่งรวบรวมจัดหา เผยแพร่ และให้บริการสารสนเทศทั้งในรูปสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (การค้นคว้าและการเขียนรายงาน, 2545 : 15-10) แหล่งสารสนเทศห้องสมุดถือเป็นแหล่งใกล้ชิดของบรรณารักษ์ ที่ครอบคลุมทรัพยากรสารสนเทศหลากหลาย ทั้งทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้ในการปฏิบัติงานของบรรณารักษ์โดยตรง ในการให้บริการผู้ใช้ และในการติดตามความก้าวหน้าทางวิชาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยที่บรรณารักษ์ปฏิบัติงานอยู่ บรรณารักษ์จะได้รับสารานุกรมที่ตรงกับความต้องการและนำไปใช้ประโยชน์ได้ดีที่สุด สำหรับห้องสมุดอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่บรรณารักษ์ เช่น ห้องสมุดคณะ ห้องสมุดเฉพาะ เป็นต้น

3. แหล่งสารสนเทศสมาคมวิชาชีพ สมาคมวิชาชีพมีหน้าที่ส่งเสริมการพัฒนาความรู้และความสนใจของสมาชิกตลอดจนให้สารานุกรมเกี่ยวกับสาขาวิชานั้น สมาคมอาจมีเครือข่ายสารสนเทศ รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มนักวิจัย ตลอดจนจัดพิมพ์วารสาร และรายการการประชุมสัมมนาเผยแพร่แก่สมาชิกของสมาคม (ประภาวดี สืบสนธิ์, 2543 : 170) แหล่งสารสนเทศสมาคมวิชาชีพ เป็นแหล่งที่บรรณารักษ์สามารถติดตามวิทยาการใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น โดยผ่านสิ่งพิมพ์และกิจกรรมต่าง ๆ ของสมาคม แหล่งสารสนเทศสมาคมวิชาชีพที่สำคัญสำหรับบรรณารักษ์ เช่น สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย สมาคมห้องสมุดอเมริกัน (American Library Association – ALA) สหพันธ์สถาบันและสมาคมห้องสมุดระหว่างประเทศ (International Federation of Library Associations and Institutions – IFLA) สภาบรรณารักษ์ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Congress of Southeast Asian Librarians- CONSAL) เป็นต้น

4. แหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต อินเทอร์เน็ตเป็นเครือข่ายของเครือข่ายที่มีการเชื่อมต่อกันทั่วโลกโดยใช้มาตรฐานซึ่งเป็นที่รู้จัก เพื่อให้สามารถสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ และแลกเปลี่ยนสารนิเทศได้ (Cooke, 1999 :155) แหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ตมีประโยชน์ต่อบรรณารักษ์หลายด้าน เช่น ใช้เพื่อการสืบค้นข้อมูลในการปฏิบัติงานหรือให้บริการกับผู้ใช้ เพื่อการติดต่อสื่อสาร อภิปราย แลกเปลี่ยน และสอบถามสารนิเทศกับบรรณารักษ์ในหน่วยงานอื่นๆ ที่สนใจศึกษาในเรื่องเดียวกัน หรือกับผู้เชี่ยวชาญสาขาวิชาต่างๆ เป็นต้น แหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ตที่สำคัญสำหรับบรรณารักษ์ มีหลายแหล่ง เช่น เวิลด์ไวด์เว็บ (World Wide Web) จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) เทลเน็ต (Telnet) เป็นต้น

5. แหล่งสารนิเทศอื่นๆ นอกเหนือจากแหล่งสารนิเทศที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ยังมีแหล่งสารนิเทศประเภทอื่นๆ ที่สำคัญและจำเป็นสำหรับบรรณารักษ์ เนื่องจากเป็นแหล่งที่บรรณารักษ์สามารถได้รับสารนิเทศเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และติดตามความก้าวหน้าทางวิชาชีพ รวมทั้ง ใช้ในการปฏิบัติงาน เช่น การประชุมทางวิชาการ การประชุมปฏิบัติการ นิทรรศการ ซึ่งจัดโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย สมาคมห้องสมุดอเมริกัน (American Library Association –ALA) หรือหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง การเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพ สำนักพิมพ์ ร้านหนังสือ และตัวแทนจำหน่าย เป็นต้น

ทรัพยากรสารนิเทศ

ทรัพยากรสารนิเทศ (Information Sources) หมายถึง วัสดุรูปแบบต่างๆ ที่มีการบันทึกสารนิเทศไว้ โดยใช้ ภาษา สัญลักษณ์ ภาพ และเสียง ซึ่งอาจอยู่ในรูปกระดาษ ฟิล์ม หรือ เทปแม่เหล็ก เป็นต้น (การค้นคว้าและการเขียนรายงาน, 2545 : 12)

ทรัพยากรสารนิเทศ สามารถจำแนกได้หลายวิธี ได้แก่ จำแนกตามสาขาความรู้ จำแนกตามลักษณะวิธีการผลิต และจำแนกตามรูปแบบ โดยแต่ละวิธีมีรายละเอียดดังนี้

การจำแนกตามสาขาความรู้ (ประภาวดี สืบสนธิ์, 2543 : 13) เป็นการแบ่งทรัพยากรสารนิเทศออกเป็นกลุ่มเนื้อหาความรู้ เช่น สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ วิทยาศาสตร์

การจำแนกตามลักษณะวิธีการผลิต แบ่ง ทรัพยากรสารนิเทศ ออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ (ประภาวดี สืบสนธิ์, 2543 :14-15)

- ทรัพยากรสารนิเทศปฐมภูมิ (Primary Source) คือ สิ่งพิมพ์ที่เป็นความคิดริเริ่มผลิตออกมาเพื่อเผยแพร่ผลการศึกษาค้นคว้าวิจัยที่เป็นความรู้ใหม่ๆ ออกไปสู่วงกว้าง เช่น หนังสือวารสาร รายงาน วิทยานิพนธ์

- ทรัพยากรสารสนเทศทุติยภูมิ (Secondary Source) เป็นทรัพยากรสารสนเทศประเภทที่ช่วยชี้แหล่งหรือช่วยในการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศปฐมภูมิ ได้แก่ วรรณีวารสาร สารสังเขป เป็นต้น

- ทรัพยากรสารสนเทศประเภทตติยภูมิ (Tertiary Source) เป็นทรัพยากรสารสนเทศที่จัดทำขึ้นใหม่ให้เหมาะและมีคุณค่าต่อผู้ใช้ โดยอาศัยทรัพยากรสารสนเทศปฐมภูมิเป็นหลักและอาศัยทรัพยากรสารสนเทศทุติยภูมิในการค้นหาและชี้บอกแหล่งว่าทรัพยากรสารสนเทศปฐมภูมิในเรื่องที่ต้องการอยู่ที่ใดบ้าง ทรัพยากรสารสนเทศประเภทนี้จะผ่านการวิเคราะห์ การประเมิน และนำมาประมวลให้สั้น กระชับ เชื่อถือได้ โดยมีการนำเสนอในรูปแบบที่เหมาะสม มีการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับความสามารถ และเนื้อหาเหมาะแก่ความต้องการของผู้ใช้งานเป็นหลัก ตัวอย่างของทรัพยากรสารสนเทศทุติยภูมิ เช่น คู่มือการปฏิบัติงาน เป็นต้น

การจำแนกตามรูปแบบ (Formats) เป็นการจำแนกทรัพยากรสารสนเทศตามลักษณะของสื่อที่ใช้ในการบันทึกข้อมูล Erdelez และ Wane (2001) จำแนกทรัพยากรสารสนเทศออกเป็น 4 ประเภทใหญ่ ได้แก่

- ทรัพยากรสารสนเทศบนเว็บ (Web-based resources) ได้แก่ เว็บไซต์ของหน่วยงานรัฐบาล เว็บไซต์ขององค์กรธุรกิจ และโปรแกรมค้นหา

- ฐานข้อมูลออนไลน์เชิงพาณิชย์ (Online Commercial databases) เช่น Lexis/Nexis และ Dialog เป็นต้น

- ทรัพยากรสิ่งพิมพ์ (Print resources) ได้แก่ สิ่งพิมพ์ทุกประเภท เช่น หนังสือนิตยสาร รายงานการวิจัย เป็นต้น

- ทรัพยากรสารสนเทศอื่นๆ คือ ทรัพยากรสารสนเทศที่ไม่สามารถจัดอยู่ในกลุ่มต่างๆ ข้างต้นได้

สำหรับในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีจำแนกทรัพยากรสารสนเทศตามรูปแบบโดยจำแนกทรัพยากรสารสนเทศออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ สื่อตีพิมพ์ สื่อไม่ตีพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

หน้าที่และบทบาทของบรรณารักษงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ งานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ และงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า

บรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เป็นผู้มีส่วนบทบาทในกระบวนการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา โดยมีหน้าที่ สนับสนุนให้มหาวิทยาลัยประสบผลสำเร็จในภารกิจหลัก 4 ประการ คือ การสอนเพื่อผลิตบัณฑิตในสาขาต่างๆ การวิจัยเพื่อสร้างความก้าวหน้าทางวิชาการ และการ

พัฒนาประเทศ การให้บริการชุมชนและสังคม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (สุทธิลักษณ์ อัมพวันวงศ์, 2521 : 15)

นอกจากบทบาทและหน้าที่ดังกล่าว ในปัจจุบันจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมยังทำให้บรรณารักษ์ต้องปรับเปลี่ยนบทบาทในการทำงาน (วาทณี สุวานพงศ์ศานติ, 2543 :4) ดังนี้

1. เป็นนักจัดการและนักบริหาร บรรณารักษ์ต้องรู้วิธีการจัดการคัดเลือกข้อมูลให้เหมาะสม เพื่อสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ เป็นที่ปรึกษาข้อมูลในด้านข่าวสาร และรู้วิธีการบริการข้อมูลทันสมัยให้แก่ผู้ใช้ ตลอดจนรู้จักบริหารข้อมูลให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ใช้สูงสุด

2. มีความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อนำสารสนเทศมาให้บริการแก่ผู้ใช้ได้อย่างรวดเร็วและตรงกับความต้องการ

3. เป็นนักวิจัยและประเมินผลงาน เพื่อนำผลวิจัยมาปรับปรุง แก้ไขเปลี่ยนแปลงงานให้ทันสมัย และสนองความต้องการของผู้ใช้ ตลอดจนรู้จักประเมินผลงาน ทั้งส่วนตัวและของผู้ร่วมงาน เพื่อการพัฒนางานให้มีคุณภาพ

4. เป็นนักพัฒนา ด้วยการพัฒนาตนเองและผู้ร่วมงานให้ทันกับเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อนำมาใช้ให้เกิดผลมากที่สุด

จากบทบาทและหน้าที่ของบรรณารักษ์ทั้งหมดดังกล่าว ทำให้บรรณารักษ์ต้องมีการพัฒนาตนเอง ติดตามพัฒนาการในวิชาชีพ ติดตามความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น สร้างและพัฒนาทักษะ เพื่อการปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงาน/และการให้บริการ และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงาน หรือเสนอผลงานทางวิชาการเพื่อเสนอการปรับเปลี่ยนตำแหน่งงานให้สูงขึ้น

ห้องสมุดมหาวิทยาลัย โดยทั่วไปมีการจัดแบ่งหน่วยงานตามลักษณะของหน้าที่ความรับผิดชอบของงานเป็นหลัก โดยแบ่งงานออกเป็นฝ่ายต่างๆ (Altman, 1988) ได้แก่ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายงานเทคนิค ฝ่ายบริการ ฝ่ายวารสารและเอกสาร ฝ่ายโสตทัศนวัสดุ ฝ่ายเทคโนโลยีห้องสมุด และฝ่ายห้องสมุดสาขา (สำหรับมหาวิทยาลัยที่มีห้องสมุดคณะ สถาบัน หรือสำนักหอสมุด) ในแต่ละฝ่ายจะมีบรรณารักษ์รับผิดชอบปฏิบัติงานจำนวนหนึ่งแตกต่างกันไปในแต่ละมหาวิทยาลัย

สำหรับบรรณารักษ์งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ บรรณารักษ์งานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ และบรรณารักษ์งานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรในงานวิจัยนี้ มีบทบาทและหน้าที่ดังนี้ คือ

บรรณารักษ์งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ มีหน้าที่กำหนดนโยบายและงบประมาณในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศต่างๆ ทั้งในรูปแบบสื่อตีพิมพ์ สื่อไม่ตีพิมพ์ และสื่อ

อิเล็กทรอนิกส์ ให้สอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัยและสาขาวิชาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัย โดยสั่งซื้อและบอกรับบริจาคจากร้านค้าสำนักพิมพ์ หน่วยงานต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ นอกจากนี้ ยังวิเคราะห์แนวโน้มทางการศึกษาและความต้องการของผู้ใช้เพื่อการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศพิจารณาและตัดสินใจคัดเลือกสารสนเทศที่ไม่ต้องการออก เพื่อให้ทรัพยากรสารสนเทศที่มีอยู่ได้ใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ (พรรณดาว รัตชะถาวร, 2544 : 14-25)

เนื่องจากหน้าที่และบทบาทของบรรณารักษ์งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเป็นงานที่ต้องเลือกสรรทรัพยากรสารสนเทศให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้มากที่สุด โดยเฉพาะในปัจจุบันมีการผลิตทรัพยากรสารสนเทศขึ้นใหม่เป็นจำนวนมาก แต่ด้วยข้อจำกัดในด้านงบประมาณบรรณารักษ์จึงจำเป็นต้องแสวงหาสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการตัดสินใจสั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศ โดยแหล่งสารสนเทศที่จำเป็นต่อบรรณารักษ์ในงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศคือ สำนักพิมพ์ ร้านหนังสือ ตัวแทนจำหน่าย และทรัพยากรสารสนเทศที่สำคัญในการปฏิบัติงานของบรรณารักษ์งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ คือ แค็ตตาล็อก หรือ รายการสิ่งพิมพ์ของสำนักพิมพ์ ตัวแทนบอกรับ

บรรณารักษ์งานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ มีหน้าที่ในการวิเคราะห์เนื้อหาทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภทที่ห้องสมุดจัดหา เพื่อกำหนดหมวดหมู่ตามสาขาวิชา ลงรายการและกำหนดทางเลือกต่างๆ ในการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศเหล่านั้น เพื่อให้ผู้ใช้สามารถสืบค้นสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างสะดวกรวดเร็ว และรับผิดชอบงานเตรียมตัวเล่มสิ่งพิมพ์ และใส่ตลับวัสดุ เพื่อส่งออกไปให้บริการให้ผู้ใช้ (วาณี สุานปวงศ์คานติ, 2543 : 15)

เนื่องจากบรรณารักษ์งานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ มีบทบาทในด้านการวิเคราะห์สารสนเทศอย่างเป็นระบบโดยอาศัยเทคโนโลยีใหม่ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่บรรณารักษ์ต้องมีความรู้ความสามารถในการจัดประมวลสารสนเทศที่ได้มาให้ผู้ใช้เข้าถึงสารสนเทศได้ตรงกับความต้องการและใช้เวลาให้น้อยที่สุด บรรณารักษ์จำเป็นต้องติดตามวิทยาการใหม่ๆ ของเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน และเนื่องจากงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศเป็นงานที่มีกฎเกณฑ์และมีคู่มือมาตรฐานในการปฏิบัติงาน บรรณารักษ์จึงต้องติดตามการเปลี่ยนแปลงของกฎเกณฑ์และคู่มือมาตรฐานต่างๆ

บรรณารักษ์งานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า มีหน้าที่ในการแนะนำผู้ใช้ห้องสมุดในการค้นหาทรัพยากรสารสนเทศ ให้ผู้ใช้ได้รับสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการด้วยวิธีที่ง่าย สะดวก รวดเร็วและเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด (สรัญญา รุจิเวชเรืองรอง, 2538 : 11) นอกจากนี้บรรณารักษ์งานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว่ายังให้บริการสืบค้นสารสนเทศจากฐานข้อมูลและแหล่งสารสนเทศต่างๆ แก่ผู้ใช้ รวบรวมบรรณานุกรมเฉพาะเรื่อง บริการเลือกสรร

สารสนเทศตามความต้องการเฉพาะบุคคล รวมทั้งแนะนำและประเมินแหล่งสารสนเทศให้กับผู้ใช้บริการ

เนื่องจากงานและบทบาทของบรรณารักษ์บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า เป็นลักษณะตัวกลางระหว่างสารสนเทศกับผู้ใช้ บรรณารักษ์จึงต้องเป็นผู้แสวงหาความรู้ติดตามวิทยาการใหม่ๆที่เกิดขึ้นทุกสาขา และทุกลักษณะเพื่อให้มีความพร้อมที่จะช่วยเหลือผู้ใช้ อยู่เสมอ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและในต่างประเทศ พบว่างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาสารสนเทศของบรรณารักษ์มีจำนวนน้อยมาก ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการแสวงหาสารสนเทศของผู้ประกอบวิชาชีพอื่นๆ สำหรับรายละเอียดของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาสารสนเทศของบรรณารักษ์ มีดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

วิยดา แสงศรี (2540) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการแสวงหาสารสนเทศของบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะ : กรณีศึกษาหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการแสวงหาสารสนเทศของบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะ สังกัดหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการแสวงหาสารสนเทศกับปัจจัยด้านลักษณะบุคคล ลักษณะการปฏิบัติงาน ลักษณะสารสนเทศ ลักษณะแหล่งสารสนเทศ สภาพส่วนตัวของผู้ปฏิบัติงาน สิ่งจูงใจการทำงาน ผู้บริหารและสภาพแวดล้อม รวมทั้งศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการแสวงหาสารสนเทศของบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะ โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ จำนวน 162 คน ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าบรรณารักษ์มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารสนเทศในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แสวงหาสารสนเทศเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงาน รูปแบบของทรัพยากรสารสนเทศที่บรรณารักษ์แสวงหาในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สื่อตีพิมพ์ สำหรับประเภทของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่บรรณารักษ์ส่วนมากแสวงหา คือ ฐานข้อมูล หัวข้อที่บรรณารักษ์แสวงหาในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หัวข้อที่เกี่ยวกับการนำเทคนิคใหม่มาใช้ในงานห้องสมุด วิธีที่บรรณารักษ์ใช้ในการแสวงหาสารสนเทศในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ วิธีการสืบค้นจากบริการฐานข้อมูลซีดีรอม ฐานข้อมูลออนไลน์ และอินเทอร์เน็ต ส่วนเกณฑ์ที่บรรณารักษ์ใช้ในการเลือกแหล่งสารสนเทศในระดับมากที่สุด คือ ได้รับสารสนเทศที่ถูกต้องตรงกับความต้องการ ปัญหา

ในการแสวงหาสารนิเทศที่บรรณารักษ์ประสบ ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่มีเวลาในการแสวงหาสารนิเทศ และไม่สะดวกในการเดินทางที่จะแสวงหาสารนิเทศจากหน่วยงานอื่น

สุกัญญา อ่างศิลา (2541) ศึกษาสภาพและปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อบริการผู้ใช้ในห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐในส่วนภูมิภาค กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บรรณารักษ์งานบริการห้องสมุด มหาวิทยาลัยของรัฐในส่วนภูมิภาค ที่ปฏิบัติงานในปี 2541 จำนวน 91 คน ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ประเภทของแหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ตที่บรรณารักษ์ใช้ในระดับมากที่สุดคือ เทลเน็ต เว็บไซต์ และจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ตามลำดับ ลักษณะของสารนิเทศที่บรรณารักษ์ต้องการใช้ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บรรณานุกรม ส่วนเนื้อหาของสารนิเทศที่บรรณารักษ์ต้องการในระดับมากที่สุด คือ เนื้อหาด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ บรรณารักษ์ใช้โปรแกรมค้นหาในการสืบค้นสารนิเทศในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยบรรณารักษ์ส่วนใหญ่ใช้โปรแกรมค้นหา Yahoo ส่วนปัญหาในการใช้อินเทอร์เน็ตที่บรรณารักษ์ประสบในระดับมาก คือ การติดต่อเข้าสู่ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตติดต่อยากเพราะมีผู้ใช้เป็นจำนวนมาก และแหล่งข้อมูลที่จะติดตามเอกสารฉบับสมบูรณ์ในประเทศมีน้อย และไม่สมบูรณ์ ตามลำดับ

งานวิจัยต่างประเทศ

McClure (1980) ศึกษาเรื่อง “Academic Librarians, Information Sources & Share Decision Making” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแหล่งสารนิเทศที่บรรณารักษ์แสวงหาสารนิเทศเพื่อการตัดสินใจ ความถี่ในการเข้าใช้แหล่งสารนิเทศ องค์การที่เป็นสมาชิกที่จัดหาสารนิเทศให้กับห้องสมุดเพื่อใช้ในการตัดสินใจ และความสัมพันธ์ระหว่างการใช้แหล่งสารนิเทศและการตัดสินใจของห้องสมุด ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บรรณารักษ์วิชาชีพจำนวน 57 คน ประกอบด้วยผู้บริหาร บรรณารักษ์งานบริการ และบรรณารักษ์งานเทคนิค ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดมหาวิทยาลัยขนาดกลาง 4 แห่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่มีความมั่นคงทางด้านการบริหาร กล่าวคือ มีผู้อำนวยการที่ดำรงตำแหน่งอย่างน้อย 2 ปี ห้องสมุดตั้งอยู่ในสถาบันที่มีการสอนถึงระดับบัณฑิตศึกษา มีบรรณารักษ์ทำงานเต็มเวลาอย่างน้อย 10 คน และห้องสมุดตั้งอยู่ในตำแหน่งศูนย์กลางของสถาบัน ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า บรรณารักษ์งานบริการแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศต่างๆมากกว่าบรรณารักษ์งานเทคนิค บรรณารักษ์งานบริการมีแนวโน้มที่จะแสวงหาสารนิเทศจากหัวหน้างานบริการ ในขณะที่บรรณารักษ์งานเทคนิคมีแนวโน้มที่จะแสวงหาสารนิเทศจากหัวหน้างานเทคนิค

บรรณารักษ์ส่วนใหญ่แสวงหาสารนิเทศจากบุคคลมากกว่าจากแหล่งสารนิเทศที่เป็นทางการและเป็นลายลักษณ์อักษร

McClure และ Samuels (1985) ได้ศึกษาเรื่องการแสวงหาสารนิเทศของบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการตัดสินใจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการแสวงหาสารนิเทศเพื่อการตัดสินใจ แหล่งสารนิเทศที่แสวงหาสารนิเทศเพื่อการจัดการและสารนิเทศเพื่อการเผยแพร่ โดยใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูล McClure และ Samuels แบ่ง แหล่งสารนิเทศที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยออกเป็น 4 ประเภท คือ แหล่งสารนิเทศภายใน แหล่งสารนิเทศภายนอก แหล่งเอกสาร และแหล่งบุคคล ซึ่งได้แก่ ประสบการณ์ส่วนตัวและ/ที่ปรึกษา ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่แสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศภายในห้องสมุด โดยใช้วิธีการสอบถามจากบรรณารักษ์ในฝ่ายงานเดียวกัน เกณฑ์ที่บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ใช้ในการเลือกแหล่งสารนิเทศคือ ได้รับสารนิเทศที่ถูกต้องตรงกับความต้องการ รองลงมา คือ แหล่งสารนิเทศที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศของบรรณารักษ์จำนวน 4 เรื่องดังกล่าวข้างต้น ซึ่งเป็นงานวิจัยในประเทศไทย 2 เรื่อง งานวิจัยต่างประเทศ 2 เรื่อง สรุปได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศ

ผลการวิจัยของ วิยดา แสงศรี (2540) พบว่า บรรณารักษ์แสวงหาสารนิเทศ เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงานในระดับมาก

2. แหล่งสารนิเทศที่แสวงหา

งานวิจัยของ McClure (1980) และ McClure และ Samuels (1985) ปรากฏผลสอดคล้องกันว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ แสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศบุคคลภายในห้องสมุด ในขณะที่ผลการวิจัยของ สุกัญญา อ่างศิลา (2541) ซึ่งศึกษาเฉพาะการใช้อินเทอร์เน็ต พบว่า แหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ตที่บรรณารักษ์ใช้ในระดั้มากที่สุดคือ เพลเน็ต เว็บไซต์ และจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ตามลำดับ

ส่วนเกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารนิเทศ ผลการวิจัยของ McClure และ Samuels (1985) พบว่า เกณฑ์ที่บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ ใช้ในการเลือกแหล่งสารนิเทศ คือ ได้รับสารนิเทศที่ถูกต้องตรงกับความต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวิยดา แสงศรี (2540) ซึ่งพบว่า เกณฑ์ที่บรรณารักษ์ใช้ในการเลือกแหล่งสารนิเทศในระดั้มากที่สุด คือ ได้รับสารนิเทศที่ถูกต้องตรงกับความต้องการ

3. ทรัพยากรสารสนเทศที่แสวงหา

ผลการวิจัยของ วียดา แสงศรี (2540) พบว่า บรรณารักษ์แสวงหาสารสนเทศจากทรัพยากรสารสนเทศในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ประเภทสื่อตีพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่บรรณารักษ์ส่วนมากแสวงหา คือ ฐานข้อมูล

ส่วนเนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศ ผลการวิจัยของ วียดา แสงศรี (2540) พบว่า บรรณารักษ์แสวงหาสารสนเทศในหัวข้อที่เกี่ยวกับการนำเทคนิคใหม่ๆ มาใช้ในงานห้องสมุดในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุภัฏญา อ่างศิลา (2541) ซึ่งพบว่า เนื้อหาของสารสนเทศที่บรรณารักษ์ต้องการในระดับมากที่สุด คือ เนื้อหาด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

นอกจากนั้น สุภัฏญา อ่างศิลา (2541) ยังพบว่า ลักษณะของสารสนเทศที่บรรณารักษ์ต้องการใช้ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สารนิเทศในลักษณะบรรณานุกรม

4. รูปแบบของการสืบค้นสารสนเทศ

ผลการวิจัยของ วียดา แสงศรี (2540) พบว่า บรรณารักษ์ใช้วิธีการแสวงหาสารสนเทศในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สืบค้นจากบริการฐานข้อมูลซีดีรอม ฐานข้อมูลออนไลน์ และอินเทอร์เน็ต ในขณะที่ผลการวิจัยของ สุภัฏญา อ่างศิลา (2541) พบว่า บรรณารักษ์ใช้โปรแกรมค้นหาสืบค้นสารสนเทศในระดับมาก โดยบรรณารักษ์ส่วนใหญ่ใช้โปรแกรมค้นหา Yahoo

5. ปัญหาในการแสวงหาสารสนเทศ

ผลการวิจัยของ วียดา แสงศรี (2540) พบว่า ปัญหาที่บรรณารักษ์ประสบในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่มีเวลาในการแสวงหาสารสนเทศ และไม่สะดวกในการเดินทางที่จะแสวงหาสารสนเทศจากหน่วยงานอื่น ส่วนผลการวิจัยของ สุภัฏญา อ่างศิลา (2541) พบว่า ปัญหาในการใช้อินเทอร์เน็ตที่บรรณารักษ์ประสบในระดับมาก คือ การติดต่อเข้าสู่ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตติดต่อยากเพราะมีผู้ใช้เป็นจำนวนมาก

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ เพื่อศึกษา

1. พฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศของบรรณารักษ์ หอสมุดกลางสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ในด้านวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศ แหล่งสารนิเทศ ทรัพยากรสารนิเทศ วิธีการสืบค้นสารนิเทศ และปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศ

2. การใช้ประโยชน์จากแหล่งสารนิเทศและทรัพยากรสารนิเทศที่ได้รับ

ในบทนี้ผู้วิจัยจะเสนอวิธีดำเนินการวิจัย ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากร
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การทดสอบเครื่องมือในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอข้อมูล

การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 26 แห่ง โดยศึกษาเฉพาะบรรณารักษ์ 3 กลุ่มงาน คือ งานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ งานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ และงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า

ในการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น พบว่า หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐทั้ง 26 แห่ง มีจำนวนบรรณารักษ์ 3 งานดังกล่าว จำนวนทั้งสิ้น 307 คน จำแนกเป็นบรรณารักษ์งานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ จำนวน 78 คน งานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ จำนวน 143 คน และงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า จำนวน 86 คน ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรที่ศึกษาจำแนกตามหอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

ลำดับ	หอสมุดกลางสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	งานพัฒนา ทรัพยากร	งานวิเคราะห์ ทรัพยากร	งาน บริการ ตอบคำถาม	รวม
1	หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	4	5	1	10
2	สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	5	8	4	17
3	สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น	2	11	3	16
4	สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	1	3	4	8
5	สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	4	10	4	18
6	สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ	1	2	2	5
7	สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยนเรศวร	2	2	2	6
8	สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา	2	5	1	8
9	สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	2	8	1	11
10	สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยมหิดล	4	8	3	15
11	สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง	12	19	12	43
12	สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	6	6	4	16
13	สำนักหอสมุดกลาง หอสมุดสาขาวังท่าพระ มหาวิทยาลัยศิลปากร	2	3	2	7
14	หอสมุดพระราชวังสนามจันทร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร	2	4	3	9

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรที่ศึกษาจำแนกตามหอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ (ต่อ)

ลำดับ	หอสมุดกลางสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	งานพัฒนา ทรัพยากร	งานวิเคราะห์ ทรัพยากร	งานบริการ ตอบคำถาม	รวม
15	หอสมุดจอห์นเอฟ เคนเนดี สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขต ปัตตานี	1	2	5	8
16	งานหอสมุดคุณหญิงหลง อรรถกระวีสุนทร สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลา นครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่	2	6	2	10
17	สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	4	4	8	16
18	สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	1	7	1	9
19	สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้	1	3	3	7
20	สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	4	5	2	11
21	สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนครเหนือ	3	4	6	13
22	สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	5	8	3	16
23	สำนักหอสมุดและบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ธนบุรี	2	2	4	8
24	ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	3	4	3	10
25	ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	2	2	2	6
26	ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	1	2	1	4
รวม		78	143	86	307

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสอบถามที่สร้างแบ่งออกเป็น 3 ตอน (ภาคผนวก ก) คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับ ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ หน่วยงานที่สังกัด งานที่รับผิดชอบ และประสบการณ์การทำงาน แบบสอบถามในตอนนี้มีลักษณะเป็นแบบเลือกคำตอบ และเติมคำ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับ พฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศ จำนวน 12 ข้อ ได้แก่ วัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศ แหล่งสารนิเทศ เกณฑ์ในการคัดเลือกแหล่งสารนิเทศ ทรัพยากรสารนิเทศ เนื้อหาสารนิเทศ วิธีการสืบค้นสารนิเทศ และปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศ

คำถามในตอนนี้เป็นคำถามแบบวัดระดับ การเรียงลำดับความสำคัญของคำตอบ และแบบเติมคำ สำหรับคำถามแบบวัดระดับได้กำหนดเป็น 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึง มีการแสวงหาสารนิเทศ/มีปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศอยู่ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการแสวงหาสารนิเทศ/มีปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศอยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง มีการแสวงหาสารนิเทศ/มีปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศอยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการแสวงหาสารนิเทศ/มีปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศอยู่ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง มีการแสวงหาสารนิเทศ/มีปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับ การใช้ประโยชน์จากแหล่งและทรัพยากรสารนิเทศที่ได้รับ จำนวน 2 ข้อ ได้แก่เป็นคำถามการใช้ประโยชน์จากแหล่งสารนิเทศที่ได้รับ และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสารนิเทศที่ได้รับ ลักษณะของคำถามเป็นแบบวัดระดับ โดยกำหนดระดับการใช้ประโยชน์ออกเป็น 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึง ใช้ประโยชน์ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง ใช้ประโยชน์ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง ใช้ประโยชน์ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง ใช้ประโยชน์ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง ใช้ประโยชน์ในระดับ น้อยที่สุด

การทดสอบเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบกับบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 5 แห่ง แห่งละ 3 คน กลุ่มงานละ 1 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 15 คน

สำหรับหอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาเอกชนทั้ง 5 แห่ง ได้แก่ สำนักหอสมุด และศูนย์สารสนเทศ มหาวิทยาลัยรังสิต สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ศูนย์บรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ หอสมุดกลางมหาวิทยาลัย อัสสัมชัญ และสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร

จากการทดสอบแบบสอบถามพบว่า มีข้อบกพร่อง คือ แบบสอบถามตอนที่ 2 ข้อ 10 ซึ่งให้ผู้ตอบแบบสอบถามระบุลำดับความสำคัญของวิธีการสืบค้นที่ใช้เป็นลำดับแรก และลำดับต่อไป โดยระบุตัวเลขหน้าข้อ 11 ลำดับ ปรากฏว่าผู้ตอบส่วนใหญ่ระบุลำดับของวิธีการสืบค้นที่ใช้เพียง 5 ลำดับแรกเท่านั้น ผู้วิจัยจึงได้แก้ไขโดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามระบุลำดับความสำคัญของวิธีการสืบค้นที่ใช้เป็นลำดับแรกและลำดับต่อไปเพียง 5 ลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามให้กับบรรณารักษ์ หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 307 ชุด ทางไปรษณีย์ ในวันที่ 3 ตุลาคม 2545 และกำหนดวันส่งแบบสอบถามคืนภายในวันที่ 18 ตุลาคม 2545 ปรากฏว่า เมื่อครบกำหนดได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 184 ชุด คิดเป็น 60 % ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด จึงได้ดำเนินการติดตามทวงถามผ่านทางโทรศัพท์ และกำหนดวันส่งคืนแบบสอบถามครั้งที่ 2 ในวันที่ 12 พฤศจิกายน 2545 เมื่อครบกำหนดได้รับแบบสอบถามคืนอีกจำนวน 84 ชุดรวมทั้งสองครั้ง ปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามคืนจำนวนทั้งสิ้น 268 ชุด คิดเป็น 87.29% ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด เมื่อนำมาตรวจสอบแล้วพบว่า เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์และนำมาวิเคราะห์ได้จำนวน 259 ชุด คิดเป็น 84.36%

การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft Excel โดยใช้วิธีการทางสถิติดังนี้

1. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งเป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับฝ่ายงานที่สังกัด งานที่รับผิดชอบ และประสบการณ์การทำงาน ใช้วิธีหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

2. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมแสวงหาสารนิเทศในด้านวัตถุประสงค์ แหล่งสารนิเทศ ทรัพยากรสารนิเทศ วิธีการสืบค้นสารนิเทศ และปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศ นำมาวิเคราะห์โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า F-test เพื่อวิเคราะห์ค่าความแตกต่างระหว่างกลุ่ม

ส่วนข้อมูลตอนที่ 3 การใช้ประโยชน์จากแหล่งสารนิเทศและทรัพยากรสารนิเทศที่ได้รับ นำมาวิเคราะห์โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สำหรับการกำหนดความหมายข้อมูลที่เป็นค่าเฉลี่ย มีดังนี้

4.51 - 5.00	มากที่สุด
3.51 - 4.50	มาก
2.51 - 3.50	ปานกลาง
1.51 - 2.50	น้อย
1.00 - 1.50	น้อยที่สุด

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนที่ 2 ข้อ 6 ข้อ 7 และข้อ 10 ซึ่งให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ระบุลำดับความสำคัญของคำตอบ 5 ลำดับ ผู้วิจัยได้กำหนดค่าคะแนนในการจัดลำดับความสำคัญดังนี้

คำตอบลำดับที่ 1	ค่าคะแนน	5 คะแนน
คำตอบลำดับที่ 2	ค่าคะแนน	4 คะแนน
คำตอบลำดับที่ 3	ค่าคะแนน	3 คะแนน
คำตอบลำดับที่ 4	ค่าคะแนน	2 คะแนน
คำตอบลำดับที่ 5	ค่าคะแนน	1 คะแนน

สำหรับผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอในรูปแบบตารางและคำบรรยายประกอบตารางในบทที่ 4 และสรุปและอภิปรายผล พร้อมทั้งข้อเสนอแนะ นำเสนอในบทที่ 5

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่องพฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตารางประกอบคำบรรยาย โดยแบ่งข้อมูลออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม (ตารางที่ 2- ตารางที่ 4)

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ในด้านวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศ แหล่งสารนิเทศ ทรัพยากรสารนิเทศ วิธีการสืบค้นสารนิเทศ และปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศ (ตารางที่ 5 - ตารางที่ 33)

ตอนที่ 3 การใช้ประโยชน์จากแหล่งสารนิเทศและทรัพยากรสารนิเทศที่ได้รับ (ตารางที่ 34- 43)

ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 3 ตอนได้จำแนกบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐเป็น 3 กลุ่มงานตามฝ่ายงานที่สังกัด คือ กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ และกลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

การนำเสนอข้อมูลในตอนที่ 1 ประกอบด้วย จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ฝ่ายงานที่สังกัด และงานที่รับผิดชอบของผู้ตอบแบบสอบถาม และประสบการณ์ในการทำงาน

1.1 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามและฝ่ายงานที่สังกัด

จากการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มประชากร ซึ่งเป็นบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 26 แห่ง จำนวน 307 ชุด ปรากฏว่าได้รับกลับคืนจำนวน 268 ชุด คิดเป็น 87.29% ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด เป็นแบบสอบถามที่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้จำนวน 259 ชุด คิดเป็น 84.36% ทั้งนี้มีหอสมุดกลางสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำนวน 12 แห่ง ที่บรรณารักษ์ทุกคนตอบแบบสอบถาม

สำหรับบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 259 คน ที่ตอบแบบสอบถาม พบว่าจำนวนมากที่สุด 31 คน (11.97 %) เป็นบรรณารักษ์จากหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง รองลงมา เป็นบรรณารักษ์จากสำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันชาติพัฒนาบริหารศาสตร์ จำนวน 16 คน (6.18%) บรรณารักษ์จากสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และสำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จำนวน 15 คน (5.79%) เท่ากัน ส่วนจำนวนน้อยที่สุดเป็นบรรณารักษ์จาก ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จำนวน 4 คน (1.54%)

สำหรับฝ่ายงานที่บรรณารักษ์หอสมุดกลางสังกัด พบว่า บรรณารักษ์ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนมากที่สุด 122 คน (47.10%) สังกัดฝ่ายงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ รองลงมาจำนวน 73 คน (28.19%) สังกัดฝ่ายงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า และน้อยที่สุดจำนวน 64 คน (24.71%) สังกัดฝ่ายงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ หรือฝ่ายงานจัดหา (ดังรายละเอียดในตารางที่ 2)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หอสมุดกลางสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	จำนวนที่ส่ง	ได้รับคืน	นำมาวิเคราะห์ได้			รวม	
			งานพัฒนา	งานวิเคราะห์	งานบริการตอบคำถาม	จำนวน	ร้อยละ
			ทรัพยากรสารสนเทศ	ทรัพยากรสารสนเทศ	และช่วยการค้นคว้า		
หอสมุดกลางสถาบันวิทยบริการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	10	10	4	5	1	10	3.86
สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	17	11	3	5	3	11	4.25
สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น	16	14	2	9	3	14	5.40
สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	8	7	1	3	3	7	2.70
สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	18	17	2	10	3	15	5.79
สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ	5	5	1	2	2	5	1.93
สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยนเรศวร	6	6	2	2	2	6	2.32
สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา	8	6		5	1	6	2.32
สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	11	10	2	7	1	10	3.86
สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล	15	14	2	7	3	12	4.63
สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง	43	32	11	11	9	31	11.97
สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	16	12	3	5	4	12	4.63
สำนักหอสมุดกลาง หอสมุดสาขาวังท่า พระมหาวิทยาลัยศิลปากร	7	7	2	3	2	7	2.70
หอสมุดพระราชวังสนามจันทร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร	9	9	2	4	3	9	3.47
หอสมุดจอห์นเอฟ เคนเนดี สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	8	5	2		3	5	1.93
ฝ่ายหอสมุดคุณหญิงหลง อรรถกระวีสุนทร	10	10	2	6	2	10	3.86
สำนักวิทยบริการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่							

หอสมุดกลางสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	จำนวนที่ส่ง	ได้รับคืน	นำมาวิเคราะห์ได้			รวม		
			งานพัฒนา	งานวิเคราะห์	งานบริการตอบคำถาม	จำนวน	ร้อยละ	
			ทรัพยากรสารสนเทศ	ทรัพยากรสารสนเทศ	และช่วยการค้นคว้า			
สำนักบรรณสารสนเทศมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	16	16	3	4	8	15	5.79	
สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	9	7	1	4	2	7	2.70	
สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้	7	7	1	3	3	7	2.70	
สำนักหอสมุดกลาง	11	11	4	5	2	11	4.25	
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง								
สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ	13	11	2	4	3	9	3.47	
สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	16	16	5	8	3	16	6.18	
สำนักหอสมุดและบรรณสารสนเทศ	8	7	2	2	3	7	2.70	
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ธนบุรี								
ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	10	8	2	4	2	8	3.09	
ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	6	6	2	2	1	5	1.93	
ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	4	4	1	2	1	4	1.54	
รวม	จำนวน	307	268	64	122	73	259	
	ร้อยละ			24.71	47.10	28.19		100.00

1.2 งานที่รับผิดชอบ

สำหรับงานที่บรรณารักษ์ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 259 คน รับผิดชอบ จำแนกตามฝ่ายงานที่สังกัด พบว่า

ฝ่ายงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ/จัดหา

บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ 55 คน (85.94%) จากจำนวน 64 คน รับผิดชอบงาน คัดเลือกและสั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศ รองลงมาจำนวน 44 คน (68.75%) รับผิดชอบงานจัดสรรงบประมาณเพื่อการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ และจำนวนน้อยที่สุด 32 คน (50.00%) รับผิดชอบงานแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ

ฝ่ายงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ

บรรณารักษ์เกือบทั้งหมด 117 คน (95.90%) จากจำนวน 122 คน รับผิดชอบงานวิเคราะห์เลขหมู่ และทำรายการทรัพยากรสารสนเทศ รองลงมาจำนวน 39 คน (31.97%) รับผิดชอบงานจัดทำรายการหลักฐาน (Authority Files) เพื่อการควบคุมทางบรรณานุกรม และจำนวนน้อยที่สุด 31 คน (25.41%) รับผิดชอบงานจัดทำบรรณานุกรมและกฤตภาค

ฝ่ายงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า

บรรณารักษ์เกือบทั้งหมด 71 คน (97.26%) จากจำนวน 73 คน รับผิดชอบงานตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า รองลงมาจำนวน 52 คน (71.23%) รับผิดชอบงานปฐมนิเทศการใช้ห้องสมุดให้กับผู้ใช้บริการ และจำนวนน้อยที่สุด 31 คน (42.47%) รับผิดชอบงานบริการสำเนาเอกสารจากห้องสมุดในประเทศและต่างประเทศ (ดังรายละเอียดในตารางที่ 3)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ฝ่ายงานและงานที่รับผิดชอบ	จำนวน N =259	ร้อยละ 100.00
ฝ่ายงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ/จัดหา	64	100.00
จัดสรรงบประมาณเพื่อการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ	44	68.75
คัดเลือกและสั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศ	55	85.94
ขอและรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศ	40	62.50
แลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ	32	50.00
ฝ่ายงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ	122	100.00
วิเคราะห์เลขหมู่ และทำรายการทรัพยากรสารสนเทศ	117	95.90
จัดทำบรรณานุกรมและกฤตภาค	31	25.41
จัดทำรายการหลักฐาน(Authority Files) เพื่อการควบคุมทางบรรณานุกรม	39	31.97
ฝ่ายงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า	73	100.00
ตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า	71	97.26
ปฐมนิเทศการใช้ห้องสมุดให้กับผู้ใช้บริการ	52	71.23
แนะนำและอบรมการใช้ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์	49	67.12
รวบรวมบรรณานุกรมเฉพาะเรื่อง	32	43.84
บริการสำเนาเอกสารจากห้องสมุดในประเทศและต่างประเทศ	31	42.47

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

1.3 ประสบการณ์การทำงานในฝ่ายงานที่สังกัด

สำหรับประสบการณ์การทำงานในฝ่ายงานที่สังกัด พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนมากที่สุด 76 คน (29.34%) มีประสบการณ์การทำงานในฝ่ายงานที่สังกัดมากกว่า 15 ปีขึ้นไป รองลงมา จำนวน 51 คน (19.69%) มีประสบการณ์การทำงาน 4-6 ปี จำนวน 48 คน (18.53%) มีประสบการณ์การทำงาน 1-3 ปี และบรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 11 คน (4.25%) มีประสบการณ์การทำงาน 13-15 ปี

เมื่อจำแนกประสบการณ์การทำงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ตามฝ่ายงานที่สังกัด พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายงานพัฒนาศูนย์ทรัพยากรสารสนเทศ จำนวนมากที่สุด 20 คน (31.25%) มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปีขึ้นไป รองลงมา จำนวน 13 คน (20.31%) เท่ากัน มีประสบการณ์การทำงาน 1-3 ปี และ 4-6 ปี และจำนวนน้อยที่สุด 2 คน (3.12%) มีประสบการณ์การทำงาน 13-15 ปี

บรรณารักษ์ฝ่ายงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ จำนวนมากที่สุด 35 คน (28.69%) มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปีขึ้นไป รองลงมาจำนวน 20 คน (16.39%) เท่ากัน มีประสบการณ์การทำงาน 1-3 ปี และ 7-9 ปี และจำนวนน้อยที่สุด 8 คน (6.56%) เท่ากัน มีประสบการณ์การทำงาน 10-12 และ 13-15 ปี

บรรณารักษ์งานฝ่ายบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า จำนวนมากที่สุด 21 คน (28.77%) มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปีขึ้นไป รองลงมาจำนวน 19 คน (26.03%) มีประสบการณ์ทำงาน 4-6 ปี และจำนวนน้อยที่สุด 1 คน (1.37%) มีประสบการณ์การทำงาน 13-15 ปี (ดังรายละเอียดในตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ประสิทธิภาพการทำงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำแนกตามฝ่ายงานที่สังกัด

ประสพการณ์	ฝ่ายงาน		งานพัฒนา		งานวิเคราะห์		งานบริการตอบคำ		รวม	
	ทรัพยากรสารสนเทศ		ทรัพยากรสารสนเทศ		ถามและช่วยการค้น					
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N = 64	100.00	N = 122	100.00	N = 73	100.00	N =259	100.00		
ต่ำกว่า 1 ปี	3	4.69	12	9.84	5	6.85	20	7.72		
1-3 ปี	13	20.31	20	16.39	15	20.55	48	18.53		
4-6 ปี	13	20.31	19	15.57	19	26.03	51	19.69		
7-9 ปี	6	9.38	20	16.39	4	5.48	30	11.58		
10-12 ปี	7	10.94	8	6.56	8	10.96	23	8.88		
13-15 ปี	2	3.12	8	6.56	1	1.37	11	4.25		
15 ปีขึ้นไป	20	31.25	35	28.69	21	28.77	76	29.34		

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศ

การนำเสนอข้อมูลในตอนี่ 2 ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารสนเทศ แหล่งสารสนเทศ ทรัพยากรสารสนเทศ วิธีการสืบค้นสารสนเทศ และปัญหาในการแสวงหาสารสนเทศ

2.1 วัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารสนเทศ

จากการสอบถามบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 259 คน ถึงวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารสนเทศ โดยจำแนกวัตถุประสงค์ออกเป็น 8 รายการ คือ ใช้ในการปฏิบัติงานประจำ แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำงาน ติดตามความก้าวหน้าทางวิชาชีพ ผลิตผลงานทางวิชาการ ปรับปรุงประสิทธิภาพในการทำงาน เพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ทั่วไป ผลิตผลงานวิจัย เพื่อเสนอในการปรับเปลี่ยนตำแหน่งงาน และ เพื่อใช้ประกอบในการเข้าร่วมการสัมมนาทางวิชาการ/การประชุม/การฝึกอบรม/การบรรยาย ปรากฏว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางทุกคน (259 คน)ตอบว่า มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารสนเทศ 7 รายการ มีเพียงรายการเดียวที่มีบรรณารักษ์หอสมุดกลางตอบจำนวน 258 คน คือ วัตถุประสงค์ผลิตผลงานวิจัย เพื่อเสนอในการปรับเปลี่ยนตำแหน่งงาน

เมื่อพิจารณาระดับของวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารสนเทศ พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางมีวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารสนเทศ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย โดยวัตถุประสงค์ในระดับมากมี 5 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยได้ดังนี้ คือ ใช้ในการปฏิบัติงานประจำ ($\bar{X} = 4.22$) เพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ทั่วไป ($\bar{X} = 3.94$) ปรับปรุงประสิทธิภาพในการทำงาน ($\bar{X} = 3.84$) แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำงาน ($\bar{X} = 3.79$) และติดตามความก้าวหน้าทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.67$) วัตถุประสงค์ในระดับปานกลาง มี 2 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ เพื่อใช้ประกอบในการเข้าร่วมการสัมมนาทางวิชาการ/การประชุม/การฝึกอบรม/การบรรยาย ($\bar{X} = 2.83$) และผลิตผลงานทางวิชาการ ($\bar{X} = 2.81$) ส่วนวัตถุประสงค์ในระดับน้อยมี 1 รายการ คือ ผลิตผลงานวิจัย เพื่อเสนอในการปรับเปลี่ยนตำแหน่งงาน ($\bar{X} = 2.49$)

เมื่อจำแนกวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารสนเทศตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง ปรากฏผลดังนี้

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารสนเทศ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 5 รายการ โดยรายการที่มี

ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ใช้ในการปฏิบัติงานประจำ ($\bar{X} = 4.19$) ปรับปรุงประสิทธิภาพในการทำงาน ($\bar{X} = 4.02$) และเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ทั่วไป ($\bar{X} = 3.98$) ส่วนในระดับปานกลางมี 3 รายการ ได้แก่ ผลิตผลงานทางวิชาการ ($\bar{X} = 3.16$) เพื่อใช้ประกอบในการเข้าร่วมการสัมมนาทางวิชาการ/ การประชุม/ การฝึกอบรม/ การบรรยาย ($\bar{X} = 3.11$) และผลิตผลงานวิจัย เพื่อเสนอในการปรับเปลี่ยนตำแหน่งงาน ($\bar{X} = 2.94$)

บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ และ บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารสนเทศ 3 ระดับเช่นเดียวกัน คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมาก มี 5 รายการ โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ของบรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ คือ ใช้ในการปฏิบัติงานประจำ ($\bar{X} = 4.20$) แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.93$) และเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ทั่วไป ($\bar{X} = 3.90$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ของบรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า คือ ใช้ในการปฏิบัติงานประจำ ($\bar{X} = 4.29$) เพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ทั่วไป ($\bar{X} = 3.97$) และติดตามความก้าวหน้าทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.70$) วัตถุประสงค์ในระดับปานกลางมี 2 รายการเช่นเดียวกัน คือ เพื่อใช้ประกอบในการเข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการ/การประชุม/การฝึกอบรม/การบรรยาย ($\bar{X} = 2.66$ และ 2.86 ตามลำดับ) และผลิตผลงานทางวิชาการ ($\bar{X} = 2.64$ และ 2.78 ตามลำดับ) และในระดับน้อย มี 1 รายการ คือ ผลิตผลงานวิจัย เพื่อเสนอในการปรับเปลี่ยนตำแหน่งงาน ($\bar{X} = 2.28$ และ 2.44 ตามลำดับ)

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารสนเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง ทั้ง 3 กลุ่มงาน พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลาง ทั้ง 3 กลุ่มงาน มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 รายการ คือ ผลิตผลงานทางวิชาการ ผลิตผลงานวิจัย เพื่อเสนอในการปรับเปลี่ยนตำแหน่งงาน และเพื่อใช้ประกอบในการเข้าร่วมการสัมมนาทางวิชาการ/การประชุม/การฝึกอบรม/การบรรยาย ส่วนอีก 5 รายการ ไม่ปรากฏความแตกต่าง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 วัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศ

วัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศ	กลุ่มงาน	งานพัฒนาทรัพยากร		งานวิเคราะห์		งานบริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้า		รวม		F
		สารนิเทศ		สารนิเทศ		N = 73		N = 259		
		N = 64		N = 122						
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
ใช้ในการปฏิบัติงานประจำ (N=259)		4.19 (ม)	0.92	4.20 (ม)	0.92	4.29 (ม)	0.86	4.22 (ม)	0.90	0.26
แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการปฏิบัติงาน (N=259)		3.69 (ม)	0.99	3.93 (ม)	0.83	3.66 (ม)	0.97	3.79 (ม)	0.92	2.52
ติดตามความก้าวหน้าทางวิชาชีพ (N=259)		3.89 (ม)	0.89	3.53 (ม)	1.01	3.70 (ม)	1.05	3.67 (ม)	1.00	2.76
ผลิตผลงานทางวิชาการ (N=259)		3.16 (ป)	1.14	2.64 (ป)	1.21	2.78 (ป)	1.24	2.81 (ป)	1.22	3.95*
ปรับปรุงประสิทธิภาพในการทำงาน (N=259)		4.02 (ม)	0.81	3.84 (ม)	0.76	3.67 (ม)	1.03	3.84 (ม)	0.86	2.77
เพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ทั่วไป (N=259)		3.98 (ม)	0.86	3.90 (ม)	0.83	3.97 (ม)	0.93	3.94 (ม)	0.86	0.26
ผลิตผลงานวิจัย เพื่อเสนอในการปรับเปลี่ยนตำแหน่งงาน (N=258)		2.94 (ป)	1.21	2.28 (น)	1.23	2.44 (น)	1.17	2.49 (น)	1.23	6.29*
เพื่อให้ประกอบในการเข้าร่วมการสัมมนาทางวิชาการ /การประชุม/การฝึกอบรม /การบรรยาย (N=259)		3.11 (ป)	0.94	2.66 (ป)	1.18	2.86 (ป)	1.16	2.83 (ป)	1.13	3.37*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

2.2 แหล่งสารสนเทศ

การนำเสนอข้อมูลในส่วนนี้ประกอบด้วยประเภทของแหล่งสารสนเทศที่บรรณารักษ์หอสมุดกลางแสวงหาและเกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารสนเทศ

2.2.1 ประเภทของแหล่งสารสนเทศที่บรรณารักษ์หอสมุดกลาง

แสวงหา

จากการสอบถามบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐถึงประเภทของแหล่งสารสนเทศที่แสวงหาสารสนเทศ โดยจำแนกแหล่งสารสนเทศออกเป็น 5 แหล่งใหญ่ คือ แหล่งสารสนเทศบุคคล แหล่งสารสนเทศห้องสมุด แหล่งสารสนเทศสมาคมวิชาชีพ แหล่งสารสนเทศอินเทอร์เน็ต และแหล่งสารสนเทศอื่นๆ ปรากฏว่ามีบรรณารักษ์ตอบว่าแสวงหาสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศแต่ละแหล่งจำนวนตั้งแต่ 237-259 คน โดยแหล่งสารสนเทศที่มีบรรณารักษ์แสวงหาทุกคน (259 คน) มี 2 แหล่ง คือ แหล่งสารสนเทศบุคคล และแหล่งสารสนเทศห้องสมุด ส่วนแหล่งสารสนเทศที่มีบรรณารักษ์ตอบจำนวนน้อยที่สุด (237 คน) มี 1 แหล่ง คือ แหล่งสารสนเทศสมาคมวิชาชีพ

เมื่อพิจารณาระดับการแสวงหาสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศ แต่ละแหล่ง พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางแสวงหาสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศ 2 ระดับ คือระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 4 แหล่ง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยได้ดังนี้ แหล่งสารสนเทศห้องสมุด ($\bar{X} = 2.78$) แหล่งสารสนเทศอินเทอร์เน็ต ($\bar{X} = 2.77$) แหล่งสารสนเทศบุคคล ($\bar{X} = 2.76$) และแหล่งสารสนเทศอื่นๆ ($\bar{X} = 2.65$) ในระดับน้อย มี 1 แหล่ง คือ สมาคมวิชาชีพ ($\bar{X} = 2.05$)

เมื่อจำแนกประเภทของแหล่งสารสนเทศที่แสวงหา ตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า มีรายละเอียดดังนี้

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศและบรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า แสวงหาสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศ 2 ระดับเช่นเดียวกัน คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 4 แหล่งโดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกของบรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ได้แก่ แหล่งสารสนเทศบุคคล ($\bar{X} = 3.40$) แหล่งสารสนเทศอื่นๆ ($\bar{X} = 3.02$) และแหล่งสารสนเทศอินเทอร์เน็ต ($\bar{X} = 2.70$) ส่วนแหล่งสารสนเทศที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกของบรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ได้แก่ แหล่งสารสนเทศห้องสมุด แหล่งสารสนเทศอินเทอร์เน็ต ($\bar{X} = 2.72$ เท่ากัน)

แหล่งสารนิเทศบุคคล ($\bar{X} = 2.69$) และแหล่งสารนิเทศอื่นๆ ($\bar{X} = 2.59$) และในระดับน้อย มี 1 แหล่งเช่นเดียวกัน คือ แหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพ ($\bar{X} = 2.12$ และ 1.95 ตามลำดับ)

บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ แสวงหาสารนิเทศ จากแหล่งสารนิเทศ 2 ระดับ คือระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 3 แหล่ง ได้แก่ แหล่งสารนิเทศห้องสมุด ($\bar{X} = 2.88$) แหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต ($\bar{X} = 2.86$) และแหล่งสารนิเทศบุคคล ($\bar{X} = 2.78$) ในระดับน้อยมี 2 แหล่ง ได้แก่ แหล่งสารนิเทศอื่นๆ ($\bar{X} = 2.48$) และแหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพ ($\bar{X} = 2.08$)

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของแหล่งสารนิเทศแต่ละแหล่งที่ บรรณารักษ์ห้องสมุดกลางทั้ง 3 กลุ่มงานแสวงหา พบว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดกลางทั้ง 3 กลุ่มงาน แสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 แหล่ง คือ แหล่งสารนิเทศบุคคล และแหล่งสารนิเทศอื่นๆ ส่วนแหล่งสารนิเทศอีก 3 แหล่งไม่ ปรากฏความแตกต่าง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 6)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 ประเภทของแหล่งสารสนเทศที่บรรณารักษ์หอสมุดกลางแสวงหา

แหล่งสารสนเทศ	กลุ่มงาน	งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ		งานวิเคราะห์สารสนเทศ		งานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า		รวม		F
		N = 64		N = 122		N = 73		N = 259		
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
บุคคล (N=259)		3.40	1.19	2.78	1.14	2.69	1.22	2.76	1.18	5.53*
		(ป)		(ป)		(ป)		(ป)		
ห้องสมุด (N=259)		2.64	1.40	2.88	1.33	2.72	1.49	2.78	1.40	0.50
		(ป)		(ป)		(ป)		(ป)		
สมาคมวิชาชีพ (N=237)		2.12	1.10	2.08	0.99	1.95	1.07	2.05	1.05	0.58
		(น)		(น)		(น)		(น)		
อินเทอร์เน็ต (N=257)		2.70	1.43	2.86	1.40	2.72	1.53	2.77	1.45	0.36
		(ป)		(ป)		(ป)		(ป)		
แหล่งสารสนเทศอื่นๆ (N=255)		3.02	1.27	2.48	1.16	2.59	1.36	2.65	1.27	4.10*
		(ป)		(น)		(ป)		(ป)		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

เมื่อพิจารณาประเภทย่อยของแหล่งสารนิเทศบุคคล แหล่งสารนิเทศห้องสมุด แหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพ แหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต และแหล่งสารนิเทศอื่นๆที่บรรณารักษ์ หอสมุดกลางแสวงหา ปรากฏรายละเอียดดังนี้

แหล่งสารนิเทศบุคคล

แหล่งสารนิเทศบุคคลจำแนกย่อยออกเป็น 5 แหล่ง คือ บรรณารักษ์ใน ฝ่ายงานเดียวกัน บรรณารักษ์ฝ่ายงานอื่น บรรณารักษ์ห้องสมุดอื่น อาจารย์สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ และอาจารย์สาขาวิชาอื่นๆ ผลการวิจัย พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำนวน 259 คนที่แสวงหาสารนิเทศจากแหล่ง สารนิเทศบุคคล ระบุว่าแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศแต่ละแห่งจำนวนตั้งแต่ 240-259 คน โดย แหล่งสารนิเทศที่มีบรรณารักษ์หอสมุดกลางตอบทุกคน (259 คน) คือ บรรณารักษ์ในฝ่ายงานเดียวกัน และบรรณารักษ์ฝ่ายงานอื่น ส่วนแหล่งสารนิเทศที่มีบรรณารักษ์ หอสมุดกลางตอบจำนวนน้อยที่สุด (240 คน) คือ อาจารย์สาขาวิชาอื่นๆ

เมื่อพิจารณาระดับของการแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศบุคคล พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลาง แสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศบุคคล 3 ระดับ คือ ระดับ มาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 1 แหล่ง คือ บรรณารักษ์ในฝ่ายงานเดียวกัน ($\bar{X} = 3.53$) ในระดับปานกลางมี 2 แหล่ง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยได้ดังนี้ คือ บรรณารักษ์ฝ่าย งานอื่น ($\bar{X} = 2.84$) และ บรรณารักษ์ห้องสมุดอื่น ($\bar{X} = 2.75$) ส่วนในระดับน้อย มี 2 แหล่ง เรียง ตามลำดับค่าเฉลี่ยได้ดังนี้ คือ อาจารย์สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ($\bar{X} = 2.39$) และ อาจารย์สาขาวิชาอื่นๆ ($\bar{X} = 2.28$)

เมื่อจำแนกระดับของการแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศบุคคล ตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ แสวงหาสารนิเทศจาก แหล่งสารนิเทศบุคคล 2 ระดับ คือ ระดับปานกลางและระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 4 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกคือ บรรณารักษ์ในฝ่ายงานเดียวกัน ($\bar{X} = 3.19$) บรรณารักษ์ฝ่ายงานอื่น ($\bar{X} = 3.08$) และบรรณารักษ์ห้องสมุดอื่น ($\bar{X} = 2.88$) ส่วนในระดับน้อย มี 1 แหล่ง คือ อาจารย์ในสาขาวิชาอื่นๆ ($\bar{X} = 2.46$)

บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ แสวงหาสารนิเทศ จากแหล่งสารนิเทศบุคคล 3 ระดับคือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี

1 แห่ง คือ บรรณารักษ์ในฝ่ายงานเดียวกัน ($\bar{X} = 3.74$) ในระดับปานกลางมี 2 แห่ง คือ บรรณารักษ์ฝ่ายงานอื่น ($\bar{X} = 2.79$) และ บรรณารักษ์ห้องสมุดอื่น ($\bar{X} = 2.68$) ส่วนในระดับน้อยมี 2 แห่ง คือ อาจารย์สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ($\bar{X} = 2.40$) และ อาจารย์สาขาวิชาอื่นๆ ($\bar{X} = 2.21$)

บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า แสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศบุคคล 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 3 แห่ง ได้แก่ บรรณารักษ์ในฝ่ายงานเดียวกัน ($\bar{X} = 3.47$) บรรณารักษ์ห้องสมุดอื่น ($\bar{X} = 2.74$) และบรรณารักษ์ฝ่ายงานอื่น ($\bar{X} = 2.73$) ส่วนในระดับน้อยมี 2 แห่ง คือ อาจารย์สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ($\bar{X} = 2.28$) และอาจารย์สาขาวิชาอื่นๆ ($\bar{X} = 2.23$)

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศบุคคลของบรรณารักษ์หอสมุดกลางทั้ง 3 กลุ่มงาน พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 แห่ง คือ บรรณารักษ์ในฝ่ายงานเดียวกัน ส่วนอีก 4 แห่ง ไม่ปรากฏความแตกต่าง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 แหล่งสารนิเทศบุคคล

แหล่งสารนิเทศ	กลุ่มงาน งานพัฒนาทรัพยากร สารนิเทศ N = 64		งานวิเคราะห์ สารนิเทศ N = 122		งานบริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้า N = 73		รวม N = 259		F
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
	บรรณารักษ์ในฝ่ายงานเดียวกัน (N= 259)	3.19 (ป)	1.26	3.74 (ม)	0.97	3.47 (ป)	1.14	3.53 (ม)	
บรรณารักษ์ฝ่ายงานงานอื่น (N= 259)	3.08 (ป)	1.03	2.79 (ป)	0.99	2.73 (ป)	1.06	2.84 (ป)	1.02	2.37
บรรณารักษ์ห้องสมุดอื่น (N= 253)	2.88 (ป)	1.15	2.68 (ป)	1.02	2.74 (ป)	1.21	2.75 (ป)	1.11	0.63
อาจารย์สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ (N= 242)	2.51 (ป)	1.16	2.40 (น)	1.02	2.28 (น)	1.19	2.39 (น)	1.11	0.74
อาจารย์สาขาวิชาอื่นๆ (N= 240)	2.46 (น)	1.22	2.21 (น)	1.07	2.23 (น)	1.14	2.28 (น)	1.13	1.13

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

แหล่งสารนิเทศห้องสมุด

แหล่งสารนิเทศห้องสมุดจำแนกย่อยออกเป็น 5 แหล่ง คือ หอสมุดกลางที่ปฏิบัติงาน หอสมุดคณะในมหาวิทยาลัยที่ปฏิบัติงาน หอสมุดมหาวิทยาลัยอื่นๆ หอสมุดแห่งชาติ และหอสมุดเฉพาะ ผลการวิจัย พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำนวน 259 คนที่แสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศห้องสมุดระบุว่าแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศแต่ละแหล่งจำนวนตั้งแต่ 212-258 คน โดย แหล่งสารนิเทศที่มีบรรณารักษ์หอสมุดกลางตอบจำนวนมากที่สุด (258 คน) คือ หอสมุดกลางที่ปฏิบัติงาน ส่วนแหล่งสารนิเทศที่มีบรรณารักษ์หอสมุดกลางตอบจำนวนน้อยที่สุด (212 คน) มี 2 แหล่ง คือ หอสมุดคณะในมหาวิทยาลัยที่ปฏิบัติงาน และหอสมุดแห่งชาติ

เมื่อพิจารณาระดับของการแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศห้องสมุด พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศห้องสมุด 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 1 แหล่ง คือ หอสมุดกลางที่ปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.32$) ในระดับปานกลางมี 1 แหล่ง คือ หอสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ($\bar{X} = 3.24$) และในระดับน้อยมี 3 แหล่ง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยดังนี้ คือ หอสมุดคณะในมหาวิทยาลัยที่ปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 2.28$) หอสมุดเฉพาะ ($\bar{X} = 1.92$) และหอสมุดแห่งชาติ ($\bar{X} = 1.78$)

เมื่อจำแนกระดับของการแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศห้องสมุดตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า บรรณารักษ์ทั้ง 3 กลุ่มงาน แสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศห้องสมุด 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลางและระดับน้อยดังนี้

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาศูนย์วิทยากรสารนิเทศ และ บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า แสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศเหมือนกันดังนี้ ในระดับมากมี 1 แหล่ง คือ หอสมุดกลางที่ปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.40$ และ 4.32 ตามลำดับ) ในระดับปานกลางมี 1 แหล่ง คือ หอสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ($\bar{X} = 3.06$ และ 3.36 ตามลำดับ) และในระดับน้อยมี 3 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หอสมุดคณะในมหาวิทยาลัยที่ปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 2.10$ และ 2.17 ตามลำดับ)

บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ แสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศห้องสมุดในระดับมาก 1 แหล่ง คือ หอสมุดกลางที่ปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.29$) ในระดับปานกลางมี 2 แหล่ง คือ หอสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ($\bar{X} = 3.25$) และ หอสมุดคณะใน

มหาวิทยาลัยที่ปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 2.51$) ส่วนในระดับน้อย มี 2 แห่ง โดยแห่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ห้องสมุดเฉพาะ ($\bar{X} = 1.88$)

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศห้องสมุดของบรรณารักษ์หอสมุดกลางทั้ง 3 กลุ่มงาน พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศห้องสมุดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 แห่ง คือ ห้องสมุดคณะในมหาวิทยาลัยที่ปฏิบัติงาน ส่วนอีก 4 แห่งไม่ปรากฏความแตกต่าง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 8)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8 แหล่งสารสนเทศห้องสมุด

แหล่งสารสนเทศ	กลุ่มงาน	งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ		งานวิเคราะห์สารสนเทศ		งานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า		รวม		F
		N = 64		N = 122		N = 73		N = 259		
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
หอสมุดกลางที่ปฏิบัติงาน (N=258)		4.40 (ม)	0.71	4.29 (ม)	0.77	4.32 (ม)	0.94	4.32 (ม)	0.80	0.39
ห้องสมุดคณะในมหาวิทยาลัยที่ปฏิบัติงาน (N=212)		2.10 (น)	1.13	2.51 (ป)	1.08	2.17 (น)	1.36	2.28 (น)	1.20	3.11*
ห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่นๆ (N=251)		3.06 (ป)	1.13	3.25 (ป)	1.09	3.36 (ป)	1.23	3.24 (ป)	1.14	1.20
หอสมุดแห่งชาติ (N=212)		1.82 (น)	1.00	1.79 (น)	0.87	1.74 (น)	0.96	1.78 (น)	0.93	0.15
ห้องสมุดเฉพาะ (N=224)		1.97 (น)	1.09	1.88 (น)	0.83	1.94 (น)	1.11	1.92 (น)	1.00	0.18

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

แหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพ

แหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพจำแนกย่อยออกเป็น 4 แหล่ง คือ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย สหพันธ์สากลแห่งสมาคมห้องสมุดและสถาบัน (IFLA) สมาคมห้องสมุดอเมริกัน (ALA) และสภาบรรณารักษณ์ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (CONSAL) ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษณ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำนวน 237 คนที่แสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพ ระบุว่าแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศแต่ละแห่งจำนวนตั้งแต่ 208-228 คน โดยแหล่งสารนิเทศที่มีบรรณารักษณ์หอสมุดกลางตอบจำนวนมากที่สุด (228 คน) คือ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ส่วนแหล่งสารนิเทศที่มีบรรณารักษณ์หอสมุดกลางตอบจำนวนน้อยที่สุด (208 คน) คือ สภาบรรณารักษณ์ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (CONSAL)

เมื่อพิจารณาระดับของการแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพ พบว่า บรรณารักษณ์หอสมุดกลางแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพ ในระดับน้อยเพียงระดับเดียว โดยแหล่งสารนิเทศที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ($\bar{X} = 2.27$)

เมื่อจำแนกระดับของการแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพ ตามกลุ่มงานของบรรณารักษณ์หอสมุดกลาง พบว่าบรรณารักษณ์ทั้ง 3 กลุ่มงาน คือ กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ และ กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า แสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพ ในระดับน้อยเพียงระดับเดียว โดยแหล่งสารนิเทศที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของทุกกลุ่มงาน คือ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ($\bar{X} = 2.26, 2.30, 2.23$ ตามลำดับ)

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศแหล่งสมาคมวิชาชีพของบรรณารักษณ์หอสมุดกลางทั้ง 3 กลุ่มงาน พบว่า ไม่ปรากฏความแตกต่างกันทุกแหล่ง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 แหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพ

แหล่งสารนิเทศ	กลุ่มงาน	งานพัฒนาศูนย์วิทยากร		งานวิเคราะห์		งานบริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้า		รวม		F
		สารนิเทศ		สารนิเทศ		N = 71		N = 237		
		N = 61		N = 105						
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย (N=228)		2.26 (น)	1.12	2.30 (น)	1.02	2.23 (น)	1.10	2.27 (น)	1.07	0.12
สหพันธ์สากลแห่งสมาคมห้องสมุดและสถาบัน(IFLA) (N=221)		2.17 (น)	1.06	2.07 (น)	1.01	1.97 (น)	1.12	2.06 (น)	1.06	0.64
สมาคมห้องสมุดอเมริกัน(ALA) (N=213)		2.18 (น)	1.21	2.11 (น)	1.02	1.91 (น)	1.09	2.07 (น)	1.10	1.30
สภาบรรณารักษ์ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้(CONSAL) (N=208)		1.90 (น)	1.00	1.82 (น)	0.86	1.71 (น)	0.93	1.81 (น)	0.93	0.82

แหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต

แหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ตจำแนกย่อยออกเป็น 7 แหล่ง คือ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) เทลเน็ต (Telnet) เวิลด์ไวด์เว็บ (World Wide Web) แหล่งเอฟทีพี (FTP) ลิสต์เซิร์ฟ (Listserve) โกเฟอร์ (Gopher) และ ยูสเน็ต (Usenet) ผลการวิจัย พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำนวน 257 คนที่แสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต ระบุว่าแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศแต่ละแหล่งจำนวนตั้งแต่ 207-255 คน โดย แหล่งสารนิเทศที่มีบรรณารักษ์หอสมุดกลางตอบจำนวนมากที่สุด (255 คน) คือ เวิลด์ไวด์เว็บ ส่วนแหล่งสารนิเทศที่มีบรรณารักษ์หอสมุดกลางตอบจำนวนน้อยที่สุด (207 คน) คือ ยูสเน็ต

เมื่อพิจารณา ระดับของการแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 2 แหล่ง คือ เวิลด์ไวด์เว็บ ($\bar{X}=4.29$) และจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X}=3.54$) ในระดับปานกลางมี 1 แหล่ง คือ เทลเน็ต ($\bar{X}=3.10$) และในระดับน้อย มี 4 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แหล่งเอฟทีพี ($\bar{X}=2.25$)

เมื่อจำแนก ระดับของการแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต ตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า บรรณารักษ์ทั้ง 3 กลุ่มงาน แสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ดังนี้

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และ บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า แสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ตเหมือนกัน ได้แก่ ในระดับมาก 2 แหล่ง คือ เวิลด์ไวด์เว็บ ($\bar{X}=4.00$ และ 4.44 ตามลำดับ) และจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X}=3.59$ และ 3.81 ตามลำดับ) ในระดับปานกลางมี 1 แหล่ง คือ เทลเน็ต ($\bar{X}=2.94$ และ 2.93 ตามลำดับ) และในระดับน้อยมี 4 แหล่ง โดยแหล่งสารนิเทศแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของบรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ คือ แหล่งเอฟทีพี และลิสต์เซิร์ฟ ($\bar{X}=2.27$ เท่ากัน) ส่วนแหล่งสารนิเทศที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ของบรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า คือ แหล่งเอฟทีพี ($\bar{X}=2.22$)

บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ แสงวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต ในระดับมาก 1 แหล่ง คือ เวิลด์ไวด์เว็บ ($\bar{X} = 4.36$) ในระดับปานกลาง มี 2 แหล่ง คือ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 3.34$) และ เทลเน็ต ($\bar{X} = 3.31$) ส่วนในระดับน้อย มี 4 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แหล่งเอฟทีพี ($\bar{X} = 2.26$)

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ตของบรรณารักษ์หอสมุดกลางทั้ง 3 กลุ่มงาน พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 แหล่ง คือ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ และเวิลด์ไวด์เว็บ ส่วนอีก 5 แหล่งไม่ปรากฏความแตกต่าง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 10)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10 แหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต

แหล่งสารนิเทศ	กลุ่มงาน		งานพัฒนาทรัพยากร		งานวิเคราะห์		งานบริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้า		รวม		F
	สารนิเทศ		สารนิเทศ		สารนิเทศ		สารนิเทศ		สารนิเทศ		
	N = 64		N = 120		N = 73		N = 257		N = 257		
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) (N=250)	3.59 (ม)	1.27	3.34 (ป)	1.17	3.81 (ม)	1.30	3.54 (ม)	1.24	3.54	1.24	3.37*
เทลเน็ต(Telnet) (N=240)	2.94 (ป)	1.40	3.31 (ป)	1.27	2.93 (ป)	1.41	3.10 (ป)	1.35	3.10	1.35	2.50
เว็ลด์ไวด์เว็บ (World Wide Web) (N=255)	4.00 (ม)	1.26	4.36 (ม)	0.85	4.44 (ม)	0.90	4.29 (ม)	0.99	4.29	0.99	3.95*
แหล่งเอฟทีพี(FTP) (N=220)	2.27 (น)	1.10	2.26 (น)	1.22	2.22 (น)	1.29	2.25 (น)	1.21	2.25	1.21	0.04
ลิสต์เซิร์ฟ(Listserve) (N=214)	2.27 (น)	1.19	2.12 (น)	1.12	2.00 (น)	1.18	2.13 (น)	1.16	2.13	1.16	1.10
โกเฟอร์ (Gopher) (N=210)	1.85 (น)	1.01	1.93 (น)	0.97	1.75 (น)	0.98	1.85 (น)	0.98	1.85	0.98	0.74
ยูสเน็ต(UseNet) (N=207)	1.87 (น)	1.13	1.85 (น)	0.92	1.71 (น)	0.98	1.81 (น)	1.00	1.81	1.00	0.66

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

แหล่งสารนิเทศอื่นๆ

แหล่งสารนิเทศอื่นๆ จำแนกย่อยออกเป็น 5 แหล่ง คือ การเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาการ/วิชาชีพ การประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/นิทรรศการ คณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา คณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย และสำนักพิมพ์ ร้านหนังสือ ตัวแทนจำหน่ายผลการวิจัย พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำนวน 255 คนที่แสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศอื่นๆ ระบุว่าแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศแต่ละแหล่งจำนวนตั้งแต่ 215 -255 คน โดย แหล่งสารนิเทศที่มีบรรณารักษ์หอสมุดกลางตอบจำนวนมากที่สุด (255 คน) คือ การประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/นิทรรศการ ส่วนแหล่งสารนิเทศแห่งของแหล่งสารนิเทศอื่นๆ ที่มีบรรณารักษ์หอสมุดกลางตอบจำนวนน้อยที่สุด (215 คน) คือ คณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย

เมื่อพิจารณาระดับของการแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศอื่นๆ พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศอื่นๆ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลางและระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 4 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ การประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/นิทรรศการ ($\bar{X} = 3.22$) สำนักพิมพ์ ร้านหนังสือ ตัวแทนจำหน่าย ($\bar{X} = 2.80$) และคณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ($\bar{X} = 2.75$) ในระดับน้อย มี 1 แหล่ง คือ คณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ($\bar{X} = 1.87$)

เมื่อจำแนกระดับของการแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศอื่นๆ ตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ แสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศอื่นๆ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 1 แหล่ง คือ สำนักพิมพ์ ร้านหนังสือ ตัวแทนจำหน่าย ($\bar{X} = 3.54$) ในระดับปานกลางมี 3 แหล่ง คือ การประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/นิทรรศการ ($\bar{X} = 3.41$) คณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ($\bar{X} = 3.16$) และ การเป็นสมาชิกสมาคมวิชาการ/วิชาชีพ ($\bar{X} = 2.85$) และในระดับน้อยมี 1 แหล่ง คือ คณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ($\bar{X} = 2.12$)

บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ แสวงหาสารนิเทศ จากแหล่งสารนิเทศอื่นๆ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 1 แหล่ง คือ การประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/นิทรรศการ ($\bar{X} = 3.07$) และในระดับน้อย มี 4 แหล่ง โดยแหล่งสารนิเทศที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ คณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ($\bar{X} = 2.50$)

บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า แสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศอื่นๆ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 3 แหล่ง ได้แก่ การประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/นิทรรศการ ($\bar{X} = 3.32$) คณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ($\bar{X} = 2.76$) และสำนักพิมพ์ร้านหนังสือ และตัวแทนจำหน่าย ($\bar{X} = 2.75$) และในระดับน้อยมี 2 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาการ/วิชาชีพ ($\bar{X} = 2.35$)

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศอื่นๆของบรรณารักษ์หอสมุดกลางทั้ง 3 กลุ่มงาน พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศอื่นๆแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 แหล่ง คือ การเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาการ/วิชาชีพ คณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา และสำนักพิมพ์ร้านหนังสือ ตัวแทนจำหน่าย ส่วนอีก 2 แหล่งไม่ปรากฏความแตกต่าง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 11)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 แหล่งสารสนเทศอื่นๆ

แหล่งสารสนเทศ	กลุ่มงาน		งานพัฒนาทรัพยากร		งานวิเคราะห์		งานบริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้า		รวม		F
	สารสนเทศ		สารสนเทศ		สารสนเทศ		สารสนเทศ		สารสนเทศ		
	N = 63		N = 119		N = 73		N = 255				
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD			
การเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาการ/วิชาชีพ (N=241)	2.85	1.29	2.45	1.10	2.35	1.45	2.52	1.27	3.26*		
	(ป)		(น)		(น)		(ป)				
การประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/ นิทรรศการ (N=255)	3.41	1.06	3.07	1.14	3.32	1.19	3.22	1.14	2.28		
	(ป)		(ป)		(ป)		(ป)				
คณะกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา (N=240)	3.16	1.22	2.50	1.14	2.76	1.37	2.75	1.26	6.18*		
	(ป)		(น)		(ป)		(ป)				
คณะกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดม ศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย (N=215)	2.12	1.14	1.78	0.91	1.78	1.05	1.87	1.03	2.81		
	(น)		(น)		(น)		(น)				
สำนักพิมพ์ ร้านหนังสือ ตัวแทนจำหน่าย (N=238)	3.54	1.16	2.39	1.12	2.75	1.25	2.80	1.26	20.61*		
	(ม)		(น)		(ป)		(ป)				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

2.2.2 เกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารนิเทศ

สำหรับเกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารนิเทศ ของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง ได้จำแนกออกเป็น 9 เกณฑ์ คือ ให้สารนิเทศถูกต้องเที่ยงตรง ให้สารนิเทศน่าเชื่อถือ ให้สารนิเทศที่ทันสมัย ให้สารนิเทศที่สมบูรณ์ ให้สารนิเทศที่มีความเป็นกลาง ให้สารนิเทศชัดเจน ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย เป็นแหล่งใกล้ตัวเข้าถึงได้ง่าย และใช้ได้ในเวลาที่ต้องการ ผลการวิจัยพบว่า มีบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ตอบว่าใช้เกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารนิเทศแต่ละเกณฑ์จำนวน ตั้งแต่ 258 - 259 คน โดยเกณฑ์ที่บรรณารักษ์ทุกคนใช้ในการเลือกแหล่งสารนิเทศ (259 คน) มี 8 เกณฑ์ มีเพียงเกณฑ์เดียวที่มีบรรณารักษ์ หอสมุดกลางตอบจำนวน 258 คน คือ ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย

เมื่อพิจารณาระดับของเกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารนิเทศ พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางใช้เกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารนิเทศในระดับมากระดับเดียวทุกเกณฑ์ โดยเกณฑ์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ให้สารนิเทศที่ทันสมัย ($\bar{X} = 4.45$) ให้สารนิเทศถูกต้องเที่ยงตรง ($\bar{X} = 4.44$) และให้สารนิเทศที่น่าเชื่อถือ ($\bar{X} = 4.36$)

เมื่อจำแนกระดับของเกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารนิเทศ ตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ และ บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ ใช้เกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารนิเทศ ในระดับมากเพียงระดับเดียวทุกเกณฑ์ โดยเกณฑ์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก สำหรับบรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ คือ ให้สารนิเทศที่ทันสมัย ($\bar{X} = 4.47$) ให้สารนิเทศที่ถูกต้องเที่ยงตรง ให้สารนิเทศที่สมบูรณ์ ($\bar{X} = 4.44$ เท่ากัน) และเป็นแหล่งใกล้ตัวเข้าถึงได้ง่าย ($\bar{X} = 4.39$) ส่วนเกณฑ์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก สำหรับบรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ คือ ให้สารนิเทศถูกต้องเที่ยงตรง ($\bar{X} = 4.41$) ให้สารนิเทศที่ทันสมัย ($\bar{X} = 4.40$) และให้สารนิเทศที่น่าเชื่อถือ ($\bar{X} = 4.35$)

บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ใช้เกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารนิเทศ 2 ระดับ คือระดับมากที่สุดและระดับมาก ในระดับมากที่สุดมี 1 เกณฑ์ คือ ให้สารนิเทศที่ทันสมัย ($\bar{X} = 4.52$) และในระดับมากมี 9 เกณฑ์ โดยเกณฑ์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ให้สารนิเทศที่ถูกต้องเที่ยงตรง ($\bar{X} = 4.49$) เป็นแหล่งใกล้ตัวเข้าถึงได้ง่าย ($\bar{X} = 4.44$) และ ให้สารนิเทศน่าเชื่อถือ ($\bar{X} = 4.40$)

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของเกณฑ์ในการเลือกแหล่ง
สารสนเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลางทั้ง 3 กลุ่มงาน พบว่า ไม่ปรากฏความแตกต่างกันทุกเกณฑ์
(ดังรายละเอียดในตารางที่ 12)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 เกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารนิเทศ

เกณฑ์ในการเลือก	กลุ่มงาน งานพัฒนาทรัพยากร สารนิเทศ N = 64		งานวิเคราะห์ สารนิเทศ N = 122		งานบริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้า N = 73		รวม N = 259		F
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
	ให้สารนิเทศถูกต้องเที่ยงตรง (N=259)	4.44 (ม)	0.66	4.41 (ม)	0.63	4.49 (ม)	0.65	4.44 (ม)	
ให้สารนิเทศน่าเชื่อถือ (N=259)	4.34 (ม)	0.78	4.35 (ม)	0.60	4.40 (ม)	0.72	4.36 (ม)	0.68	0.13
ให้สารนิเทศที่ทันสมัย (N=259)	4.47 (ม)	0.64	4.40 (ม)	0.58	4.52 (มส)	0.63	4.45 (ม)	0.61	0.90
ให้สารนิเทศที่สมบูรณ์ (N=259)	4.44 (ม)	0.66	4.30 (ม)	0.65	4.25 (ม)	0.94	4.32 (ม)	0.75	1.17
ให้สารนิเทศที่มีความเป็นกลาง (N=259)	4.09 (ม)	0.77	3.94 (ม)	0.73	4.08 (ม)	0.81	4.02 (ม)	0.76	1.16
ให้สารนิเทศชัดเจน (N=259)	4.27 (ม)	0.76	4.25 (ม)	0.64	4.26 (ม)	0.90	4.26 (ม)	0.75	0.01
ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย (N=258)	4.20 (ม)	0.82	4.00 (ม)	0.95	4.15 (ม)	0.86	4.09 (ม)	0.89	1.30
เป็นแหล่งใกล้ตัวเข้าถึงได้ง่าย (N=259)	4.39 (ม)	0.75	4.27 (ม)	0.72	4.44 (ม)	0.73	4.35 (ม)	0.73	1.37
ใช้ได้ในเวลาที่ต้องการ (N=259)	4.38 (ม)	0.70	4.23 (ม)	0.71	4.36 (ม)	0.82	4.30 (ม)	0.74	1.08

2.3 ทรัพยากรสารสนเทศ

การนำเสนอข้อมูลในส่วนนี้ประกอบด้วยประเภทของทรัพยากรสารสนเทศ และเนื้อหาของสารนิเทศที่บรรณารักษ์หอสมุดกลางแสวงหา

2.3.1 ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศ

จากการสอบถามบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 259 คน ถึงประเภทของทรัพยากรสารสนเทศที่แสวงหา โดยจำแนกทรัพยากรสารสนเทศออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ คือ สื่อตีพิมพ์ สื่อไม่ตีพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผลปรากฏว่าบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐทุกคน (259 คน) แสวงหาสารนิเทศจากทรัพยากรสารสนเทศ ประเภทสื่อตีพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ส่วนสื่อไม่ตีพิมพ์พบว่ามีบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ระบุว่าแสวงหาสารนิเทศจำนวน 239 คน

เมื่อพิจารณาระดับของการแสวงหาสารนิเทศจากทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ แสวงหาสารนิเทศจากทรัพยากรสารสนเทศ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลาง มี 2 ประเภท เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยได้ดังนี้ คือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 3.36$) และ สื่อตีพิมพ์ ($\bar{X} = 3.32$) ในระดับน้อย มี 1 ประเภท คือ สื่อไม่ตีพิมพ์ ($\bar{X} = 2.10$)

เมื่อจำแนกระดับของการแสวงหาสารนิเทศจากทรัพยากรสารสนเทศตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง ปรากฏผลดังนี้ คือ

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และ บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศแสวงหาสารนิเทศจากทรัพยากรสารสนเทศ 2 ระดับ เช่นเดียวกัน คือ ระดับปานกลาง และระดับระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 2 ประเภท คือ สื่อตีพิมพ์ ($\bar{X} = 3.37$ และ 3.25 ตามลำดับ) และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 3.08$ และ 3.22 ตามลำดับ) และในระดับน้อยมี 1 ประเภท คือ สื่อไม่ตีพิมพ์ ($\bar{X} = 2.18$ และ 2.05 ตามลำดับ)

บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า แสวงหาสารนิเทศจากทรัพยากรสารสนเทศ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลางและระดับน้อย ในระดับมากมี 1 ประเภท คือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 3.67$) ในระดับปานกลางมี 1 ประเภท คือ สื่อตีพิมพ์ ($\bar{X} = 3.38$) และในระดับน้อยมี 1 ประเภท คือ สื่อไม่ตีพิมพ์ ($\bar{X} = 2.11$)

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของทรัพยากรสารสนเทศที่
บรรณารักษ์หอสมุดกลางทั้ง 3 กลุ่มงานแสวงหา พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางแสวงหาสารนิเทศ
จากทรัพยากรสารสนเทศไม่แตกต่างกันทุกประเภท (ดังรายละเอียดในตารางที่ 13)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13 ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศที่แสวงหา

ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศ	กลุ่มงาน	งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ		งานวิเคราะห์สารสนเทศ		งานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า		รวม		F
		N = 64		N = 122		N = 73		N = 259		
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
สื่อตีพิมพ์ (N=259)		3.37 (ป)	1.11	3.25 (ป)	1.11	3.38 (ป)	1.19	3.32 (ป)	1.14	0.38
สื่อไม่ตีพิมพ์ (N=239)		2.18 (น)	1.11	2.05 (น)	1.04	2.11 (น)	1.08	2.10 (น)	1.07	0.29
สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (N=259)		3.08 (ป)	1.39	3.22 (ป)	1.30	3.67 (ม)	1.34	3.36 (ป)	1.34	2.92

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาประเภทย่อยของทรัพยากรสารสนเทศประเภทสื่อตีพิมพ์ สื่อไม่ตีพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ที่บรรณารักษ์หอสมุดกลางสถาบันอุดมศึกษาของรัฐแสวงหา ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

สื่อตีพิมพ์

สื่อตีพิมพ์จำแนกย่อยออกเป็น 11 ประเภท คือ หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร รายงานการประชุมวิชาการ/ การสัมมนา คู่มือมาตรฐานในการปฏิบัติงาน แค็ตตาล็อก/ รายการสิ่งพิมพ์ของสำนักพิมพ์ ตัวแทนบอกรับ คู่มือปฏิบัติงาน หนังสือวิชาการ หนังสืออ้างอิง รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์/ ปริญญานิพนธ์ และเอกสารกฎ ระเบียบข้อบังคับของหน่วยงาน ผลการวิจัย พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำนวน 259 คนที่แสวงหา สารนิเทศจากสื่อตีพิมพ์ระบุว่าแสวงหาสารนิเทศจากสื่อตีพิมพ์แต่ละประเภทจำนวนตั้งแต่ 244 – 258 คน โดยทรัพยากรสารสนเทศประเภทที่มีบรรณารักษ์หอสมุดกลาง ตอบจำนวนมากที่สุด (258 คน) มี 3 ประเภท คือ คู่มือมาตรฐานในการปฏิบัติงาน คู่มือปฏิบัติงาน และหนังสืออ้างอิง ส่วนทรัพยากรสารสนเทศประเภทที่มีบรรณารักษ์ ตอบจำนวนน้อยที่สุด (244 คน) คือ แค็ตตาล็อก/ รายการสิ่งพิมพ์ของสำนักพิมพ์ ตัวแทนบอกรับ

เมื่อพิจารณาระดับของการแสวงหาสารนิเทศจากสื่อตีพิมพ์ พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางแสวงหาสารนิเทศจากสื่อตีพิมพ์ 2 ระดับ คือ ระดับมากและระดับ ปานกลาง ในระดับมากมี 6 ประเภท โดยทรัพยากรสารสนเทศประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ คู่มือปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.85$) คู่มือมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.84$) และวารสาร นิตยสาร ($\bar{X} = 3.82$) ในระดับปานกลางมี 5 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ วิทยานิพนธ์ / ปริญญานิพนธ์ ($\bar{X} = 3.49$) รายงานการประชุมวิชาการ/การสัมมนา ($\bar{X} = 3.42$) และหนังสืออ้างอิง ($\bar{X} = 3.08$)

เมื่อจำแนกระดับของการแสวงหาสารนิเทศจากสื่อตีพิมพ์ตามกลุ่มงาน ของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ แสวงหาสารนิเทศจาก สื่อตีพิมพ์ 2 ระดับ คือระดับมากและระดับปานกลาง ในระดับมากมี 8 ประเภท โดยประเภทที่มีค่า เฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ หนังสือวิชาการ ($\bar{X} = 3.91$) วารสาร นิตยสาร ($\bar{X} = 3.84$) และคู่มือ มาตรฐานในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.81$) ในระดับปานกลางมี 3 ประเภท ได้แก่ หนังสือพิมพ์

($\bar{X} = 3.47$) เอกสารกฎ ระเบียบข้อบังคับของหน่วยงาน ($\bar{X} = 3.09$) และหนังสืออ้างอิง ($\bar{X} = 2.98$)

บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ แสวงหาสารนิเทศ จากสื่อตีพิมพ์ 2 ระดับ คือระดับมากและระดับปานกลาง ในระดับมากมี 5 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ คู่มือมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.17$) คู่มือปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.15$) และ วารสาร นิตยสาร ($\bar{X} = 3.68$) ในระดับปานกลางมี 6 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ รายงานการประชุมวิชาการ/ การสัมมนา ($\bar{X} = 3.28$) รายงานการวิจัย ($\bar{X} = 3.22$) และ วิทยานิพนธ์/ ปรินญาณิพนธ์ ($\bar{X} = 3.10$)

บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า แสวงหาสารนิเทศจากสื่อตีพิมพ์ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 6 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ วารสาร นิตยสาร ($\bar{X} = 4.05$) รายงานการวิจัย ($\bar{X} = 3.92$) และวิทยานิพนธ์ / ปรินญาณิพนธ์ ($\bar{X} = 3.90$) ในระดับปานกลางมี 4 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ คู่มือปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.44$) คู่มือมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.33$) และหนังสืออ้างอิง ($\bar{X} = 3.30$) และในระดับน้อยมี 1 ประเภท คือ เอกสารกฎ ระเบียบข้อบังคับของหน่วยงาน ($\bar{X} = 2.12$)

สำหรับหนังสืออ้างอิงได้ จำแนกย่อยออกเป็น 7 ประเภท คือ พจนานุกรม สารานุกรม หนังสือรายปี นามานุกรม รายงานประจำปี สิ่งพิมพ์รัฐบาล และอักษรานุกรม ผลปรากฏว่าบรรณารักษ์หอสมุดกลางแสวงหาสารนิเทศจากหนังสืออ้างอิงแต่ละประเภทจำนวน ตั้งแต่ 241 - 255 คน โดยประเภทที่มีบรรณารักษ์ตอบจำนวนมากที่สุด (255 คน) คือ พจนานุกรม ส่วนประเภทที่มีบรรณารักษ์ตอบจำนวนน้อยที่สุด (241 คน) คือ อักษรานุกรม

เมื่อพิจารณาระดับของการแสวงหาสารนิเทศจากหนังสืออ้างอิง พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ แสวงหาสารนิเทศจากหนังสืออ้างอิง 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 1 ประเภท คือ พจนานุกรม ($\bar{X} = 3.63$) และในระดับปานกลางมี 6 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ สารานุกรม ($\bar{X} = 3.25$) นามานุกรม และ รายงานประจำปี ($\bar{X} = 3.05$ เท่ากัน) และ สิ่งพิมพ์รัฐบาล ($\bar{X} = 3.01$)

เมื่อจำแนกระดับของการแสวงหาสารนิเทศจากหนังสืออ้างอิงตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ แสงหาสารนิเทศจากหนังสืออ้างอิงทุกประเภทในระดับปานกลางเพียงระดับเดียว โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ พจนานุกรม ($\bar{X} = 3.24$) สิ่งพิมพ์รัฐบาล ($\bar{X} = 3.10$) และรายงานประจำปี ($\bar{X} = 3.08$)

บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ แสงหาสารนิเทศจากหนังสืออ้างอิง 2 ระดับ คือ ระดับมากและระดับปานกลาง ในระดับมากมี 1 ประเภท คือ พจนานุกรม ($\bar{X} = 3.76$) และในระดับปานกลางมี 6 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ สารานุกรม ($\bar{X} = 3.21$) นามานุกรม ($\bar{X} = 3.00$) และ รายงานประจำปี ($\bar{X} = 2.88$)

บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า แสงหาสารนิเทศจากหนังสืออ้างอิง 2 ระดับ คือระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 2 ประเภท คือ พจนานุกรม ($\bar{X} = 3.74$) และ สารานุกรม ($\bar{X} = 3.53$) ในระดับปานกลางมี 5 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ สิ่งพิมพ์รัฐบาล ($\bar{X} = 3.34$) รายงานประจำปี ($\bar{X} = 3.30$) และ นามานุกรม ($\bar{X} = 3.19$)

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของทรัพยากรสารสนเทศประเภทสื่อตีพิมพ์ที่บรรณารักษ์หอสมุดกลางทั้ง 3 กลุ่มงานแสงหาสารนิเทศ พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางแสงหาสารนิเทศจากสื่อตีพิมพ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 8 ประเภท คือ วารสาร นิตยสาร คู่มือมาตรฐานในการปฏิบัติงาน แค็ตตาล็อก/รายการสิ่งพิมพ์ของสำนักพิมพ์ ตัวแทนบอกรับ คู่มือปฏิบัติงาน หนังสืออ้างอิง รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์/ปริญญานิพนธ์ และเอกสารกฎ ระเบียบข้อบังคับของหน่วยงาน ส่วนอีก 3 ประเภทไม่ปรากฏความแตกต่าง

สำหรับประเภทย่อยของหนังสืออ้างอิง พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางแสงหาสารนิเทศจากหนังสืออ้างอิงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 4 ประเภท คือ พจนานุกรม นามานุกรม รายงานประจำปี และ อักษรานุกรม ส่วนอีก 3 ประเภทไม่ปรากฏความแตกต่าง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 ทรัพยากรสารสนเทศประเภทสื่อตีพิมพ์

ประเภทของสื่อตีพิมพ์	กลุ่มงาน	งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ		งานวิเคราะห์สารสนเทศ		งานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า		รวม		F
		N = 64		N = 122		N = 73		N = 259		
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
หนังสือพิมพ์ (N=256)		3.47 (ป)	0.91	3.56 (ม)	1.01	3.66 (ม)	1.08	3.56 (ม)	1.01	0.61
วารสาร นิตยสาร (N=257)		3.84 (ม)	0.86	3.68 (ม)	0.91	4.05 (ม)	0.80	3.82 (ม)	0.88	4.42*
รายงานการประชุมวิชาการ/ การสัมมนา (N=257)		3.53 (ม)	0.93	3.28 (ป)	0.94	3.58 (ม)	1.01	3.42 (ป)	0.97	2.78
คู่มือมาตรฐานในการปฏิบัติงาน (N=258)		3.81 (ม)	0.89	4.17 (ม)	0.80	3.33 (ป)	1.14	3.84 (ม)	0.99	18.53*
แค็ตตาล็อก/ รายการสิ่งพิมพ์ของสำนักพิมพ์ ตัวแทนบอกรับ (N=244)		3.69 (ม)	1.01	2.53 (ป)	1.11	2.57 (ป)	1.11	2.84 (ป)	1.19	28.00*
คู่มือปฏิบัติงาน (N=258)		3.75 (ม)	1.02	4.15 (ม)	0.89	3.44 (ป)	1.14	3.85 (ม)	1.04	11.94*
หนังสือวิชาการ (N=254)		3.91 (ม)	0.92	3.60 (ม)	0.99	3.85 (ม)	0.98	3.75 (ม)	0.98	2.69
หนังสืออ้างอิง (N=258)		2.98 (ป)	1.04	3.00 (ป)	1.08	3.30 (ป)	1.18	3.08 (ป)	1.14	10.05*
พจนานุกรม (N=255)		3.24 (ป)	1.04	3.76 (ม)	0.90	3.74 (ม)	1.01	3.63 (ม)	0.99	4.70*
สารานุกรม (N=251)		3.00 (ป)	1.11	3.21 (ป)	1.00	3.53 (ม)	1.08	3.25 (ป)	1.06	2.53

ตารางที่ 14 ทรัพยากรสารสนเทศประเภทสื่อตีพิมพ์ (ต่อ)

ประเภทของสื่อตีพิมพ์	กลุ่มงาน	งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ		งานวิเคราะห์สารสนเทศ		งานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า		รวม		F
		N = 64		N = 122		N = 73		N = 259		
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
หนังสือรายปี (N=249)		2.92 (ป)	1.20	2.77 (ป)	1.04	3.14 (ป)	1.18	2.91 (ป)	1.13	0.87
นามานุกรม (N=249)		2.97 (ป)	1.23	3.00 (ป)	1.07	3.19 (ป)	1.16	3.05 (ป)	1.14	3.43*
รายงานประจำปี (N=248)		3.08 (ป)	1.14	2.88 (ป)	1.04	3.30 (ป)	1.19	3.05 (ป)	1.12	6.33*
สิ่งพิมพ์รัฐบาล (N=249)		3.10 (ป)	1.24	2.75 (ป)	1.03	3.34 (ป)	1.23	3.01 (ป)	1.17	2.25
อักษรานุกรม (N=241)		2.58 (ป)	1.22	2.54 (ป)	1.08	2.89 (ป)	1.29	2.66 (ป)	1.19	10.69*
รายงานการวิจัย (N=255)		3.67 (ม)	1.08	3.22 (ป)	1.11	3.92 (ม)	0.95	3.53 (ม)	1.10	10.69*
วิทยานิพนธ์/ ปริญญานิพนธ์ (N=256)		3.76 (ม)	1.00	3.10 (ป)	1.16	3.90 (ม)	1.11	3.49 (ป)	1.16	14.60*
เอกสารกฎ ระเบียบข้อบังคับของหน่วยงาน (N=254)		3.09 (ป)	1.02	2.94 (ป)	1.02	2.12 (น)	1.14	2.74 (ป)	1.13	18.50*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สื่อไม่ตีพิมพ์

สื่อไม่ตีพิมพ์จำแนกย่อยออกเป็น 5 ประเภท คือ เทปบันทึกเสียง แผ่นซีดีเสียง เทปบันทึกภาพ (Videotapes) จานบันทึกภาพ (Video disc) และ วัสดุย่อยส่วน ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำนวน 239 คนที่แสวงหาสารนิเทศจากสื่อไม่ตีพิมพ์ระบุว่าแสวงหาสารนิเทศจากสื่อไม่ตีพิมพ์แต่ละประเภทจำนวน ตั้งแต่ 217-237 คน โดยสื่อไม่ตีพิมพ์ประเภทที่มีบรรณารักษ์หอสมุดกลาง ตอบจำนวนมากที่สุด (237 คน) คือ เทปบันทึกภาพ (Videotapes) ส่วนประเภทที่มีบรรณารักษ์ ตอบจำนวนน้อยที่สุด (217 คน) คือ วัสดุย่อยส่วน

เมื่อพิจารณาระดับของการแสวงหาสารนิเทศจากสื่อไม่ตีพิมพ์ พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางแสวงหาสารนิเทศจากสื่อไม่ตีพิมพ์ทุกประเภทในระดับน้อยเพียงระดับเดียว โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แผ่นซีดีเสียง ($\bar{X} = 2.26$)

เมื่อจำแนกระดับของการแสวงหาสารนิเทศจากสื่อไม่ตีพิมพ์ตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ และ บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า แสวงหาสารนิเทศจากสื่อไม่ตีพิมพ์ทุกประเภทในระดับน้อยเพียงระดับเดียว โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสำหรับบรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ คือ เทปบันทึกภาพ ($\bar{X} = 2.34$) ส่วนประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสำหรับบรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ และ บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า คือ แผ่นซีดีเสียง ($\bar{X} = 2.23$ และ 2.26 ตามลำดับ)

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของสื่อไม่ตีพิมพ์ที่บรรณารักษ์หอสมุดกลางทั้ง 3 กลุ่มงานแสวงหา พบว่า ไม่ปรากฏความแตกต่างกันทุกประเภท (ดังรายละเอียดในตารางที่ 15)

ตารางที่ 15 ทรัพยากรสารสนเทศประเภทสื่อไม่ตีพิมพ์

ประเภทของสื่อไม่ตีพิมพ์	กลุ่มงาน	งานพัฒนาทรัพยากร		งานวิเคราะห์		งานบริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้า		รวม		F
		สารสนเทศ		สารสนเทศ				N = 239		
		N = 61		N = 106		N = 72				
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
เทปบันทึกเสียง(N=231)		2.16 (น)	1.07	2.00 (น)	0.97	2.15 (น)	1.07	2.09 (น)	1.03	0.75
แผ่นซีดีเสียง(N=234)		2.30 (น)	1.17	2.23 (น)	1.16	2.26 (น)	1.19	2.26 (น)	1.17	0.07
เทปบันทึกภาพ(Videotapes)(N=237)		2.34 (น)	1.15	2.17 (น)	1.06	2.21 (น)	1.05	2.23 (น)	1.08	0.55
จานบันทึกภาพ (Video disc)(N=229)		2.25 (น)	1.12	2.12 (น)	1.11	2.15 (น)	1.13	2.17 (น)	1.12	0.26
วัสดุย่อส่วน(N=217)		1.87 (น)	0.98	1.71 (น)	0.84	1.79 (น)	0.94	1.78 (น)	0.91	0.64

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

สื่ออิเล็กทรอนิกส์จำแนกย่อยออกเป็น 6 ประเภท คือ ซีดีรอม วารสาร อิเล็กทรอนิกส์ หนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ฐานข้อมูลออนไลน์ และเว็บไซต์ ผลการวิจัย พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำนวน 259 คนที่แสวงหาสารนิเทศจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ระบุว่าแสวงหาสารนิเทศจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์แต่ละประเภทจำนวน ตั้งแต่ 237 – 255 คน โดยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ประเภทที่มีบรรณารักษ์หอสมุดกลาง ตอบจำนวนมากที่สุด (255 คน) คือ เว็บไซต์ ส่วนประเภทที่มีบรรณารักษ์ ตอบจำนวนน้อยที่สุด (237คน) คือ หนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์

เมื่อพิจารณาระดับของการแสวงหาสารนิเทศจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางแสวงหาสารนิเทศจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ 2 ระดับ คือ ระดับมากและระดับปานกลาง ในระดับมากมี 2 ประเภท เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ คือ เว็บไซต์ ($\bar{X} = 4.37$) และ ฐานข้อมูลออนไลน์ ($\bar{X} = 3.98$) และในระดับปานกลางมี 4 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ซีดีรอม ($\bar{X} = 3.23$) วารสารอิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 3.19$) และหนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 2.72$)

เมื่อจำแนกระดับของการแสวงหาสารนิเทศจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ แสวงหาสารนิเทศจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ 2 ระดับ คือ ระดับมากและระดับปานกลาง ในระดับมากมี 2 ประเภท คือ เว็บไซต์ ($\bar{X} = 4.22$) และฐานข้อมูลออนไลน์ ($\bar{X} = 3.83$) ในระดับปานกลาง มี 4 ประเภทโดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ วารสารอิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 3.11$) ซีดีรอม ($\bar{X} = 3.06$) และหนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 2.66$)

บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ แสวงหาสารนิเทศจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ 3 ระดับ คือระดับมาก ระดับปานกลางและระดับน้อย ในระดับมากมี 2 ประเภท คือ เว็บไซต์ ($\bar{X} = 4.30$) และฐานข้อมูลออนไลน์ ($\bar{X} = 3.82$) ในระดับปานกลางมี 3 ประเภท คือ ซีดีรอม ($\bar{X} = 3.08$) วารสารอิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 2.90$) และหนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 2.63$) และในระดับน้อยมี 1 ประเภท คือ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 2.45$)

บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า แสวงหาสารนิเทศจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ 3 ระดับ คือระดับมากที่สุด ระดับมากและระดับปานกลาง ในระดับ

มากที่สุดมี 1 ประเภท คือ เว็บไซต์ ($\bar{X} = 4.60$) ในระดับมากมี 3 ประเภท คือฐานข้อมูลออนไลน์ ($\bar{X} = 4.40$) วารสารอิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 3.71$) และ ซีดีรอม ($\bar{X} = 3.63$) ในระดับปานกลาง มี 2 ประเภท คือ หนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 2.92$) และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 2.77$)

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่บรรณารักษ์หอสมุดกลางทั้ง 3 กลุ่มงานแสวงหาสารนิเทศ พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางแสวงหาสารนิเทศจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 4 ประเภท คือ ซีดีรอม วารสารอิเล็กทรอนิกส์ ฐานข้อมูลออนไลน์ และเว็บไซต์ ส่วนอีก 2 ประเภท ไม่ปรากฏความแตกต่าง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 16)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 16 ทรัพยากรสารสนเทศประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ประเภทของสื่ออิเล็กทรอนิกส์	กลุ่มงาน	งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ		งานวิเคราะห์สารสนเทศ		งานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า		รวม		F
		N = 64		N = 122		N = 73		N = 259		
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
ซีดีรอม (N=253)		3.06 (ป)	1.34	3.08 (ป)	1.23	3.63 (ม)	1.26	3.23 (ป)	1.29	4.93*
วารสารอิเล็กทรอนิกส์ (N=243)		3.11 (ป)	1.45	2.90 (ป)	1.23	3.71 (ม)	1.25	3.19 (ป)	1.34	9.19*
หนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ (N=237)		2.66 (ป)	1.33	2.63 (ป)	1.11	2.92 (ป)	1.49	2.72 (ป)	1.29	1.27
หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (N=239)		2.57 (ป)	1.22	2.45 (น)	1.15	2.77 (ป)	1.34	2.58 (ป)	1.23	1.63
ฐานข้อมูลออนไลน์ (N=254)		3.83 (ม)	1.04	3.82 (ม)	1.16	4.40 (ม)	0.82	3.98 (ม)	1.07	8.27*
เว็บไซต์ (N=255)		4.22 (ม)	1.04	4.30 (ม)	0.88	4.60 (มส)	0.62	4.37 (ม)	0.87	4.05*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สำหรับบรรณารักษ์หอสมุดกลางที่แสวงหาสารนิเทศจากทรัพยากรสารนิเทศประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้สอบถามเพิ่มเติมถึง ลักษณะของสารนิเทศที่แสวงหาจากฐานข้อมูลออนไลน์ ชื่อฐานข้อมูลออนไลน์ และชื่อเว็บไซต์ (URL) ที่แสวงหาสารนิเทศเป็นประจำ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังนี้

ลักษณะของสารนิเทศที่แสวงหาจากฐานข้อมูลออนไลน์

บรรณารักษ์หอสมุดกลาง จำนวน 254 คน ซึ่งตอบว่าแสวงหาสารนิเทศจากฐานข้อมูลออนไลน์ (ตารางที่ 16) เมื่อสอบถามถึงลักษณะของสารนิเทศที่แสวงหาจากฐานข้อมูล โดยจำแนกสารนิเทศออกเป็น 4 ลักษณะ คือ เอกสารที่มีเนื้อหาเต็ม (Full Text) รายการบรรณานุกรม (Bibliographic) สารระสังเขป (Abstract) และ ภาพ (Image) ผลปรากฏว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางส่วนใหญ่จำนวน 202 คน (79.53%) แสวงหาสารนิเทศในลักษณะสารระสังเขปจากฐานข้อมูลออนไลน์ รองลงมาจำนวน 193 คน (75.98%) แสวงหาสารนิเทศในลักษณะเอกสารที่มีเนื้อหาเต็ม จำนวน 175 คน (68.90%) แสวงหาสารนิเทศในลักษณะรายการบรรณานุกรม และจำนวนน้อยที่สุด 67 คน (26.38%) แสวงหาสารนิเทศในลักษณะภาพ

เมื่อพิจารณาลักษณะของสารนิเทศที่แสวงหาจากฐานข้อมูลออนไลน์ ตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ ส่วนใหญ่จำนวน 52 คน (82.54%) แสวงหาสารนิเทศในลักษณะเอกสารที่มีเนื้อหาเต็ม รองลงมาจำนวน 46 คน (73.02%) แสวงหาสารนิเทศในลักษณะสารระสังเขป และน้อยที่สุดจำนวน 15 คน (23.81%) แสวงหาสารนิเทศในลักษณะภาพ

บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ ส่วนใหญ่จำนวน 90 คน (75.63%) แสวงหาสารนิเทศในลักษณะสารระสังเขป รองลงมาจำนวน 86 คน (72.27%) แสวงหาสารนิเทศในลักษณะรายการบรรณานุกรม และน้อยที่สุดจำนวน 25 คน (21.01%) แสวงหาสารนิเทศในลักษณะภาพ

บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ส่วนใหญ่จำนวน 66 คน (91.67%) แสวงหาสารนิเทศในลักษณะสารระสังเขป รองลงมาจำนวน 60 คน (83.33%) แสวงหาสารนิเทศในลักษณะเอกสารที่มีเนื้อหาเต็ม และน้อยที่สุดจำนวน 27 คน (37.50%) แสวงหาสารนิเทศในลักษณะภาพ (ดังรายละเอียดในตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 ลักษณะของสารนิเทศที่แสวงหาจากฐานข้อมูลออนไลน์*

ลักษณะของสารนิเทศ	งานพัฒนาทรัพยากร สารนิเทศ		งานวิเคราะห์ทรัพยากร สารนิเทศ		งานบริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้า		รวม N=259	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=63	100.00	N=119	100.00	N=72	100.00	N=254	100.00
เอกสารที่มีเนื้อหาเต็ม (Full Text)	52	82.54	81	68.07	60	83.33	193	75.98
รายการบรรณานุกรม (Bibliographic)	40	63.49	86	72.27	49	68.06	175	68.90
สาระสังเขป (Abstract)	46	73.02	90	75.63	66	91.67	202	79.53
ภาพ (Image)	15	23.81	25	21.01	27	37.50	67	26.38

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ชื่อฐานข้อมูลออนไลน์ที่แสวงหาสารนิเทศเป็นประจำ

ในการสอบถามถึงชื่อฐานข้อมูลออนไลน์ที่บรรณารักษ์หอสมุดกลาง แสวงหาสารนิเทศเป็นประจำ ได้ให้บรรณารักษ์หอสมุดกลาง ระบุชื่อและลำดับความสำคัญของฐานข้อมูล 5 ลำดับ ซึ่งในการวิเคราะห์ข้อมูลได้กำหนดค่าคะแนนของฐานข้อมูลตามลำดับความสำคัญของคำตอบ ดังนี้

คำตอบลำดับที่ 1 ค่าคะแนน 5 คะแนน

คำตอบลำดับที่ 2 ค่าคะแนน 4 คะแนน

คำตอบลำดับที่ 3 ค่าคะแนน 3 คะแนน

คำตอบลำดับที่ 4 ค่าคะแนน 2 คะแนน

คำตอบลำดับที่ 5 ค่าคะแนน 1 คะแนน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ฐานข้อมูลออนไลน์ที่บรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำนวน 254 คนได้ระบุชื่อมีจำนวนทั้งสิ้น 36 ฐานข้อมูล โดยฐานข้อมูลที่มีบรรณารักษ์หอสมุดกลางจำนวนมากที่สุด ระบุ 5 ชื่อแรก ได้แก่ ฐานข้อมูล DAO (201 คน) ฐานข้อมูล ERIC (193 คน) ฐานข้อมูล ABI/INFORM (143 คน) ฐานข้อมูล Omnifile (81 คน) และฐานข้อมูล Science Direct (70 คน) ส่วนฐานข้อมูลที่มีบรรณารักษ์ตอบจำนวนน้อยที่สุด 1 คนเท่านั้น มี 3 ฐานข้อมูล คือ ฐานข้อมูล TOXLINE ฐานข้อมูล FSTA และฐานข้อมูล AIDSLINE

สำหรับลำดับความสำคัญของฐานข้อมูลออนไลน์ที่บรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ได้ระบุ ซึ่งพิจารณาจากค่าคะแนน พบว่า ฐานข้อมูลออนไลน์ที่มีลำดับความสำคัญสูงสุด 5 อันดับแรก คือ

อันดับที่ 1 ฐานข้อมูล DAO (785 คะแนน)

อันดับที่ 2 ฐานข้อมูล ERIC (644 คะแนน)

อันดับที่ 3 ฐานข้อมูล ABI/INFORM (446 คะแนน)

อันดับที่ 4 ฐานข้อมูล Science Direct (330 คะแนน)

อันดับที่ 5 ฐานข้อมูล Omnifile (226 คะแนน)

เมื่อจำแนกชื่อและลำดับความสำคัญของฐานข้อมูลออนไลน์ตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ได้ระบุชื่อฐานข้อมูลออนไลน์จำนวนทั้งสิ้น 20 ฐานข้อมูล โดยฐานข้อมูลออนไลน์ที่บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนา

ทรัพยากรสารสนเทศจำนวนมากที่สุดระดับ 5 ชื่อแรก ได้แก่ ฐานข้อมูล DAO (47 คน) ฐานข้อมูล ERIC (40 คน) ฐานข้อมูล ABI/ INFORM (30 คน) ฐานข้อมูล Emerald Fulltext (22 คน) และ ฐานข้อมูล IEEE Xplore (20 คน) ส่วนฐานข้อมูลออนไลน์ที่มีบรรณารักษ์ตอบจำนวนน้อยที่สุด 4 คนเท่ากัน มี 2 ฐานข้อมูล ได้แก่ ASCE Online Journal และฐานข้อมูล ASME Online Journal

สำหรับลำดับความสำคัญของฐานข้อมูลออนไลน์ที่บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ได้ระบุ ซึ่งพิจารณาจากค่าคะแนน พบว่า ฐานข้อมูลออนไลน์ที่มีลำดับความสำคัญสูงสุด 5 อันดับแรก คือ

อันดับที่ 1	ฐานข้อมูล DAO (179 คะแนน)
อันดับที่ 2	ฐานข้อมูล ERIC (120 คะแนน)
อันดับที่ 3	ฐานข้อมูล ABI/INFORM (80 คะแนน)
อันดับที่ 4	ฐานข้อมูล Emerald Fulltext (71 คะแนน)
อันดับที่ 5	ฐานข้อมูล Science Direct (70 คะแนน)

บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ ได้ระบุชื่อฐานข้อมูลออนไลน์จำนวนทั้งสิ้น 27 ฐานข้อมูล โดยฐานข้อมูลออนไลน์ที่บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศจำนวนมากที่สุดระดับ 5 ชื่อแรก ได้แก่ ฐานข้อมูล ERIC (100 คน) ฐานข้อมูล DAO (94 คน) ฐานข้อมูล ABI/ INFORM (62 คน) ฐานข้อมูล First Search (37 คน) และ ฐานข้อมูล Thaitesis และ Humanities Source (33 คนเท่ากัน) ส่วนฐานข้อมูลออนไลน์ที่มีบรรณารักษ์ ตอบจำนวนน้อยที่สุด 1 คนเท่ากัน มี 2 ฐานข้อมูล ได้แก่ ฐานข้อมูล ACS Web Edition และ FSTA

สำหรับลำดับความสำคัญของฐานข้อมูลออนไลน์ที่บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ ได้ระบุ ซึ่งพิจารณาจากค่าคะแนน พบว่า ฐานข้อมูลออนไลน์ที่มีลำดับความสำคัญสูงสุด 5 อันดับแรก คือ

อันดับที่ 1	ฐานข้อมูล DAO (390 คะแนน)
อันดับที่ 2	ฐานข้อมูล ERIC (350 คะแนน)
อันดับที่ 3	ฐานข้อมูล ABI/INFORM (216 คะแนน)
อันดับที่ 4	ฐานข้อมูล Science Direct (180 คะแนน)
อันดับที่ 5	ฐานข้อมูล Thaitesis (96 คะแนน)

บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ได้ระบุชื่อฐานข้อมูลออนไลน์จำนวนทั้งสิ้น 26 ฐานข้อมูล โดยฐานข้อมูลออนไลน์ที่บรรณารักษ์กลุ่มงาน

บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า จำนวนมากที่สุดระดับ 5 ชื่อแรก ได้แก่ ฐานข้อมูล DAO (60คน) ฐานข้อมูล ERIC (53คน) ฐานข้อมูล ABI/ INFORM (51 คน) ฐานข้อมูล Omnifile (32 คน) และฐานข้อมูล Science Direct (20 คน) ส่วนฐานข้อมูลออนไลน์ที่มีบรรณารักษ์ตอบ จำนวนน้อยที่สุด 1 คนเท่ากัน มี 4 ฐานข้อมูล ได้แก่ ฐานข้อมูล NEWSCENTER , ACS Web Edition , TOXLINE และ AIDSLINE

สำหรับลำดับความสำคัญของฐานข้อมูลออนไลน์ที่บรรณารักษ์กลุ่มงาน บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ได้ระบุ ซึ่งพิจารณาจากค่าคะแนน พบว่า ฐานข้อมูลออนไลน์ที่มีลำดับความสำคัญสูงสุด 5 อันดับแรก คือ

อันดับที่ 1	ฐานข้อมูล DAO (216 คะแนน)
อันดับที่ 2	ฐานข้อมูล ERIC (174 คะแนน)
อันดับที่ 3	ฐานข้อมูล ABI/INFORM (150 คะแนน)
อันดับที่ 4	ฐานข้อมูล Omnifile (84คะแนน)
อันดับที่ 5	ฐานข้อมูล Science Direct (80 คะแนน)

(ดังรายละเอียดในตารางที่ 18)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ฐานข้อมูล	กลุ่มงาน	งานพัฒนาทรัพยากร		งานวิเคราะห์ทรัพยากร		งานบริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้า		รวม		อันดับ
		สารนิเทศ		สารนิเทศ						
		N = 63	คะแนน	N = 119	คะแนน	N = 72	คะแนน	N = 254	คะแนน	
DAO		47	179	94	390	60	216	201	785	1
ERIC		40	120	100	350	53	174	193	644	2
ABI/INFORM		30	80	62	216	51	150	143	446	3
Science Direct		18	70	32	180	20	80	70	330	4
Omnifile		18	56	31	86	32	84	81	226	5
First Search		11	30	37	91	16	32	64	153	6
Emerald Fulltext		22	71	19	43	10	37	51	151	7
Thaithesis		7	22	33	96	8	27	48	145	8
IEEE Xplore		20	56	25	51	10	35	55	142	9
Humanities Source		14	41	33	61	8	30	55	132	10
AGRICOLA		11	31	13	50	10	28	34	109	11
MEDLINE		11	30	8	24	18	47	37	101	12
CAB Abstracts		7	21	15	38	4	11	26	70	13
LISA		6	25	7	21	10	15	23	61	14
INGENTA				17	35	7	22	24	57	15
Expand Academic ASAP		12	34			8	18	20	52	16
SPRINGER LINK		7	13	6	15	6	18	19	46	17
Applied Science & Technology Index		7	27			4	11	11	38	18
Linguistics Abstract Online				4	4	15	18	19	22	19
Life Science Collection				9	19			9	19	20
LexisNexis Academic		8	14	5	5			13	19	20
NEWSCENTER				6	15	1	3	7	18	21

ฐานข้อมูล	กลุ่มงาน	งานพัฒนาทรัพยากร		งานวิเคราะห์ทรัพยากร		งานบริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้า		รวม		อันดับ
		สารนิเทศ		สารนิเทศ						
		N = 63	คะแนน	N = 119	คะแนน	N = 72	คะแนน	N = 254	คะแนน	
PAIS International				6	12			6	12	22
Nursing & Allied Health Collection				4	12			4	12	22
ACS Web Edition				1	4	1	4	2	8	23
JSTOR				2	8			2	8	23
ASCE Online Journal		4	8					4	8	23
ThaiLIS						2	6	2	6	24
EI Tech Index				2	6			2	6	24
PsycINFO						2	6	2	6	24
Popline						2	4	2	4	25
ASME Online Journal		4	4					4	4	25
TOXLINE						1	3	1	3	26
Drug Information Fulltext				2	2			2	2	27
FSTA				1	2			1	2	27
AIDSLINE						1	1	1	1	28

ชื่อเว็บไซต์ที่แสวงหาสารนิเทศเป็นประจำ

สำหรับบรรณารักษ์หอสมุดกลางจำนวน 255 คน ซึ่งตอบว่าแสวงหาสารนิเทศจากเว็บไซต์ (ตารางที่ 16) เมื่อสอบถามถึงชื่อเว็บไซต์ที่บรรณารักษ์หอสมุดกลางแสวงหาสารนิเทศเป็นประจำ โดยให้บรรณารักษ์หอสมุดกลาง ระบุชื่อและลำดับความสำคัญของเว็บไซต์ 5 ลำดับ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เว็บไซต์ที่บรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำนวน 255 คน ได้ระบุชื่อมีจำนวนทั้งสิ้น 73 เว็บไซต์ โดยเว็บไซต์ที่บรรณารักษ์หอสมุดกลางจำนวนมากที่สุดระบุ 5 เว็บไซต์แรก ได้แก่ เว็บไซต์ <http://www.ohiolink.com> และ <http://www.car.chula.ac.th> (103 คน เท่ากัน) เว็บไซต์ <http://www.loc.gov> (92คน) เว็บไซต์ <http://www.amazon.com> (61 คน) เว็บไซต์ <http://www.chulabook.com> (47 คน) เว็บไซต์ <http://www.sanook.com> (43 คน) ส่วนเว็บไซต์ที่มีบรรณารักษ์ตอบจำนวนน้อยที่สุด 1 คนเท่ากัน มี 25 เว็บไซต์

สำหรับลำดับความสำคัญของเว็บไซต์ที่บรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ได้ระบุ ซึ่งพิจารณาจากค่าคะแนน พบว่า เว็บไซต์ที่มีลำดับความสำคัญสูงสุด 5 อันดับแรก คือ

อันดับที่ 1	เว็บไซต์ http://www.ohiolink.com (353 คะแนน)
อันดับที่ 2	เว็บไซต์ http://www.car.chula.ac.th (319 คะแนน)
อันดับที่ 3	เว็บไซต์ http://www.loc.gov (291 คะแนน)
อันดับที่ 4	เว็บไซต์ http://www.amazon.com (238คะแนน)
อันดับที่ 5	เว็บไซต์ http://www.chulabook.com (129 คะแนน)

เมื่อจำแนกชื่อและลำดับความสำคัญของเว็บไซต์ตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ ได้ระบุชื่อเว็บไซต์ที่แสวงหาสารนิเทศเป็นประจำ จำนวนทั้งสิ้น 33 เว็บไซต์ โดยเว็บไซต์ที่มีบรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศตอบจำนวนมากที่สุด 5 เว็บไซต์แรก ได้แก่ เว็บไซต์ <http://www.amazon.com> (58 คน) เว็บไซต์ <http://www.chulabook.com> (47คน) เว็บไซต์ <http://www.ohiolink.com> (25 คน) เว็บไซต์ <http://www.bn.com> (18 คน) และ เว็บไซต์ <http://www.loc.gov> (10 คน) ส่วนเว็บไซต์ที่มีบรรณารักษ์ตอบจำนวนน้อยที่สุด 1 คนเท่ากัน มี 10 เว็บไซต์

สำหรับลำดับความสำคัญของเว็บไซต์ที่บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ได้ระบุ ซึ่งพิจารณาจากค่าคะแนน พบว่า เว็บไซต์ที่มีลำดับความสำคัญสูงสุด 5 อันดับแรก คือ

อันดับที่ 1	เว็บไซต์ http://www.amazon.com (229 คะแนน)
อันดับที่ 2	เว็บไซต์ http://www.chulabook.com (129 คะแนน)
อันดับที่ 3	เว็บไซต์ http://www.ohiolink.com (70 คะแนน)
อันดับที่ 4	เว็บไซต์ http://www.bn.com (42คะแนน)
อันดับที่ 5	เว็บไซต์ http://www.journallink.or.th (24คะแนน)

บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ ได้ระบุชื่อเว็บไซต์ที่แสวงหาสารสนเทศเป็นประจำ จำนวนทั้งสิ้น 51 เว็บไซต์ โดยเว็บไซต์ที่มีบรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศตอบจำนวนมากที่สุด 5 เว็บไซต์แรก ได้แก่ เว็บไซต์ <http://www.loc.gov> (77 คน) เว็บไซต์ <http://www.ohiolink.com> (73 คน) เว็บไซต์ <http://www.car.chula.ac.th> (60 คน) เว็บไซต์ <http://www.sanook.com> (22 คน) และเว็บไซต์ <http://www.ala.org> (20 คน) ส่วนเว็บไซต์ที่มีบรรณารักษ์ตอบจำนวนน้อยที่สุด 1 คนเท่านั้น มี 18 เว็บไซต์

สำหรับลำดับความสำคัญของเว็บไซต์ที่บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ ได้ระบุ ซึ่งพิจารณาจากค่าคะแนน พบว่า เว็บไซต์ที่มีลำดับความสำคัญสูงสุด 5 อันดับแรก คือ

อันดับที่ 1	เว็บไซต์ http://www.ohiolink.com (265คะแนน)
อันดับที่ 2	เว็บไซต์ http://www.loc.gov (264 คะแนน)
อันดับที่ 3	เว็บไซต์ http://www.car.chula.ac.th (193 คะแนน)
อันดับที่ 4	เว็บไซต์ http://www.sanook.com (60 คะแนน)
อันดับที่ 5	เว็บไซต์ http://www.lib.ku.ac.th (57 คะแนน)

บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ได้ระบุชื่อเว็บไซต์ที่แสวงหาสารสนเทศเป็นประจำ จำนวนทั้งสิ้น 38 เว็บไซต์ โดยเว็บไซต์ที่มีบรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าตอบจำนวนมากที่สุด 5 เว็บไซต์แรก ได้แก่ เว็บไซต์ <http://www.car.chula.ac.th> (35 คน) เว็บไซต์ <http://www.journallink.or.th> (18 คน) เว็บไซต์ <http://www.sanook.com> (17 คน) เว็บไซต์ <http://www.lib.cmu.ac.th> (16 คน) เว็บไซต์

<http://www.lib.ku.ac.th> (15 คน) ส่วนเว็บไซต์ที่มีบรรณารักษ์ตอบจำนวนน้อยที่สุด 1 คน เท่ากัน มี 14 เว็บไซต์

สำหรับลำดับความสำคัญของเว็บไซต์ที่บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ได้ระบุ ซึ่งพิจารณาจากค่าคะแนน พบว่า เว็บไซต์ที่มีลำดับความสำคัญสูงสุด 5 อันดับแรก คือ

- อันดับที่ 1 เว็บไซต์ <http://www.car.chula.ac.th> (108 คะแนน)
- อันดับที่ 2 เว็บไซต์ <http://www.lib.cmu.ac.th> (54 คะแนน)
- อันดับที่ 3 เว็บไซต์ <http://www.journallink.or.th> (53 คะแนน)
- อันดับที่ 4 เว็บไซต์ <http://www.sanook.com> (48 คะแนน)
- อันดับที่ 5 เว็บไซต์ <http://www.lib.ku.ac.th> และ เว็บไซต์ <http://www.siamguru.com> (43 คะแนน เท่ากัน)

(ดังรายละเอียดในตารางที่ 19)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 19 ชื่อและลำดับความสำคัญของเว็บไซต์ที่บรรณารักษ์หอสมุดกลางแสวงหา

เว็บไซต์	กลุ่มงาน		งานพัฒนาทรัพยากร		งานวิเคราะห์ทรัพยากร		งานบริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้า		รวม		อันดับ
	สารนิเทศ		สารนิเทศ								
	N = 63	คะแนน	N = 119	คะแนน	N = 73	คะแนน	N = 255	คะแนน			
http://www.ohiolink.com	25	70	73	265	5	18	103	353	1		
http://www.car.chula.ac.th	8	18	60	193	35	108	103	319	2		
http://www.loc.gov	10	22	77	264	5	5	92	291	3		
http://www.amazon.com	58	229	3	9			61	238	4		
http://www.chulabook.com	47	129					47	129	5		
http://www.sanook.com	4	8	22	60	17	48	43	116	6		
http://www.lib.ku.ac.th/			17	57	15	43	32	100	7		
http://www.journallink.or.th/	9	24	5	10	18	53	32	87	8		
http://www.lib.cmu.ac.th/	2	6	7	19	16	54	25	79	9		
http://www.siamguru.com	1	4	3	12	11	43	15	59	10		
http://www.lib.ru.ac.th/			8	31	7	27	15	58	11		
http://library.kku.ac.th/			16	34	8	23	24	57	12		
http://www.ala.org	2	5	20	48	1	2	23	55	13		
http://www.li.mahidol.ac.th/			14	32	12	17	26	49	14		
http://www.pantip.com	3	9	9	31	3	9	15	49	15		
http://www.hotmail.com	1	4	11	35	1	5	13	44	16		
http://www.nlm.nih.gov			9	31	4	12	13	43	17		
http://www.umi.com			9	12	14	31	23	43	17		
http://www.bn.com	18	42					18	42	18		
http://www.thaigov.go.th					11	42	11	42	18		
http://library2.nida.ac.th/	2	7	8	27	1	5	11	39	19		

เว็บไซต์	กลุ่มงาน		งานวิเคราะห์ทรัพยากร		งานบริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้า		รวม		อันดับ
	งานพัฒนาทรัพยากร		งานวิเคราะห์ทรัพยากร		งานบริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้า		รวม		
	วารสาร	คະແນ	วารสาร	คະແນ	วารสาร	คະແນ	วารสาร	คະແນ	
	N = 63		N = 119		N = 73		N = 255		
http://www.library.msu.ac.th	1	5	6	24	1	5	8	34	20
http://www.oclc.com	4	14	5	17			9	31	21
http://www.kmitl.ac.th	1	5	5	18	2	6	8	29	22
http://www.ifla.org	2	9	13	18			15	27	23
http://www.snamcn.lib.su.ac.th	2	8			4	18	6	26	24
http://library.tu.ac.th/			5	12	3	10	8	22	25
http://www.bot.or.th	3	10			4	12	7	22	25
http://www.hunsa.com	2	6	3	8	4	6	9	20	26
http://www.se-ed.com	9	18					9	18	27
http://www.bestwebbuys.com	4	14					4	14	28
http://www.tiac.or.th	3	4	1	4	3	6	7	14	28
http://www.library.su.ac.th			3	9	1	3	4	12	29
http://www.geocities.com	1	4			2	6	3	10	30
http://www.ingenta.com	1	4	2	6			3	10	30
http://www.thairat.com			4	9			4	9	31
http://www.jstor.org					2	8	2	8	32
http://www.maticchon.co.th	2	4	1	4			3	8	32
http://www.lib.buu.ac.th/			1	5	1	1	2	6	33
http://www.lib.kmutt.ac.th/			2	6			2	6	33
http://www.mcot.or.th	2	6					2	6	33
http://www.msn.com			2	6			2	6	33
http://www.ait.ac.th			3	5			3	5	34
http://www.artcyclopedia.com			1	5			1	5	34
http://www.cnn.com					1	5	1	5	34
http://www.lib.ubu.ac.th/			1	5			1	5	34

เว็บไซต์	กลุ่มงาน งานพัฒนาทรัพยากร สารนิเทศ		งานวิเคราะห์ทรัพยากร สารนิเทศ		งานบริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้า		รวม		อันดับ
	N = 63		N = 119		N = 73		N = 255		
		คะแนน		คะแนน		คะแนน		คะแนน	
http://www.libdex.com			1	5			1	5	34
http://www.tfrc.com					1	5	1	5	34
http://www.melvyll.ucop.edu			2	4			2	4	35
http://www.microsoft.com			1	4			1	4	35
http://www.siampost.com			1	2	1	2	2	4	35
http://www.washingtonpost.com					1	4	1	4	35
http://www.askeric.com	1	3					1	3	36
http://www.cyberdict.com			1	3			1	3	36
http://www.dailynews.com			1	3			1	3	36
http://www.emeraldinsight.com	1	3					1	3	36
http://www.lemononline.com					1	3	1	3	36
http://www.lib.usf.edu			1	3			1	3	36
http://www.nectec.or.th					1	3	1	3	36
http://www.nu.ac.th			1	3			1	3	36
http://www.sutlib1.sut.ac.th					1	3	1	3	36
http://www.abcnews.go.com			1	2			1	2	37
http://www.library.usyd.edu.au			1	2			1	2	37
http://www.pbforbook.com	1	2					1	2	41
http://www.sarakadee.com	2	2					2	2	41
http://www.scholar.lib.vt.edu			1	2			1	2	41
http://www.sunha.com			1	2			1	2	41
http://www.swu.ac.th/lib/			1	1	1	1	2	2	41
http://www.thaifind.com					2	2	2	2	41
http://www.thaiware.com			1	2			1	2	41

เว็บไซต์	กลุ่มงาน งานพัฒนาทรัพยากร สารสนเทศ		งานวิเคราะห์ทรัพยากร สารสนเทศ		งานบริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้า		รวม		อันดับ
	N = 63	คะแนน	N = 119	คะแนน	N = 73	คะแนน	N = 255	คะแนน	
http://www.unesco.org	1	2					1	2	41
http://www.kantana.com			1	1			1	1	42
http://www.kapook.com			1	1			1	1	42

2.3.2 เนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศ

จากการสอบถามบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 259 คน ถึงเนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศที่แสวงหา โดยจำแนกเนื้อหาออกเป็น 10 เนื้อหาใหญ่ คือ บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ปรัชญาและจิตวิทยา ศาสนา สังคมศาสตร์ ภาษา วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ เทคโนโลยี ศิลปะ วรรณคดี และ ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ ผลการวิจัย พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่ตอบว่าแสวงหาสารนิเทศในแต่ละเนื้อหามีจำนวนตั้งแต่ 233 – 259 คน โดยเนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศที่มีบรรณารักษ์หอสมุดกลาง ตอบจำนวนมากที่สุด (259 คน) มี 1 เนื้อหา คือ บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ส่วนเนื้อหาที่มีบรรณารักษ์ ตอบจำนวนน้อยที่สุด (233 คน) คือ ปรัชญาและจิตวิทยา

เมื่อพิจารณาระดับของเนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศที่แสวงหา พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางแสวงหาเนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 1 เนื้อหา คือ เทคโนโลยี ($\bar{X} = 3.55$) ในระดับปานกลางมี 4 เนื้อหา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยดังนี้ คือ บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ($\bar{X} = 3.38$) ภาษา ($\bar{X} = 2.88$) สังคมศาสตร์ ($\bar{X} = 2.81$) และวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ ($\bar{X} = 2.55$) ในระดับน้อย มี 5 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ศิลปะ ($\bar{X} = 2.43$)

เมื่อจำแนกระดับของเนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศที่แสวงหา ตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางทั้ง 3 กลุ่มงานแสวงหาเนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ดังนี้

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ แสวงหาสารนิเทศในระดับมาก 2 เนื้อหา ได้แก่ บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ($\bar{X} = 3.61$) และเทคโนโลยี ($\bar{X} = 3.55$) ในระดับปานกลางมี 3 เนื้อหา ได้แก่ สังคมศาสตร์ และ ภาษา ($\bar{X} = 2.90$ เท่ากัน) และวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ ($\bar{X} = 2.60$) ในระดับน้อยมี 5 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ศิลปะ ($\bar{X} = 2.38$)

บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ แสวงหาสารนิเทศในระดับมาก 1 เนื้อหา คือ เทคโนโลยี ($\bar{X} = 3.52$) ในระดับปานกลางมี 4 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ($\bar{X} = 3.26$) ภาษา ($\bar{X} = 2.84$) และสังคมศาสตร์ ($\bar{X} = 2.62$) ในระดับน้อยมี 5 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ ($\bar{X} = 2.37$)

บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า แสวงหาสารนิเทศ ในระดับมาก 1 เนื้อหา คือ เทคโนโลยี ($\bar{X} = 3.61$) ในระดับปานกลาง 4 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ($\bar{X} = 3.39$) สังคมศาสตร์ ($\bar{X} = 3.03$) และภาษา ($\bar{X} = 2.93$) ในระดับน้อยมี 5 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ ($\bar{X} = 2.39$)

สำหรับเนื้อหาด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ได้จำแนกย่อยออกเป็น 8 เนื้อหา คือ บรรณารักษศาสตร์ภูมิหลัง แหล่งสารนิเทศ งานบริหารในห้องสมุด งานเทคนิคในห้องสมุด ทรัพยากรสารนิเทศ งานบริการสารนิเทศ การวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ และเทคโนโลยีสารนิเทศ ผลการวิจัยพบว่าบรรณารักษศาสตร์หอสมุดกลาง ตอบว่าใช้สารนิเทศในแต่ละเนื้อหาย่อยมีจำนวน ตั้งแต่ 245 - 256 คน โดยเนื้อหาย่อยที่มีบรรณารักษศาสตร์หอสมุดกลาง ตอบจำนวนมากที่สุด (256 คน) มี 1 เนื้อหา คือ ทรัพยากรสารนิเทศ และเนื้อหาย่อยที่มีบรรณารักษศาสตร์หอสมุดกลาง ตอบจำนวนน้อยที่สุด (245คน) คือ บรรณารักษศาสตร์ภูมิหลัง

เมื่อพิจารณาระดับของเนื้อหาย่อยด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ที่แสวงหา พบว่าบรรณารักษศาสตร์หอสมุดกลาง แสวงหาสารนิเทศจากเนื้อหาย่อย 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 4 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ เทคโนโลยีสารนิเทศ ($\bar{X} = 3.76$) ทรัพยากรสารนิเทศ ($\bar{X} = 3.70$) และแหล่งสารนิเทศ ($\bar{X} = 3.60$) ในระดับปานกลางมี 4 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ งานบริการสารนิเทศ ($\bar{X} = 3.48$) การวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ($\bar{X} = 3.41$) และ งานบริหารในห้องสมุด ($\bar{X} = 2.99$)

เมื่อจำแนกระดับของเนื้อหาย่อยด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ที่แสวงหา ตามกลุ่มงานของบรรณารักษศาสตร์หอสมุดกลาง พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ แสวงหาสารนิเทศจากเนื้อหาย่อยด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 6 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ทรัพยากรสารนิเทศ ($\bar{X} = 4.19$) เทคโนโลยีสารนิเทศ ($\bar{X} = 3.94$) แหล่งสารนิเทศ และงานเทคนิคในห้องสมุด ($\bar{X} = 3.76$ เท่ากัน) ในระดับปานกลางมี 2 เนื้อหา ได้แก่ งานบริหารในห้องสมุด ($\bar{X} = 3.30$) และบรรณารักษศาสตร์ภูมิหลัง ($\bar{X} = 2.65$)

บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ แสวงหาสารสนเทศ จากเนื้อหาย่อยด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 3 เนื้อหา ได้แก่ งานเทคนิคในห้องสมุด ($\bar{X} = 3.85$) เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.62$) และทรัพยากรสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.60$) ในระดับปานกลางมี 5 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ แหล่งสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.38$) การวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ($\bar{X} = 3.13$) และงานบริการสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.05$)

บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า แสวงหาสารสนเทศจากเนื้อหาย่อยด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 4 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ งานบริการสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.08$) แหล่งสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.84$) และเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.82$) ในระดับปานกลางมี 3 เนื้อหา ได้แก่ ทรัพยากรสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.44$) งานบริหารในห้องสมุด ($\bar{X} = 2.99$) และงานเทคนิคในห้องสมุด ($\bar{X} = 2.84$) ในระดับน้อยมี 1 เนื้อหา คือ บรรณารักษศาสตร์ภูมิหลัง ($\bar{X} = 2.49$)

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้านเนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศที่บรรณารักษ์หอสมุดกลางทั้ง 3 กลุ่มงานแสวงหา พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางแสวงหาเนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 เนื้อหา คือ วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ ส่วนอีก 9 เนื้อหา ไม่ปรากฏความแตกต่าง

สำหรับเนื้อหาย่อยด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ แสวงหาสารสนเทศจากเนื้อหาย่อย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 6 เนื้อหา คือ แหล่งสารสนเทศ งานบริหารในห้องสมุด งานเทคนิคในห้องสมุด ทรัพยากรสารสนเทศ งานบริการสารสนเทศ และการวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ส่วนอีก 2 เนื้อหาไม่ปรากฏความแตกต่าง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 20)

เนื้อหา	กลุ่มงาน	งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ		งานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ		งานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า		รวม		F
		สารสนเทศ		สารสนเทศ		และช่วยการค้นคว้า		N = 259		
		N = 64		N = 122		N = 73		N = 259		
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
บรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์ (N=259)		3.61 (ม)	1.07	3.26 (ป)	1.11	3.39 (ป)	1.21	3.38 (ป)	1.14	1.92
บรรณารักษศาสตร์ภูมิหลัง (N=245)		2.65 (ป)	1.16	2.63 (ป)	1.02	2.49 (น)	1.14	2.59 (ป)	1.09	0.46
แหล่งสารสนเทศ (N=253)		3.76 (ม)	0.96	3.38 (ป)	1.03	3.84 (ม)	1.05	3.60 (ม)	1.04	5.67*
งานบริหารในห้องสมุด (N=248)		3.30 (ป)	1.07	2.81 (ป)	1.10	2.99 (ป)	1.12	2.99 (ป)	1.11	4.15*
งานเทคนิคในห้องสมุด (N=253)		3.76 (ม)	0.88	3.85 (ม)	0.98	2.84 (ป)	1.09	3.53 (ม)	1.09	26.11*
ทรัพยากรสารสนเทศ (N=256)		4.19 (ม)	0.74	3.60 (ม)	0.95	3.44 (ป)	1.19	3.70 (ม)	1.02	11.27*
งานบริการสารสนเทศ (N=253)		3.59 (ม)	1.13	3.05 (ป)	1.02	4.08 (ม)	1.00	3.48 (ป)	1.13	23.05*
การวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ (N=254)		3.67 (ม)	0.93	3.13 (ป)	1.22	3.63 (ม)	1.09	3.41 (ป)	1.14	6.98*
เทคโนโลยีสารสนเทศ (N=252)		3.94 (ม)	0.96	3.62 (ม)	1.02	3.82 (ม)	1.13	3.76 (ม)	1.05	2.07
ปรัชญาและจิตวิทยา (N=233)		2.22 (น)	1.11	2.10 (น)	1.03	2.28 (น)	1.10	2.18 (น)	1.07	0.69
ศาสนา (N=235)		2.13 (น)	1.08	2.14 (น)	1.09	2.17 (น)	1.15	2.14 (น)	1.10	0.02

เนื้อหา	กลุ่มงาน	งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ		งานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ		งานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า		รวม		F
		N = 64		N = 122		N = 73		N = 259		
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
สังคมศาสตร์ (N=246)		2.90 (ป)	1.14	2.62 (ป)	1.13	3.03 (ป)	1.35	2.81 (ป)	1.21	2.94
ภาษา (N=246)		2.90 (ป)	1.16	2.84 (ป)	1.10	2.93 (ป)	1.24	2.88 (ป)	1.15	0.16
วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ (N=239)		2.60 (ป)	1.30	2.35 (น)	1.15	2.82 (ป)	1.28	2.55 (ป)	1.24	3.52*
เทคโนโลยี (N=248)		3.55 (ม)	1.13	3.52 (ม)	0.98	3.61 (ม)	1.07	3.55 (ม)	1.04	0.19
ศิลปะ (N=236)		2.38 (น)	1.14	2.54 (ป)	1.08	2.32 (น)	1.20	2.43 (น)	1.13	0.96
วรรณคดี (N=238)		2.33 (น)	1.11	2.33 (น)	0.97	2.14 (น)	1.17	2.27 (น)	1.07	0.88
ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ (N=238)		2.28 (น)	1.15	2.37 (น)	1.16	2.39 (น)	1.22	2.35 (น)	1.17	0.16

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.4 วิธีการสืบค้นสารนิเทศ

จากการสอบถามบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 259 คน ถึงวิธีการสืบค้นสารนิเทศ โดยจำแนกวิธีการสืบค้นออกเป็น 11 วิธี คือ สืบค้นจากชั้นหนังสือ สืบค้นจากรายการออนไลน์(OPAC) สืบค้นจากบัตรบรรณานุกรมวารสาร สืบค้นจากบรรณานุกรมและสาระสังเขปในรูปแบบสิ่งพิมพ์ สืบค้นจากบรรณานุกรมการอ้างอิง (Citation Index) สืบค้นจากบรรณานุกรมหรือรายการอ้างอิงทำยบบทความ/หนังสือ/เอกสาร สืบค้นตัวเล่มวารสารชื่อใดชื่อหนึ่งย้อนหลัง สืบค้นจากรายชื่อทรัพยากรสารนิเทศใหม่ สืบค้นจากสำเนาสารบัญวารสาร สืบค้นจากฐานข้อมูลบรรณานุกรม และฐานข้อมูลเอกสารฉบับเต็ม และใช้โปรแกรมค้นหา (Search Engine) ผลปรากฏว่าบรรณารักษ์หอสมุดกลางสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ระบุว่าใช้วิธีการสืบค้นสารนิเทศแต่ละวิธีจำนวนตั้งแต่ 230 – 257 คน โดยวิธีการสืบค้นสารนิเทศที่มีบรรณารักษ์หอสมุดกลางตอบมากที่สุด (257 คน) คือ สืบค้นจากรายการออนไลน์ (OPAC) ส่วนวิธีการสืบค้นสารนิเทศที่มีบรรณารักษ์ตอบน้อยที่สุด (230 คน) คือ สืบค้นจากบัตรบรรณานุกรมวารสาร

เมื่อพิจารณาอันดับของวิธีการสืบค้นสารนิเทศที่ใช้ พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ใช้วิธีการสืบค้นสารนิเทศ 4 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากที่สุด มี 1 วิธี คือ สืบค้นจากรายการออนไลน์ ($\bar{X} = 4.56$) ในระดับมากมี 2 วิธี เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยได้ดังนี้ คือ ใช้โปรแกรมค้นหา ($\bar{X} = 4.28$) สืบค้นจากฐานข้อมูลบรรณานุกรม และฐานข้อมูลเอกสารฉบับเต็ม ($\bar{X} = 3.80$) ในระดับปานกลางมี 6 วิธี โดยวิธีที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ สืบค้นจากรายชื่อทรัพยากรสารนิเทศใหม่ ($\bar{X} = 3.00$) สืบค้นจากบรรณานุกรมหรือรายการอ้างอิงทำยบบทความ/หนังสือ/เอกสาร ($\bar{X} = 2.75$) และสืบค้นจากชั้นหนังสือ ($\bar{X} = 2.67$) และในระดับน้อยมี 2 วิธี คือ สืบค้นจากบรรณานุกรมและสาระสังเขปในรูปแบบสิ่งพิมพ์ ($\bar{X} = 2.41$) และสืบค้นจากบรรณานุกรมการอ้างอิง ($\bar{X} = 2.30$)

เมื่อจำแนกวิธีการสืบค้นสารนิเทศ ตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง ปรากฏผลดังนี้ คือ

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ ใช้วิธีการสืบค้นสารนิเทศ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 3 วิธี คือ สืบค้นจากรายการออนไลน์ ($\bar{X} = 4.47$) ใช้โปรแกรมค้นหา ($\bar{X} = 4.19$) สืบค้นจากฐานข้อมูลบรรณานุกรม และฐานข้อมูลเอกสารฉบับเต็ม ($\bar{X} = 3.84$) ในระดับปานกลางมี 7 วิธี โดยวิธีที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ สืบค้นจากรายชื่อทรัพยากรสารนิเทศใหม่ ($\bar{X} = 3.36$) สืบค้นจาก

บรรณานุกรมหรือรายการอ้างอิงท้ายบทความ/หนังสือ/เอกสาร ($\bar{X} = 3.00$) และสำรวจจากชั้นหนังสือ ($\bar{X} = 2.75$) และในระดับน้อยมี 1 วิธี คือ สำรวจจากตรรกษีการอ้างอิง ($\bar{X} = 2.24$)

บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ ใช้วิธีการสืบค้นสารสนเทศ 4 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากที่สุดมี 1 วิธี คือ สืบค้นจากรายการออนไลน์ ($\bar{X} = 4.58$) ในระดับมาก มี 2 วิธี ได้แก่ ใช้โปรแกรมค้นหา ($\bar{X} = 4.24$) และสืบค้นจากฐานข้อมูลบรรณานุกรม และฐานข้อมูลเอกสารฉบับเต็ม ($\bar{X} = 3.55$) ในระดับปานกลาง มี 5 วิธี โดยวิธีที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ สำรวจจากรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศใหม่ ($\bar{X} = 2.85$) สำรวจจากชั้นหนังสือ ($\bar{X} = 2.69$) และสำรวจจากบรรณานุกรมหรือรายการอ้างอิงท้ายบทความ/หนังสือ/เอกสาร ($\bar{X} = 2.63$) ในระดับน้อยมี 3 วิธี โดยวิธีที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ คือ สืบค้นตัวเล่มวารสารชื่อใดชื่อหนึ่งย้อนหลัง ($\bar{X} = 2.41$)

บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ใช้วิธีการสืบค้นสารสนเทศ 4 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากที่สุดมี 1 วิธี คือ สืบค้นจากรายการออนไลน์ ($\bar{X} = 4.60$) ในระดับมากมี 2 วิธี คือ ใช้โปรแกรมค้นหา ($\bar{X} = 4.43$) สืบค้นจากฐานข้อมูลบรรณานุกรม และฐานข้อมูลเอกสารฉบับเต็ม ($\bar{X} = 4.16$) ในระดับปานกลางมี 5 วิธี โดยวิธีที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ สำรวจจากรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศใหม่ ($\bar{X} = 2.89$) สำรวจจากบรรณานุกรมหรือรายการอ้างอิงท้ายบทความ/หนังสือ/เอกสาร ($\bar{X} = 2.73$) และสำรวจจากสำเนาสารบัญวารสาร ($\bar{X} = 2.71$) และในระดับน้อยมี 3 วิธี โดยวิธีที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สืบค้นจากบัตรบรรณานุกรมวารสาร ($\bar{X} = 2.43$)

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของวิธีการสืบค้นสารสนเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลางทั้ง 3 กลุ่มงาน พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางใช้วิธีการสืบค้นสารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 วิธี คือ วิธีการสำรวจจากรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศใหม่ และวิธีการสืบค้นจากฐานข้อมูลบรรณานุกรม และฐานข้อมูลเอกสารฉบับเต็ม ส่วนอีก 9 วิธีไม่ปรากฏความแตกต่าง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 21)

วิธีการสืบค้นสารนิเทศ	กลุ่มงาน	งานพัฒนาทรัพยากร		งานวิเคราะห์ทรัพยากร		งานบริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้า		รวม		F
		สารนิเทศ		สารนิเทศ				N = 259		
		N = 64		N = 122		N = 73		N = 259		
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
สำรวจจากชั้นหนังสือ (N=243)		2.75 (ป)	1.27	2.69 (ป)	1.14	2.59 (ป)	1.03	2.67 (ป)	1.14	0.36
สืบค้นจากรายการออนไลน์ (OPAC) (N=257)		4.47 (ม)	0.78	4.58 (มส)	0.59	4.60 (มส)	0.66	4.56 (มส)	0.66	0.80
สืบค้นจากบัตรบรรณานุกรมวารสาร (N=230)		2.59 (ป)	1.33	2.58 (ป)	1.21	2.43 (น)	1.29	2.53 (ป)	1.26	0.40
สืบค้นจากบรรณานุกรมและสาระสังเขปในรูปสิ่งพิมพ์ (N=237)		2.54 (ป)	1.26	2.34 (น)	1.06	2.40 (น)	1.21	2.41 (น)	1.16	0.66
สำรวจจากบรรณานุกรมอ้างอิง (Citation Index) (N=242)		2.24 (น)	1.20	2.33 (น)	1.09	2.32 (น)	1.09	2.30 (น)	1.11	0.15
สำรวจจากบรรณานุกรมหรือรายการอ้างอิงท้ายบทความ/ หนังสือ/เอกสาร (N=251)		3.00 (ป)	1.10	2.63 (ป)	1.13	2.73 (ป)	0.99	2.75 (ป)	1.09	2.48
สืบค้นตัวเล่มวารสารชื่อใดชื่อหนึ่งย้อนหลัง (N=249)		2.67 (ป)	1.20	2.41 (น)	1.09	2.62 (ป)	1.01	2.54 (ป)	1.10	1.48
สำรวจจากรายชื่อทรัพยากรสารนิเทศใหม่ (N=247)		3.36 (ป)	1.24	2.85 (ป)	1.05	2.89 (ป)	1.17	3.00 (ป)	1.15	4.65*
สำรวจจากสำเนาสารบัญวารสาร (N=244)		2.64 (ป)	1.17	2.57 (ป)	1.17	2.71 (ป)	1.09	2.63 (ป)	1.15	0.36
สืบค้นจากฐานข้อมูลบรรณานุกรม และฐานข้อมูลเอกสารฉบับเต็ม (N=252)		3.84 (ม)	1.00	3.55 (ม)	1.18	4.16 (ม)	0.91	3.80 (ม)	1.09	7.80*
ใช้โปรแกรมค้นหา (Search Engine) (N=255)		4.19 (ม)	0.82	4.24 (ม)	0.90	4.43 (ม)	0.77	4.28 (ม)	0.85	1.65

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สำหรับบรรณารักษ์หอสมุดกลางจำนวน 255 คนที่ตอบว่าใช้โปรแกรมค้นหา ได้ระบุโปรแกรมค้นหาที่ใช้ในการแสวงหาสารนิเทศ จำนวน 8 รายการ โดยโปรแกรมค้นหาที่บรรณารักษ์หอสมุดกลาง ส่วนใหญ่จำนวน 210 คน (82.35%) ใช้ในการแสวงหาสารนิเทศ คือ Google รองลงมาจำนวน 156 คน (61.18%) แสวงหาสารนิเทศจาก Yahoo จำนวน 114 คน (44.71%) แสวงหาสารนิเทศจาก Altavista ส่วนโปรแกรมค้นหาที่มีบรรณารักษ์ระบุจำนวนน้อยที่สุด 15 คน (5.88%) คือ Thaiseek

เมื่อจำแนกโปรแกรมค้นหาที่ใช้ตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐพบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ และ บรรณารักษ์บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ส่วนใหญ่จำนวน 50 คน (79.37%) 98 คน (81.67%) และ 62 คน (86.11%) ตามลำดับ แสวงหาสารนิเทศจากโปรแกรมค้นหา Google รองลงมาจำนวน 35 คน (55.56%) 77 คน (64.17%) และ 44 คน (61.11%) ตามลำดับ แสวงหาสารนิเทศจาก Yahoo และจำนวนน้อยที่สุดของบรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และบรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ 10 คน (15.87%) และ 5 คน (4.17%) ตามลำดับ แสวงหาสารนิเทศจาก Thaiseek ส่วนจำนวนน้อยที่สุดของบรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า 11 คน (15.28%) แสวงหาสารนิเทศจากโปรแกรมค้นหา Excite (ดังรายละเอียดในตารางที่ 22)

โปรแกรมค้นหา	กลุ่มงาน งานพัฒนาทรัพยากร สารนิเทศ		งานวิเคราะห์ทรัพยากร สารนิเทศ		งานบริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้า		รวม N=259	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=63	100.00	N=120	100.00	N=72	100.00	N=255	100.00
Google	50	79.37	98	81.67	62	86.11	210	82.35
Yahoo	35	55.56	77	64.17	44	61.11	156	61.18
Altavista	30	47.62	49	40.83	35	48.61	114	44.71
Lycos	29	46.03	25	20.83	23	31.94	77	30.20
Infoseek	28	44.44	20	16.67	19	26.39	67	26.27
Hotbot	22	34.92	14	11.67	13	18.06	49	19.22
Excite	15	23.81	12	10.00	11	15.28	38	14.90
Thaiseek	10	15.87	5	4.17			15	5.88

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

เมื่อขอให้บรรณารักษ์หอสมุดกลาง ระบุลำดับความสำคัญของวิธีการสืบค้นที่ใช้เป็นหลัก 5 อันดับ ผลปรากฏว่า วิธีการสืบค้นที่บรรณารักษ์หอสมุดกลางจำนวนมากที่สุดใช้เป็นหลักในการแสวงหาสารนิเทศ 5 วิธีแรก สอดคล้องกับลำดับความสำคัญของค่าคะแนน ได้แก่

- อันดับที่ 1 สืบค้นจากรายการออนไลน์ (256 คน 1220 คะแนน)
- อันดับที่ 2 สืบค้นจากฐานข้อมูลบรรณานุกรม และฐานข้อมูลเอกสารฉบับเต็ม (186 คน 565 คะแนน)
- อันดับที่ 3 ใช้โปรแกรมค้นหา (168 คน 518 คะแนน)
- อันดับที่ 4 สืบค้นจากชั้นหนังสือ (146 คน 364 คะแนน)
- อันดับที่ 5 สืบค้นจากรายชื่อทรัพยากรสารนิเทศใหม่ (116 คน 295 คะแนน)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์พบว่า บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ จำนวนมากที่สุดระบุวิธีการสืบค้นที่ใช้เป็นหลัก 5 วิธีแรก ได้แก่ สืบค้นจากรายการออนไลน์ (63 คน) สืบค้นจากฐานข้อมูลบรรณานุกรมและฐานข้อมูลเอกสารฉบับเต็ม และสืบค้นจากรายชื่อทรัพยากรสารนิเทศใหม่ (39 คนเท่ากัน) ใช้โปรแกรมค้นหา (36 คน) สืบค้นจากชั้นหนังสือ (35 คน) และสืบค้นจากบรรณานุกรมหรือรายการอ้างอิงทำยบบทความ/หนังสือ/เอกสาร (32 คน)

ส่วนลำดับความสำคัญของวิธีการสืบค้นที่บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศใช้ในการแสวงหาสารนิเทศเป็นหลัก 5 อันดับแรก ได้แก่

- อันดับที่ 1 สืบค้นจากรายการออนไลน์ (293 คะแนน)
- อันดับที่ 2 สืบค้นจากฐานข้อมูลบรรณานุกรม และฐานข้อมูลเอกสารฉบับเต็ม (120 คะแนน)
- อันดับที่ 3 สืบค้นจากรายชื่อทรัพยากรสารนิเทศใหม่ (113 คะแนน)
- อันดับที่ 4 ใช้โปรแกรมค้นหา (101 คะแนน)
- อันดับที่ 5 สืบค้นจากชั้นหนังสือ (90 คะแนน)

บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ จำนวนมากที่สุดระบุวิธีการสืบค้นที่ใช้เป็นหลัก 5 วิธีแรก ได้แก่ แสวงหาสารนิเทศโดยสืบค้นจากรายการออนไลน์ (120 คน) สืบค้นจากฐานข้อมูลบรรณานุกรมและฐานข้อมูลเอกสารฉบับเต็ม (89 คน) สืบค้นจาก

ชั้นหนังสือ (76 คน) ใช้โปรแกรมค้นหา (75 คน) และสำรวจจากบรรณานุกรมหรือรายการอ้างอิง
ทำยบบทความ/หนังสือ/เอกสาร (52 คน)

ส่วนลำดับความสำคัญของวิธีการสืบค้นที่บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์
ทรัพยากรสารสนเทศใช้ในการแสวงหาสารสนเทศเป็นหลัก 5 อันดับแรก ได้แก่

อันดับที่ 1 สืบค้นจากรายการออนไลน์ (583 คะแนน)

อันดับที่ 2 สืบค้นจากฐานข้อมูลบรรณานุกรม และฐานข้อมูลเอกสาร
ฉบับเต็ม (256 คะแนน)

อันดับที่ 3 ใช้โปรแกรมค้นหา (236 คะแนน)

อันดับที่ 4 สำรวจจากชั้นหนังสือ (189 คะแนน)

อันดับที่ 5 สำรวจจากบรรณานุกรมหรือรายการอ้างอิงทำยบบทความ/
หนังสือ/เอกสาร(120 คะแนน)

บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า พบว่า วิธี
การสืบค้นที่บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าจำนวนมากที่สุดใช้เป็น
หลัก 5 วิธีแรก สอดคล้องกับลำดับความสำคัญของค่าคะแนน ได้แก่

อันดับที่ 1 สืบค้นจากรายการออนไลน์ (73 คน 344 คะแนน)

อันดับที่ 2 สืบค้นจากฐานข้อมูลบรรณานุกรม และฐานข้อมูลเอกสาร
ฉบับเต็ม (58 คน 189 คะแนน)

อันดับที่ 3 ใช้โปรแกรมค้นหา (57 คน 181 คะแนน)

อันดับที่ 4 สำรวจจากชั้นหนังสือ (35 คน 85 คะแนน)

อันดับที่ 5 สำรวจจากรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศใหม่ (31 คน 69 คะแนน)
(ดังรายละเอียดในตารางที่ 23)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 23 ลำดับความสำคัญของวิธีการสืบค้นที่ใช้

วิธีการสืบค้น	กลุ่มงาน	งานพัฒนา		งานวิเคราะห์		งานบริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้า		รวม N =259	รวม คะแนน	อันดับ
		ทรัพยากรสารสนเทศ N = 64	คะแนน	ทรัพยากรสาร N	คะแนน	N = 73	คะแนน			
สำรวจจากชั้นหนังสือ		35	90	76	189	35	85	146	364	4
สืบค้นจากรายการออนไลน์ (OPAC)		63	293	120	583	73	344	256	1220	1
สืบค้นจากบัตรบรรณานุกรมวารสาร		18	55	33	88	22	57	73	200	7
สืบค้นจากบรรณานุกรมและสาระสังเขปในรูปแบบสิ่งพิมพ์		14	26	32	73	16	37	62	136	8
สำรวจจากบรรณานุกรมอ้างอิง (Citation Index)		11	25	24	49	8	14	43	88	11
สำรวจจากบรรณานุกรมหรือรายการอ้างอิงทำยบทความ/หนังสือ/เอกสาร		32	69	52	120	31	61	115	250	6
สืบค้นตัวเล่มวารสารชื่อใดชื่อหนึ่งย้อนหลัง		13	21	25	49	15	23	53	93	10
สำรวจจากรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศใหม่		39	113	46	113	31	69	116	295	5
สำรวจจากสำเนาสารบัญวารสาร		19	47	24	49	21	36	64	132	9
สืบค้นจากฐานข้อมูลบรรณานุกรม และฐานข้อมูลเอกสารฉบับเต็ม(Full Text)		39	120	89	256	58	189	186	565	2
ใช้โปรแกรมค้นหา (Search Engine)		36	101	75	236	57	181	168	518	3

เมื่อสอบถามถึงเหตุผลที่บรรณารักษ์หอสมุดกลาง เลือกวิธีการสืบค้นสารนิเทศวิธีแรก โดยจำแนกเหตุผลออกเป็น 5 รายการ คือ ได้รับสารนิเทศที่ต้องการทันที ได้รับสารนิเทศที่ต้องการและทราบแหล่งสารนิเทศอื่นๆ ที่จะแสวงหาสารนิเทศเพิ่มเติม ได้รับสารนิเทศที่สืบค้นจำนวนหลายรายการ เคยมีประสบการณ์กับวิธีการสืบค้นนั้น และได้รับผลการสืบค้นเป็นที่น่าพอใจ และได้รับคำแนะนำมาจากบุคคลอื่น ผลปรากฏดังนี้

บรรณารักษ์หอสมุดกลางที่ตอบแบบสอบถามในข้อนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 257 คน โดยวิธีการสืบค้นที่บรรณารักษ์ทั้ง 257 คน ระบุว่าใช้เป็นวิธีแรกในการแสวงหาสารนิเทศมี 6 วิธี จาก 11 วิธี(ตารางที่ 23) ได้แก่ สืบค้นจากชั้นหนังสือ (4 คน) สืบค้นจากรายการออนไลน์ (217 คน) สืบค้นจากดรรชนีและสารระสังเขปในรูปสิ่งพิมพ์ (1 คน) สืบค้นจากรายชื่อทรัพยากรสารนิเทศใหม่ (2 คน) สืบค้นจากฐานข้อมูลบรรณานุกรมและฐานข้อมูลเอกสารฉบับเต็ม (21 คน) และใช้โปรแกรมค้นหา (12 คน)

เมื่อพิจารณาถึงเหตุผลที่บรรณารักษ์หอสมุดกลางใช้วิธีการสืบค้นทั้ง 6 วิธีดังกล่าว เป็นวิธีแรก พบว่า เหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุด 121 คน (47.08%) ระบุว่าได้รับสารนิเทศที่ต้องการทันที รองลงมาจำนวน 102 คน (39.69%) ระบุว่าได้รับสารนิเทศที่ต้องการและทราบแหล่งสารนิเทศอื่นๆ ที่จะแสวงหาสารนิเทศเพิ่มเติม จำนวน 100 คน (38.91%) ระบุว่าเคยมีประสบการณ์กับวิธีการสืบค้นนั้นและได้รับผลการสืบค้นเป็นที่น่าพอใจ และจำนวนน้อยที่สุด 29 คน (11.28%) ระบุว่าเหตุผลว่าได้รับคำแนะนำมาจากบุคคลอื่น

เมื่อจำแนกเหตุผลของวิธีการสืบค้นแต่ละวิธี ปรากฏผลดังนี้

บรรณารักษ์หอสมุดกลางที่ใช้วิธีการสืบค้นโดยสำรวจจากชั้นหนังสือ สืบค้นจากรายการออนไลน์ และสืบค้นจากฐานข้อมูลบรรณานุกรมและฐานข้อมูลเอกสารฉบับเต็มเป็นวิธีแรก พบว่า จำนวนมากที่สุด 3 คน 102 คน และ 11 คน ตามลำดับ เลือกด้วยเหตุผลว่าได้รับสารนิเทศที่ต้องการทันที ส่วนบรรณารักษ์ที่ใช้โปรแกรมค้นหาเป็นวิธีแรกพบว่ามีจำนวน 7 คน เลือกด้วยเหตุผลว่าได้รับสารนิเทศที่ต้องการและทราบแหล่งสารนิเทศอื่นๆ ที่จะแสวงหาสารนิเทศเพิ่มเติม ส่วนบรรณารักษ์ 1 คน ที่สืบค้นจากดรรชนีและสารระสังเขปในรูปสิ่งพิมพ์เป็นวิธีแรก ระบุเหตุผลในการเลือก 3 รายการ คือ ได้รับสารนิเทศที่ต้องการทันที ได้รับสารนิเทศที่สืบค้นจำนวนหลายรายการ และเคยมีประสบการณ์กับวิธีการสืบค้นนั้นและได้รับผลการสืบค้นเป็นที่น่าพอใจ และบรรณารักษ์ 2 คน ที่ใช้วิธีการสำรวจจากรายชื่อทรัพยากรสารนิเทศใหม่เป็นวิธีแรกระบุเหตุผล รายการละ 1 คน เท่ากัน คือ ได้รับสารนิเทศที่ต้องการและทราบแหล่งสารนิเทศอื่นๆ ที่จะแสวงหาสารนิเทศเพิ่มเติม และเคยมีประสบการณ์กับวิธีการสืบค้นนั้น และได้ผลการสืบค้นเป็นที่น่าพอใจ (ดังรายละเอียดในตารางที่ 24)

ตารางที่ 24 เหตุผลที่เลือกวิธีการสืบค้นเป็นวิธีแรก*

เหตุผล	วิธีสืบค้นวิธีแรก**	1	2	3	4	5	6	รวม	ร้อยละ
		N=4	N=217	N=1	N=2	N=21	N=12	N = 257	100.00
ได้รับสารนิเทศที่ต้องการทันที		3	102	1		11	4	121	47.08
ได้รับสารนิเทศที่ต้องการและทราบแหล่งสารนิเทศอื่น ๆ ที่จะแสวงหาสารนิเทศเพิ่มเติม			95		1	6	7	102	39.69
ได้รับสารนิเทศที่สืบค้นจำนวนหลายรายการ			78	1		2	3	84	32.68
เคยมีประสบการณ์กับวิธีการสืบค้นนั้น และได้รับผล เป็นการสืบค้นเป็นที่น่าพอใจ			88	1	1	7	3	100	38.91
ได้รับคำแนะนำมาจากบุคคลอื่น		1	25			1	2	29	11.28

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

** วิธีสืบค้น

1 สืบค้นจากชั้นหนังสือ	4 สืบค้นจากรายชื่อทรัพยากรสารนิเทศใหม่
2 สืบค้นจากรายการออนไลน์ (OPAC)	5 สืบค้นจากฐานข้อมูลบรรณานุกรม และฐานข้อมูลเอกสารฉบับเต็ม
3 สืบค้นจากดรชชและสาระสังเขปในรูปสิ่งพิมพ์	6 ใช้โปรแกรมค้นหา (Search Engine)

2.5 ปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศ

จากการสอบถามบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 259 คน ถึงปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศ โดยจำแนกปัญหาออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ได้แก่ ปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ ปัญหาด้านทรัพยากรสารนิเทศ และปัญหาด้านวิธีการสืบค้น ผลการวิจัย พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่ระบุว่ามีปัญหา ในแต่ละกลุ่มมีจำนวน ตั้งแต่ 254-259 คน โดยกลุ่มปัญหาที่มีผู้ตอบทุกคน (259 คน) คือ ปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ และกลุ่มปัญหาที่มีผู้ตอบจำนวนน้อยที่สุด 254 คน คือ ปัญหาด้านทรัพยากรสารนิเทศ

เมื่อพิจารณาระดับของปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลาง ประสบปัญหาในระดับปานกลางเพียงระดับเดียวทั้ง 3 ปัญหา โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยของปัญหา ได้ดังนี้คือ ปัญหาด้านวิธีการสืบค้น ($\bar{X} = 3.18$) ปัญหาด้านทรัพยากรสารนิเทศ ($\bar{X} = 3.11$) และปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ ($\bar{X} = 2.96$)

เมื่อจำแนกปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศ ตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ และ บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ประสบปัญหาในระดับปานกลางทั้ง 3 ปัญหาเช่นเดียวกัน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยดังนี้ คือ ปัญหาด้านวิธีการสืบค้น ($\bar{X} = 3.18, 3.13$ และ 3.27 ตามลำดับ) ปัญหาด้านทรัพยากรสารนิเทศ ($\bar{X} = 3.08, 3.01$ และ 3.27 ตามลำดับ) และปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ ($\bar{X} = 2.89, 2.99$ และ 2.99 ตามลำดับ)

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ทั้ง 3 กลุ่มงานพบว่าไม่ปรากฏความแตกต่างกันทั้ง 3 ปัญหา (ดังรายละเอียดในตารางที่ 25)

ตารางที่ 25 ปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศ

รายการปัญหา	กลุ่มงาน	งานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ N = 64		งานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ N = 122		งานบริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้า N = 73		รวม N = 259		F
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
		ด้านแหล่งสารนิเทศ (N=259)	2.89 (ป)	1.15	2.99 (ป)	1.09	2.99 (ป)	1.18	2.96 (ป)	
ด้านทรัพยากรสารนิเทศ (N=254)	3.08 (ป)	1.05	3.01 (ป)	1.09	3.27 (ป)	1.01	3.11 (ป)	1.06	1.41	
ด้านวิธีการสืบค้น (N=255)	3.18 (ป)	1.05	3.13 (ป)	1.08	3.27 (ป)	1.12	3.18 (ป)	1.09	0.39	

เมื่อจำแนกรายละเอียดของปัญหาทั้ง 3 กลุ่ม คือ ปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ ปัญหาด้านทรัพยากรสารนิเทศ และปัญหาด้านวิธีการสืบค้น ปรากฏรายละเอียด ดังนี้

2.5.1 ปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ

จากการสอบถามบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 259 คน ถึงปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ โดยจำแนกออกเป็น 5 แหล่งใหญ่ คือ ปัญหาแหล่งสารนิเทศบุคคล ปัญหาแหล่งสารนิเทศห้องสมุด ปัญหาแหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพ ปัญหาแหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต และปัญหาแหล่งสารนิเทศอื่นๆ ผลปรากฏว่าบรรณารักษ์หอสมุดกลางที่ระบุว่าประสบปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศแต่ละแหล่งมีจำนวนตั้งแต่ 235-254 คน โดยปัญหาที่มีผู้ตอบจำนวนมากที่สุด 254 คนเท่ากัน คือ แหล่งสารนิเทศบุคคล และแหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต ส่วนปัญหาที่มีผู้ตอบจำนวนน้อยที่สุด 235 คน ได้แก่ แหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพ

เมื่อพิจารณาระดับของปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลาง ประสบปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศในระดับปานกลางเพียงระดับเดียวทั้ง 5 แหล่ง โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยของปัญหา ได้ดังนี้ คือ ปัญหาแหล่งสารนิเทศห้องสมุด ($\bar{X} = 3.15$) ปัญหาแหล่งสารนิเทศอื่นๆ ($\bar{X} = 3.09$) ปัญหาแหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพ ($\bar{X} = 2.93$) ปัญหาแหล่งสารนิเทศบุคคล ($\bar{X} = 2.88$) และปัญหาแหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต ($\bar{X} = 2.79$)

เมื่อจำแนกปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ และ บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ประสบปัญหาในระดับปานกลางเช่นเดียวกันทั้ง 5 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกสำหรับบรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ คือ แหล่งสารนิเทศอื่นๆ ($\bar{X} = 2.97$) แหล่งสารนิเทศห้องสมุด ($\bar{X} = 2.93$) และแหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพ ($\bar{X} = 2.92$) แหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกสำหรับบรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ ได้แก่ แหล่งสารนิเทศห้องสมุด ($\bar{X} = 3.17$) แหล่งสารนิเทศอื่นๆ ($\bar{X} = 3.13$) และแหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพ ($\bar{X} = 2.97$) ส่วนแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกสำหรับบรรณารักษ์บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า คือ แหล่งสารนิเทศห้องสมุด ($\bar{X} = 3.31$) แหล่งสารนิเทศอื่นๆ ($\bar{X} = 3.13$) และแหล่งสารนิเทศบุคคล ($\bar{X} = 2.93$)

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหาด้านแหล่ง
สารนิเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ทั้ง 3 กลุ่มงานพบว่า
บรรณารักษ์หอสมุดกลางประสบปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ ไม่แตกต่างกันทุกแหล่ง (ดังราย
ละเอียดในตารางที่ 26)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 26 ปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ

รายการปัญหา	กลุ่มงาน		งานพัฒนาศูนย์วิทยากร		งานวิเคราะห์ทรัพยากร		งานบริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้า		รวม		F
	สารนิเทศ		สารนิเทศ		สารนิเทศ		สารนิเทศ		สารนิเทศ		
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
แหล่งสารนิเทศบุคคล (N=254)	2.81 (ป)	1.08	2.88 (ป)	0.92	2.93 (ป)	1.10	2.88 (ป)	1.02	2.88 (ป)	1.02	0.25
แหล่งสารนิเทศห้องสมุด (N=251)	2.93 (ป)	1.39	3.17 (ป)	1.19	3.31 (ป)	1.20	3.15 (ป)	1.25	3.15 (ป)	1.25	1.68
แหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพ (N=235)	2.92 (ป)	0.98	2.97 (ป)	1.04	2.88 (ป)	1.07	2.93 (ป)	1.03	2.93 (ป)	1.03	0.19
แหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต (N=254)	2.86 (ป)	1.12	2.81 (ป)	1.16	2.71 (ป)	1.27	2.79 (ป)	1.18	2.79 (ป)	1.18	0.32
แหล่งสารนิเทศอื่นๆ (N=253)	2.97 (ป)	1.15	3.13 (ป)	1.12	3.13 (ป)	1.19	3.09 (ป)	1.15	3.09 (ป)	1.15	0.45

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาถึงปัญหาของแหล่งสารนิเทศแต่ละแหล่ง คือ แหล่งสารนิเทศบุคคล แหล่งสารนิเทศห้องสมุด แหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพ แหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต แหล่งสารนิเทศอื่นๆ ปรากฏรายละเอียดดังนี้

แหล่งสารนิเทศบุคคล

จากการสอบถามบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 254 คน ถึงปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศบุคคล โดยจำแนกย่อยออกเป็น 5 ปัญหา ผลปรากฏว่าบรรณารักษ์หอสมุดกลางที่ระบุว่าประสบปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศบุคคลแต่ละปัญหามีจำนวนตั้งแต่ 238 - 251 คน โดยปัญหาที่มีผู้ตอบจำนวนมากที่สุด 251 คน คือ บุคคลที่บรรณารักษ์แสวงหาสารนิเทศมีความรู้ความชำนาญไม่เพียงพอ ส่วนปัญหาที่มีผู้ตอบจำนวนน้อยที่สุด 238 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาน้อย

เมื่อพิจารณาระดับของปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศบุคคลของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลาง ประสบปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศบุคคลในระดับปานกลางเพียงระดับเดียวทั้ง 5 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ บุคคลที่บรรณารักษ์แสวงหาสารนิเทศไม่มีเวลาที่จะให้คำปรึกษา ($\bar{X} = 3.01$) ไม่สะดวกในการติดต่อ เนื่องจากบุคคลที่ต้องการอยู่นอกหน่วยงาน ($\bar{X} = 2.99$) และผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาน้อย ($\bar{X} = 2.92$)

เมื่อจำแนกปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศบุคคลตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ และ บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ประสบปัญหาในระดับปานกลางทั้ง 5 ปัญหา เช่นเดียวกันโดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก สำหรับบรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ได้แก่ บุคคลที่บรรณารักษ์แสวงหาสารนิเทศไม่มีเวลาที่จะให้คำปรึกษา ($\bar{X} = 2.85$) ไม่สะดวกในการติดต่อ เนื่องจากบุคคลที่ต้องการอยู่นอกหน่วยงาน ($\bar{X} = 2.82$) และบุคคลที่บรรณารักษ์แสวงหาสารนิเทศมีความรู้ความชำนาญไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 2.80$)

ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกสำหรับบรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ ได้แก่ ไม่สะดวกในการติดต่อ เนื่องจากบุคคลที่ต้องการอยู่นอกหน่วยงาน ($\bar{X} = 3.04$) ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาน้อย ($\bar{X} = 3.00$) และบุคคลที่บรรณารักษ์แสวงหาสารนิเทศไม่มีเวลาที่จะให้คำปรึกษา ($\bar{X} = 2.98$)

ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกสำหรับบรรณารักษ์กลุ่มงานบริการ
ตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ได้แก่ บุคคลที่บรรณารักษ์แสวงหาสารนิเทศไม่มีเวลาที่จะให้
คำปรึกษา ($\bar{X} = 3.18$) ไม่สะดวกในการติดต่อ เนื่องจากบุคคลที่ต้องการอยู่นอกหน่วยงาน
($\bar{X} = 3.07$) และผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชามีน้อย ($\bar{X} = 2.92$)

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหาด้านแหล่ง
สารนิเทศบุคคลของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ทั้ง 3 กลุ่มงานพบว่า
ไม่ปรากฏความแตกต่างกันทั้ง 5 ปัญหา (ดังรายละเอียดในตารางที่ 27)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 27 ปัญหาด้านแหล่งสารสนเทศบุคคล

รายการปัญหา	กลุ่มงาน		งานพัฒนาทรัพยากร		งานวิเคราะห์ทรัพยากร		งานบริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้า		รวม N = 254	F
	สารสนเทศ N = 61		สารสนเทศ N = 120		N = 73		N = 254			
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
บุคคลที่บรรณารักษ์แสวงหาสารสนเทศ มีความรู้ความชำนาญไม่เพียงพอ (N=251)	2.80 (ป)	1.08	2.77 (ป)	0.84	2.77 (ป)	1.02	2.78 (ป)	0.95	0.03	
บุคคลที่บรรณารักษ์แสวงหาสารสนเทศ ไม่มีเวลาที่จะให้คำปรึกษา (N=247)	2.85 (ป)	1.09	2.98 (ป)	0.89	3.18 (ป)	1.03	3.01 (ป)	0.99	2.00	
บุคคลที่บรรณารักษ์แสวงหาสารสนเทศขาดทักษะ ในการสื่อสารและการถ่ายทอดความรู้ให้เข้าใจได้ชัดเจน (N=246)	2.78 (ป)	1.09	2.65 (ป)	0.87	2.74 (ป)	0.96	2.71 (ป)	0.95	0.49	
ไม่สะดวกในการติดต่อ เนื่องจากบุคคลที่ต้องการ อยู่นอกหน่วยงาน (N=249)	2.82 (ป)	1.09	3.04 (ป)	1.07	3.07 (ป)	1.22	2.99 (ป)	1.12	1.00	
ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชามีน้อย (N=238)	2.79 (ป)	1.09	3.00 (ป)	0.86	2.92 (ป)	1.23	2.92 (ป)	1.05	0.85	

แหล่งสารนิเทศห้องสมุด

จากการสอบถามบรรณารักษ์ห้องสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 251 คน ถึงปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศห้องสมุด โดยจำแนกย่อยออกเป็น 4 ปัญหา ผลปรากฏว่าบรรณารักษ์ห้องสมุดกลางที่ระบุว่าประสบปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศห้องสมุดแต่ละปัญหามีจำนวนตั้งแต่ 237 - 248 คน โดยปัญหาที่มีผู้ตอบจำนวนมากที่สุด 248 คน คือ ห้องสมุดที่ต้องการแสวงหาสารนิเทศอยู่ไกลไม่สะดวกในการเดินทาง ส่วนปัญหาที่มีผู้ตอบจำนวนน้อยที่สุด 237 คน คือ ไม่สามารถใช้บริการยืมทรัพยากรสารนิเทศจากห้องสมุดอื่นได้เพราะไม่ใช่บุคลากร/สมาชิก ของห้องสมุดนั้น

เมื่อพิจารณาระดับของปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศห้องสมุดของบรรณารักษ์ห้องสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ พบว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดกลาง ประสบปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศห้องสมุดในระดับปานกลางเพียงระดับเดียวทั้ง 4 ปัญหาโดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ห้องสมุดที่ต้องการแสวงหาสารนิเทศอยู่ไกลไม่สะดวกในการเดินทาง ($\bar{X} = 3.48$) เวลาในการเปิด-ปิดของห้องสมุดอื่นตรงกับเวลาทำงาน ไม่สะดวกต่อการไปใช้ ($\bar{X} = 3.30$) และไม่สามารถใช้บริการยืมทรัพยากรสารนิเทศจากห้องสมุดอื่นได้เพราะไม่ใช่บุคลากร/สมาชิกของห้องสมุดนั้น ($\bar{X} = 3.02$)

เมื่อจำแนกปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศห้องสมุดตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์ห้องสมุดกลาง พบว่า บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ และ บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ ประสบปัญหาในระดับปานกลางเช่นเดียวกันทั้ง 4 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกของ บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ ได้แก่ เวลาในการเปิด-ปิดของห้องสมุดอื่นตรงกับเวลาทำงาน ไม่สะดวกต่อการไปใช้ ห้องสมุดที่ต้องการแสวงหาสารนิเทศอยู่ไกลไม่สะดวกในการเดินทาง ($\bar{X} = 3.15$ เท่ากัน) ไม่สามารถใช้บริการยืมทรัพยากรสารนิเทศจากห้องสมุดอื่นได้เพราะไม่ใช่บุคลากร/สมาชิกของห้องสมุดนั้น ($\bar{X} = 2.78$) และต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเข้าใช้ห้องสมุดอื่น ($\bar{X} = 2.62$) ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกของ บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ ได้แก่ ห้องสมุดที่ต้องการแสวงหาสารนิเทศอยู่ไกลไม่สะดวกในการเดินทาง ($\bar{X} = 3.49$) เวลาในการเปิด-ปิดของห้องสมุดอื่นตรงกับเวลาทำงานไม่สะดวกต่อการไปใช้ ($\bar{X} = 3.27$) และไม่สามารถใช้บริการยืมทรัพยากรสารนิเทศจากห้องสมุดอื่นได้เพราะไม่ใช่บุคลากร/สมาชิกของห้องสมุดนั้น ($\bar{X} = 3.21$)

บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า พบว่าประสบปัญหา 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 1 ปัญหา คือห้องสมุดที่ต้องการแสวงหาสารนิเทศอยู่ไกลไม่สะดวกในการเดินทาง ($\bar{X} = 3.75$) ในระดับปานกลางมี 3 ปัญหา ได้แก่ เวลาในการเปิด-ปิดของห้องสมุดอื่นตรงกับเวลาทำงาน ไม่สะดวกต่อการไปใช้

($\bar{X} = 3.48$) ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเข้าใช้ห้องสมุดอื่น ($\bar{X} = 3.05$) และไม่สามารถใช้บริการยืมทรัพยากรสารสนเทศจากห้องสมุดอื่นได้เพราะไม่ใช่บุคลากร/สมาชิกของห้องสมุดนั้น ($\bar{X} = 2.95$)

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหาด้านแหล่งสารสนเทศห้องสมุดของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ทั้ง 3 กลุ่มงาน พบว่าบรรณารักษ์หอสมุดกลางประสบปัญหาด้านแหล่งสารสนเทศห้องสมุด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 ปัญหา คือ ปัญหาต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเข้าใช้ห้องสมุดอื่น และห้องสมุดที่ต้องการแสวงหาสารสนเทศอยู่ไกลไม่สะดวกในการเดินทาง ส่วนอีก 2 ปัญหาไม่ปรากฏความแตกต่าง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 28)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 28 ปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศห้องสมุด

รายการปัญหา	กลุ่มงาน	งานพัฒนาทรัพยากร		งานวิเคราะห์ทรัพยากร		งานบริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้า		รวม		F
		สารนิเทศ		สารนิเทศ		N = 73		N = 251		
		N = 61		N = 117						
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเข้าใช้ห้องสมุดอื่น (N=243)		2.62	1.25	2.70	1.09	3.05	1.21	2.79	1.18	3.02*
		(ป)		(ป)		(ป)		(ป)		
เวลาในการเปิด-ปิดของห้องสมุดอื่นตรงกับเวลาทำงาน		3.15	1.38	3.27	1.23	3.48	1.06	3.30	1.22	1.37
ไม่สะดวกต่อการไปใช้ (N=246)		(ป)		(ป)		(ป)		(ป)		
ห้องสมุดที่ต้องการแสวงหาสารนิเทศอยู่ไกล		3.15	1.45	3.49	1.11	3.75	1.12	3.48	1.22	4.42*
ไม่สะดวกในการเดินทาง (N=248)		(ป)		(ป)		(ม)		(ป)		
ไม่สามารถใช้บริการยืมทรัพยากรสารนิเทศจากห้องสมุดอื่นได้		2.78	1.42	3.21	1.20	2.95	1.25	3.02	1.28	2.57
เพราะไม่ใช่บุคลากร/สมาชิก ของห้องสมุดนั้น (N=237)		(ป)		(ป)		(ป)		(ป)		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

แหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพ

จากการสอบถามบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 235 คน ถึงปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพ โดยจำแนกย่อยออกเป็น 4 ปัญหา ผลปรากฏว่าบรรณารักษ์หอสมุดกลางที่ระบุว่าประสบปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพ แต่ละปัญหามีจำนวนตั้งแต่ 229 - 233 คน โดยปัญหาที่มีผู้ตอบจำนวนมากที่สุด 233 คน คือ สมาคมวิชาชีพจัดส่งสารนิเทศที่ต้องการค่อนข้างล่าช้า ส่วนปัญหาที่มีผู้ตอบจำนวนน้อยที่สุด 229 คน คือ ไม่ได้เป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพนั้นจึงไม่สามารถขอสารนิเทศที่ต้องการได้

เมื่อพิจารณาระดับของปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลาง ประสบปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพในระดับปานกลางเพียงระดับเดียวทั้ง 4 ปัญหา โดยปัญหาที่มีเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สารนิเทศที่ผลิตโดยสมาคมเผยแพร่ในวงจำกัด ($\bar{X} = 3.06$) สมาคมวิชาชีพจัดส่งสารนิเทศที่ต้องการค่อนข้างล่าช้า ($\bar{X} = 2.99$) ไม่ได้เป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพนั้นจึงไม่สามารถขอสารนิเทศที่ต้องการได้ ($\bar{X} = 2.88$)

เมื่อจำแนกปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพของตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ และ บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ประสบปัญหาในระดับปานกลางทั้ง 4 ปัญหา เช่นเดียวกัน โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกสำหรับ บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ และบรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ คือ สารนิเทศที่ผลิตโดยสมาคมเผยแพร่ในวงจำกัด ($\bar{X} = 3.07$ และ 3.11 ตามลำดับ) สมาคมวิชาชีพจัดส่งสารนิเทศที่ต้องการค่อนข้างล่าช้า ($\bar{X} = 2.93$ และ 3.01 ตามลำดับ) และไม่ได้เป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพนั้นจึงไม่สามารถขอสารนิเทศที่ต้องการได้ ($\bar{X} = 2.87$ และ 2.97 ตามลำดับ) ส่วนปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกสำหรับบรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า คือ สมาคมวิชาชีพจัดส่งสารนิเทศที่ต้องการค่อนข้างล่าช้า ($\bar{X} = 3.01$) สารนิเทศที่ผลิตโดยสมาคมเผยแพร่ในวงจำกัด ($\bar{X} = 2.99$) ไม่ได้เป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพนั้นจึงไม่สามารถขอสารนิเทศที่ต้องการได้ และไม่ได้ได้รับความสะดวกในการขอคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของสมาคมวิชาชีพที่ต้องการแสวงหาสารนิเทศ ($\bar{X} = 2.76$ เท่ากัน)

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ทั้ง 3 กลุ่มงานพบว่า ไม่ปรากฏความแตกต่างกันทุกปัญหา (ดังรายละเอียดในตารางที่ 29)

ตารางที่ 29 ปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพ

รายการปัญหา	กลุ่มงาน		งานพัฒนาทรัพยากร		งานวิเคราะห์ทรัพยากร		งานบริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้า		รวม N = 235	F
	สารนิเทศ N = 60		สารนิเทศ N = 104		N = 71					
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
สมาคมวิชาชีพจัดส่งสารนิเทศที่ต้องการค่อนข้างล่าช้า (N=233)	2.93 (ป)	0.80	3.01 (ป)	0.97	3.01 (ป)	1.02	2.99 (ป)	0.94	0.17	
ไม่ได้เป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพนั้นจึงไม่สามารถขอสารนิเทศที่ ต้องการได้ (N=229)	2.87 (ป)	1.16	2.97 (ป)	1.11	2.76 (ป)	1.16	2.88 (ป)	1.14	0.79	
สารนิเทศที่ผลิตโดยสมาคมเผยแพร่ในวงจำกัด (N=232)	3.07 (ป)	0.94	3.11 (ป)	1.07	2.99 (ป)	1.01	3.06 (ป)	1.02	0.34	
ไม่ได้รับความสะดวกในการขอคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของสมาคมวิชา ชีพที่ต้องการแสวงหาสารนิเทศ (N=232)	2.80 (ป)	0.99	2.80 (ป)	0.99	2.76 (ป)	1.08	2.79 (ป)	1.01	0.04	

แหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต

จากการสอบถามบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 254 คน ถึงปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต โดยจำแนกย่อยออกเป็น 4 ปัญหา ผลปรากฏว่าบรรณารักษ์หอสมุดกลางที่ระบุว่าประสบปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ตแต่ ละปัญหามีจำนวนตั้งแต่ 223-249 คน โดยปัญหาที่มีผู้ตอบจำนวนมากที่สุด (249 คน) มี 2 ปัญหา คือ คอมพิวเตอร์ในหน่วยงานมีประสิทธิภาพต่ำทำให้เสียเวลาในการสื่อสาร เพื่อรับส่ง สารนิเทศบนอินเทอร์เน็ต เช่น การดาวน์โหลดข้อมูล และไม่ทราบรายชื่อเว็บไซต์ในสาขาวิชาที่ ต้องการแสวงหาสารนิเทศ ส่วนปัญหาที่มีผู้ตอบจำนวนน้อยที่สุด (223 คน) คือ การใช้ชั่วโมง อินเทอร์เน็ตจากผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต (Internet Service Provider) ต้องเสียค่าใช้จ่าย

เมื่อพิจารณาระดับของปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ตของ บรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลาง ประสบ ปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต 2 ระดับ คือ ระดับปานกลางและ ระดับน้อย ในระดับ ปานกลางมี 3 ปัญหา คือ คอมพิวเตอร์ในหน่วยงานมีประสิทธิภาพต่ำทำให้เสียเวลาใน การสื่อสาร เพื่อรับส่งสารนิเทศบนอินเทอร์เน็ต เช่น การดาวน์โหลดข้อมูล ($\bar{X} = 3.18$) ไม่ทราบ รายชื่อเว็บไซต์ในสาขาวิชาที่ต้องการแสวงหาสารนิเทศ ($\bar{X} = 2.76$) และไม่ทราบว่าเว็บไซต์หรือ ฐานข้อมูลที่ใช้ในการแสวงหาสารนิเทศมีความ ถูกต้องและน่าเชื่อถือหรือไม่ ($\bar{X} = 2.74$) และใน ระดับน้อยมี 1 ปัญหาคือ การใช้ชั่วโมงอินเทอร์เน็ตจากผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตต้องเสียค่าใช้จ่าย ($\bar{X} = 2.44$)

เมื่อจำแนกปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ตตามกลุ่มงานของ บรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ ประสบปัญหาใน ระดับปานกลางเพียงระดับเดียวทั้ง 4 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ คอมพิวเตอร์ในหน่วยงานมีประสิทธิภาพต่ำทำให้เสียเวลาในการสื่อสาร เพื่อรับส่งสารนิเทศบนอิน เทอร์เน็ต เช่น การดาวน์โหลดข้อมูล ($\bar{X} = 3.11$) ไม่ทราบรายชื่อเว็บไซต์ในสาขาวิชาที่ต้องการ แสวงหาสารนิเทศ ($\bar{X} = 2.94$) และไม่ทราบว่าเว็บไซต์หรือฐานข้อมูลที่ใช้ในการแสวงหาสาร นิเทศมีความ ถูกต้องและน่าเชื่อถือหรือไม่ ($\bar{X} = 2.83$)

บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ และ บรรณารักษ์กลุ่ม งานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ประสบปัญหา 2 ระดับเช่นเดียวกัน คือ ระดับ ปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 3 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ

คอมพิวเตอร์ในหน่วยงานมีประสิทธิภาพต่ำทำให้เสียเวลาในการสื่อสาร เพื่อรับส่งสารนิเทศบนอินเทอร์เน็ต เช่น การดาวน์โหลดข้อมูล ($\bar{X} = 3.22$, และ 3.19 ตามลำดับ) และในระดับน้อยมี 1 ปัญหา คือการใช้ชั่วโมงอินเทอร์เน็ตจากผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตต้องเสียค่าใช้จ่าย ($\bar{X} = 2.44$ และ 2.36 ตามลำดับ)

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ตของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ทั้ง 3 กลุ่มงานพบว่า ไม่ปรากฏความแตกต่างกันทุกปัญหา (ดังรายละเอียดในตารางที่ 30)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 30 ปัญหาด้านแหล่งสารสนเทศอินเทอร์เน็ต

รายการปัญหา	กลุ่มงาน		งานพัฒนาทรัพยากร		งานวิเคราะห์ทรัพยากร		งานบริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้า		รวม		F
	สารสนเทศ		สารสนเทศ		สารสนเทศ		สารสนเทศ		สารสนเทศ		
	N = 60		N = 121		N = 73		N = 254				
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
การใช้ชั่วโมงอินเทอร์เน็ตจากผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต (Internet Service Provider) ต้องเสียค่าใช้จ่าย (N=223)	2.53	1.26	2.44	1.14	2.36	1.34	2.44	1.24	0.39		
คอมพิวเตอร์ในหน่วยงานมีประสิทธิภาพต่ำทำให้เสียเวลาในการสื่อสาร เพื่อรับส่งสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต เช่น การดาวน์โหลดข้อมูล (N=249)	(ป)		(น)		(น)		(น)				
ไม่ทราบรายชื่อเว็บไซต์ในสาขาวิชาที่ต้องการแสวงหาสารสนเทศ (N=249)	3.11	1.18	3.22	1.23	3.19	1.19	3.18	1.20	0.18		
	(ป)		(ป)		(ป)		(ป)				
ไม่ทราบว่าเว็บไซต์หรือฐานข้อมูลที่ใช้ในการแสวงหาสารสนเทศ มีความ ถูกต้องและน่าเชื่อถือหรือไม่ (N=248)	2.94	1.00	2.76	1.08	2.62	1.22	2.76	1.11	1.48		
	(ป)		(ป)		(ป)		(ป)				
	2.83	0.98	2.75	1.05	2.66	1.22	2.74	1.08	0.43		
	(ป)		(ป)		(ป)		(ป)				

แหล่งสารนิเทศอื่นๆ

จากการสอบถามบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 253 คน ถึงปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศอื่นๆ โดยจำแนกย่อยออกเป็น 4 ปัญหา ผลปรากฏว่าบรรณารักษ์หอสมุดกลางที่ระบุว่าประสบปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศอื่นๆแต่ละปัญหามีจำนวนตั้งแต่ 243-249 คน โดยปัญหาที่มีผู้ตอบจำนวนมากที่สุด (249 คน) คือ การเข้าร่วมการประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/ นิทรรศการ ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง ส่วนปัญหาที่มีผู้ตอบจำนวนน้อยที่สุด (243 คน) ได้แก่ ไม่ได้รับอนุมัติจากหน่วยงานให้เข้าร่วมในการประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/นิทรรศการ

เมื่อพิจารณาระดับของปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศอื่นๆของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลาง ประสบปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศอื่นๆในระดับปานกลางเพียงระดับเดียวทั้ง 4 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การเข้าร่วมการประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/นิทรรศการ ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง ($\bar{X} = 3.25$) ไม่ได้รับอนุมัติจากหน่วยงานให้เข้าร่วมในการประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/นิทรรศการ ($\bar{X} = 3.18$)และ ไม่มีเวลาไปเข้าร่วมการประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/นิทรรศการ ($\bar{X} = 2.97$)

เมื่อจำแนกปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศอื่นๆ ตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ และ บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ประสบปัญหาในระดับปานกลางเช่นเดียวกันทั้ง 4 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ของบรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ได้แก่ การเข้าร่วมการประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/ นิทรรศการ ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง ($\bar{X} = 3.27$) หัวข้อที่จัดในการประชุมวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/นิทรรศการเป็นเรื่องที่ไม่ตรงกับความสนใจ ($\bar{X} = 2.89$) และไม่มีเวลาไปเข้าร่วมการประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/นิทรรศการ ($\bar{X} = 2.87$)

ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ของบรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ ได้แก่ ไม่ได้รับอนุมัติจากหน่วยงานให้เข้าร่วมในการประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/นิทรรศการ ($\bar{X} = 3.37$) การเข้าร่วมการประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/นิทรรศการ ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง ($\bar{X} = 3.23$) และไม่มีเวลาไปเข้าร่วมการประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/นิทรรศการ ($\bar{X} = 2.99$)

ส่วนปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ของบรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ได้แก่ การเข้าร่วมการประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุม

ปฏิบัติการ/นิทรรศการ ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง ($\bar{X} = 3.26$) ไม่ได้รับอนุมัติจากหน่วยงานให้เข้าร่วมในการประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/นิทรรศการ ($\bar{X} = 3.17$) และหัวข้อที่จัดในการประชุมวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/นิทรรศการเป็นเรื่องที่ไม่ตรงกับความสนใจ ($\bar{X} = 3.07$)

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศอื่นๆของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ทั้ง 3 กลุ่มงานพบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางประสบปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศอื่นๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 ปัญหา คือ ไม่ได้รับอนุมัติจากหน่วยงานให้เข้าร่วมในการประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/นิทรรศการ ส่วนอีก 3 ปัญหา ไม่ปรากฏความแตกต่าง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 31)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 31 ปัญหาด้านแหล่งสารสนเทศอื่นๆ

รายการปัญหา	กลุ่มงาน		งานพัฒนาทรัพยากร		งานวิเคราะห์ทรัพยากร		งานบริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้า		รวม		F
			สารสนเทศ		สารสนเทศ				N = 253		
			N = 59		N = 121		N = 73				
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
การเข้าร่วมการประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/ นิทรรศการ ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง (N=249)	3.27	1.11	3.23	1.17	3.26	1.17	3.25	1.15	0.03		
ไม่มีเวลาไปเข้าร่วมการประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุม ปฏิบัติการ/นิทรรศการ (N=244)	2.87	1.19	2.99	1.09	3.01	1.24	2.97	1.16	0.31		
หัวข้อที่จัดในการประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ /นิทรรศการเป็นเรื่องที่ไม่ตรงกันความสนใจ (N=248)	2.89	0.96	2.93	0.98	3.07	1.08	2.96	1.01	0.67		
ไม่ได้รับอนุมัติจากหน่วยงานให้เข้าร่วมในการประชุมทางวิชาการ/การ สัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/นิทรรศการ (N=243)	2.86	1.29	3.37	1.20	3.17	1.26	3.18	1.25	3.64*		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.5.2 ปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ

จากการสอบถามบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 254 คน ถึงปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ โดยจำแนกย่อยออกเป็น 9 ปัญหา ผลปรากฏว่าบรรณารักษ์หอสมุดกลางที่ระบุว่าประสบปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศแต่ละปัญหา มีจำนวนตั้งแต่ 247-253 คน โดยปัญหาที่มีผู้ตอบจำนวนมากที่สุด (253 คน) คือ ทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการไม่สามารถหาฉบับเต็มได้ ส่วนปัญหาที่มีผู้ตอบจำนวนน้อยที่สุด (247 คน) เท่ากัน มี 2 ปัญหา คือ เอกสารกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของหน่วยงานไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ทำให้ไม่สามารถสืบค้นข้อมูลที่ต้องการได้ และการใช้ทรัพยากรสารสนเทศใหม่บางครั้งต้องเสียเวลาในการรอเพราะยังอยู่ในขั้นตอนของการเตรียมให้บริการ

เมื่อพิจารณาระดับของปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลาง ประสบปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศในระดับปานกลางเพียงระดับเดียวทั้ง 9 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ทรัพยากรสารสนเทศที่มีเนื้อหาตรงกับความต้องการเป็นภาษาต่างประเทศทำให้เข้าใจได้ยาก ($\bar{X} = 3.41$) ทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการไม่สามารถหาฉบับเต็มได้ ($\bar{X} = 3.28$) เนื้อหาทรัพยากรสารสนเทศ เช่น หนังสืออ้างอิง เก่าไม่ทันสมัย และไม่มีเนื้อหาสารนิเทศที่เป็นภาษาไทยในหัวข้อที่ต้องการ ($\bar{X} = 3.21$ เท่ากัน)

เมื่อจำแนกปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และ บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ ประสบปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศในระดับปานกลางเพียงระดับเดียวทุกปัญหา เช่นเดียวกัน โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกของบรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ได้แก่ ทรัพยากรสารสนเทศที่มีเนื้อหาตรงกับความต้องการเป็นภาษาต่างประเทศทำให้เข้าใจได้ยาก ($\bar{X} = 3.27$) เนื้อหาทรัพยากรสารสนเทศ เช่น หนังสืออ้างอิงไม่ทันสมัย ($\bar{X} = 3.24$) และคู่มือมาตรฐานในการปฏิบัติงานมีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอต่อการสืบค้นข้อมูล ($\bar{X} = 3.19$) ส่วนปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกของบรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ ได้แก่ ทรัพยากรสารสนเทศที่มีเนื้อหาตรงกับความต้องการเป็นภาษาต่างประเทศทำให้เข้าใจได้ยาก ($\bar{X} = 3.36$) ไม่มีเนื้อหาสารนิเทศที่เป็นภาษาไทยในหัวข้อที่ต้องการ ($\bar{X} = 3.22$) และเนื้อหาทรัพยากรสารสนเทศเช่นหนังสืออ้างอิงเก่าไม่ทันสมัย ($\bar{X} = 3.21$)

บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ประสบปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 3 ปัญหา คือ ทรัพยากรสารสนเทศที่มีเนื้อหาตรงกับความต้องการเป็นภาษาต่างประเทศทำให้เข้าใจ

ใจได้ยาก และทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการไม่สามารถหาฉบับเต็มได้ ($\bar{X} = 3.60$ เท่ากัน) และทรัพยากรสารสนเทศบางรูปแบบ เช่น วิทยานิพนธ์ งานวิจัย รายงานการประชุม มีการเผยแพร่อยู่ในวงจำกัดและเข้าถึงได้ยาก ($\bar{X} = 3.56$) และในระดับปานกลางมี 6 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ไม่มีเนื้อหาสารสนเทศที่เป็นภาษาไทยในหัวข้อที่ต้องการ ($\bar{X} = 3.27$) เนื้อหาทรัพยากรสารสนเทศเช่นหนังสืออ้างอิงเก่า ไม่ทันสมัย ($\bar{X} = 3.21$) และคู่มือมาตรฐานในการปฏิบัติงานมีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอต่อการสืบค้นข้อมูล ($\bar{X} = 3.16$)

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ทั้ง 3 กลุ่มงานพบว่าบรรณารักษ์หอสมุดกลางประสบปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 ปัญหา คือ ทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการไม่สามารถหาฉบับเต็มได้ และทรัพยากรสารสนเทศบางรูปแบบ เช่น วิทยานิพนธ์ งานวิจัย รายงานการประชุม มีการเผยแพร่อยู่ในวงจำกัดและเข้าถึงได้ยาก ส่วนอีก 7 ปัญหา ไม่ปรากฏความแตกต่าง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 32)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการปัญหา	กลุ่มงาน		งานพัฒนาทรัพยากร		งานวิเคราะห์ทรัพยากร		งานบริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้า		รวม		F
	สารนิเทศ		สารนิเทศ		สารนิเทศ		สารนิเทศ		สารนิเทศ		
	N = 60		N = 121		N = 73		N = 254		N = 254		
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
เนื้อหาทรัพยากรสารสนเทศ เช่น หนังสืออ้างอิง เก่าไม่ทันสมัย (N=252)	3.24	1.03	3.21	0.97	3.21	1.05	3.21	1.01	3.21	1.01	0.02
	(ป)		(ป)		(ป)		(ป)		(ป)		
ไม่มีเนื้อหาสารนิเทศที่เป็นภาษาไทยในหัวข้อที่ต้องการ (N=252)	3.11	1.02	3.22	1.16	3.27	1.16	3.21	1.12	3.21	1.12	0.38
	(ป)		(ป)		(ป)		(ป)		(ป)		
ทรัพยากรสารสนเทศที่มีเนื้อหาตรงกับความต้องการเป็นภาษาต่างประเทศ ทำให้เข้าใจได้ยาก (N=251)	3.27	1.12	3.36	1.13	3.60	1.10	3.41	1.13	3.41	1.13	1.75
	(ป)		(ป)		(ม)		(ป)		(ป)		
ทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการไม่สามารถหาฉบับเต็ม(Full Text) ได้ (N=253)	3.11	1.05	3.18	1.06	3.60	0.83	3.28	1.01	3.28	1.01	5.44*
	(ป)		(ป)		(ม)		(ป)		(ป)		
ทรัพยากรสารสนเทศบางรูปแบบ เช่น วิทยานิพนธ์ งานวิจัย รายงานการ ประชุม มีการเผยแพร่อยู่ในวงจำกัดและเข้าถึงได้ยาก (N=251)	3.11	1.00	3.02	1.11	3.56	0.83	3.20	1.03	3.20	1.03	7.05*
	(ป)		(ป)		(ม)		(ป)		(ป)		
คู่มือมาตรฐานในการปฏิบัติงาน มีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอต่อการสืบค้น ข้อมูล (N=248)	3.19	1.11	2.88	1.10	3.16	0.85	3.04	1.04	3.04	1.04	2.74
	(ป)		(ป)		(ป)		(ป)		(ป)		
คู่มือปฏิบัติงานขาดรายละเอียด และความชัดเจนทำให้ไม่สามารถนำมาใช้ ได้ตามความต้องการ (N=248)	2.95	1.02	2.73	1.04	3.03	0.97	2.88	1.02	2.88	1.02	2.21
	(ป)		(ป)		(ป)		(ป)		(ป)		
เอกสารกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของหน่วยงานไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ทำให้ไม่ สามารถสืบค้นข้อมูลที่ต้องการได้ (N=247)	2.87	1.04	2.64	0.98	2.90	0.97	2.78	0.99	2.78	0.99	2.00
	(ป)		(ป)		(ป)		(ป)		(ป)		
การใช้ทรัพยากรสารสนเทศใหม่ บางครั้งต้องเสียเวลาในการรอ เพราะยัง อยู่ในขั้นตอนของการเตรียมให้บริการ (N=247)	2.87	1.05	2.84	1.07	3.11	1.03	2.93	1.06	2.93	1.06	1.63
	(ป)		(ป)		(ป)		(ป)		(ป)		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.5.3 ปัญหาด้านวิธีการสืบค้น

จากการสอบถามบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 255 คน ถึงปัญหาด้านวิธีการสืบค้น โดยจำแนกย่อยออกเป็น 10 ปัญหา ผลปรากฏว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางที่ระบุว่าประสบปัญหาด้านวิธีการสืบค้นแต่ละปัญหามีจำนวนตั้งแต่ 242-253 คน โดยปัญหาที่มีผู้ตอบจำนวนมากที่สุด (253 คน) มี 2 ปัญหา คือ รายชื่อทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับจากการสืบค้นรายการออนไลน์ (OPAC) บางครั้งไม่สามารถหาตัวทรัพยากรสารสนเทศนั้นได้จากชั้นเก็บ และรายการบรรณานุกรมที่ได้จากการสำรวจทำยบบทความ/หนังสือ/เอกสารไม่สามารถหาเอกสารฉบับเต็มได้ ส่วนปัญหาที่มีผู้ตอบจำนวนน้อยที่สุด (242 คน) คือ ห้องสมุดที่ปฏิบัติงานอยู่ไม่จัดทำสำเนาวารสารในสาขาวิชาที่ต้องการทำให้ต้องสำรวจตัวเล่มวารสารทุกเล่ม

เมื่อพิจารณาระดับของปัญหาด้านวิธีการสืบค้นของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลาง ประสบปัญหาด้านวิธีการสืบค้นในระดับปานกลางเพียงระดับเดียวทั้ง 10 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ รายชื่อทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับจากการสืบค้นรายการออนไลน์ บางครั้งไม่สามารถหาตัวทรัพยากรสารสนเทศนั้นได้จากชั้นเก็บ ($\bar{X} = 3.49$) ในการสืบค้นโดยสำรวจจากชั้นหนังสือบางครั้งไม่พบทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการเนื่องจากจัดเรียงไว้ผิดที่ ($\bar{X} = 3.45$) และรายการบรรณานุกรมที่ได้จากการสำรวจทำยบบทความ/หนังสือ/เอกสาร ไม่สามารถหาเอกสารฉบับเต็มได้ ($\bar{X} = 3.37$)

เมื่อจำแนกปัญหาด้านวิธีการสืบค้นตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ประสบปัญหาด้านวิธีการสืบค้นในระดับปานกลางเพียงระดับเดียวทุกปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ การสำรวจตัวเล่มวารสารชื่อใดชื่อหนึ่งย้อนหลังเพื่อรวบรวมบทความที่ต้องการ ไม่สามารถทำได้ ถ้าวารสารชื่อนั้นไม่มีในห้องสมุดที่ปฏิบัติงานอยู่ ($\bar{X} = 3.49$) รายชื่อทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับจากการสืบค้นรายการออนไลน์ บางครั้งไม่สามารถหาตัวทรัพยากรสารสนเทศนั้นได้จากชั้นเก็บ ($\bar{X} = 3.46$) และรายการบรรณานุกรมที่ได้จากการสำรวจทำยบบทความ/หนังสือ/เอกสาร ไม่สามารถหาเอกสารฉบับเต็มได้ ($\bar{X} = 3.41$)

บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ ประสบปัญหาด้านวิธีการสืบค้น 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 1 ปัญหา คือ ในการสืบค้นโดยสำรวจจากชั้นหนังสือบางครั้งไม่พบทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการเนื่องจากจัดเรียงไว้ผิดที่

($\bar{X} = 3.60$) และในระดับปานกลางมี 9 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ รายชื่อทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับจากการสืบค้นรายการออนไลน์บางครั้งไม่สามารถหาตัวทรัพยากรสารสนเทศนั้นได้จากชั้นเก็บ ($\bar{X} = 3.50$) สารนิเทศบนอินเทอร์เน็ตมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอทำให้บางครั้งไม่สามารถกลับมาสืบค้นสารสนเทศที่เคยสืบค้นได้ ($\bar{X} = 3.32$) และรายการบรรณานุกรมที่ได้จากการสำรวจทำยบบทความ/หนังสือ/เอกสาร ไม่สามารถหาเอกสารฉบับเต็มได้ ($\bar{X} = 3.21$)

บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ประสบปัญหาด้านวิธีการสืบค้น 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 3 ปัญหา คือ รายการบรรณานุกรมที่ได้จากการสำรวจทำยบบทความ/หนังสือ/ เอกสารไม่สามารถหาเอกสารฉบับเต็มได้ ($\bar{X} = 3.58$) การสืบค้นโดยใช้โปรแกรมค้นหาจะได้รายการสารนิเทศมากทำให้ต้องเสียเวลาในการอ่านแต่ละรายการ ($\bar{X} = 3.55$) และรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับจากการสืบค้นรายการออนไลน์บางครั้งไม่สามารถหาตัวทรัพยากรสารสนเทศนั้นได้จากชั้นเก็บ ($\bar{X} = 3.51$) ในระดับปานกลางมี 7 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ สารนิเทศบนอินเทอร์เน็ตมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอทำให้บางครั้งไม่สามารถกลับมาสืบค้นปัญหาสารสนเทศที่เคยสืบค้นได้ ($\bar{X} = 3.45$) การสำรวจตัวเล่มวารสารชื่อใดชื่อหนึ่งย้อนหลังเพื่อรวบรวมบทความที่ต้องการ ไม่สามารถทำได้ ถ้าวารสารชื่อนั้นไม่มีในห้องสมุดที่ปฏิบัติงานอยู่ ($\bar{X} = 3.44$) และ การสืบค้นจากฐานข้อมูลบรรณานุกรมและฐานข้อมูลเอกสารฉบับเต็มบางฐานต้องเสียค่าใช้จ่าย ($\bar{X} = 3.42$)

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหาด้านวิธีการสืบค้นของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ทั้ง 3 กลุ่มงานพบว่าบรรณารักษ์หอสมุดกลางประสบปัญหาด้านวิธีการสืบค้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 ปัญหา คือ การสำรวจตัวเล่มวารสารชื่อใดชื่อหนึ่งย้อนหลังเพื่อรวบรวมบทความที่ต้องการ ไม่สามารถทำได้ ถ้าวารสารชื่อนั้นไม่มีในห้องสมุดที่ปฏิบัติงานอยู่ รายการบรรณานุกรมที่ได้จากการสำรวจทำยบบทความ/หนังสือ/ เอกสารไม่สามารถหาเอกสารฉบับเต็มได้ และการสืบค้นโดยใช้โปรแกรมค้นหาจะได้รายการสารนิเทศมากทำให้ต้องเสียเวลาในการอ่านแต่ละรายการ ส่วนอีก 7 ปัญหา ไม่ปรากฏความแตกต่าง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 33)

รายการปัญหา	กลุ่มงาน		งานพัฒนาทรัพยากร		งานวิเคราะห์ทรัพยากร		งานบริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้า		รวม N = 255	F
	สารนิเทศ		สารนิเทศ							
	N = 61		N = 121		N = 73					
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
ในการสืบค้นโดยสำรวจจากชั้นหนังสือ บางครั้งไม่พบทรัพยากรสารนิเทศที่ต้องการ เนื่องจากจัดเรียงไว้ผิดที่ (N=251)	3.37 (ป)	1.02	3.60 (ม)	0.91	3.29 (ป)	1.16	3.45 (ป)	1.02	2.49	
ในการสำรวจชั้นหนังสือโดยค้นหาจากเลขหมู่ใดเลขหมู่หนึ่งบางครั้งทรัพยากรสารนิเทศในเลขภูมุนั้นไม่เป็นเรื่องเดียวกัน ทำให้ไม่สามารถรวบรวมนิเทศได้ตามความต้องการ (N=247)	2.89 (ป)	1.12	2.80 (ป)	1.11	2.92 (ป)	1.06	2.86 (ป)	1.10	0.29	
รายชื่อทรัพยากรสารนิเทศที่ได้รับจากการสืบค้นรายการออนไลน์ (OPAC) บางครั้งไม่สามารถหาตัวทรัพยากรสารนิเทศนั้นได้จากชั้นเก็บ (N=253)	3.46 (ป)	0.98	3.50 (ป)	1.01	3.51 (ม)	1.07	3.49 (ป)	1.02	0.05	
การสำรวจตัวเล่มวารสารชื่อใดชื่อหนึ่งย้อนหลังเพื่อรวบรวมบทความที่ต้องการ ไม่สามารถทำได้ ถ้าวารสารชื่อนั้นไม่มีในห้องสมุดที่ปฏิบัติงานอยู่ (N=251)	3.49 (ป)	0.98	3.13 (ป)	1.05	3.44 (ป)	1.07	3.31 (ป)	1.05	3.36*	
ห้องสมุดที่ปฏิบัติงานอยู่ไม่จัดทำสำเนาสารบัญวารสารในสาขาวิชาที่ต้องการ ทำให้ต้องสำรวจตัวเล่มวารสารทุกเล่ม (N=242)	2.85 (ป)	1.12	2.70 (ป)	1.08	2.92 (ป)	1.16	2.81 (ป)	1.12	0.93	
ไม่มีการจัดพิมพ์ดรรชนีและสาระสังเขปที่เป็นภาษาไทยในสาขาวิชาที่ต้องการแสวงหา (N=247)	2.84 (ป)	1.12	2.68 (ป)	1.10	2.63 (ป)	1.24	2.70 (ป)	1.15	0.67	
รายการบรรณานุกรมที่ได้จากการสำรวจท้ายบทความ/หนังสือ/ เอกสาร ไม่สามารถหาเอกสารฉบับเต็มได้ (N=253)	3.41 (ป)	1.01	3.21 (ป)	0.89	3.58 (ม)	0.90	3.37 (ป)	0.93	3.64*	
การสืบค้นจากฐานข้อมูลบรรณานุกรมและฐานข้อมูลเอกสารฉบับเต็ม บางฐานต้องเสียค่าใช้จ่าย (N=250)	3.19 (ป)	0.90	3.14 (ป)	1.11	3.42 (ป)	1.05	3.24 (ป)	1.05	1.79	
การสืบค้นโดยใช้โปรแกรมค้นหา จะได้รายการสารนิเทศมาก ทำให้ต้องเสียเวลาในการอ่านแต่ละรายการ (N=250)	3.19 (ป)	1.00	3.14 (ป)	1.08	3.55 (ม)	1.03	3.27 (ป)	1.06	3.78*	
สารนิเทศบนอินเทอร์เน็ตมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ทำให้บางครั้งไม่สามารถกลับมาสืบค้นรายการสารนิเทศที่เคยสืบค้นได้ (N=250)	3.13 (ป)	0.99	3.32 (ป)	1.08	3.45 (ป)	1.09	3.31 (ป)	1.06	1.65	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตอนที่ 3 การใช้ประโยชน์จากแหล่งสารนิเทศและทรัพยากรสารนิเทศที่ได้รับ

การนำเสนอข้อมูลในตอนต้นที่ 3 ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับการนำสารนิเทศที่ได้รับจากแหล่งสารนิเทศและทรัพยากรสารนิเทศไปใช้ประโยชน์

3.1 การนำสารนิเทศที่ได้รับจากแหล่งสารนิเทศไปใช้ประโยชน์

จากการสอบถามบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำนวน 259 คน ถึงการนำสารนิเทศที่ได้รับจากแหล่งสารนิเทศไปใช้ประโยชน์ โดยจำแนกแหล่งสารนิเทศออกเป็น 5 แหล่งใหญ่ คือ แหล่งสารนิเทศบุคคล แหล่งสารนิเทศห้องสมุด แหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพ แหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต และแหล่งสารนิเทศอื่นๆ ผลปรากฏว่า

บรรณารักษ์หอสมุดกลางนำสารนิเทศที่ได้รับจากแหล่งสารนิเทศไปใช้ประโยชน์ได้ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 4 แหล่ง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ คือ แหล่งสารนิเทศบุคคล ($\bar{X} = 3.00$) แหล่งสารนิเทศห้องสมุดและ แหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต ($\bar{X} = 2.90$ เท่ากัน) และ แหล่งสารนิเทศอื่นๆ ($\bar{X} = 2.82$) ในระดับน้อยมี 1 แหล่ง คือ แหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพ ($\bar{X} = 2.23$)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่าบรรณารักษ์ทั้ง 3 กลุ่มงานนำสารนิเทศที่ได้รับจากแหล่งสารนิเทศไปใช้ประโยชน์ได้ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อยเช่นเดียวกัน

ในระดับปานกลางมี 4 แหล่ง โดยแหล่งสารนิเทศที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกสำหรับ บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ ได้แก่ แหล่งสารนิเทศอื่นๆ ($\bar{X} = 3.14$) แหล่งสารนิเทศบุคคล ($\bar{X} = 3.01$) และแหล่งสารนิเทศห้องสมุด ($\bar{X} = 2.86$) บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ ได้แก่ แหล่งสารนิเทศบุคคล ($\bar{X} = 3.05$) แหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต ($\bar{X} = 3.03$) และแหล่งสารนิเทศห้องสมุด ($\bar{X} = 2.97$) ส่วน บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ได้แก่ แหล่งสารนิเทศบุคคล ($\bar{X} = 2.91$) แหล่งสารนิเทศห้องสมุด ($\bar{X} = 2.84$) และ แหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต ($\bar{X} = 2.79$)

สำหรับแหล่งสารนิเทศที่นำไปใช้ประโยชน์ได้ในระดับน้อยมี 1 แหล่ง เช่นเดียวกัน ทั้ง 3 กลุ่มงาน ได้แก่ แหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพ (ดังรายละเอียดในตารางที่ 34)

ตารางที่ 34 การนำสารสนเทศที่ได้รับจากแหล่งไปใช้ประโยชน์

แหล่งสารสนเทศ	กลุ่มงาน		งานพัฒนาศูนย์พยาบาล		งานวิเคราะห์ทรัพยากร		งานบริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้า		รวม	
	สารสนเทศ		สารสนเทศ		สารสนเทศ		สารสนเทศ		สารสนเทศ	
	N = 64		N = 122		N = 73		N = 259			
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
บุคคล(N=259)	3.01 (ป)	1.14	3.05 (ป)	1.00	2.91 (ป)	1.25	3.00 (ป)	1.11		
ห้องสมุด(N=259)	2.86 (ป)	1.36	2.97 (ป)	1.21	2.84 (ป)	1.51	2.90 (ป)	1.34		
สมาคมวิชาชีพ(N=233)	2.29 (น)	1.04	2.35 (น)	1.02	2.04 (น)	1.11	2.23 (น)	1.06		
อินเทอร์เน็ต(N=257)	2.82 (ป)	1.37	3.03 (ป)	1.30	2.79 (ป)	1.48	2.90 (ป)	1.38		
แหล่งสารสนเทศอื่นๆ(N=254)	3.14 (ป)	1.17	2.70 (ป)	1.09	2.71 (ป)	1.33	2.82 (ป)	1.20		

สำหรับรายละเอียดของ แหล่งสารนิเทศบุคคล แหล่งสารนิเทศห้องสมุด แหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพ แหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต และแหล่งสารนิเทศอื่นๆ ปรากฏรายละเอียดดังนี้

แหล่งสารนิเทศบุคคล

แหล่งสารนิเทศบุคคลจำแนกย่อยออกเป็น 5 แหล่ง คือ บรรณารักษ์ในฝ่ายงานเดียวกัน บรรณารักษ์ในฝ่ายงานอื่น บรรณารักษ์ห้องสมุดอื่น อาจารย์สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ และอาจารย์สาขาวิชาอื่นๆ ผลการวิจัย พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางจำนวน 259 คนนำสารนิเทศที่ได้รับจากแหล่งสารนิเทศบุคคลไปใช้ประโยชน์ได้ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 1 แหล่ง คือ บรรณารักษ์ในฝ่ายงานเดียวกัน ($\bar{X} = 3.77$) และในระดับปานกลางมี 4 แหล่ง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยดังนี้ คือ บรรณารักษ์ในฝ่ายงานอื่น ($\bar{X} = 3.10$) บรรณารักษ์ในห้องสมุดอื่น ($\bar{X} = 2.87$) อาจารย์สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ($\bar{X} = 2.65$) และอาจารย์ในสาขาวิชาอื่น ($\bar{X} = 2.52$)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาศูนย์วิทยากรสารนิเทศ บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ และ บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า นำสารนิเทศที่ได้รับจากแหล่งสารนิเทศบุคคลไปใช้ประโยชน์ 2 ระดับเช่นเดียวกัน คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 1 แหล่ง คือ บรรณารักษ์ในฝ่ายงานเดียวกัน ($\bar{X} = 3.52, 3.89$ และ 3.78 ตามลำดับ) ในระดับปานกลางมี 4 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ บรรณารักษ์ในฝ่ายงานอื่น ($\bar{X} = 3.23, 3.02$ และ 3.10 ตามลำดับ) บรรณารักษ์ห้องสมุดอื่น ($\bar{X} = 2.91, 2.87$ และ 2.85 ตามลำดับ) และอาจารย์สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ($\bar{X} = 2.70, 2.73$ และ 2.49 ตามลำดับ) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 35)

ตารางที่ 35 การนำสารสนเทศที่ได้รับจากแหล่งสารสนเทศบุคคลไปใช้ประโยชน์

แหล่งสารสนเทศ	กลุ่มงาน	งานพัฒนาทรัพยากร		งานวิเคราะห์ทรัพยากร		งานบริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้า		รวม	
		สารสนเทศ		สารสนเทศ		N = 73		N = 259	
		N = 64		N = 122					
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
บรรณารักษ์ในฝ่ายงานเดียวกัน (N=258)		3.52	1.05	3.89	0.83	3.78	0.93	3.77	0.92
		(ม)		(ม)		(ม)		(ม)	
บรรณารักษ์ฝ่ายงานงานอื่น (N=259)		3.23	0.99	3.02	0.84	3.10	1.00	3.10	0.92
		(ป)		(ป)		(ป)		(ป)	
บรรณารักษ์ห้องสมุดอื่น (N=251)		2.91	1.03	2.87	0.91	2.85	1.18	2.87	1.02
		(ป)		(ป)		(ป)		(ป)	
อาจารย์สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์(N=239)		2.70	1.16	2.73	0.91	2.49	1.27	2.65	1.09
		(ป)		(ป)		(ป)		(ป)	
อาจารย์สาขาวิชาอื่นๆ(N=238)		2.65	1.23	2.61	0.97	2.27	1.26	2.52	1.14
		(ป)		(ป)		(ป)		(ป)	

แหล่งสารนิเทศห้องสมุด

แหล่งสารนิเทศห้องสมุดจำแนกย่อยออกเป็น 5 แหล่ง คือ หอสมุดกลาง ที่ปฏิบัติงาน หอสมุดคณะในมหาวิทยาลัยที่ปฏิบัติงาน หอสมุดมหาวิทยาลัยอื่นๆ หอสมุดแห่งชาติ และห้องสมุดเฉพาะ ผลการวิจัย พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางจำนวน 259 คนนำสารนิเทศที่ได้รับจากแหล่งสารนิเทศห้องสมุดไปใช้ประโยชน์ได้ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 1 แหล่ง คือ หอสมุดกลางที่ปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.32$) ในระดับปานกลางมี 2 แหล่ง คือ หอสมุดมหาวิทยาลัยอื่นๆ ($\bar{X} = 3.24$) และห้องสมุดคณะในมหาวิทยาลัยที่ปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 2.51$) และในระดับน้อย มี 2 แหล่ง คือ ห้องสมุดเฉพาะ ($\bar{X} = 2.15$) และหอสมุดแห่งชาติ ($\bar{X} = 1.98$)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ และ บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า นำสารนิเทศที่ได้รับจากแหล่งสารนิเทศห้องสมุดไปใช้ประโยชน์ 3 ระดับเช่นเดียวกัน คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 1 แหล่ง คือ หอสมุดกลางที่ปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.44$ เท่ากัน) ในระดับปานกลางมี 1 แหล่ง คือ หอสมุดมหาวิทยาลัยอื่นๆ ($\bar{X} = 3.14$ และ 3.43 ตามลำดับ) และในระดับน้อยมี 3 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ห้องสมุดคณะในมหาวิทยาลัยที่ปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 2.48$ และ 2.32 ตามลำดับ)

บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ นำสารนิเทศที่ได้รับจากแหล่งสารนิเทศห้องสมุดไปใช้ประโยชน์ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 1 แหล่ง คือ หอสมุดกลางที่ปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.18$) ในระดับปานกลางมี 2 แหล่ง คือ หอสมุดมหาวิทยาลัยอื่นๆ ($\bar{X} = 3.16$) และ ห้องสมุดคณะในมหาวิทยาลัยที่ปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 2.69$) ส่วนในระดับน้อย มี 2 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ห้องสมุดเฉพาะ ($\bar{X} = 2.18$) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 36)

ตารางที่ 36 การนำสารนิเทศที่ได้รับจากแหล่งสารนิเทศห้องสมุดไปใช้ประโยชน์

แหล่งสารนิเทศ	กลุ่มงาน งานพัฒนาทรัพยากร สารนิเทศ N = 64		งานวิเคราะห์ทรัพยากร สารนิเทศ N = 122		งานบริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้า N = 73		รวม N = 259	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
	หอสมุดกลางที่ปฏิบัติงาน(N=258)	4.44 (ม)	0.69	4.18 (ม)	0.72	4.44 (ม)	0.71	4.32 (ม)
ห้องสมุดคณะในมหาวิทยาลัยที่ปฏิบัติงาน(N=212)	2.48 (น)	1.25	2.69 (ป)	0.97	2.32 (น)	1.42	2.51 (ป)	1.22
ห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ(N=251)	3.14 (ป)	1.09	3.16 (ป)	1.13	3.43 (ป)	1.27	3.24 (ป)	1.16
หอสมุดแห่งชาติ(N=212)	1.97 (น)	0.96	2.11 (น)	0.82	1.82 (น)	1.05	1.98 (น)	0.94
ห้องสมุดเฉพาะ(N=223)	2.18 (น)	1.06	2.18 (น)	0.88	2.07 (น)	1.16	2.15 (น)	1.02

แหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพ

แหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพจำแนกย่อยออกเป็น 4 แหล่ง คือ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย สหพันธ์สากลแห่งสมาคมห้องสมุดและสถาบัน (IFLA) สมาคมห้องสมุดอเมริกัน (ALA) และสภาบรรณารักษ์ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (CONSAL) ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางจำนวน 233 คนนำสารนิเทศที่ได้รับจากแหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพไปใช้ประโยชน์ได้ในระดับน้อยเพียงระดับเดียวทุกแหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ($\bar{X} = 2.43$)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาศูนย์ทรัพยากรสารนิเทศ และ บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า นำสารนิเทศที่ได้รับจากแหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพไปใช้ประโยชน์ได้ในระดับน้อยเพียงระดับเดียวทุกแหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ($\bar{X} = 2.48$ และ 2.28 ตามลำดับ)

บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ นำสารนิเทศที่ได้รับจากแหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพไปใช้ประโยชน์ได้ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 1 แหล่ง คือ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ($\bar{X} = 2.51$) และในระดับน้อยมี 3 แหล่ง โดยแหล่งสารนิเทศที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สมาคมห้องสมุดอเมริกัน ($\bar{X} = 2.41$) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 37)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 37 การนำสารนิเทศที่ได้รับจากแหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพไปใช้ประโยชน์

แหล่งสารนิเทศ	กลุ่มงาน		งานพัฒนาทรัพยากร		งานวิเคราะห์ทรัพยากร		งานบริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้า		รวม	
	สารนิเทศ		สารนิเทศ		สารนิเทศ		สารนิเทศ		สารนิเทศ	
	N = 61		N = 101		N = 71		N = 233			
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย(N=227)	2.48 (น)	1.15	2.51 (ป)	1.11	2.28 (น)	1.11	2.43 (น)	1.12		
สหพันธ์สากลแห่งสมาคมห้องสมุดและสถาบัน(IFLA)(N=218)	2.27 (น)	1.04	2.31 (น)	0.96	2.01 (น)	1.18	2.21 (น)	1.06		
สมาคมห้องสมุดอเมริกัน(ALA)(N=212)	2.23 (น)	1.01	2.41 (น)	1.04	2.01 (น)	1.12	2.23 (น)	1.07		
สภาบรรณารักษ์ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้(CONSAL)(N=208)	2.17 (น)	0.96	2.14 (น)	0.91	1.84 (น)	1.02	2.05 (น)	0.97		

แหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต

แหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ตจำแนกย่อยออกเป็น 7 แหล่ง คือ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) เทลเน็ต (Telnet) เวิลด์ไวด์เว็บ (World Wide Web) แหล่งเอฟทีพี (FTP) ลิสต์เซิร์ฟ (Listserve) โกเฟอร์ (Gopher) และ ยูสเน็ต (Usenet) ผลการวิจัย พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางจำนวน 257 คนนำสารนิเทศที่ได้รับจากแหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ตไปใช้ประโยชน์ได้ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 2 แหล่ง คือ เวิลด์ไวด์เว็บ ($\bar{X} = 4.19$) และจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 3.60$) ในระดับปานกลางมี 1 แหล่ง คือ เทลเน็ต ($\bar{X} = 3.22$) และในระดับน้อย มี 4 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แหล่งเอฟทีพี ($\bar{X} = 2.45$)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และบรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า นำสารนิเทศที่ได้รับจากแหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ตไปใช้ประโยชน์ 3 ระดับเช่นเดียวกัน คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 2 แหล่ง คือ เวิลด์ไวด์เว็บ ($\bar{X} = 3.84$ และ 4.48 ตามลำดับ) และจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 3.57$ และ 3.82 ตามลำดับ) ในระดับปานกลางมี 1 แหล่ง คือ เทลเน็ต ($\bar{X} = 3.13$ และ 3.06 ตามลำดับ) และในระดับน้อยมี 4 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แหล่งเอฟทีพี ($\bar{X} = 2.45$ และ 2.24 ตามลำดับ)

บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ นำสารนิเทศที่ได้รับจากแหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ตไปใช้ประโยชน์ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 1 แหล่ง คือ เวิลด์ไวด์เว็บ ($\bar{X} = 4.20$) ในระดับปานกลางมี 3 แหล่ง ได้แก่ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 3.47$) เทลเน็ต ($\bar{X} = 3.37$) และ แหล่งเอฟทีพี ($\bar{X} = 2.61$) และในระดับน้อยมี 3 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ลิสต์เซิร์ฟ ($\bar{X} = 2.40$) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 38)

ตารางที่ 38 การนำสารนิเทศที่ได้รับจากแหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ตไปใช้ประโยชน์

แหล่งสารนิเทศ	กลุ่มงาน งานพัฒนาทรัพยากรสาร นิเทศ N = 64		งานวิเคราะห์ทรัพยากร สารนิเทศ N = 120		งานบริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้า N = 73		รวม N = 257	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
	จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail)(N=249)	3.57 (ม)	1.24	3.47 (ป)	1.09	3.82 (ม)	1.17	3.60 (ม)
เทลเน็ต(Telnet)(N=240)	3.13 (ป)	1.34	3.37 (ป)	1.23	3.06 (ป)	1.27	3.22 (ป)	1.28
เว็ลด์ไวด์เว็บ (World Wide Web)(N=254)	3.84 (ม)	1.31	4.20 (ม)	0.88	4.48 (ม)	0.73	4.19 (ม)	1.00
แหล่งเอฟทีพี(FTP)(N=215)	2.45 (น)	1.13	2.61 (ป)	1.16	2.24 (น)	1.32	2.45 (น)	1.21
ลิสต์เซิร์ฟ(Listserve)(N=212)	2.44 (น)	1.18	2.40 (น)	1.11	2.00 (น)	1.13	2.28 (น)	1.15
โกเฟอร์ (Gopher)(N=210)	2.15 (น)	1.14	2.20 (น)	1.02	1.87 (น)	1.04	2.08 (น)	1.06
ยูสเน็ต(UseNet)(N=205)	2.07 (น)	1.12	2.16 (น)	0.96	1.88 (น)	1.04	2.04 (น)	1.04

แหล่งสารนิเทศอื่นๆ

แหล่งสารนิเทศอื่นๆ จำแนกย่อยออกเป็น 5 แหล่ง คือ การเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาการ/วิชาชีพ การประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/นิทรรศการ คณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา คณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย และสำนักพิมพ์ ร้านหนังสือ ตัวแทนจำหน่ายผลการวิจัย พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางจำนวน 254 คนนำสารนิเทศที่ได้รับจากแหล่งสารนิเทศอื่นๆ ไปใช้ประโยชน์ได้ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลางและระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 4 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ การประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/นิทรรศการ ($\bar{X} = 3.26$) สำนักพิมพ์ ร้านหนังสือ และ ตัวแทนจำหน่าย ($\bar{X} = 2.96$) และคณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ($\bar{X} = 2.88$) และในระดับน้อย มี 1 แหล่ง คือ คณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ($\bar{X} = 2.19$)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ นำสารนิเทศที่ได้รับจากแหล่งสารนิเทศอื่นๆ ไปใช้ประโยชน์ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 1 แหล่ง คือ สำนักพิมพ์ ร้านหนังสือ ตัวแทนจำหน่าย ($\bar{X} = 3.78$) ในระดับปานกลางมี 3 แหล่ง โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยได้ดังนี้ คือ การประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/นิทรรศการ ($\bar{X} = 3.43$) คณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ($\bar{X} = 3.05$) และการเป็นสมาชิกสมาคมวิชาการ/วิชาชีพ ($\bar{X} = 2.90$) และในระดับน้อยมี 1 แหล่ง คือ คณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ($\bar{X} = 2.48$)

บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ นำสารนิเทศที่ได้รับจากแหล่งสารนิเทศอื่นๆ ไปใช้ประโยชน์ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 4 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ การประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/นิทรรศการ ($\bar{X} = 3.16$) คณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ($\bar{X} = 2.76$) และการเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาการ/วิชาชีพ ($\bar{X} = 2.74$) และในระดับน้อยมี 1 แหล่ง คือ คณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ($\bar{X} = 2.12$)

บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า นำ
สารนิเทศที่ได้รับจากแหล่งสารนิเทศอื่นๆ ไปใช้ประโยชน์ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับ
น้อย ในระดับปานกลางมี 3 แหล่ง ได้แก่ การประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติ
การ/นิทรรศการ ($\bar{X} = 3.26$) คณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ($\bar{X} = 2.92$)
และสำนักพิมพ์ ร้านหนังสือ และตัวแทนจำหน่าย ($\bar{X} = 2.83$) และในระดับน้อยมี 2 แหล่ง โดย
แหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาการ/วิชาชีพ ($\bar{X} = 2.50$) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 39)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 39 การนำสารนิเทศที่ได้รับจากแหล่งสารนิเทศอื่น ๆ ไปใช้ประโยชน์

แหล่งสารนิเทศ	กลุ่มงาน งานพัฒนาทรัพยากร สารนิเทศ N = 63		งานวิเคราะห์ทรัพยากร สารนิเทศ N = 118		งานบริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้า N = 73		รวม N = 254	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
	การเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาการ/วิชาชีพ(N=238)	2.90 (ป)	1.21	2.74 (ป)	1.16	2.50 (น)	1.38	2.71 (ป)
การประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/ นิทรรศการ(N=254)	3.43 (ป)	1.03	3.16 (ป)	1.05	3.26 (ป)	1.25	3.26 (ป)	1.10
คณะกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา(N=240)	3.05 (ป)	1.21	2.76 (ป)	1.07	2.92 (ป)	1.36	2.88 (ป)	1.20
คณะกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดม ศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย(N=215)	2.48 (น)	1.19	2.12 (น)	0.94	2.01 (น)	1.10	2.19 (น)	1.08
สำนักพิมพ์ ร้านหนังสือ ตัวแทนจำหน่าย(N=237)	3.78 (ม)	0.77	2.54 (ป)	0.99	2.83 (ป)	1.20	2.96 (ป)	1.13

3.2 การนำเสนอโรคที่ได้รับจากทรัพยากรสารสนเทศไปใช้ประโยชน์

จากการสอบถามบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 259 คน ถึงการนำเสนอโรคที่ได้รับจากทรัพยากรสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ โดยจำแนกทรัพยากรสารสนเทศออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ คือ สื่อตีพิมพ์ สื่อไม่ตีพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผลปรากฏว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐนำเสนอโรคที่ได้รับจากทรัพยากรสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ได้ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลาง มี 2 ประเภท คือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 3.48$) และ สื่อตีพิมพ์ ($\bar{X} = 3.34$) และในระดับน้อยมี 1 ประเภท คือ สื่อไม่ตีพิมพ์ ($\bar{X} = 2.39$)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง ปรากฏผลดังนี้ คือ

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และ บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ นำเสนอโรคที่ได้รับจากทรัพยากรสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ 2 ระดับเช่นเดียวกัน คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลาง มี 2 ประเภท คือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 3.44$ และ 3.38 ตามลำดับ) และสื่อตีพิมพ์ ($\bar{X} = 3.31$ และ 3.37 ตามลำดับ) และในระดับน้อยมี 1 ประเภท คือ สื่อไม่ตีพิมพ์ ($\bar{X} = 2.45$ และ 2.40 ตามลำดับ)

บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า นำเสนอโรคที่ได้รับจากทรัพยากรสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 1 ประเภท คือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 3.67$) ในระดับปานกลางมี 1 ประเภท คือ สื่อตีพิมพ์ ($\bar{X} = 3.34$) และในระดับน้อยมี 1 ประเภท คือ สื่อไม่ตีพิมพ์ ($\bar{X} = 2.31$) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 40)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 40 การนำสารนิเทศที่ได้รับจากทรัพยากรไปใช้ประโยชน์

ประเภทของทรัพยากรสารนิเทศ	กลุ่มงาน งานพัฒนาทรัพยากร สารนิเทศ N = 64		งานวิเคราะห์ทรัพยากร สารนิเทศ N = 122		งานบริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้า N = 73		รวม N = 259	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
	สื่อตีพิมพ์(N=258)	3.31 (ป)	1.03	3.37 (ป)	1.02	3.34 (ป)	1.18	3.34 (ป)
สื่อไม่ตีพิมพ์(N=239)	2.45 (น)	1.02	2.40 (น)	1.00	2.31 (น)	1.02	2.39 (น)	1.01
สื่ออิเล็กทรอนิกส์(N=258)	3.44 (ป)	1.21	3.38 (ป)	1.22	3.67 (ม)	1.28	3.48 (ป)	1.24

สำหรับรายละเอียดของทรัพยากรสารสนเทศแต่ละประเภท คือ สื่อตีพิมพ์ สื่อไม่ตีพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ปราบกฏผลการวิเคราะห์ดังนี้

สื่อตีพิมพ์

ทรัพยากรสารสนเทศประเภทสื่อตีพิมพ์จำแนกย่อยออกเป็น 11 ประเภท ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร รายงานการประชุมวิชาการ/ การสัมมนา คู่มือมาตรฐานในการปฏิบัติงาน แค็ตตาล็อก/ รายการสิ่งพิมพ์ของสำนักพิมพ์ ตัวแทนบอกรับ คู่มือปฏิบัติงาน หนังสือวิชาการ หนังสืออ้างอิง รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์/ ปรินทิพนิพนธ์ และเอกสารกฎระเบียบข้อบังคับของหน่วยงาน ผลการวิจัย พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางจำนวน 258 คน นำสารสนเทศที่ได้รับจากสื่อตีพิมพ์ไปใช้ประโยชน์ 2 ระดับ คือ ระดับมากและระดับปานกลาง ในระดับมากมี 7 ประเภท เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยได้ดังนี้ คือ วารสาร นิตยสาร ($\bar{X} = 3.85$) คู่มือปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.73$) หนังสือวิชาการ ($\bar{X} = 3.71$) คู่มือมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.68$) รายงานการวิจัย ($\bar{X} = 3.65$) วิทยานิพนธ์/ปรินทิพนิพนธ์ ($\bar{X} = 3.63$) และรายงานการประชุมวิชาการ/สัมมนา ($\bar{X} = 3.55$) ในระดับปานกลางมี 4 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ หนังสือพิมพ์ ($\bar{X} = 3.47$) หนังสืออ้างอิง ($\bar{X} = 3.14$) และแค็ตตาล็อก/รายการสิ่งพิมพ์ของสำนักพิมพ์ ตัวแทนบอกรับ ($\bar{X} = 2.88$)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ นำสารสนเทศที่ได้รับจากสื่อตีพิมพ์ไปใช้ประโยชน์ได้ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 8 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ วารสาร นิตยสาร ($\bar{X} = 3.83$) หนังสือวิชาการ ($\bar{X} = 3.78$) และแค็ตตาล็อก/รายการสิ่งพิมพ์ของสำนักพิมพ์ ตัวแทนบอกรับ ($\bar{X} = 3.63$) ในระดับปานกลางมี 3 ประเภท ได้แก่ หนังสือพิมพ์ ($\bar{X} = 3.33$) เอกสารกฎระเบียบข้อบังคับของหน่วยงาน ($\bar{X} = 2.97$) และหนังสืออ้างอิง ($\bar{X} = 2.96$)

บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ นำสารสนเทศที่ได้รับจากสื่อตีพิมพ์ไปใช้ประโยชน์ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 5 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ คู่มือปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.03$) คู่มือมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.00$) และ วารสาร นิตยสาร ($\bar{X} = 3.75$) ในระดับปานกลางมี 6 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ หนังสือพิมพ์ ($\bar{X} = 3.48$) รายงานการวิจัย ($\bar{X} = 3.45$) และ วิทยานิพนธ์/ ปรินทิพนิพนธ์ ($\bar{X} = 3.42$)

บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า นำสารนิเทศที่ได้รับจากสื่อตีพิมพ์ไปใช้ประโยชน์ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 6 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ วารสาร นิตยสาร ($\bar{X} = 4.04$) รายงานการวิจัย ($\bar{X} = 4.00$) วิทยานิพนธ์/ปริญญาานิพนธ์ ($\bar{X} = 3.97$) และในระดับปานกลางมี 4 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ คู่มือปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.40$) หนังสืออ้างอิง ($\bar{X} = 3.29$) และคู่มือมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.25$) และในระดับน้อยมี 1 ประเภท คือ เอกสารกฎระเบียบข้อบังคับของหน่วยงาน ($\bar{X} = 1.66$)

สำหรับหนังสืออ้างอิง ได้จำแนกย่อยออกเป็น 7 ประเภท คือ พจนานุกรม สารานุกรม หนังสือรายปี นามานุกรม รายงานประจำปี สิ่งพิมพ์รัฐบาล รายงานประจำปี และ อักษรานุกรม ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ นำสารนิเทศที่ได้รับจากหนังสืออ้างอิงไปใช้ประโยชน์ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 1 ประเภท คือ พจนานุกรม ($\bar{X} = 3.56$) และในระดับปานกลางมี 6 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ สารานุกรม ($\bar{X} = 3.28$) รายงานประจำปี ($\bar{X} = 3.12$) และ หนังสือรายปี ($\bar{X} = 3.09$)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ นำสารนิเทศที่ได้รับจากหนังสืออ้างอิงไปใช้ประโยชน์ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 6 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ พจนานุกรม ($\bar{X} = 3.17$) สารานุกรม และรายงานประจำปี ($\bar{X} = 3.05$ เท่ากัน) และสิ่งพิมพ์รัฐบาล ($\bar{X} = 3.02$) และในระดับน้อยมี 1 ประเภท คือ อักษรานุกรม ($\bar{X} = 2.44$)

บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ นำสารนิเทศที่ได้รับจากหนังสืออ้างอิงไปใช้ประโยชน์ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 1 ประเภท คือ พจนานุกรม ($\bar{X} = 3.69$) และในระดับปานกลางมี 6 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สารานุกรม ($\bar{X} = 3.24$) รายงานประจำปี ($\bar{X} = 3.07$) และหนังสือรายปี ($\bar{X} = 3.06$)

บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า นำสารนิเทศที่ได้รับจากหนังสืออ้างอิงไปใช้ประโยชน์ 2 ระดับ คือ ระดับมากและระดับปานกลาง ในระดับมากมี 2 ประเภท คือ พจนานุกรม ($\bar{X} = 3.70$) และ สารานุกรม ($\bar{X} = 3.56$) ในระดับ

ปานกลางมี 5 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ รายงานประจำปี ($\bar{X} = 3.26$) สิ่งพิมพ์รัฐบาลและหนังสือรายปี ($\bar{X} = 3.23$ เท่ากัน) และ นามานุกรม ($\bar{X} = 3.16$) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 41)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

	กลุ่มงาน	งานพัฒนาทรัพยากร		งานวิเคราะห์ทรัพยากร		งานบริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้า		รวม	
		สารนิเทศ		สารนิเทศ		N = 73		N = 258	
		N = 64		N = 121					
ทรัพยากรสารนิเทศสื่อตีพิมพ์		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
หนังสือพิมพ์ (N=256)		3.33	0.96	3.48	0.91	3.58	1.05	3.47	0.97
		(ป)		(ป)		(ม)		(ป)	
วารสาร นิตยสาร(N=255)		3.83	0.92	3.75	0.79	4.04	0.87	3.85	0.85
		(ม)		(ม)		(ม)		(ม)	
รายงานการประชุมวิชาการ/ การสัมมนา(N=256)		3.56	0.94	3.47	0.86	3.67	1.04	3.55	0.94
		(ม)		(ม)		(ม)		(ม)	
คู่มือมาตรฐานในการปฏิบัติงาน(N=257)		3.56	0.99	4.00	0.92	3.25	1.14	3.68	1.05
		(ม)		(ม)		(ป)		(ม)	
แค็ตตาล็อก/ รายการสิ่งพิมพ์ของสำนักพิมพ์ ตัวแทนบอกรับ(N=241)		3.63	1.00	2.68	1.13	2.53	1.13	2.88	1.18
		(ม)		(ป)		(ป)		(ป)	
คู่มือปฏิบัติงาน(N=256)		3.56	0.92	4.03	0.86	3.40	1.10	3.73	0.99
		(ม)		(ม)		(ป)		(ม)	
หนังสือวิชาการ(N=254)		3.78	0.93	3.66	0.83	3.73	1.06	3.71	0.92
		(ม)		(ม)		(ม)		(ม)	
หนังสืออ้างอิง(N=256)		2.96	0.93	3.14	1.03	3.29	1.11	3.14	1.06
		(ป)		(ป)		(ป)		(ป)	
พจนานุกรม(N=250)		3.17	0.93	3.69	0.96	3.70	1.02	3.56	0.99
		(ป)		(ม)		(ม)		(ม)	
สารานุกรม(N=250)		3.05	0.96	3.24	0.97	3.56	1.01	3.28	1.00
		(ป)		(ป)		(ม)		(ป)	

	กลุ่มงาน	งานพัฒนาทรัพยากร		งานวิเคราะห์ทรัพยากร		งานบริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้า		รวม	
		สารสนเทศ		สารสนเทศ		N = 73		N = 258	
		N = 64		N = 121					
ทรัพยากรสารสนเทศสื่อตีพิมพ์		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
หนังสือรายปี(N=245)		2.97	0.98	3.06	0.98	3.23	1.09	3.09	1.01
		(ป)		(ป)		(ป)		(ป)	
นามานุกรม(N=249)		3.00	1.09	3.01	1.03	3.16	1.03	3.05	1.04
		(ป)		(ป)		(ป)		(ป)	
รายงานประจำปี(N=245)		3.05	1.08	3.07	1.02	3.26	1.08	3.12	1.06
		(ป)		(ป)		(ป)		(ป)	
สิ่งพิมพ์รัฐบาล(N=249)		3.02	1.01	3.02	1.03	3.23	1.14	3.08	1.06
		(ป)		(ป)		(ป)		(ป)	
อักษรานุกรม(N=240)		2.44	0.95	2.86	1.02	2.86	1.21	2.75	1.08
		(น)		(ป)		(ป)		(ป)	
รายงานการวิจัย(N=255)		3.60	0.89	3.45	0.95	4.00	0.85	3.65	0.94
		(ม)		(ป)		(ม)		(ม)	
วิทยานิพนธ์/ วิทยานิพนธ์(N=253)		3.63	0.94	3.42	0.97	3.97	0.85	3.63	0.95
		(ม)		(ป)		(ม)		(ม)	
เอกสารกฎ ระเบียบข้อบังคับของหน่วยงาน(N=251)		2.97	0.89	3.11	0.97	1.66	0.82	2.65	1.11
		(ป)		(ป)		(น)		(ป)	

สื่อไม่ตีพิมพ์

ทรัพยากรสารสนเทศประเภทสื่อไม่ตีพิมพ์จำแนกย่อยออกเป็น 5 ประเภท คือ เทปบันทึกเสียง แผ่นซีดีเสียง เทปบันทึกภาพ (Videotapes) จานบันทึกภาพ (Video disc) และวัสดุย่อยส่วน ผลการวิจัย พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางจำนวน 239 คนนำสารสนเทศที่ได้รับจากสื่อไม่ตีพิมพ์ไปใช้ประโยชน์ได้ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลาง มี 1 ประเภท คือ จานบันทึกภาพ ($\bar{X} = 2.85$) และในระดับน้อยมี 4 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แผ่นซีดีเสียง ($\bar{X} = 2.42$)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ และ บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า นำสารสนเทศที่ได้รับจากทรัพยากรสารสนเทศสื่อไม่ตีพิมพ์ไปใช้ประโยชน์ได้ 2 ระดับเช่นเดียวกัน คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลาง มี 1 ประเภท คือ จานบันทึกภาพ ($\bar{X} = 2.95, 2.78$ และ 2.87 ตามลำดับ) ในระดับน้อยมี 4 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสำหรับบรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และ บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า คือ แผ่นซีดีเสียง ($\bar{X} = 2.49$ และ 2.36 ตามลำดับ) ส่วนประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสำหรับบรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ คือ เทปบันทึกภาพ ($\bar{X} = 2.44$) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 42)

ตารางที่ 42 การนำสารนิเทศที่ได้รับจากทรัพยากรสารนิเทศสื่อไม่ตีพิมพ์ไปใช้ประโยชน์

กลุ่มงาน	งานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ		งานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ		งานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า		รวม	
	N = 61		N = 106		N = 72		N = 239	
ทรัพยากรสารนิเทศประเภทสื่อไม่ตีพิมพ์	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
เทปบันทึกเสียง(N=231)	2.36 (น)	1.03	2.35 (น)	1.01	2.31 (น)	1.07	2.34 (น)	1.03
แผ่นซีดีเสียง(N=234)	2.49 (น)	1.16	2.42 (น)	1.03	2.36 (น)	1.06	2.42 (น)	1.07
เทปบันทึกภาพ(Videotapes)(N=237)	2.46 (น)	1.04	2.44 (น)	1.06	2.24 (น)	1.05	2.38 (น)	1.05
จานบันทึกภาพ (Video disc)(N=229)	2.95 (ป)	0.65	2.78 (ป)	0.77	2.87 (ป)	0.65	2.85 (ป)	0.70
วัสดุย่อส่วน(N=217)	2.00 (น)	0.94	1.94 (น)	0.94	1.79 (น)	0.91	1.91 (น)	0.93

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ทรัพยากรสารสนเทศประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์จำแนกย่อยออกเป็น 6 ประเภท คือ ซีดีรอม วารสารอิเล็กทรอนิกส์ หนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ฐานข้อมูลออนไลน์ และเว็บไซต์ ผลการวิจัย พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางจำนวน 258 คนนำสารสนเทศที่ได้รับจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ไปใช้ประโยชน์ได้ 2 ระดับ คือ ระดับมากและระดับปานกลาง ในระดับมากมี 2 ประเภท คือ เว็บไซต์ ($\bar{X} = 4.24$) และฐานข้อมูลออนไลน์ ($\bar{X} = 4.14$) และในระดับปานกลางมี 4 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ซีดีรอม ($\bar{X} = 3.40$) วารสารอิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 3.27$) และหนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 2.91$)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และ บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ นำสารสนเทศที่ได้รับจากทรัพยากรสารสนเทศสื่ออิเล็กทรอนิกส์ไปใช้ประโยชน์ 2 ระดับเช่นเดียวกัน คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 2 ประเภท คือ เว็บไซต์ ($\bar{X} = 4.11$ และ 4.19 ตามลำดับ) และฐานข้อมูลออนไลน์ ($\bar{X} = 3.87$ และ 4.15 ตามลำดับ) ในระดับปานกลางมี 4 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกสำหรับบรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ คือ วารสารอิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 3.38$) ซีดีรอม ($\bar{X} = 3.34$) และหนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 2.97$) และประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก สำหรับบรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ คือ ซีดีรอม ($\bar{X} = 3.22$) วารสารอิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 3.00$) และหนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 2.83$)

บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า นำสารสนเทศที่ได้รับจากทรัพยากรสารสนเทศสื่ออิเล็กทรอนิกส์ไปใช้ประโยชน์ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 4 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ เว็บไซต์ ($\bar{X} = 4.44$) ฐานข้อมูลออนไลน์ ($\bar{X} = 4.38$) และซีดีรอม ($\bar{X} = 3.74$) และในระดับปานกลางมี 2 ประเภท ได้แก่ หนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 2.97$) และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 2.87$) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 43)

ตารางที่ 43 การนำสารสนเทศที่ได้รับจากทรัพยากรสารสนเทศสื่ออิเล็กทรอนิกส์ไปใช้ประโยชน์

กลุ่มงาน	งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ		งานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ		งานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า		รวม	
	สารสนเทศ N = 64		สารสนเทศ N = 121		N = 73		N = 258	
ทรัพยากรสารสนเทศสื่ออิเล็กทรอนิกส์	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
ซีดีรอม (N=251)	3.34 (ป)	1.07	3.22 (ป)	1.08	3.74 (ม)	1.14	3.40 (ป)	1.11
วารสารอิเล็กทรอนิกส์(N=243)	3.38 (ป)	1.19	3.00 (ป)	1.17	3.60 (ม)	1.21	3.27 (ป)	1.21
หนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์(N=235)	2.97 (ป)	1.28	2.83 (ป)	1.10	2.97 (ป)	1.40	2.91 (ป)	1.24
หนังสืออิเล็กทรอนิกส์(N=239)	2.93 (ป)	1.33	2.74 (ป)	1.20	2.87 (ป)	1.37	2.83 (ป)	1.28
ฐานข้อมูลออนไลน์(N=251)	3.87 (ม)	0.85	4.15 (ม)	0.87	4.38 (ม)	0.80	4.14 (ม)	0.86
เว็บไซต์(N=253)	4.11 (ม)	1.05	4.19 (ม)	0.95	4.44 (ม)	0.73	4.24 (ม)	0.92

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ พฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา พฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศของ บรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในด้าน วัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศ แหล่งสารนิเทศ ทรัพยากรสารนิเทศ วิธีการสืบค้นสารนิเทศ ปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศ และการใช้ประโยชน์จากแหล่งสารนิเทศและทรัพยากรสารนิเทศที่ได้รับ เพื่อเป็นแนวทาง สำหรับ หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในการพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศและระบบสารนิเทศให้ สอดคล้องกับการแสวงหาและการใช้สารนิเทศของบรรณารักษ์ และสำหรับหน่วยงานสารนิเทศ ต่างๆ ในการสร้างความร่วมมือในด้านทรัพยากรและบริการสารนิเทศ เพื่อตอบสนองการใช้ สารนิเทศของบรรณารักษ์ โดยตั้งสมมติฐานของการวิจัยไว้ดังนี้

1. พฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ แตกต่างกันตามกลุ่มงานที่ปฏิบัติ

2. บรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐใช้ประโยชน์จากหอสมุดกลางที่ปฏิบัติงานได้ในระดับมาก

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยศึกษากับบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 307 คน ได้รับแบบสอบถามคืน 268 ชุด เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์และนำมาวิเคราะห์ได้จำนวน 259 ชุด คิดเป็น 84.36% ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด ผลการวิจัยสามารถสรุปและอภิปรายได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย และอภิปรายผล

1. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

บรรณารักษ์บรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 259 คน ที่ตอบแบบสอบถาม พบว่าจำนวนมากที่สุด 122 คน (47.10%) สังกัดฝ่ายงานวิเคราะห์ทรัพยากร สารนิเทศ รองลงมาจำนวน 73 คน (28.19%) สังกัดฝ่ายงานบริการตอบคำถามและช่วยการ ค้นคว้า และน้อยที่สุดจำนวน 64 คน (24.71%) สังกัดฝ่ายงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ หรือฝ่าย งานจัดหา (ตารางที่ 2)

สำหรับงานที่บรรณารักษ์แต่ละฝ่ายงานรับผิดชอบ พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศส่วนใหญ่รับผิดชอบงานคัดเลือกและสั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศ และงานจัดสรรงบประมาณเพื่อการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ บรรณารักษ์ฝ่ายงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ ส่วนใหญ่รับผิดชอบงานวิเคราะห์เลขหมู่และทำรายการทรัพยากรสารสนเทศ และบรรณารักษ์ฝ่ายงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ส่วนใหญ่รับผิดชอบงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า และงานปฐมนิเทศการใช้ห้องสมุดให้กับผู้ใช้บริการ

ในด้านประสบการณ์การทำงานในฝ่ายงานที่สังกัด พบว่า บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุด 76 คน (29.34%) มีประสบการณ์มากกว่า 15 ปี ขึ้นไป รองลงมาจำนวน 51 คน (19.69%) มีประสบการณ์ 4-6 ปี และน้อยที่สุดจำนวน 11 คน (4.25%) มีประสบการณ์ 13-15 ปี

เมื่อจำแนกตามฝ่ายงานที่สังกัด พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ จำนวนมากที่สุด 20 คน (31.25%) มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปีขึ้นไป และจำนวนน้อยที่สุด 2 คน (3.12%) มีประสบการณ์ 13-15 ปี บรรณารักษ์ฝ่ายงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ จำนวนมากที่สุด 35 คน (28.69%) มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปีขึ้นไป และจำนวนน้อยที่สุด 8 คน (6.56%) เท่ากัน มีประสบการณ์ 10-12 ปี และ 13-15 ปี บรรณารักษ์งานฝ่ายบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า จำนวนมากที่สุด 21 คน (28.77%) มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปีขึ้นไป และจำนวนน้อยที่สุด 1 คน (1.37%) มีประสบการณ์ 13-15 ปี (ตารางที่ 4)

2. พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศ

พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศครอบคลุมวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารสนเทศ แหล่งสารสนเทศ ทรัพยากรสารสนเทศ วิธีการสืบค้นสารสนเทศ และปัญหาในการแสวงหาสารสนเทศ

2.1 วัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารสนเทศ

บรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐทุกคน(259 คน) ระบุว่า มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารสนเทศเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานประจำ แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำงาน ติดตามความก้าวหน้าทางวิชาชีพ ผลิตผลงานทางวิชาการ ปรับปรุงประสิทธิภาพในการทำงาน เพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ทั่วไป และเพื่อใช้ประกอบในการเข้าร่วมการสัมมนาทางวิชาการ/การประชุม/การฝึกอบรม/การบรรยาย

สำหรับระดับของวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศ พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางมีวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 5 รายการ โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ใช้ในการปฏิบัติงานประจำ ($\bar{X} = 4.22$) เพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ทั่วไป ($\bar{X} = 3.94$) และปรับปรุงประสิทธิภาพในการทำงาน ($\bar{X} = 3.84$) ในระดับปานกลาง มี 2 รายการ ได้แก่ เพื่อใช้ประกอบในการเข้าร่วมการสัมมนาทางวิชาการ/การประชุม/การฝึกอบรม/การบรรยาย ($\bar{X} = 2.83$) และผลิตผลงานทางวิชาการ ($\bar{X} = 2.81$) และในระดับน้อยมี 1 รายการ ได้แก่ ผลิตผลงานวิจัยเพื่อเสนอในการปรับระดับตำแหน่งงาน ($\bar{X} = 2.49$)

เมื่อจำแนกวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศในระดับมาก 5 รายการ โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ใช้ในการปฏิบัติงานประจำ ปรับปรุงประสิทธิภาพในการทำงาน และเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ทั่วไป ในระดับปานกลางมี 3 รายการ โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ผลิตผลงานทางวิชาชีพ

บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ และบรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศในระดับมาก 5 รายการเช่นเดียวกัน โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ใช้ในการปฏิบัติงานประจำ ในระดับปานกลางมี 2 รายการเช่นเดียวกัน โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ เพื่อใช้ประกอบในการเข้าร่วมการสัมมนาทางวิชาการ/การประชุม/การฝึกอบรม/การบรรยาย และในระดับน้อยมี 1 รายการ (ตารางที่ 5)

ผลการวิจัยในด้านวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศ ซึ่งพบว่า บรรณารักษ์ทุกคนมีวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำงาน พบว่า สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิยดา แสงศรี (2540) ซึ่งพบว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะแสวงหาสารนิเทศเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างปฏิบัติงานในระดับมาก

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง ทั้ง 3 กลุ่มงาน พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลาง ทั้ง 3 กลุ่มงาน มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 รายการ คือ ผลิตผลงานทางวิชาการ ผลิตผลงานวิจัย เพื่อเสนอในการปรับเปลี่ยน

ตำแหน่งงาน และเพื่อใช้ประกอบในการเข้าร่วมการสัมมนาทางวิชาการ/การประชุม/การฝึกอบรม/การบรรยาย ส่วนอีก 5 รายการ ไม่ปรากฏความแตกต่าง

ผลการวิจัยในส่วนนี้จึงมีทั้งที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดว่า พฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ แตกต่างกันตามกลุ่มงานที่ปฏิบัติ

การที่ผลการวิจัยพบว่า วัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง 5 รายการ ไม่แตกต่างกัน ได้แก่ วัตถุประสงค์ ใช้ในการปฏิบัติงานประจำ แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการปฏิบัติงาน ติดตามความก้าวหน้าทางวิชาชีพ ปรับปรุงประสิทธิภาพในการทำงาน และเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ในการทำงาน อาจเนื่องมาจากวัตถุประสงค์ดังกล่าวเป็นวัตถุประสงค์ที่เกิดจากการปฏิบัติงานประจำของบรรณารักษ์เป็นหลัก ซึ่งในฐานะของผู้ประกอบวิชาชีพ การแสวงหาสารนิเทศส่วนใหญ่มักเกิดจากการปฏิบัติงานทั้งสิ้น จึงทำให้พบว่า วัตถุประสงค์ทั้ง 5 รายการของบรรณารักษ์ทั้ง 3 กลุ่มงานไม่แตกต่างกัน

2.2 แหล่งสารนิเทศ

2.2.1 ประเภทของแหล่งสารนิเทศที่บรรณารักษ์หอสมุดกลางแสวงหา

สำหรับแหล่งสารนิเทศจำแนกออกเป็น 5 แหล่งใหญ่ ได้แก่ แหล่งสารนิเทศบุคคล แหล่งสารนิเทศห้องสมุด แหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพ แหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต และแหล่งสารนิเทศอื่นๆ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

บรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐทุกคน (259 คน) ระบุว่า แสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศบุคคล และแหล่งสารนิเทศห้องสมุด สำหรับระดับของการแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศพบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางแสวงหาสารนิเทศ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลางและระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 4 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ แหล่งสารนิเทศห้องสมุด ($\bar{X} = 2.78$) แหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต ($\bar{X} = 2.77$) และแหล่งสารนิเทศบุคคล ($\bar{X} = 2.76$) ในระดับน้อย มี 1 แหล่ง คือ สมาคมวิชาชีพ ($\bar{X} = 2.05$)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ และ บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถาม

และช่วยการค้นคว้า แสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน 4 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของบรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ ได้แก่ แหล่งสารนิเทศบุคคล ส่วนแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของบรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้า ได้แก่ แหล่งสารนิเทศห้องสมุด และแหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต และในระดับน้อยมี 1 แหล่งเช่นเดียวกัน คือ แหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพ

บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ แสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศในระดับปานกลาง 3 แหล่ง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยได้แก่ แหล่งสารนิเทศห้องสมุด แหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต และแหล่งสารนิเทศบุคคล และในระดับน้อยมี 2 แหล่ง

จากผลการวิจัยที่ พบว่า แหล่งสารนิเทศบุคคลเป็นแหล่งที่บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ และบรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าแสวงหาสารนิเทศในระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจเนื่องมาจากบรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศจำเป็นต้องสอบถาม และติดต่อขอความร่วมมือจากผู้ใช้ในการช่วยคัดเลือกหนังสือที่ต้องการสั่งซื้ออยู่ตลอดเวลา ส่วนบรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า จำเป็นต้องติดต่อขอคำปรึกษาหรือ สอบถามจากผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่างๆ หรือจากบรรณารักษ์คนอื่นๆ เพื่อแสวงหาคำตอบให้กับผู้ใช้บริการ บรรณารักษ์ทั้ง 2 กลุ่มงานดังกล่าว จึงแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศบุคคล ในระดับค่าเฉลี่ยที่สูงกว่าแหล่งสารนิเทศอื่นๆ ส่วนบรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศที่พบว่า แสวงหาสารนิเทศจากห้องสมุดในระดับค่าเฉลี่ยสูงกว่าแหล่งสารนิเทศอื่นๆ อาจเนื่องจากการปฏิบัติงานของบรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศจำเป็นต้องใช้คู่มือมาตรฐานต่างๆ ในการวิเคราะห์และทำรายการรวมทั้งค้นคว้ากฎเกณฑ์และทฤษฎีต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการลงรายการและวิเคราะห์เนื้อหาของทรัพยากรสารนิเทศ ห้องสมุดจึงเป็นแหล่งสารนิเทศที่มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของบรรณารักษ์ในกลุ่มนี้

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของแหล่งสารนิเทศที่บรรณารักษ์ห้องสมุดกลางสถาบันอุดมศึกษาของรัฐแสวงหาสารนิเทศ พบว่า บรรณารักษ์ทั้ง 3 กลุ่มงานแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 รายการ คือ แหล่งสารนิเทศบุคคลและแหล่งสารนิเทศอื่นๆ ส่วนอีก 3 แหล่งไม่ปรากฏความแตกต่าง

ผลการวิจัย ในส่วนนี้จึงมีทั้งที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดว่าพฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ แตกต่างกันตามกลุ่มงานที่ปฏิบัติ

การที่ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางทั้ง 3 กลุ่มงานแสวงหาสารนิเทศจาก แหล่งสารนิเทศห้องสมุด แหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพ และแหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากแหล่งสารนิเทศทั้ง 3 แหล่ง เป็นแหล่งที่บรรณารักษ์ทุกคนสามารถเข้าถึงได้เหมือนกัน โดยไม่มีข้อจำกัดในการเข้าใช้และให้สารนิเทศแก่บรรณารักษ์ทั้ง 3 กลุ่มงานได้เช่นเดียวกัน กล่าวคือ ห้องสมุดมีทรัพยากรสารนิเทศที่บรรณารักษ์ทุกคนสามารถค้นคว้า และนำสารนิเทศที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานได้เหมือนกัน สมาคมวิชาชีพ เผยแพร่สิ่งพิมพ์และจัดกิจกรรมที่บรรณารักษ์ทุกคนสามารถมีส่วนร่วม และอินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งที่บรรณารักษ์ใช้ประโยชน์ได้หลายด้านเช่นเดียวกัน เช่น การติดต่อสื่อสารอภิปรายแลกเปลี่ยนและสอบถามสารนิเทศกับบรรณารักษ์ในหน่วยงานอื่นๆ ที่สนใจศึกษาในเรื่องเดียวกันหรือกับผู้เชี่ยวชาญสาขาวิชาต่างๆ จึงทำให้บรรณารักษ์ทั้ง 3 กลุ่มงานแสวงหาสารนิเทศจากทั้ง 3 แหล่งดังกล่าวไม่แตกต่างกัน

สำหรับประเภทย่อยของแหล่งสารนิเทศบุคคล แหล่งสารนิเทศห้องสมุด แหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพ แหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต และแหล่งสารนิเทศอื่นๆ ผลการวิจัยพบว่า

1) แหล่งสารนิเทศบุคคล แหล่งสารนิเทศบุคคลที่บรรณารักษ์หอสมุดกลางสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทุกคน (259 คน) แสวงหาสารนิเทศ คือ บรรณารักษ์ในฝ่ายงานเดียวกัน และบรรณารักษ์ในฝ่ายงานอื่น ส่วนระดับของการแสวงหาสารนิเทศพบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางแสวงหาสารนิเทศ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 1 แหล่ง คือ บรรณารักษ์ในฝ่ายงานเดียวกัน ($\bar{X} = 3.53$) ในระดับปานกลางมี 2 แหล่ง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยได้ดังนี้ คือ บรรณารักษ์ฝ่ายงานอื่น ($\bar{X} = 2.84$) และบรรณารักษ์ห้องสมุดอื่น ($\bar{X} = 2.75$) ส่วนในระดับน้อย มี 2 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ อาจารย์สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ($\bar{X} = 2.39$)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ แสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศบุคคล 2 ระดับ คือ ระดับปานกลางและระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 4 แหล่ง

โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกคือ บรรณารักษ์ในฝ่ายงานเดียวกัน บรรณารักษ์ฝ่ายงานอื่น และบรรณารักษ์ห้องสมุดอื่น ส่วนในระดับน้อยมี 1 แหล่ง คือ อาจารย์ในสาขาวิชาอื่นๆ

บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ แสวงหาสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศบุคคล 3 ระดับคือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 1 แหล่ง คือ บรรณารักษ์ในฝ่ายงานเดียวกัน ในระดับปานกลางมี 2 แหล่ง คือ บรรณารักษ์ฝ่ายงานอื่น และบรรณารักษ์ห้องสมุดอื่น ส่วนในระดับน้อย มี 2 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อาจารย์สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า แสวงหาสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศบุคคล 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 3 แหล่ง ได้แก่ บรรณารักษ์ในฝ่ายงานเดียวกัน บรรณารักษ์ห้องสมุดอื่น และบรรณารักษ์ฝ่ายงานอื่น ส่วนในระดับน้อยมี 2 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ อาจารย์สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

ผลการวิจัยในส่วนนี้ ซึ่งพบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางทุกคน (259 คน) แสวงหาสารสนเทศจากบรรณารักษ์ในฝ่ายงานเดียวกันและบรรณารักษ์ในฝ่ายงานอื่น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ McClure (1980) และ McClure และSamuels (1985) ที่พบว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่แสวงหาสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศบุคคลภายในห้องสมุด

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการแสวงหาสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศบุคคลของบรรณารักษ์ หอสมุดกลางทั้ง 3 กลุ่มงาน พบว่าบรรณารักษ์หอสมุดกลางแสวงหาสารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 แหล่ง คือ บรรณารักษ์ในฝ่ายงานเดียวกัน ส่วนอีก 4 แหล่งไม่ปรากฏความแตกต่าง (ตารางที่ 7)

ผลการวิจัยในส่วนนี้ จึงพบว่าส่วนใหญ่ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดว่าพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ แตกต่างกันตามกลุ่มงานที่ปฏิบัติ

การที่ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ทั้ง 3 กลุ่มงานแสวงหาสารสนเทศจากบรรณารักษ์ในฝ่ายงานอื่น บรรณารักษ์ห้องสมุดอื่น อาจารย์สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ และอาจารย์สาขาวิชาอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากแหล่งสารสนเทศทั้ง 4 แหล่งดังกล่าวเป็นแหล่งที่อยู่นอกฝ่ายงาน บรรณารักษ์อาจไม่สะดวกในการติดต่อที่จะแสวงหาสารสนเทศ รวมทั้งอาจารย์สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์และอาจารย์สาขาวิชาอื่น ๆ เป็นผู้ที่มีภาระงานมาก ทำให้ไม่มีเวลาที่จะให้คำปรึกษากับบรรณารักษ์

บรรณารักษ์ทั้ง 3 กลุ่มงานจึงแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งบุคคลเหล่านี้ไม่มากนักและไม่แตกต่างกัน

2) แหล่งสารนิเทศห้องสมุด แหล่งสารนิเทศห้องสมุดที่บรรณารักษ์หอสมุดกลางสถาบันอุดมศึกษาของรัฐแสวงหาสารนิเทศจำนวนมากที่สุด 258 คน คือ หอสมุดกลางที่ปฏิบัติงาน ส่วนระดับของการแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศห้องสมุด พบว่าบรรณารักษ์หอสมุดกลางแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศห้องสมุด 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 1 แหล่ง คือ หอสมุดกลางที่ปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.32$) ในระดับปานกลางมี 1 แหล่ง คือ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ($\bar{X} = 3.24$) และระดับน้อย มี 3 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ห้องสมุดคณะในมหาวิทยาลัยที่ปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 2.28$)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่าบรรณารักษ์ทั้ง 3 กลุ่มงาน แสวงหาสารนิเทศห้องสมุด 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อยดังนี้

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ และบรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า แสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศเหมือนกัน ได้แก่ ในระดับมากมี 1 แหล่ง คือ หอสมุดกลางที่ปฏิบัติงาน ระดับปานกลางมี 1 แหล่ง คือ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น และในระดับน้อยมี 3 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ห้องสมุดคณะในมหาวิทยาลัยที่ปฏิบัติงาน

บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ แสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศห้องสมุดในระดับมาก 1 แหล่ง คือ หอสมุดกลางที่ปฏิบัติงาน ในระดับปานกลางมี 2 แหล่ง คือ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น และห้องสมุดคณะในมหาวิทยาลัยที่ปฏิบัติงาน ส่วนในระดับน้อย มี 2 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ห้องสมุดเฉพาะ

ผลการวิจัยในส่วนนี้ ซึ่งพบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางจำนวนมากที่สุด (258 คน) แสวงหาสารนิเทศจากหอสมุดกลางที่ปฏิบัติงาน ปรากฏสอดคล้องกับผลการวิจัยของ McClure และ Samuels (1985) ซึ่งพบว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่แสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศภายในห้องสมุด

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศห้องสมุดของบรรณารักษ์หอสมุดกลางทั้ง 3 กลุ่มงาน พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศห้องสมุดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 แหล่ง คือ ห้องสมุดคณะในมหาวิทยาลัยที่ปฏิบัติงาน ส่วนอีก 4 แหล่ง ไม่ปรากฏความแตกต่าง (ตารางที่ 8)

ผลการวิจัยในส่วนนี้ จึงพบว่าส่วนใหญ่ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดว่าพฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐแตกต่างกันตามกลุ่มงานที่ปฏิบัติ

การที่ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ทั้ง 3 กลุ่มงาน แสวงหาสารนิเทศจากหอสมุดกลางที่ปฏิบัติงาน หอสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ หอสมุดแห่งชาติ และหอสมุดเฉพาะไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากหอสมุดกลางที่ปฏิบัติงานและหอสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ เป็นแหล่งที่รวบรวมสารนิเทศที่ทันสมัยที่บรรณารักษ์สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน เช่น ระเบียบ คู่มือมาตรฐานในการปฏิบัติงานได้เหมือนกัน ส่วนหอสมุดแห่งชาติและหอสมุดเฉพาะเป็นแหล่งสารนิเทศที่อยู่ไกล บรรณารักษ์อาจไม่สะดวกในการเข้าใช้ บรรณารักษ์ทั้ง 3 กลุ่มงานจึงแสวงหาสารนิเทศจาก 2 แหล่งนี้ในระดับน้อยเหมือนกัน จึงทำให้แหล่งสารนิเทศห้องสมุดทั้ง 4 แห่งเป็นแหล่งที่บรรณารักษ์ทั้ง 3 กลุ่มงานใช้ไม่แตกต่างกัน

3) แหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพ แหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพที่มีบรรณารักษ์หอสมุดกลางสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำนวนมากที่สุด 228 คน แสวงหาสารนิเทศคือ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ส่วนระดับของการแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพ พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลาง แสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพ ในระดับน้อยเพียงระดับเดียว โดยแหล่งสารนิเทศที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ($\bar{X} = 2.27$)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า บรรณารักษ์ทั้ง 3 กลุ่มงาน คือ บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาศูนย์ทรัพยากรสารนิเทศ บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ และบรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า แสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพ ในระดับน้อยเพียงระดับเดียว โดยแหล่งสารนิเทศที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของทุกกลุ่มงาน คือ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศแหล่งสมาคมวิชาชีพของบรรณารักษ์หอสมุดกลางทั้ง 3 กลุ่มงาน พบว่าไม่ปรากฏความแตกต่างกันทุกแหล่ง (ตารางที่ 9)

ผลการวิจัยในส่วนนี้ จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดว่าพฤติกรรมแสวงหาสารนิเทศสารนิเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลางสถาบันอุดมศึกษาของรัฐแตกต่างกันตามกลุ่มงานปฏิบัติ

การที่ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ทั้ง 3 กลุ่มงาน แสวงหาจากสารนิเทศสมาคมวิชาชีพทุกแห่งไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากสารนิเทศที่ผลิตโดยสมาคมวิชาชีพเผยแพร่แก่บุคคลในวงการเหมือนกัน และลักษณะของสารนิเทศที่เผยแพร่ มักเป็นสารนิเทศที่

เกี่ยวข้องกับวิทยาการใหม่ๆ ในวิชาชีพ ซึ่งบรรณารักษ์ทุกคนสามารถติดตามได้ตามความสนใจ ประกอบกับวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารสนเทศของบรรณารักษ์ คือ เพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน และสมาคมวิชาชีพไม่เน้นสารสนเทศเฉพาะด้านใดด้านหนึ่งโดยตรง บรรณารักษ์จึงแสวงหาสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศสมาคมวิชาชีพไม่แตกต่างกัน

4.) แหล่งสารสนเทศอินเทอร์เน็ต แหล่งสารสนเทศอินเทอร์เน็ตที่มีบรรณารักษ์หอสมุดกลางจำนวนมากที่สุด (225 คน) แสวงหาสารสนเทศ คือ เวลต์ไวด์เว็บ ส่วนระดับของการแสวงหาสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศอินเทอร์เน็ต พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางแสวงหาสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศอินเทอร์เน็ต 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 2 แหล่ง คือ เวลต์ไวด์เว็บ ($\bar{X} = 4.29$) และจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 3.54$) ในระดับปานกลางมี 1 แหล่ง คือ เทลเน็ต ($\bar{X} = 3.10$) และในระดับน้อยมี 4 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ แหล่งเอฟทีพี ($\bar{X} = 2.25$)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า บรรณารักษ์ทั้ง 3 กลุ่มงาน แสวงหาสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศอินเทอร์เน็ต 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ดังนี้

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และบรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า แสวงหาสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศอินเทอร์เน็ตเช่นเดียวกัน ได้แก่ ในระดับมาก 2 แหล่ง คือ เวลต์ไวด์เว็บ และจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ในระดับปานกลางมี 1 แหล่ง คือ เทลเน็ต และในระดับน้อยมี 4 แหล่ง

บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ แสวงหาสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศอินเทอร์เน็ต ในระดับมาก 1 แหล่ง คือ เวลต์ไวด์เว็บ ในระดับปานกลาง มี 2 แหล่ง คือ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ และเทลเน็ต ส่วนในระดับน้อย มี 4 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แหล่งเอฟทีพี

จากผลการวิจัยที่พบว่า บรรณารักษ์แสวงหาสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศอินเทอร์เน็ตในระดับมาก 2 แหล่ง คือ เวลต์ไวด์เว็บ และจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ปรากฏว่าแตกต่างจากผลการวิจัยของสุกัญญา อ่างศิลา (2541) ซึ่งศึกษาการใช้อินเทอร์เน็ตของบรรณารักษ์ที่พบว่า แหล่งสารสนเทศอินเทอร์เน็ตที่บรรณารักษ์ใช้ในระดับมากที่สุด คือ เทลเน็ต

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการแสวงหาสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศอินเทอร์เน็ตของบรรณารักษ์หอสมุดกลางทั้ง 3 กลุ่มงาน พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางแสวงหาสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศอินเทอร์เน็ตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 แหล่ง คือ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ และเวลต์ไวด์เว็บ ส่วนอีก 5 แหล่งไม่ปรากฏความแตกต่าง (ตารางที่ 10)

ผลการวิจัยในส่วนนี้จึงพบว่าส่วนใหญ่ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดว่าพฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐแตกต่างกันตามกลุ่มงานที่ปฏิบัติ

การที่ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ทั้ง 3 กลุ่มงานแสวงหาสารนิเทศจากเทเลเน็ต แหล่งเอฟทีพี ลิสต์เซิร์ฟ โกอเฟอร์ ยูสเน็ต ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากแหล่งสารนิเทศเหล่านี้เป็นแหล่งสารนิเทศที่ถูกพัฒนามานานแล้ว ซึ่งในปัจจุบันไม่เป็นที่นิยมในการแสวงหาสารนิเทศเพราะมีข้อจำกัด เช่น ลิสต์เซิร์ฟ จะแลกเปลี่ยนสารนิเทศได้เฉพาะกลุ่มเท่านั้น บรรณารักษ์จึงแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศเหล่านี้ในระดับปานกลาง และในระดับน้อยไม่แตกต่างกัน

5) แหล่งสารนิเทศอื่น ๆ แหล่งสารนิเทศอื่น ๆ ที่มีบรรณารักษ์หอสมุดกลางจำนวนมากที่สุด 255 คน แสวงหาสารนิเทศ คือ การประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/นิทรรศการ ส่วนระดับของการแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศอื่น ๆ พบว่าบรรณารักษ์หอสมุดกลางแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศอื่น ๆ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลางและระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 4 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ การประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/นิทรรศการ ($\bar{X} = 3.22$) สำนักพิมพ์ ร้านหนังสือ ตัวแทนจำหน่าย ($\bar{X} = 2.80$) และคณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ($\bar{X} = 1.87$) และในระดับน้อยมี 1 แหล่ง คือ คณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย

เมื่อจำแนกตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ แสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศอื่น ๆ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 1 แหล่ง คือ สำนักพิมพ์ ร้านหนังสือ ตัวแทนจำหน่าย ในระดับปานกลางมี 3 แหล่ง คือ การประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/นิทรรศการ คณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา และการเป็นสมาชิกสมาคมวิชาการ/วิชาชีพ และในระดับน้อยมี 1 แหล่ง คือ คณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย

บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ แสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศอื่น ๆ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 1 แหล่ง คือ การประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/นิทรรศการ และในระดับน้อย มี 4 แหล่ง โดยแหล่งสารนิเทศที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ คณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า แสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศอื่น ๆ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลาง มี 3 แหล่ง ได้แก่ การประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/นิทรรศการ คณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา และสำนักพิมพ์ ร้านหนังสือ และตัวแทนจำหน่าย และในระดับน้อยมี 2 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาการ/วิชาชีพ

จากผลการวิจัยแหล่งสารนิเทศอื่น ๆ ที่พบว่า บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ แสวงหาสารนิเทศจากสำนักพิมพ์ ร้านหนังสือ ตัวแทนจำหน่าย ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุดซึ่งแตกต่างกับบรรณารักษ์อีก 2 กลุ่มงาน อาจเนื่องมาจากลักษณะงานที่ปฏิบัติของบรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศที่มีหน้าที่ในการจัดหาทรัพยากรสารนิเทศ ซึ่งในการจัดหา บรรณารักษ์ต้องติดต่อกับสำนักพิมพ์ ร้านหนังสือ ตัวแทนจำหน่ายต่าง ๆ เป็นหลัก แหล่งสารนิเทศดังกล่าว จึงเป็นแหล่งสำคัญสำหรับบรรณารักษ์กลุ่มงานนี้

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศอื่นๆ ของบรรณารักษ์หอสมุดกลางทั้ง 3 กลุ่มงาน พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศอื่นๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 แหล่ง คือ การเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาการ/วิชาชีพ คณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา และสำนักพิมพ์ ร้านหนังสือ และตัวแทนจำหน่าย ส่วนอีก 2 แหล่งไม่ปรากฏความแตกต่าง

ผลการวิจัยในส่วนนี้จึงพบว่า มีทั้งที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดว่า พฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลางสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ แตกต่างกันตามกลุ่มงานที่ปฏิบัติ

การที่ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ทั้ง 3 กลุ่มงานแสวงหาสารนิเทศจากการประชุมทางวิชาการ/ การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/นิทรรศการ และคณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากการเข้าร่วมการประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/นิทรรศการ ต้องเสียค่าใช้จ่ายและบรรณารักษ์แต่ละคนอาจเข้าร่วมได้เป็นครั้งคราวในหัวข้อที่สนใจ ส่วนแหล่งคณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย เป็นแหล่งที่บรรณารักษ์หอสมุดกลางสถาบันอุดมศึกษาของรัฐไม่ได้เป็นสมาชิก จึงอาจมีข้อจำกัดในการแสวงหาสารนิเทศ บรรณารักษ์ทั้ง 3 กลุ่มงาน จึงแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศดังกล่าวไม่แตกต่างกัน

2.2.2 เกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารนิเทศ

เกณฑ์ที่บรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐทุกคน (259 คน) ระบุว่าใช้ในการเลือกแหล่งสารนิเทศ ได้แก่ ให้สารนิเทศถูกต้องเที่ยงตรง ให้สารนิเทศน่าเชื่อถือ ให้สารนิเทศที่ทันสมัย ให้สารนิเทศที่สมบูรณ์ ให้สารนิเทศที่มีความเป็นกลาง ให้สารนิเทศชัดเจน เป็นแหล่งใกล้ตัวเข้าถึงได้ง่าย และใช้ได้ในเวลาที่ต้องการ

สำหรับระดับของเกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารนิเทศ พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางใช้เกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารนิเทศในระดับมากเพียงระดับเดียวทุกเกณฑ์ โดยเกณฑ์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ให้สารนิเทศที่ทันสมัย ($\bar{X} = 4.45$) ให้สารนิเทศถูกต้องเที่ยงตรง ($\bar{X} = 4.44$) และให้สารนิเทศที่น่าเชื่อถือ ($\bar{X} = 4.36$)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ และ บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ ใช้เกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารนิเทศ ในระดับมากเพียงระดับเดียวทุกเกณฑ์ โดยเกณฑ์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของบรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ ได้แก่ ให้สารนิเทศที่ทันสมัย ส่วนเกณฑ์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของบรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ ได้แก่ ให้สารนิเทศถูกต้องเที่ยงตรง

บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ใช้เกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารนิเทศ ในระดับมากที่สุด 1 เกณฑ์ คือ ให้สารนิเทศที่ทันสมัย และในระดับมาก 9 เกณฑ์ โดยเกณฑ์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ให้สารนิเทศที่ถูกต้องเที่ยงตรง เป็นแหล่งใกล้ตัวเข้าถึงได้ง่าย และให้สารนิเทศที่น่าเชื่อถือ

ผลการวิจัยในด้านเกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารนิเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลางสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ซึ่งพบว่าเกณฑ์ที่บรรณารักษ์ทุกคน (259 คน) ใช้ คือ ให้สารนิเทศถูกต้องเที่ยงตรง ปრაภฏผลสอดคล้องกับผลการงานวิจัยของ McClure และ Samuels (1985) และวียดา แสงศรี (2540) ซึ่งพบว่าเกณฑ์ที่บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ใช้ในการเลือกแหล่งสารนิเทศคือ ได้รับสารนิเทศที่ถูกต้องตรงกับความต้องการ

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของเกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารนิเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลางทั้ง 3 กลุ่มงาน พบว่า ไม่ปรากฏความแตกต่างกันทุกเกณฑ์ (ตารางที่ 12)

ผลการวิจัยในส่วนนี้จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดว่า พฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ แตกต่าง กันตามกลุ่มงานที่ปฏิบัติ

การที่ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ทั้ง 3 กลุ่มงานใช้เกณฑ์ในการแสวงหาสารนิเทศไม่แตกต่างกันทุกเกณฑ์ อาจเนื่องมาจากบรรณารักษ์ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานด้านสารนิเทศ ได้รับการศึกษาถึงทฤษฎีหรือเกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารนิเทศมาเช่นเดียวกันว่า เกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารนิเทศประกอบด้วยเกณฑ์ใด เช่น ความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความเที่ยงตรง ความทันสมัย ความครบถ้วนสมบูรณ์ เป็นต้น (Summers, Matheson, and Conry, 1983: 200-204) ดังนั้นเกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารนิเทศของบรรณารักษ์ทั้ง 3 กลุ่มงาน จึงเป็นเกณฑ์ตามทฤษฎี และไม่แตกต่างกัน

2.3 ทฤษฎีการสารนิเทศ

2.3.1 ประเภทของทฤษฎีการสารนิเทศ

ทฤษฎีการสารนิเทศจำแนกออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ คือ สื่อตีพิมพ์ สื่อไม่ตีพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

บรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐทุกคน (259 คน) ระบุว่า แสวงหาสารนิเทศจากทฤษฎีการสารนิเทศประเภทสื่อตีพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สำหรับระดับของทฤษฎีการสารนิเทศที่บรรณารักษ์หอสมุดกลางแสวงหา พบว่ามี 2 ระดับ คือ ระดับปานกลางและระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 2 ประเภท ได้แก่ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 3.36$) และ สื่อตีพิมพ์ ($\bar{X} = 3.32$) ในระดับน้อยมี 1 ประเภท คือ สื่อไม่ตีพิมพ์ ($\bar{X} = 2.10$)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง ปรากฏผลดังนี้ คือ

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทฤษฎีการสารนิเทศ และ บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทฤษฎีการสารนิเทศ แสวงหาสารนิเทศจากทฤษฎีการสารนิเทศ 2 ระดับ เช่นเดียวกัน คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 2 ประเภท คือ สื่อตีพิมพ์ และ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และในระดับน้อยมี 1 ประเภท คือ สื่อไม่ตีพิมพ์

บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า แสงหาสารนิเทศจากทรัพยากรสารนิเทศ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลางและระดับน้อย ในระดับมากมี 1 ประเภท คือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในระดับปานกลางมี 1 ประเภท คือ สื่อตีพิมพ์ และในระดับน้อยมี 1 ประเภท คือ สื่อไม่ตีพิมพ์

จากผลการวิจัยซึ่งพบว่าบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษา แสงหาสารนิเทศจากทรัพยากรสารนิเทศ ประเภทสื่อตีพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในระดับปานกลาง ปรากฏผลแตกต่างจากผลการวิจัยของ วิยดา แสงศรี (2540) ที่พบว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะแสงหาสารนิเทศจากทรัพยากรสารนิเทศประเภทสื่อตีพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในระดับมาก

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของทรัพยากรสารนิเทศที่บรรณารักษ์หอสมุดกลางทั้ง 3 กลุ่มงานแสงหา พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางแสงหาสารนิเทศจากทรัพยากรสารนิเทศไม่แตกต่างกันทุกประเภท (ตารางที่ 13)

ผลการวิจัยในส่วนนี้จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดว่า พฤติกรรมการแสงหาสารนิเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ แตกต่างกันตามกลุ่มงานที่ปฏิบัติ

การที่ผลการวิจัยพบว่าบรรณารักษ์หอสมุดกลางแสงหาสารนิเทศจากทรัพยากรสารนิเทศทั้ง 3 ประเภทไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากทรัพยากรสารนิเทศประเภทสื่อตีพิมพ์ เป็นสิ่งพิมพ์ที่ผลิตออกมาเผยแพร่ความรู้ วิทยาการใหม่ๆออกไปสู่วงกว้าง และมีการใช้อย่างแพร่หลาย และจากวัตถุประสงค์ของการแสงหาสารนิเทศของบรรณารักษ์ พบว่าบรรณารักษ์แสงหาสารนิเทศเพื่อติดตามวิทยาการใหม่ๆ ในระดับมากจึงทำให้พบว่า บรรณารักษ์ทั้ง 3 กลุ่มแสงหาสารนิเทศจากสื่อตีพิมพ์ไม่แตกต่างกัน ส่วนทรัพยากรสารนิเทศสื่อไม่ตีพิมพ์ อาจเนื่องมาจากเป็นสื่อที่ต้องใช้คู่กับวัสดุอุปกรณ์เฉพาะอย่างซึ่งทำให้เกิด ความยุ่งยากในการแสงหาสารนิเทศ บรรณารักษ์จึงแสงหาสารนิเทศจากทรัพยากรสารนิเทศประเภทนี้ในระดับน้อยทั้ง 3 กลุ่มงาน ไม่แตกต่างกัน ส่วนสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นทรัพยากรสารนิเทศที่บรรณารักษ์สามารถแสงหาสารนิเทศได้หลายลักษณะ เช่น ข้อมูลทางบรรณานุกรม เอกสารฉบับเต็ม (Full text) และเป็นทรัพยากรสารนิเทศที่รวบรวมสารนิเทศไว้เป็นจำนวนมาก สืบค้นสะดวกรวดเร็วและสารนิเทศมีความทันสมัย บรรณารักษ์ทั้ง 3 กลุ่มงานจำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงาน เช่นเดียวกัน จึงทำให้พบว่าบรรณารักษ์ทั้ง 3 กลุ่มงานแสงหาสารนิเทศจากทรัพยากรสื่ออิเล็กทรอนิกส์ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาประเภทย่อยของทรัพยากรสารสนเทศ ประเภทสื่อตีพิมพ์ สื่อไม่ตีพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า

1) สื่อตีพิมพ์ สื่อตีพิมพ์ที่บรรณารักษ์หอสมุดกลางจำนวนมากที่สุด 258 คน ระบุว่าแสวงหาสารนิเทศ มี 3 ประเภท คือ คู่มือมาตรฐานในการปฏิบัติงาน คู่มือปฏิบัติงาน และหนังสืออ้างอิง ส่วนระดับของการแสวงหาสารนิเทศจากสื่อตีพิมพ์ พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางแสวงหาสารนิเทศจากสื่อตีพิมพ์ 2 ระดับ คือระดับมากและระดับปานกลาง ในระดับมากมี 6 ประเภท โดยทรัพยากรสารสนเทศประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ คู่มือปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.85$) คู่มือมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.84$) และวารสาร นิตยสาร ($\bar{X} = 3.82$) ในระดับปานกลางมี 5 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ วิทยานิพนธ์ / ปริญญานิพนธ์ ($\bar{X} = 3.49$) รายงานการประชุมวิชาการ/การสัมมนา ($\bar{X} = 3.42$) และหนังสืออ้างอิง ($\bar{X} = 3.08$)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ แสวงหาสารนิเทศจากสื่อตีพิมพ์ 2 ระดับ คือ ระดับมากและระดับปานกลาง ในระดับมากมี 8 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ หนังสือวิชาการ วารสาร นิตยสาร และคู่มือมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ในระดับปานกลางมี 3 ประเภท ได้แก่ หนังสือพิมพ์ เอกสารกฎ ระเบียบข้อบังคับของหน่วยงาน และหนังสืออ้างอิง

บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ แสวงหาสารนิเทศจากสื่อตีพิมพ์ 2 ระดับ คือ ระดับมากและระดับปานกลาง ในระดับมากมี 5 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ คู่มือมาตรฐานในการปฏิบัติงาน คู่มือปฏิบัติงาน และวารสาร นิตยสาร ในระดับปานกลางมี 6 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ รายงานการประชุมวิชาการ/ การสัมมนา รายงานการวิจัย และ วิทยานิพนธ์/ ปริญญานิพนธ์

บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า แสวงหาสารนิเทศจากสื่อตีพิมพ์ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 6 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ วารสาร นิตยสาร รายงานการวิจัย และวิทยานิพนธ์ / ปริญญานิพนธ์ ในระดับปานกลางมี 4 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ คู่มือปฏิบัติงาน คู่มือมาตรฐานในการปฏิบัติงาน และหนังสืออ้างอิง และในระดับน้อยมี 1 ประเภท คือ เอกสารกฎ ระเบียบข้อบังคับของหน่วยงาน

จากผลการวิจัยที่พบว่า ทรัพยากรสารสนเทศที่บรรณารักษ์หอสมุดกลาง แสวงหาสารสนเทศ ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ คู่มือปฏิบัติงาน คู่มือมาตรฐานในการปฏิบัติงาน และวารสาร นิตยสาร อาจเนื่องมาจากลักษณะงานของบรรณารักษ์ เป็นงานที่สัมพันธ์กับกฎเกณฑ์และระบบต่างๆ และเป็นงานที่ต้องมีคู่มือมาตรฐานในการปฏิบัติงาน และจากวัตถุประสงค์ ในการแสวงหาสารสนเทศของบรรณารักษ์ที่พบว่า บรรณารักษ์แสวงหาสารสนเทศ เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานประจำ จึงทำให้บรรณารักษ์ต้องแสวงหาสารสนเทศจากคู่มือปฏิบัติงาน และคู่มือมาตรฐานในการปฏิบัติงานในระดับมาก ส่วนวารสารและนิตยสาร เป็นทรัพยากรสารสนเทศที่เสนอสารสนเทศที่ทันสมัย และวิทยาการใหม่ๆซึ่งบรรณารักษ์จำเป็นต้องติดตามและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และสำหรับบรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ซึ่งแสวงหาสารสนเทศจากรายงานการวิจัย และวิทยานิพนธ์/ ปรินูญานิพนธ์ในระดับมาก และอยู่ใน 3 อันดับแรก อาจเนื่องมาจากผู้ใช้บริการในหอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐส่วนใหญ่ เป็นนิสิต นักศึกษา อาจารย์ และผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งต้องใช้รายงานการวิจัย และวิทยานิพนธ์/ปรินูญานิพนธ์ เป็นแนวทางในการทำรายงาน การสอน หรือการผลิตผลงานวิจัย ซึ่งบรรณารักษ์บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้ามี่หน้าที่ช่วยเหลือ การค้นคว้าของผู้ใช้บริการ บรรณารักษ์ในกลุ่มนี้จึงแสวงหาสารสนเทศจากทรัพยากรทั้ง 2 ประเภทดังกล่าว เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงานในระดับมาก

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของทรัพยากรสารสนเทศ ประเภทสื่อตีพิมพ์ที่บรรณารักษ์หอสมุดกลางทั้ง 3 กลุ่มงานแสวงหาสารสนเทศ พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางแสวงหาสารสนเทศจากสื่อตีพิมพ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 8 ประเภท คือ วารสาร นิตยสาร คู่มือมาตรฐานในการปฏิบัติงาน แค็ตตาล็อก/ รายการสิ่งพิมพ์ของสำนักพิมพ์ ตัวแทนบอกรับ คู่มือปฏิบัติงาน หนังสืออ้างอิง รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์/ ปรินูญานิพนธ์ และเอกสารกฎ ระเบียบข้อบังคับของหน่วยงาน ส่วนอีก 3 ประเภทไม่ปรากฏความแตกต่าง (ตารางที่ 14)

ผลการวิจัยนี้ในส่วนนี้จึงพบว่าส่วนใหญ่สอดคล้องกับสมมติฐานและส่วนน้อยไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ข้อ 1 ที่ระบุว่าพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ แตกต่างกันตามกลุ่มงานที่ปฏิบัติ

การที่ผลการวิจัย ที่พบว่า บรรณารักษ์ทั้ง 3 กลุ่มงาน แสวงหาสารสนเทศจากสื่อตีพิมพ์ทั้ง 3 ประเภทคือ หนังสือพิมพ์ รายการประชุม / การสัมมนา และ หนังสือวิชาการ ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากสื่อตีพิมพ์ทั้ง 3 ประเภท มีลักษณะเฉพาะตัวที่แตกต่างกันไป

และการใช้สื่อตีพิมพ์แต่ละประเภทดังกล่าวผู้ใช้จะใช้เพื่อวัตถุประสงค์เดียวกัน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ ใช้ติดตามข่าว เหตุการณ์ประจำวันที่ทันต่อเหตุการณ์ รายงานการประชุมทางวิชาการ / การสัมมนา ใช้ติดตามความก้าวหน้าทางวิชาชีพ ส่วนหนังสือวิชาการใช้ค้นคว้าความรู้และทฤษฎีต่างๆ ในแวดวงวิชาการ ดังนั้นบรรณารักษ์ทั้ง 3 กลุ่มงานจึงแสวงหาสารนิเทศจากสื่อตีพิมพ์ทั้ง 3 ประเภท ไม่แตกต่างกัน

สำหรับหนังสืออ้างอิง พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางแสวงหาสารนิเทศจากหนังสืออ้างอิง 2 ระดับ คือ ระดับมากและระดับปานกลาง ในระดับมากมี 1 ประเภท คือ พจนานุกรม ($\bar{X} = 3.63$) และในระดับปานกลางมี 6 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ สารานุกรม ($\bar{X} = 3.25$) นามานุกรม และ รายงานประจำปี ($\bar{X} = 3.05$ เท่ากัน) และ สิ่งพิมพ์รัฐบาล ($\bar{X} = 3.01$)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ แสวงหาสารนิเทศจากหนังสืออ้างอิงทุกประเภทในระดับปานกลางเพียงระดับเดียว โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ พจนานุกรม สิ่งพิมพ์รัฐบาล และรายงานประจำปี

บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ แสวงหาสารนิเทศจากหนังสืออ้างอิง 2 ระดับ คือ ระดับมากและระดับปานกลาง ในระดับมากมี 1 ประเภท คือ พจนานุกรม และในระดับปานกลางมี 6 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ สารานุกรม นามานุกรม และ รายงานประจำปี

บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า แสวงหาสารนิเทศจากหนังสืออ้างอิง 2 ระดับ คือระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 2 ประเภท คือ พจนานุกรม และสารานุกรม และในระดับปานกลางมี 5 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ สิ่งพิมพ์รัฐบาล รายงานประจำปี และ นามานุกรม

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของหนังสืออ้างอิงที่บรรณารักษ์หอสมุดกลางแสวงหาสารนิเทศ พบว่า บรรณารักษ์ทั้ง 3 กลุ่มงาน แสวงหาสารนิเทศจากหนังสืออ้างอิงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 4 ประเภท คือ พจนานุกรม นามานุกรม รายงานประจำปี และ อักษรานุกรม ส่วนอีก 3 ประเภทไม่ปรากฏความแตกต่าง (ตารางที่ 14)

ผลการวิจัยในส่วนนี้จึงมีทั้งสอดคล้อง และไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดว่า พฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ แตกต่างกันตามกลุ่มงานที่ปฏิบัติ

การที่ผลการวิจัย พบว่า บรรณารักษ์ทั้ง 3 กลุ่มงาน แสวงหาสารนิเทศจากสารานุกรม หนังสือรายปี และสิ่งพิมพ์รัฐบาล ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจาก หนังสืออ้างอิงทั้ง 3 ประเภท ครอบคลุมความรู้ต่างๆ หลายด้าน และไม่เฉพาะเจาะจงเรื่องใดเรื่องหนึ่ง บรรณารักษ์จึงอาจแสวงหาสารนิเทศเมื่อเกิดความต้องการเป็นครั้งคราว จึงทำให้บรรณารักษ์ทั้ง 3 กลุ่มงาน แสวงหาสารนิเทศจากหนังสืออ้างอิงทั้ง 3 ประเภทไม่แตกต่างกัน

2) สื่อไม่ตีพิมพ์ สื่อไม่ตีพิมพ์ที่บรรณารักษ์หอสมุดกลางจำนวนมากที่สุด 237 คน ระบุว่าแสวงหาสารนิเทศ คือ เทปบันทึกภาพ (Videotapes) ส่วนระดับของการแสวงหาสารนิเทศจากสื่อไม่ตีพิมพ์ พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางแสวงหาสารนิเทศจากสื่อไม่ตีพิมพ์ทุกประเภทในระดับน้อยเพียงระดับเดียว โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แผ่นซีดีเสียง ($\bar{X} = 2.26$)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ และ บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า แสวงหาสารนิเทศจากสื่อไม่ตีพิมพ์ทุกประเภทในระดับน้อยเพียงระดับเดียว โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสำหรับบรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ คือ เทปบันทึกภาพ ส่วนประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสำหรับบรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ และบรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า คือ แผ่นซีดีเสียง

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของสื่อไม่ตีพิมพ์ที่บรรณารักษ์หอสมุดกลางทั้ง 3 กลุ่มงานแสวงหา พบว่า ไม่ปรากฏความแตกต่างกันทุกประเภท (ตารางที่ 15)

ผลการวิจัยในส่วนนี้จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดว่า พฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ แตกต่างกันตามกลุ่มงานที่ปฏิบัติ

การที่ผลงานวิจัยในส่วนนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานอาจเนื่องมาจาก ทรัพยากรสารนิเทศประเภทนี้มีข้อจำกัดในการแสวงหาสารนิเทศที่ต้องใช้คู่กับอุปกรณ์อื่น ทำให้

บรรณารักษ์แสวงหาสารนิเทศจากทรัพยากรประเภทนี้ในระดับน้อยเหมือนกัน ผลการวิจัยจึงไม่ปรากฏความแตกต่าง

3) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่บรรณารักษ์หอสมุดกลางจำนวนมากที่สุด 255 คน ระบุว่าแสวงหาสารนิเทศ คือ เว็บไซต์ ส่วนระดับของการแสวงหาสารนิเทศจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางแสวงหาสารนิเทศจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ 2 ระดับ คือ ระดับมากและระดับปานกลาง ในระดับมากมี 2 ประเภท คือ เว็บไซต์ ($\bar{X} = 4.37$) และฐานข้อมูลออนไลน์ ($\bar{X} = 3.98$) และในระดับปานกลางมี 4 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ซีดีรอม ($\bar{X} = 3.23$) วารสารอิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 3.19$) และหนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 2.72$)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ แสวงหาสารนิเทศจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ 2 ระดับ คือ ระดับมากและระดับปานกลาง ในระดับมากมี 2 ประเภท คือ เว็บไซต์ และฐานข้อมูลออนไลน์ ในระดับปานกลาง มี 4 ประเภทโดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ วารสารอิเล็กทรอนิกส์ ซีดีรอม และหนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์

บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ แสวงหาสารนิเทศจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลางและระดับน้อย ในระดับมากมี 2 ประเภท คือ เว็บไซต์และฐานข้อมูลออนไลน์ ในระดับปานกลางมี 3 ประเภท คือ ซีดีรอม วารสารอิเล็กทรอนิกส์ และหนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ และในระดับน้อยมี 1 ประเภท คือ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า แสวงหาสารนิเทศจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ 3 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด ระดับมากและระดับปานกลาง ในระดับมากที่สุดมี 1 ประเภท คือ เว็บไซต์ ในระดับมากมี 3 ประเภท คือฐานข้อมูลออนไลน์ วารสารอิเล็กทรอนิกส์ และ ซีดีรอม ในระดับปานกลาง มี 2 ประเภท คือ หนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

การที่ผลการวิจัย พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลาง แสวงหาสารนิเทศจากเว็บไซต์ และฐานข้อมูลออนไลน์ในระดับมาก เนื่องจากในการปฏิบัติงาน บรรณารักษ์ทั้ง 3 กลุ่มงาน จำเป็นต้องแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งข้อมูลต่างๆ มาก โดยบรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ จะต้องแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งข้อมูลเป็นจำนวนมากเพื่อนำมาใช้

ประกอบในการตัดสินใจคัดเลือกและจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ ซึ่งแหล่งสารสนเทศที่สำคัญของบรรณารักษ์กลุ่มนี้ คือ ร้านหนังสือ สำนักพิมพ์ ตัวแทนจำหน่าย ซึ่งในปัจจุบัน แหล่งสารสนเทศประเภทนี้มีการนำเสนอข้อมูลหน่วยงานของตน ในรูปแบบของเว็บไซต์เป็นจำนวนมาก ซึ่งบางหน่วยงานมีการจัดทำเว็บไซต์ที่ให้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อบรรณารักษ์ในกลุ่มนี้ เช่น รวบรวมรายชื่อหนังสือของผู้แต่งแต่ละคน เสนอรายชื่อหนังสือขายดี ที่เป็นส่วนช่วยในการตัดสินใจของบรรณารักษ์ในการคัดเลือกและสั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศ สำหรับบรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ งานที่รับผิดชอบในส่วนของการลงรายการทรัพยากรสารสนเทศต้องใช้กฎระเบียบ มาตรฐานในการปฏิบัติงาน บรรณารักษ์จึงต้องตรวจสอบการลงรายการจากฐานข้อมูลต่างๆ ทั้งฐานข้อมูลของหน่วยงานในเครือข่ายเดียวกัน หรือจากเว็บไซต์ของห้องสมุดอื่นๆ ส่วนบรรณารักษ์บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ซึ่งมีหน้าที่ช่วยเหลือการค้นคว้าของผู้ใช้บริการตอบคำถามแนะนำแหล่งสารสนเทศต่างๆ ให้กับผู้ใช้บริการบางครั้งสารสนเทศที่มีอยู่อาจไม่เพียงพอจึงต้องแสวงหาสารสนเทศจากเว็บไซต์และฐานข้อมูลออนไลน์ อื่นๆเพิ่มเติม

นอกจากนี้ผลการวิจัยที่พบว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดกลางจำนวนมากที่สุด (255 คน) แสวงหาสารสนเทศจากเว็บไซต์ ปรากฏว่าแตกต่างจากผลการวิจัยของวิยดา แสงศรี (2540) ที่พบว่าบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะส่วนมากแสวงหาสารสนเทศจากฐานข้อมูล

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่บรรณารักษ์ห้องสมุดกลางทั้ง 3 กลุ่มงานแสวงหาสารสนเทศ พบว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดกลางแสวงหาสารสนเทศจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 4 ประเภท คือ ซีดีรอม วารสารอิเล็กทรอนิกส์ ฐานข้อมูลออนไลน์ และเว็บไซต์ ส่วนอีก 2 ประเภทไม่ปรากฏความแตกต่าง (ตารางที่ 16)

ผลการวิจัยในส่วนนี้จึงมีทั้งที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดว่าพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของบรรณารักษ์ห้องสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ แตกต่างกันตามกลุ่มงานที่ปฏิบัติ

จากผลการวิจัยที่พบว่า บรรณารักษ์ทั้ง 3 กลุ่มงาน แสวงหาสารสนเทศจากหนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทั้ง 2 ประเภท ยังไม่เป็นที่นิยมกันในปัจจุบัน และยังมีการเผยแพร่ในรูปของสิ่งพิมพ์อยู่แล้ว บรรณารักษ์จึงแสวงหาสารสนเทศจากทรัพยากรสารสนเทศประเภทนี้ไม่แตกต่างกัน

ลักษณะของสารนิเทศที่แสวงหาจากฐานข้อมูลออนไลน์

สำหรับบรรณารักษ์หอสมุดกลางจำนวน 254 คน ที่แสวงหาสารนิเทศจากฐานข้อมูลออนไลน์ พบว่า ส่วนใหญ่จำนวน 202 คน (79.53%) แสวงหาสารนิเทศในลักษณะสาระสังเขปจากฐานข้อมูลออนไลน์ รองลงมาจำนวน 193 คน (75.98%) แสวงหาสารนิเทศในลักษณะเอกสารที่มีเนื้อหาเต็ม และจำนวนน้อยที่สุด 67 คน (26.38%) แสวงหาสารนิเทศในลักษณะภาพ

เมื่อจำแนกตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ ส่วนใหญ่จำนวน 52 คน (82.54%) แสวงหาสารนิเทศในลักษณะเอกสารที่มีเนื้อหาเต็ม และน้อยที่สุด จำนวน 15 คน (23.81%) แสวงหาสารนิเทศในลักษณะภาพ

บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ และ บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ส่วนใหญ่จำนวน 90 คน (75.36%) และ 66 คน (91.67%) ตามลำดับ แสวงหาสารนิเทศในลักษณะสาระสังเขป และน้อยที่สุดจำนวน 25 คน (21.01%) และ 27 คน (37.50%) ตามลำดับ แสวงหาสารนิเทศในลักษณะภาพ (ตารางที่ 17)

ชื่อฐานข้อมูลออนไลน์ที่แสวงหาสารนิเทศเป็นประจำ

จากการให้บรรณารักษ์ระบุชื่อและลำดับความสำคัญของ ฐานข้อมูลออนไลน์ที่บรรณารักษ์หอสมุดกลางใช้ในการแสวงหาสารนิเทศเป็นประจำ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ฐานข้อมูลออนไลน์ที่บรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำนวน 254 คน ได้ระบุชื่อมีจำนวนทั้งสิ้น 36 ฐานข้อมูล โดยฐานข้อมูลที่มีลำดับความสำคัญสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ ฐานข้อมูล DAO (785 คະແນນ) ฐานข้อมูล ERIC (644 คະແນນ) ฐานข้อมูล ABI/INFORM (446 คະແນນ) ฐานข้อมูล Science Direct (330 คະແນນ) และ ฐานข้อมูล Omnifile (226 คະແນນ)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ ได้ระบุชื่อฐานข้อมูลออนไลน์ที่แสวงหาสารนิเทศเป็นประจำจำนวนทั้งสิ้น 20 ฐานข้อมูล โดยฐานข้อมูลที่มีลำดับความสำคัญสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ ฐานข้อมูล DAO ฐานข้อมูล ERIC ฐานข้อมูล ABI/INFORM ฐานข้อมูล Emerald Fulltext และฐานข้อมูล Science Direct

บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ ได้ระบุชื่อฐานข้อมูลออนไลน์ที่แสวงหาสารนิเทศเป็นประจำ จำนวนทั้งสิ้น 27 ฐานข้อมูล โดยฐานข้อมูลที่มีลำดับความสำคัญสูงสุด 5 อันดับแรก คือ ฐานข้อมูล DAO ฐานข้อมูล ERIC ฐานข้อมูล ABI/INFORM ฐานข้อมูล Science Direct และฐานข้อมูล Thaisis

บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ได้ระบุชื่อฐานข้อมูลออนไลน์ที่แสวงหาสารนิเทศเป็นประจำ จำนวนทั้งสิ้น 27 ฐานข้อมูล โดยฐานข้อมูลที่มีลำดับความสำคัญสูงสุด 5 อันดับแรก คือ ฐานข้อมูล DAO ฐานข้อมูล ERIC ฐานข้อมูล ABI/INFORM ฐานข้อมูล Omnifile และฐานข้อมูล Science Direct (ตารางที่ 18)

ชื่อเว็บไซต์ที่แสวงหาสารนิเทศเป็นประจำ

บรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำนวน 255 คน ที่แสวงหาสารนิเทศจากเว็บไซต์ได้ระบุชื่อเว็บไซต์ที่แสวงหาสารนิเทศเป็นประจำ จำนวนทั้งสิ้น 73 เว็บไซต์ โดยเว็บไซต์ที่มีลำดับความสำคัญสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ เว็บไซต์ <http://www.ohiolink.com> (353 คะแนน) เว็บไซต์ <http://www.car.chula.ac.th> (319 คะแนน) เว็บไซต์ <http://www.loc.gov> (291 คะแนน) เว็บไซต์ <http://www.amazon.com> (238 คะแนน) เว็บไซต์ <http://www.chulabook.com> (129 คะแนน)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ได้ระบุชื่อเว็บไซต์ที่แสวงหาสารนิเทศเป็นประจำ จำนวนทั้งสิ้น 33 เว็บไซต์ โดยเว็บไซต์ที่มีลำดับความสำคัญสูงสุด 5 อันดับแรก คือ เว็บไซต์ <http://www.amazon.com> เว็บไซต์ <http://www.chulabook.com> เว็บไซต์ <http://www.ohiolink.com> เว็บไซต์ <http://www.bn.com> และเว็บไซต์ <http://www.journallink.or.th>

บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ ได้ระบุชื่อเว็บไซต์ที่แสวงหาสารนิเทศเป็นประจำ จำนวนทั้งสิ้น 51 เว็บไซต์ โดยเว็บไซต์ที่มีลำดับความสำคัญสูงสุด 5 อันดับแรก คือ เว็บไซต์ <http://www.ohiolink.com> เว็บไซต์ <http://www.loc.gov> เว็บไซต์ <http://www.car.chula.ac.th> เว็บไซต์ <http://www.sanook.com> และ เว็บไซต์ <http://www.lib.ku.ac.th>

บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ได้ระบุชื่อเว็บไซต์ที่แสวงหาสารนิเทศเป็นประจำ จำนวนทั้งสิ้น 38 เว็บไซต์ โดยเว็บไซต์ที่มีลำดับความสำคัญสูงสุด 5 อันดับแรก คือ เว็บไซต์ <http://www.car.chula.ac.th> เว็บไซต์ <http://www.lib.cmu.ac.th>

เว็บไซต์ <http://www.journallink.or.th> เว็บไซต์ <http://www.sanook.com> เว็บไซต์ <http://www.lib.ku.ac.th> และ เว็บไซต์ <http://www.siamguru.com> (ค่าคะแนนเท่ากัน) (ตารางที่ 19)

จากผลการวิจัย ชื่อเว็บไซต์ที่บรรณารักษ์แสวงหาสารนิเทศเป็นประจำ พบว่าเว็บไซต์ที่มีความสำคัญมากที่สุด 5 ชื่อแรกสำหรับ บรรณารักษ์ทั้ง 3 กลุ่มงาน สอดคล้องกับการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานประจำของบรรณารักษ์แต่ละกลุ่ม ได้แก่

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศจะแสวงหาสารนิเทศจากเว็บไซต์ของร้านหนังสือตัวแทนจำหน่าย เช่น Amazon ศูนย์หนังสือจุฬา เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการติดตามทรัพยากรสารนิเทศใหม่ๆ และในการจัดซื้อทรัพยากรสารนิเทศ

บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ แสวงหาสารนิเทศจากเว็บไซต์ซึ่งครอบคลุมฐานข้อมูลรายการทรัพยากรสารนิเทศ เช่น เว็บไซต์ของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน เว็บไซต์ของสถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เว็บไซต์ของสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นต้น เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการลงรายการและกำหนดหัวเรื่องสำหรับทรัพยากรสารนิเทศ

บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า แสวงหาสารนิเทศจากเว็บไซต์ที่ครอบคลุมสารนิเทศหลากหลาย เช่น เว็บไซต์ของห้องสมุด เว็บไซต์บริการข้อมูลความรู้ต่างๆ เพื่อนำสารนิเทศที่ได้รับไปใช้ในการบริการตอบคำถามกับผู้ใช้

2.3.1 เนื้อหาของทรัพยากรสารนิเทศ

เนื้อหาของทรัพยากรสารนิเทศที่บรรณารักษ์หอสมุดกลางทุกคน (259 คน) แสวงหามี 1 เนื้อหา คือ บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ส่วนระดับของเนื้อหาของทรัพยากรสารนิเทศที่แสวงหา พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางแสวงหาเนื้อหาของทรัพยากรสารนิเทศ 3 ระดับ คือระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 1 เนื้อหา คือ เทคโนโลยี ($\bar{X} = 3.55$) ในระดับปานกลางมี 4 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ($\bar{X} = 3.38$) ภาษา ($\bar{X} = 2.88$) สังคมศาสตร์ ($\bar{X} = 2.81$) ในระดับน้อย มี 5 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ศิลปะ ($\bar{X} = 2.43$)

สำหรับเนื้อหาด้ำนบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ได้จำแนกออกเป็น 8 เนื้อหาย่อย ผลการวิจัย พบว่าบรรณารักษ์หอสมุดกลาง แสวงหาสารนิเทศจากเนื้อหาย่อยด้ำนบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ 2 ระดับ คือระดับมาก และระดับปานกลาง ใน ระดับมากมี 4 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ เทคโนโลยี

สารนิเทศ ($\bar{X} = 3.76$) ทรัพยากรสารนิเทศ ($\bar{X} = 3.70$) และแหล่งสารนิเทศ ($\bar{X} = 3.60$) ในระดับปานกลางมี 4 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ งานบริการสารนิเทศ ($\bar{X} = 3.48$) การวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ($\bar{X} = 3.41$) และ งานบริหารในห้องสมุด ($\bar{X} = 2.99$)

เมื่อพิจารณาตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์ห้องสมุดกลาง พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ แสวงหาสารนิเทศในระดับมาก 2 เนื้อหา ได้แก่ บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ และเทคโนโลยี ในระดับปานกลางมี 3 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ สังคมศาสตร์และในระดับน้อยมี 5 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ศิลปะ

สำหรับเนื้อหาย่อยด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ พบว่าบรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ แสวงหาสารนิเทศจากเนื้อหาย่อยด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ในระดับมาก 6 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ทรัพยากรสารนิเทศ เทคโนโลยีสารนิเทศ แหล่งสารนิเทศ และงานเทคนิคในห้องสมุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากัน) ในระดับปานกลางมี 2 เนื้อหาที่โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ งานบริการในห้องสมุด

บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ และ บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า แสวงหาสารนิเทศในระดับเดียวกัน โดยในระดับมากมี 1 เนื้อหา คือ เทคโนโลยี ในระดับปานกลางมี 4 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ สังคมศาสตร์ และภาษา และในระดับน้อยมี 5 เนื้อหาเช่นเดียวกัน โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์

สำหรับเนื้อหาย่อยด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ พบว่าบรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ แสวงหาสารนิเทศจากเนื้อหาย่อยด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ในระดับมาก 3 เนื้อหา ได้แก่ งานเทคนิคในห้องสมุด เทคโนโลยีสารนิเทศ และทรัพยากรสารนิเทศ ในระดับปานกลางมี 5 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ แหล่งสารนิเทศ

บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า แสวงหาสารนิเทศจากเนื้อหาย่อยด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ในระดับมาก 4 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ งานบริการสารนิเทศ แหล่งสารนิเทศ และเทคโนโลยีสารนิเทศ ในระดับ

ปานกลางมี 3 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ทรัพยากรสารสนเทศ และในระดับน้อยมี 1 เนื้อหา ได้แก่ บรรณารักษศาสตร์ภูมิหลัง

ผลการวิจัยในด้านเนื้อหาย่อยด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ เห็นได้ชัดเจนว่า บรรณารักษ์ทั้ง 3 กลุ่มงานแสวงหาสารนิเทศในเนื้อหาที่สัมพันธ์กับงานที่ปฏิบัติโดยตรง โดยเนื้อหาที่บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ แสวงหาในระดับมากด้วยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทรัพยากรสารสนเทศ เนื้อหาที่บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศแสวงหาในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ งานเทคนิคในห้องสมุด ส่วนเนื้อหาที่บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าแสวงหาในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ งานบริการสารสนเทศ

จากผลการวิจัย ซึ่งพบว่า บรรณารักษ์หอสมุดแสวงหาสารนิเทศในเนื้อหาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ในระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ปรากฏผลสอดคล้องกับผลการวิจัยของวียดา แสงศรี (2540) และสุกัญญา อ่างศิลา (2541) ที่พบว่า และบรรณารักษ์ต้องการเนื้อหาด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ในระดับมากที่สุด ส่วนผลการวิจัยที่พบว่าเนื้อหาด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์หอสมุดกลางแสวงหาในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เนื้อหาเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า สอดคล้องกับผลการวิจัยของวียดา แสงศรี (2540) ที่พบว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะแสวงหาสารนิเทศในหัวข้อ เทคนิคใหม่ๆ มาใช้ในงานห้องสมุดในระดับมาก

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของเนื้อหาทรัพยากรสารสนเทศที่บรรณารักษ์หอสมุดกลางทั้ง 3 กลุ่มงานแสวงหา พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางแสวงหาเนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 เนื้อหา คือ วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ ส่วนอีก 9 เนื้อหาไม่ปรากฏความแตกต่างและสำหรับเนื้อหาย่อยด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ พบว่าบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ แสวงหาสารนิเทศจากเนื้อหาย่อย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 6 เนื้อหา คือ แหล่งสารสนเทศ งานบริหารในห้องสมุด งานเทคนิคในห้องสมุด ทรัพยากรสารสนเทศ งานบริการสารสนเทศ และการวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ส่วนอีก 2 เนื้อหา ไม่ปรากฏความแตกต่าง (ตารางที่ 20)

ผลการวิจัยในส่วนนี้จึงพบว่า มีทั้งที่สอดคล้องกับสมมติฐานและไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดว่า พฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ แตกต่างกันตามกลุ่มงานที่ปฏิบัติ

การที่ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางแสวงหาสารนิเทศในเนื้อหาด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ปรัชญาและจิตวิทยา ศาสนา สังคมศาสตร์ ภาษา เทคโนโลยี ศิลปะ วรรณคดี และ ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องจากเนื้อหาหลักด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์เป็นเนื้อหาของทรัพยากรสารนิเทศที่ตรงกับการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานประจำของบรรณารักษ์ ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับสารนิเทศ ทำให้บรรณารักษ์แสวงหาสารนิเทศในเนื้อหาไม่แตกต่างกัน ส่วนเนื้อหาด้านเทคโนโลยี เป็นเนื้อหาที่บรรณารักษ์สามารถนำไปใช้ในการพัฒนางานประจำที่ปฏิบัติ เพราะปัจจุบันเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทกับการจัดระบบสารนิเทศ และเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาอยู่ตลอดเวลา บรรณารักษ์จึงต้องติดตามวิทยาการใหม่ๆ ของเทคโนโลยี ทำให้บรรณารักษ์หอสมุดกลางแสวงหาสารนิเทศในระดับมากไม่แตกต่างกัน สำหรับเนื้อหาอีก 7 เนื้อหาเป็นเนื้อหาที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานที่ปฏิบัติเป็นประจำของบรรณารักษ์โดยตรงทำให้บรรณารักษ์จึงแสวงหาไม่แตกต่างกัน

2.4 วิธีการสืบค้นสารนิเทศ

วิธีการสืบค้นสารนิเทศจำแนกออกเป็น 11 วิธี จากผลการวิจัยพบว่าวิธีการสืบค้นสารนิเทศที่บรรณารักษ์หอสมุดกลางจำนวนมากที่สุด 257 คน ใช้ในการแสวงหาสารนิเทศ คือ การสืบค้นจากรายการออนไลน์ (OPAC)

สำหรับระดับของวิธีการสืบค้นสารนิเทศ พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ใช้วิธีการสืบค้นสารนิเทศ 4 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากที่สุด มี 1 วิธี คือ สืบค้นจากรายการออนไลน์ ($\bar{X} = 4.56$) ในระดับมากมี 2 วิธี เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยได้แก่ ใช้โปรแกรมค้นหา ($\bar{X} = 4.28$) และสืบค้นจากฐานข้อมูลบรรณานุกรม และฐานข้อมูลเอกสารฉบับเต็ม ($\bar{X} = 3.80$) ในระดับปานกลางมี 6 วิธี โดยวิธีที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ สืบค้นจากรายชื่อทรัพยากรสารนิเทศใหม่ ($\bar{X} = 3.00$) สืบค้นจากบรรณานุกรมหรือรายการอ้างอิงทำยบบทความ/หนังสือ/เอกสาร ($\bar{X} = 2.75$) และสืบค้นจากชั้นหนังสือ ($\bar{X} = 2.67$) และในระดับน้อยมี 2 วิธี คือ สืบค้นจากดรรชนีและสารสังเขปในรูปแบบสิ่งพิมพ์ ($\bar{X} = 2.41$) และสืบค้นจากดรรชนีการอ้างอิง ($\bar{X} = 2.30$)

เมื่อพิจารณาวิธีการสืบค้นสารนิเทศ ของบรรณารักษ์หอสมุดกลางสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ แต่ละกลุ่มงาน พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ใช้วิธีการสืบค้นสารสนเทศในระดับมาก 3 วิธี คือ สืบค้นจากรายการออนไลน์ ใช้โปรแกรมค้นหา สืบค้นจากฐานข้อมูลบรรณานุกรม และฐานข้อมูลเอกสารฉบับเต็ม ในระดับปานกลางมี 7 วิธี โดยวิธีที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสำรวจจากรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศใหม่ และในระดับน้อยมี 1 วิธี คือ สำรวจจากดรชนี้การอ้างถึง

บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ และ บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ใช้วิธีการสืบค้นสารสนเทศในระดับเดียวกัน คือ ในระดับมากที่สุด 1 วิธี ได้แก่ คือ สืบค้นจากรายการออนไลน์ ในระดับมากมี 2 วิธี ได้แก่ ใช้โปรแกรมค้นหาและสืบค้นจากฐานข้อมูลบรรณานุกรมและฐานข้อมูลเอกสารฉบับเต็ม ในระดับปานกลางมี 5 วิธี โดยวิธีที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสำรวจจากรายชื่อ ทรัพยากรสารสนเทศใหม่ และในระดับน้อยมี 3 วิธีเช่นเดียวกัน

จากผลการวิจัย ที่พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ใช้วิธีการ สืบค้นจากรายการออนไลน์ (OPAC) ในระดับมากที่สุด อาจเนื่องมาจากวิธีการสืบค้นวิธีนี้ทำให้บรรณารักษ์สามารถเข้าถึงตัวทรัพยากรสารสนเทศที่มีอยู่ในห้องสมุด และสามารถหยิบมาใช้ได้ทันที

นอกจากนี้การที่ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ใช้วิธีการสืบค้น โดยใช้โปรแกรมค้นหา และสืบค้นจากฐานข้อมูลบรรณานุกรมในระดับมาก ปรากฏว่าสอดคล้องกับผลการวิจัยของวิยดา แสงศรี (2540) ที่พบว่า วิธีการแสวงหาสารสนเทศที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะใช้ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สืบค้นจากบริการฐานข้อมูล และผลการวิจัยของสุกัญญา อ่างศิลา (2541) ที่พบว่า บรรณารักษ์ใช้โปรแกรมค้นหาในการสืบค้นสารสนเทศในระดับมาก

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของวิธีการสืบค้นสารสนเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลางทั้ง 3 กลุ่มงาน พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางใช้วิธีการสืบค้นสารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 วิธี คือ วิธีการสำรวจจากรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศใหม่ และวิธีการสืบค้นจากฐานข้อมูลบรรณานุกรม และฐานข้อมูลเอกสารฉบับเต็ม ส่วนอีก 9 วิธีไม่ปรากฏความแตกต่าง (ตารางที่ 21)

ผลการวิจัยในส่วนนี้จึงมีส่วนน้อยที่สอดคล้องกับสมมติฐาน และส่วนใหญ่ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดว่า พฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ แตกต่างกันตามกลุ่มงานที่ปฏิบัติ

การที่ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ใช้วิธีการสืบค้น 9 วิธีไม่แตกต่างกัน ได้แก่ สืบค้นจากชั้นหนังสือ สืบค้นจากรายการออนไลน์(OPAC) สืบค้นจากบัตรบรรณานุกรมวารสาร สืบค้นจากบรรณานุกรมและสาระสังเขปในรูปแบบสิ่งพิมพ์ สืบค้นจากบรรณานุกรมการอ้างอิง (Citation Index) สืบค้นจากบรรณานุกรมหรือรายการอ้างอิงทำยบทความ/หนังสือ/เอกสาร สืบค้นตัวเล่มวารสารชื่อใดชื่อหนึ่งย้อนหลัง สืบค้นจากสำเนาสารบัญวารสาร และใช้โปรแกรมค้นหา (Search Engine) อาจเนื่องมาจากวิธีการสืบค้นทั้ง 9 วิธี เป็นวิธีการที่บรรณารักษ์ใช้ในการแสวงหาสารนิเทศเป็นประจำและได้รับสารนิเทศเป็นที่น่าพอใจ หรือทำให้ได้รับสารนิเทศเพิ่มเติม เช่น การสืบค้นจากชั้นหนังสือ หรือได้รับสารนิเทศเป็นจำนวนมาก เช่น การสืบค้นตัวเล่มวารสารชื่อใดชื่อหนึ่งย้อนหลัง หรือ การใช้โปรแกรมค้นหา จึงทำให้บรรณารักษ์ใช้วิธีการสืบค้นดังกล่าวไม่แตกต่างกัน

สำหรับบรรณารักษ์หอสมุดกลาง จำนวน 255 คน ที่ใช้โปรแกรมค้นหาพบว่า ส่วนใหญ่จำนวน 210 คน (82.35%) แสวงหาสารนิเทศ จาก Google รองลงมา จำนวน 156 คน (61.18%) แสวงหาสารนิเทศจาก Yahoo และน้อยที่สุด จำนวน 15 คน (5.88%) แสวงหาสารนิเทศจาก Thaiseek

เมื่อจำแนกตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐพบว่า บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ และ บรรณารักษ์บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ส่วนใหญ่จำนวน 50 คน (79.37%) 98 คน (81.67%) และ 62 คน (86.11%) ตามลำดับแสวงหาสารนิเทศจากโปรแกรมค้นหา Google และบรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และบรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ จำนวนน้อยที่สุด 10 คน (15.87%) และ 5 คน (4.17%) ตามลำดับ แสวงหาสารนิเทศจาก Thaiseek ส่วนบรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า จำนวนน้อยที่สุด 11 คน (15.28%) แสวงหาสารนิเทศจาก Excite (ตารางที่ 22)

สำหรับวิธีการสืบค้นที่บรรณารักษ์หอสมุดกลางใช้เป็นหลักในการแสวงหาสารนิเทศ พบว่า วิธีการสืบค้นที่บรรณารักษ์ใช้เป็นหลัก 5 อันดับแรก ได้แก่ สืบค้นจากรายการออนไลน์ (1220 คะแนน) สืบค้นจากฐานข้อมูลบรรณานุกรม และฐานข้อมูลเอกสาร

ฉบับเต็ม (565 คะแนน) ใช้โปรแกรมค้นหา (518 คะแนน) สํารวจจากชั้นหนังสือ (364 คะแนน) และสํารวจจากรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศใหม่ (295 คะแนน)

เมื่อจําแนกตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ระบุวิธีการสืบค้นที่ใช้ในการแสวงหาสารสนเทศเป็นหลัก 5 อันดับแรก ได้แก่ สืบค้นจากรายการออนไลน์ สืบค้นจากฐานข้อมูลบรรณานุกรม และฐานข้อมูลเอกสารฉบับเต็ม สํารวจจากรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศใหม่ ใช้โปรแกรมค้นหา และสํารวจจากชั้นหนังสือ

บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ ระบุวิธีการสืบค้นที่ใช้ในการแสวงหาสารสนเทศ 5 อันดับแรก ได้แก่ สืบค้นจากรายการออนไลน์ สืบค้นจากฐานข้อมูลบรรณานุกรม และฐานข้อมูลเอกสารฉบับเต็ม ใช้โปรแกรมค้นหา สํารวจจากชั้นหนังสือ และสํารวจจากบรรณานุกรมหรือรายการอ้างอิงทำยบทความ/หนังสือ/เอกสาร

บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคําถามและช่วยการค้นคว้า ระบุวิธีการสืบค้นที่ใช้ในการแสวงหาสารสนเทศเป็นหลัก 5 อันดับแรก ได้แก่ สืบค้นจากรายการออนไลน์ สืบค้นจากฐานข้อมูลบรรณานุกรม และฐานข้อมูลเอกสารฉบับเต็ม ใช้โปรแกรมค้นหา สํารวจจากชั้นหนังสือ สํารวจจากรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศใหม่ (ตารางที่ 23)

เมื่อสอบถามถึงเหตุผลที่บรรณารักษ์หอสมุดกลาง เลือกวิธีการสืบค้นสารสนเทศวิธีแรก พบว่า วิธีการสืบค้นที่บรรณารักษ์ตอบว่าใช้เป็นวิธีแรกในการแสวงหาสารสนเทศมี 6 วิธี (ตารางที่ 24) ได้แก่ สํารวจจากชั้นหนังสือ สืบค้นจากรายการออนไลน์ สืบค้นจากดรรชนีและสาระสังเขปในรูปสิ่งพิมพ์ สํารวจจากรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศใหม่ สืบค้นจากฐานข้อมูลบรรณานุกรมและฐานข้อมูลเอกสารฉบับเต็ม และใช้โปรแกรมค้นหา

สำหรับเหตุผลที่บรรณารักษ์หอสมุดกลางใช้วิธีการสืบค้นทั้ง 6 วิธีดังกล่าว เป็นวิธีแรก พบว่า เหตุผลที่บรรณารักษ์จํานวนมากที่สุด 121 คน (47.08%) ระบุคือ ได้รับสารสนเทศที่ต้องการทันที รองลงมาจํานวน 102 คน (39.69%) ระบุว่าได้รับสารสนเทศที่ต้องการและทราบแหล่งสารสนเทศอื่นที่จะแสวงหาสารสนเทศเพิ่มเติม และน้อยที่สุดจํานวน 29 คน (11.28%) ระบุเหตุผลว่าได้รับคําแนะนำมาจากบุคคลอื่น

เมื่อจําแนกเหตุผลของวิธีการสืบค้นแต่ละวิธี ปรากฏผลดังนี้

บรรณารักษ์หอสมุดกลางที่ใช้วิธีการสืบค้นโดยสํารวจจากชั้นหนังสือ สืบค้นจากรายการออนไลน์ และสืบค้นจากฐานข้อมูลบรรณานุกรมและฐานข้อมูลเอกสารฉบับเต็มเป็นวิธีแรก พบว่าจํานวนมากที่สุดเลือกด้วยเหตุผลว่าได้รับสารสนเทศที่ต้องการทันที ส่วน

บรรณารักษ์ที่ใช้โปรแกรมค้นหาเป็นวิธีแรก พบว่าส่วนใหญ่ เลือกด้วยเหตุผลว่าได้รับสารนิเทศที่ต้องการและทราบแหล่งสารนิเทศอื่นๆที่จะแสวงหาสารนิเทศเพิ่มเติม ส่วนบรรณารักษ์ 1 คน ที่สืบค้นจากดรชชนี้และสาระสังเขปในรูปสิ่งพิมพ์เป็นวิธีแรก ระบุเหตุผลในการเลือก คือ ได้รับสารนิเทศที่ต้องการทันที ได้รับสารนิเทศที่สืบค้นจำนวนหลายรายการ และเคยมีประสบการณ์กับวิธีการสืบค้นนั้นและได้รับผลการสืบค้นเป็นที่น่าพอใจ และบรรณารักษ์ 2 คน ที่ใช้วิธีการสำรวจจากรายชื่อทรัพยากรสารนิเทศใหม่เป็นวิธีแรกระบุเหตุผล คือ ได้รับสารนิเทศที่ต้องการและทราบแหล่งสารนิเทศอื่นๆที่จะแสวงหาสารนิเทศเพิ่มเติม และเคยมีประสบการณ์กับวิธีการสืบค้นนั้น และได้ผลการสืบค้นเป็นที่น่าพอใจ

2.5 ปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศ

ปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำแนกออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ได้แก่ ปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ ปัญหาด้านทรัพยากรสารนิเทศ และปัญหาด้านวิธีการสืบค้น ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มปัญหาที่มีบรรณารักษ์ประสบทุกคน (259 คน) คือ ปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ

เมื่อพิจารณาระดับของปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลาง ประสบปัญหาในระดับปานกลางเพียงระดับเดียว ทั้ง 3 ปัญหา โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยของปัญหา ได้ดังนี้คือ ปัญหาด้านวิธีการสืบค้น ($\bar{X} = 3.18$) ปัญหาด้านทรัพยากรสารนิเทศ ($\bar{X} = 3.11$) และปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ ($\bar{X} = 2.96$)

เมื่อจำแนกปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศ ตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ และ บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ประสบปัญหาในระดับปานกลางทั้ง 3 ปัญหาเช่นเดียวกัน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยได้ดังนี้ คือ ปัญหาด้านวิธีการสืบค้น ปัญหาด้านทรัพยากรสารนิเทศ และปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ทั้ง 3 กลุ่มงานพบว่าไม่ปรากฏความแตกต่างกันทั้ง 3 ปัญหา (ตารางที่ 25)

ผลการวิจัยในส่วนนี้จึงพบว่า ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดว่าพฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐแตกต่างกันตามกลุ่มงานที่ปฏิบัติ

เมื่อพิจารณาปัญหาย่อยของปัญหาทั้ง 3 กลุ่ม คือ ปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ ปัญหาด้านทรัพยากรสารนิเทศ และปัญหาด้านวิธีการสืบค้น ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

2.5.1 ปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ จำแนกออกเป็น 5 แหล่งใหญ่ คือ ปัญหาแหล่งสารนิเทศบุคคล ปัญหาแหล่งสารนิเทศห้องสมุด ปัญหาแหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพ ปัญหาแหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต และปัญหาแหล่งสารนิเทศอื่นๆ ผลปรากฏว่าปัญหาที่มีบรรณารักษ์ตอบจำนวนมากที่สุด 254 คนเท่ากัน คือ ปัญหาแหล่งสารนิเทศบุคคล และปัญหาแหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต ส่วนระดับของปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลาง ประสบปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศในระดับปานกลางเพียงระดับเดียวทั้ง 5 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ปัญหาแหล่งสารนิเทศห้องสมุด ($\bar{X} = 3.15$) ปัญหาแหล่งสารนิเทศอื่นๆ ($\bar{X} = 3.09$) และปัญหาแหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพ ($\bar{X} = 2.93$)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ และ บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ประสบปัญหาในระดับปานกลางเช่นเดียวกันทั้ง 5 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสำหรับบรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ คือ แหล่งสารนิเทศอื่นๆ ส่วนแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสำหรับบรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศและบรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ได้แก่ แหล่งสารนิเทศห้องสมุด

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ทั้ง 3 กลุ่มงานพบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางประสบปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ ไม่แตกต่างกันทุกแหล่ง (ตารางที่ 26)

สำหรับปัญหาย่อยด้านแหล่งสารนิเทศที่บรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐประสบ ปรากฏผล ดังนี้

แหล่งสารนิเทศบุคคล ปัญหาที่บรรณารักษ์หอสมุดกลางจำนวนมากที่สุด 251 คนประสบ คือ บุคคลที่บรรณารักษ์แสวงหาสารนิเทศมีความรู้ความชำนาญไม่เพียงพอ ส่วนระดับของปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศบุคคล พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลาง ประสบปัญหา

ด้านแหล่งสารนิเทศบุคคลในระดับปานกลางเพียงระดับเดียวทั้ง 5 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ บุคคลที่บรรณารักษ์แสวงหาสารนิเทศไม่มีเวลาที่จะให้คำปรึกษา ($\bar{X} = 3.01$) ไม่สะดวกในการติดต่อ เนื่องจากบุคคลที่ต้องการอยู่นอกหน่วยงาน ($\bar{X} = 2.99$) และผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชามีน้อย ($\bar{X} = 2.92$)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ และ บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ประสบปัญหาในระดับปานกลางทั้ง 5 ปัญหาเช่นเดียวกัน โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสำหรับบรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ และบรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ได้แก่ บุคคลที่บรรณารักษ์แสวงหาสารนิเทศไม่มีเวลาที่จะให้คำปรึกษา ส่วนปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สำหรับบรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ ได้แก่ ไม่สะดวกในการติดต่อ เนื่องจากบุคคลที่ต้องการอยู่นอกหน่วยงาน

จากผลการวิจัยในส่วนนี้ที่พบว่า ปัญหาที่บรรณารักษ์หอสมุดกลาง ประสบในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บุคคลที่บรรณารักษ์แสวงหาสารนิเทศไม่มีเวลาให้คำปรึกษา อาจเนื่องมาจากผลการวิจัยด้านแหล่งสารนิเทศบุคคล พบว่า บรรณารักษ์แสวงหาสารนิเทศจากบรรณารักษ์ในฝ่ายงานเดียวกันในระดับมาก ซึ่งในการแสวงหาสารนิเทศ บรรณารักษ์คาดหวังจะได้รับความช่วยเหลือหรือได้รับคำแนะนำที่ต้องการ แต่ในขณะเดียวกัน บรรณารักษ์คนอื่นๆ ก็มีงานที่ต้องปฏิบัติเป็นประจำทุกวัน จึงอาจทำให้ไม่มีเวลาในการให้สารนิเทศกับเพื่อนร่วมงานได้

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศบุคคลของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ทั้ง 3 กลุ่มงานพบว่า ไม่ปรากฏความแตกต่างกันทั้ง 5 ปัญหา (ตารางที่ 27)

ผลการวิจัยในส่วนนี้จึงพบว่า ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดว่าพฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ แตกต่างกันตามกลุ่มงานที่ปฏิบัติ

แหล่งสารนิเทศห้องสมุด ปัญหาที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุด 248 คนประสบ คือ ห้องสมุดที่ต้องการแสวงหาสารนิเทศอยู่ไกลไม่สะดวกในการเดินทาง ส่วนระดับของปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศห้องสมุด พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลาง ประสบปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศห้องสมุดในระดับปานกลางเพียงระดับเดียวทั้ง 4 ปัญหาโดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูง

สุด 3 อันดับแรก คือ ห้องสมุดที่ต้องการแสวงหาสารนิเทศอยู่ไกลไม่สะดวกในการเดินทาง ($\bar{X} = 3.48$) เวลาในการเปิด-ปิดของห้องสมุดอื่นตรงกับเวลาทำงาน ไม่สะดวกต่อการไปใช้ ($\bar{X} = 3.30$) และไม่สามารถใช้บริการยืมทรัพยากรสารนิเทศจากห้องสมุดอื่นได้เพราะไม่ใช่บุคลากร/สมาชิกของห้องสมุดนั้น ($\bar{X} = 3.02$)

เมื่อจำแนกปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศห้องสมุดตามกลุ่มงานของ บรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ และ บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ ประสบปัญหาในระดับปานกลางเช่นเดียวกันทั้ง 4 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของบรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ ได้แก่ เวลาในการเปิด-ปิดของห้องสมุดอื่นตรงกับเวลาทำงาน ส่วนปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของบรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ ได้แก่ ห้องสมุดที่ต้องการแสวงหาสารนิเทศอยู่ไกลไม่สะดวกในการเดินทาง

บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า พบว่า ประสบปัญหา 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลางใน ระดับมากมี 1 ปัญหา คือห้องสมุดที่ต้องการแสวงหาสารนิเทศอยู่ไกลไม่สะดวกในการเดินทาง และในระดับปานกลางมี 3 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ เวลาในการเปิด-ปิดของห้องสมุดอื่นตรงกับเวลาทำงาน ไม่สะดวกต่อการไปใช้

จากผลการวิจัยซึ่งพบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางประสบปัญหาห้องสมุดที่ต้องการแสวงหาสารนิเทศอยู่ไกลไม่สะดวกในการเดินทาง ในระดับค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุด ปรากฏว่า สอดคล้องกับผลการวิจัย ของ วิยดา แสงศรี (2540) ที่พบว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะ ประสบปัญหาไม่สะดวกในการเดินทางที่จะแสวงหาสารนิเทศจากหน่วยงานอื่น ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศห้องสมุดของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ทั้ง 3 กลุ่มงาน พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางประสบปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศห้องสมุด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 ปัญหา คือ ปัญหาต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเข้าใช้ห้องสมุดอื่น และห้องสมุดที่ต้องการแสวงหาสารนิเทศอยู่ไกลไม่สะดวกในการเดินทาง ส่วนอีก 2 ปัญหา ไม่ปรากฏความแตกต่าง (ตารางที่ 28)

แหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพ ปัญหาที่บรรณารักษ์หอสมุดกลาง ประสบจำนวนมากที่สุด 233 คน คือ สมาคมวิชาชีพจัดส่งสารนิเทศที่ต้องการค่อนข้างล่าช้า

ส่วนระดับของปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลาง ประสบปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพในระดับปานกลาง เพียงระดับเดียวทั้ง 4 ปัญหา โดยปัญหาที่มีเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สารนิเทศที่ผลิตโดยสมาคมเผยแพร่ในวงจำกัด ($\bar{X} = 3.06$) สมาคมวิชาชีพจัดส่งสารนิเทศที่ต้องการค่อนข้างล่าช้า ($\bar{X} = 2.99$) และไม่ได้เป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพนั้นจึงไม่สามารถขอสารนิเทศที่ต้องการได้ ($\bar{X} = 2.88$)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ บรรณารักษ์กลุ่มงาน วิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ และ บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ประสบปัญหาในระดับปานกลางทั้ง 4 ปัญหา เช่นเดียวกัน โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสำหรับ บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ และ บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ได้แก่ สารนิเทศที่ผลิตโดยสมาคมเผยแพร่ในวงจำกัด ส่วนปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสำหรับบรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ ได้แก่ สมาคมวิชาชีพจัดส่งสารนิเทศที่ต้องการค่อนข้างล่าช้า

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ทั้ง 3 กลุ่มงาน พบว่า ไม่ปรากฏความแตกต่างกันทุกปัญหา (ตารางที่ 29)

แหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต ปัญหาที่บรรณารักษ์หอสมุดกลางจำนวนมากที่สุด 249 คน ประสบ มี 2 ปัญหา คือ คอมพิวเตอร์ในหน่วยงานมีประสิทธิภาพต่ำทำให้เสียเวลาในการสื่อสาร เพื่อรับส่งสารนิเทศบนอินเทอร์เน็ต เช่น การดาวน์โหลดข้อมูล และไม่ทราบรายชื่อเว็บไซต์ในสาขาวิชาที่ต้องการแสวงหาสารนิเทศ ส่วนระดับของปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลาง ประสบปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต 2 ระดับ คือ ระดับปานกลางและระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 3 ปัญหา คือ คอมพิวเตอร์ในหน่วยงานมีประสิทธิภาพต่ำทำให้เสียเวลาในการสื่อสาร เพื่อรับส่งสารนิเทศบนอินเทอร์เน็ต เช่น การดาวน์โหลดข้อมูล ($\bar{X} = 3.18$) ไม่ทราบรายชื่อเว็บไซต์ในสาขาวิชาที่ต้องการแสวงหาสารนิเทศ ($\bar{X} = 2.76$) และไม่ทราบว่าเว็บไซต์หรือฐานข้อมูลที่ใช้ในการแสวงหาสารนิเทศมีความ ถูกต้องและน่าเชื่อถือหรือไม่ ($\bar{X} = 2.74$) และในระดับน้อยมี 1 ปัญหาคือ การใช้ชั่วโมงอินเทอร์เน็ตจากผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตต้องเสียค่าใช้จ่าย ($\bar{X} = 2.44$)

เมื่อจำแนกปัญหาด้านแหล่งสารสนเทศอินเทอร์เน็ตตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ประสบปัญหาในระดับปานกลางเพียงระดับเดียวทั้ง 4 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ คอมพิวเตอร์ในหน่วยงานมีประสิทธิภาพต่ำทำให้เสียเวลาในการสื่อสาร เพื่อรับส่งสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต ไม่ทราบรายชื่อเว็บไซต์ในสาขาวิชาที่ต้องการแสวงหาสารสนเทศ และไม่ทราบว่าเว็บไซต์หรือฐานข้อมูลที่ใช้ในการแสวงหาสารสนเทศมีความ ถูกต้องและน่าเชื่อถือหรือไม่

บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ และ บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ประสบปัญหาในระดับเดียวกัน คือ ระดับปานกลาง โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ คอมพิวเตอร์ในหน่วยงานมีประสิทธิภาพต่ำทำให้เสียเวลาในการสื่อสาร เพื่อรับส่งสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต และประสบปัญหาในระดับน้อย 1 ปัญหาเช่นเดียวกัน คือ การใช้ชั่วโมงอินเทอร์เน็ตจากผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต ต้องเสียค่าใช้จ่าย

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหาด้านแหล่งสารสนเทศอินเทอร์เน็ตของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ทั้ง 3 กลุ่มงานพบว่า ไม่ปรากฏความแตกต่างกันทุกปัญหา (ตารางที่ 30)

ปัญหาแหล่งสารสนเทศอื่นๆ ปัญหาที่บรรณารักษ์หอสมุดกลางจำนวนมากที่สุด 249 คน ประสบ คือ การเข้าร่วมการประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/นิทรรศการ ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง ส่วนระดับของปัญหาด้านแหล่งสารสนเทศอื่นๆ พบว่าบรรณารักษ์หอสมุดกลาง ประสบปัญหาด้านแหล่งสารสนเทศอื่นๆในระดับปานกลางเพียงระดับเดียวทั้ง 4 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การเข้าร่วมการประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/นิทรรศการ ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง ($\bar{X} = 3.25$) ไม่ได้รับอนุมัติจากหน่วยงานให้เข้าร่วมในการประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/นิทรรศการ ($\bar{X} = 3.18$) ไม่มีเวลาไปเข้าร่วมการประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/นิทรรศการ ($\bar{X} = 2.97$)

เมื่อจำแนก ตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และ บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า

ประสบปัญหาในระดับปานกลางทั้ง 4 ปัญหาเช่นเดียวกัน โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ของ บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ คือ ไม่ได้รับอนุมัติจากหน่วยงานให้เข้าร่วมในการประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/นิทรรศการ สำหรับปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของ บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และ บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ได้แก่ การเข้าร่วมการประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/ นิทรรศการ ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศอื่นๆของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ทั้ง 3 กลุ่มงานพบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางประสบปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศอื่นๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 ปัญหา คือ ไม่ได้รับอนุมัติจากหน่วยงานให้เข้าร่วมในการประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/นิทรรศการ ส่วนอีก 3 ปัญหา ไม่ปรากฏความแตกต่าง (ตารางที่ 31)

ผลการวิจัยในส่วนของปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ 5 แหล่ง ได้แก่ แหล่งสารนิเทศบุคคล แหล่งสารนิเทศห้องสมุด แหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพ แหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต และแหล่งสารนิเทศอื่นๆ พบว่าส่วนใหญ่ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดว่า พฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศของบรรณารักษ์หอสมุด สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ แตกต่างกันตามกลุ่มงานที่ปฏิบัติ

การที่ผลการวิจัย พบว่า บรรณารักษ์ทั้ง 3 กลุ่มงาน ประสบปัญหาส่วนใหญ่ด้านแหล่งสารนิเทศ ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากบรรณารักษ์แสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศต่างๆ ไม่แตกต่างกัน จึงทำให้ประสบปัญหาไม่แตกต่างกัน

2.5.2 ปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ ปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศที่มีบรรณารักษ์จำนวนมากที่สุด 253 คน ประสบ คือ ทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการไม่สามารถหาฉบับเต็มได้ ส่วนระดับของปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลาง ประสบปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศในระดับปานกลางเพียงระดับเดียวทั้ง 9 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ทรัพยากรสารสนเทศที่มีเนื้อหาตรงกับความต้องการเป็นภาษาต่างประเทศทำให้เข้าใจได้ยาก ($\bar{X} = 3.41$) ทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการไม่สามารถหาฉบับเต็มได้ ($\bar{X} = 3.28$) เนื้อหาทรัพยากรสารสนเทศ เช่น หนังสืออ้างอิง เก่าไม่ทันสมัย และไม่มีเนื้อหาสารนิเทศที่เป็นภาษาไทยในหัวข้อที่ต้องการ ($\bar{X} = 3.21$ เท่ากัน)

เมื่อจำแนกกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และ บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ ประสบปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศในระดับปานกลางเพียงระดับเดียวทุกปัญหาเช่นเดียวกัน โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ทรัพยากรสารสนเทศที่มีเนื้อหาตรงกับความต้องการเป็นภาษาต่างประเทศทำให้เข้าใจได้ยาก

บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ประสบปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศในระดับมาก 3 ปัญหา ได้แก่ ทรัพยากรสารสนเทศที่มีเนื้อหาตรงกับความต้องการเป็นภาษาต่างประเทศทำให้เข้าใจได้ยาก ทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการไม่สามารถหาฉบับเต็มได้ และทรัพยากรสารสนเทศบางรูปแบบ เช่น วิทยานิพนธ์ งานวิจัย รายงานการประชุม มีการเผยแพร่อยู่ในวงจำกัดและเข้าถึงได้ยาก และในระดับปานกลางมี 6 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ไม่มีเนื้อหาสารสนเทศที่เป็นภาษาไทยในหัวข้อที่ต้องการ

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ทั้ง 3 กลุ่มงานพบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางประสบปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 ปัญหา คือ ทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการไม่สามารถหาฉบับเต็มได้ และทรัพยากรสารสนเทศบางรูปแบบ เช่น วิทยานิพนธ์ งานวิจัย รายงานการประชุม มีการเผยแพร่อยู่ในวงจำกัดและเข้าถึงได้ยาก ส่วนอีก 7 ปัญหา ไม่ปรากฏความแตกต่าง (ตารางที่ 32)

ผลการวิจัยนี้จึงมีทั้งที่สอดคล้อง และไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดว่า พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ แตกต่างกันตามกลุ่มงานที่ปฏิบัติ

จากผลการวิจัยที่พบว่าบรรณารักษ์ประสบปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศไม่แตกต่างกัน 7 ปัญหา อาจเนื่องจากเหตุผลต่อไปนี้ คือ ปัญหาคู่มือมาตรฐานในการปฏิบัติงานมีจำนวนน้อย คู่มือปฏิบัติงานขาดรายละเอียด และความชัดเจนทำให้ไม่สามารถนำมาใช้ได้ตามความต้องการ และ เอกสารกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของหน่วยงานไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ทำให้ไม่สามารถสืบค้นข้อมูลที่ต้องการได้ บรรณารักษ์ประสบปัญหาไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจาก คู่มือมาตรฐาน คู่มือปฏิบัติงาน และเอกสารกฎ ระเบียบข้อบังคับ เป็นทรัพยากรสารสนเทศที่บรรณารักษ์ต้องใช้ในการปฏิบัติงาน เป็นประจำ เช่นเดียวกัน สำหรับปัญหาเนื้อหาทรัพยากรสารสนเทศ เช่นหนังสืออ้างอิงเก่าไม่ทันสมัย ไม่มีเนื้อหาสารสนเทศที่เป็นภาษาไทยในหัวข้อที่ต้องการและทรัพยากรสารสนเทศที่มีเนื้อหาตรงกับความต้องการเป็นภาษาอังกฤษ เป็นปัญหาที่เกิดจากตัวทรัพยากรสารสนเทศโดยตรง จึงทำให้บรรณารักษ์ประสบปัญหาไม่แตกต่างกัน ส่วนปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศใหม่บางครั้งต้องเสียเวลาในการรอ เพราะยังอยู่ในขั้นตอนของ

การเตรียมให้บริการ เป็นปัญหาที่เกิดจากกระบวนการทำงานปกติของห้องสมุด จึงทำให้บรรณารักษ์ประสบปัญหาไม่แตกต่างกัน

2.5.3 ปัญหาด้านวิธีการสืบค้นสารนิเทศ ปัญหาที่บรรณารักษ์ห้องสมุดกลาง จำนวนมากที่สุด 253 คน ประสบ มี 2 ปัญหา คือ รายชื่อทรัพยากรสารนิเทศที่ได้รับจากการสืบค้นรายการออนไลน์ (OPAC) บางครั้งไม่สามารถหาตัวทรัพยากรสารนิเทศนั้นได้จากชั้นเก็บ และรายการบรรณานุกรมที่ได้จากการสำรวจทำยบบทความ/หนังสือ/ เอกสารไม่สามารถหาเอกสารฉบับเต็มได้ ส่วนระดับของปัญหาด้านวิธีการสืบค้น พบว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดกลาง ประสบปัญหาด้านวิธีการสืบค้นในระดับปานกลางเพียงระดับเดียวทั้ง 10 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ รายชื่อทรัพยากรสารนิเทศที่ได้รับจากการสืบค้นรายการออนไลน์ บางครั้งไม่สามารถหาตัวทรัพยากรสารนิเทศนั้นได้จากชั้นเก็บ ($\bar{X} = 3.49$) ในการสืบค้นโดยสำรวจจากชั้นหนังสือบางครั้งไม่พบทรัพยากรสารนิเทศที่ต้องการเนื่องจากจัดเรียงไว้ผิดที่ ($\bar{X} = 3.45$) และรายการบรรณานุกรมที่ได้จากการสำรวจทำยบบทความ/หนังสือ/เอกสารไม่สามารถหาเอกสารฉบับเต็มได้ ($\bar{X} = 3.37$)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์ห้องสมุดกลาง พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ ประสบปัญหาด้านวิธีการสืบค้นในระดับปานกลางเพียงระดับเดียวทุกปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การสำรวจตัวเล่มวารสารชื่อใดชื่อหนึ่งย้อนหลังเพื่อรวบรวมบทความที่ต้องการ ไม่สามารถทำได้ ถ้าวารสารชื่อนั้นไม่มีในห้องสมุดที่ปฏิบัติงานอยู่ รายชื่อทรัพยากรสารนิเทศที่ได้รับจากการสืบค้นรายการออนไลน์ บางครั้งไม่สามารถหาตัวทรัพยากรสารนิเทศนั้นได้จากชั้นเก็บ และบรรณานุกรมที่ได้จากการสำรวจทำยบบทความ/หนังสือ/เอกสาร ไม่สามารถหาเอกสารฉบับเต็มได้

บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ ประสบปัญหาด้านวิธีการสืบค้นในระดับมาก 1 ปัญหา คือ ในการสืบค้นโดยสำรวจจากชั้นหนังสือบางครั้งไม่พบทรัพยากรสารนิเทศที่ต้องการเนื่องจากจัดเรียงไว้ผิดที่ และในระดับปานกลาง 9 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ รายชื่อทรัพยากรสารนิเทศที่ได้รับจากการสืบค้นรายการออนไลน์ บางครั้งไม่สามารถหาตัวทรัพยากรสารนิเทศนั้นได้จากชั้นเก็บ

บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ประสบปัญหาด้านวิธีการสืบในระดับมาก 3 ปัญหา คือ รายการบรรณานุกรมที่ได้จากการสำรวจทำยบบทความ/หนังสือ/ เอกสารไม่สามารถหาเอกสารฉบับเต็มได้ การสืบค้นโดยใช้โปรแกรมค้นหาจะได้รายการสารนิเทศมากทำให้ต้องเสียเวลาในการอ่านแต่ละรายการ และรายชื่อทรัพยากรสารนิเทศที่ได้รับจากการสืบค้นรายการออนไลน์ บางครั้งไม่สามารถหาตัวทรัพยากรสารนิเทศนั้นได้จากชั้น

เก็บ ในระดับปานกลางมี 7 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สารนิเทศบนอินเทอร์เน็ตมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอทำให้บางครั้งไม่สามารถกลับมาสืบค้นปัญหาสารนิเทศที่เคยสืบค้นได้

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหาด้านวิธีการสืบค้นของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ทั้ง 3 กลุ่มงานพบว่าบรรณารักษ์หอสมุดกลางประสบปัญหาด้านวิธีการสืบค้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 ปัญหา คือ การสำรวจตัวเล่มวารสารชื่อใดชื่อหนึ่งย้อนหลังเพื่อรวบรวมบทความที่ต้องการ ไม่สามารถทำได้ ถ้าวารสารชื่อนั้นไม่มีในห้องสมุดที่ปฏิบัติงานอยู่ รายการบรรณานุกรมที่ได้จากการสำรวจทำบทความ/หนังสือ/ เอกสารไม่สามารถหาเอกสารฉบับเต็มได้ และการสืบค้นโดยใช้โปรแกรมค้นหาจะได้รายการสารนิเทศมากทำให้ต้องเสียเวลาในการอ่านแต่ละรายการ ส่วนอีก 7 ปัญหา ไม่ปรากฏความแตกต่าง (ตารางที่ 33)

ผลการวิจัยในส่วนนี้จึงมีทั้งที่สอดคล้อง และไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดว่า พฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ แตกต่างกันตามกลุ่มงานที่ปฏิบัติ

การที่ผลการวิจัย พบว่า บรรณารักษ์ประสบปัญหาด้านวิธีการสืบค้นไม่แตกต่างกัน 7 ปัญหา อาจเนื่องมาจาก ผลการวิจัยในส่วนของวิธีการสืบค้นสารนิเทศของบรรณารักษ์ พบว่า บรรณารักษ์ใช้วิธีการสืบค้นส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ประกอบกับ บรรณารักษ์มีความคุ้นเคยกับวิธีการสืบค้นต่างๆ จึงทำให้บรรณารักษ์ทั้ง 3 กลุ่มงานประสบปัญหาด้านวิธีการสืบค้นไม่แตกต่างกัน

3. การใช้ประโยชน์จากแหล่งสารนิเทศและทรัพยากรสารนิเทศที่ได้รับ

3.1 การนำสารนิเทศที่ได้รับจากแหล่งสารนิเทศไปใช้ประโยชน์

สำหรับแหล่งสารนิเทศจำแนกออกเป็น 5 แหล่งใหญ่ ได้แก่ แหล่งสารนิเทศบุคคล แหล่งสารนิเทศห้องสมุด แหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพ แหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต และแหล่งสารนิเทศอื่นๆ ผลการวิจัยสรุปผลได้ดังนี้

บรรณารักษ์หอสมุดกลางนำสารนิเทศที่ได้รับจากแหล่งสารนิเทศไปใช้ประโยชน์ได้ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 4 แหล่ง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ คือ แหล่งสารนิเทศบุคคล ($\bar{X} = 3.00$) แหล่งสารนิเทศห้องสมุดและ แหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต ($\bar{X} = 2.90$ เท่ากัน) และ แหล่งสารนิเทศอื่นๆ ($\bar{X} = 2.82$) ในระดับน้อยมี 1 แหล่ง คือ แหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพ ($\bar{X} = 2.23$)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า บรรณารักษ์ทั้ง 3 กลุ่มงานนำสารนิเทศที่ได้รับจากแหล่งสารนิเทศไปใช้ประโยชน์ได้ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อยเช่นเดียวกัน

ในระดับปานกลางมี 4 แหล่ง โดยแหล่งสารนิเทศที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกสำหรับ บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ ได้แก่ แหล่งสารนิเทศอื่นๆ ($\bar{X}=3.14$) แหล่งสารนิเทศบุคคล ($\bar{X}=3.01$) และแหล่งสารนิเทศห้องสมุด ($\bar{X}=2.86$) บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ ได้แก่ แหล่งสารนิเทศบุคคล ($\bar{X}=3.05$) แหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต ($\bar{X}=3.03$) และแหล่งสารนิเทศห้องสมุด ($\bar{X}=2.97$) ส่วน บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ได้แก่ แหล่งสารนิเทศบุคคล ($\bar{X}=2.91$) แหล่งสารนิเทศห้องสมุด ($\bar{X}=2.84$) และ แหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต ($\bar{X}=2.79$)

สำหรับแหล่งสารนิเทศที่นำไปใช้ประโยชน์ได้ในระดับน้อยมี 1 แหล่ง เช่นเดียวกัน ทั้ง 3 กลุ่มงาน ได้แก่ แหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพ (ตารางที่ 34)

จากผลการวิจัย ที่พบว่า บรรณารักษ์นำสารนิเทศที่ได้รับจากแหล่งสารนิเทศบุคคลไปใช้ประโยชน์ในระดับ ค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจเนื่องมาจากสารนิเทศที่ได้รับจากบุคคลเป็นสารนิเทศที่ให้ความรู้ทั้งในเชิงทฤษฎีและปฏิบัติ และเป็นสารนิเทศที่มีการสรุปประเด็นอย่างชัดเจน และนำไปใช้ได้ทันที

สำหรับแหล่งสารนิเทศย่อยของแหล่งสารนิเทศบุคคล แหล่งสารนิเทศห้องสมุด แหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพ แหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต และแหล่งสารนิเทศอื่นๆ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

3.1.1 แหล่งสารนิเทศบุคคล พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางจำนวน 259 คน นำสารนิเทศที่ได้รับจากแหล่งสารนิเทศบุคคลไปใช้ประโยชน์ได้ ระดับมาก 1 แหล่ง คือ บรรณารักษ์ในฝ่ายงานเดียวกัน ($\bar{X}=3.77$) และในระดับปานกลาง 4 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ บรรณารักษ์ในฝ่ายงานอื่น ($\bar{X}=3.10$) บรรณารักษ์ในห้องสมุดอื่น ($\bar{X}=2.87$) และอาจารย์สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ($\bar{X}=2.65$)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ และ บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า

นำสารนิเทศที่ได้รับจากแหล่งสารนิเทศบุคคลไปใช้ประโยชน์ ระดับมาก 1 แหล่ง เช่นเดียวกัน คือ บรรณารักษ์ในฝ่ายงานเดียวกัน และในระดับปานกลาง 4 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บรรณารักษ์ในฝ่ายงานอื่น (ตารางที่ 35)

3.1.2 แหล่งสารนิเทศห้องสมุด พบว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดกลางจำนวน 259 คน นำสารนิเทศที่ได้รับจากแหล่งสารนิเทศห้องสมุดไปใช้ประโยชน์ได้ ระดับมาก 1 แหล่ง คือ ห้องสมุดกลางที่ปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.32$) ในระดับปานกลางมี 2 แหล่ง คือ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่นๆ ($\bar{X} = 3.24$) และห้องสมุดคณะในมหาวิทยาลัยที่ปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 2.51$) และในระดับน้อย มี 2 แหล่งโดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ห้องสมุดเฉพาะ ($\bar{X} = 2.15$) เมื่อจำแนกตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์ห้องสมุดกลาง พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า และ บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ นำสารนิเทศที่ได้รับจากแหล่งสารนิเทศห้องสมุดไปใช้ประโยชน์ในระดับมาก 1 แหล่ง คือ ห้องสมุดกลางที่ปฏิบัติงาน ในระดับปานกลาง 1 แหล่ง คือ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่นๆ และในระดับน้อยมี 3 แหล่ง (ตารางที่ 36)

ผลการวิจัยในส่วนนี้จึงพบว่า สอดคล้องกับสมมติฐาน ข้อ 2 ที่กำหนดว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐใช้ประโยชน์จากห้องสมุดกลางที่ปฏิบัติงานได้ในระดับมาก

จากผลการวิจัย ที่พบว่า บรรณารักษ์ นำสารนิเทศที่ได้รับจากห้องสมุดกลางที่ปฏิบัติงานไปใช้ประโยชน์ได้ในระดับมาก อาจเนื่องมาจาก ห้องสมุดกลางที่ปฏิบัติงานเป็นแหล่งสารนิเทศที่ใกล้ตัวของบรรณารักษ์และเป็นแหล่งที่มีทรัพยากรสารนิเทศทุกประเภท ทุกเนื้อหา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทรัพยากรสารนิเทศที่ใช้ในการปฏิบัติงานของบรรณารักษ์ เช่น คู่มือมาตรฐาน คู่มือปฏิบัติงาน เป็นต้น บรรณารักษ์จึงใช้ประโยชน์ได้ในระดับมาก

3.1.3 แหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพ พบว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดกลางจำนวน 233 คนนำสารนิเทศที่ได้รับจากแหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพไปใช้ประโยชน์ได้ในระดับน้อยเพียงระดับเดียวทุกแหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ($\bar{X} = 2.43$)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์ห้องสมุดกลาง พบว่า บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ และ บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและ

ช่วยการค้นคว้า นำสารนิเทศที่ได้รับจากแหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพไปใช้ประโยชน์ได้ ในระดับน้อยเพียงระดับเดียวทุกแหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ส่วน บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ พบว่านำสารนิเทศที่ได้รับจากแหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพไปใช้ประโยชน์ในระดับปานกลาง 1 แหล่ง คือ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย และในระดับน้อย มี 3 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย (ตารางที่ 37)

3.1.4 แหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางจำนวน 257 คน นำสารนิเทศที่ได้รับจากแหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ตไปใช้ประโยชน์ได้ ในระดับมาก 2 แหล่ง คือ เวลด์ไวด์เว็บ ($\bar{X} = 4.19$) และจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 3.60$) ในระดับปานกลางมี 1 แหล่ง คือ เทลเน็ต ($\bar{X} = 3.22$) และในระดับน้อย มี 4 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แหล่งเอฟทีพี ($\bar{X} = 2.45$)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ และ บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า นำสารนิเทศที่ได้รับจากแหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ตไปใช้ประโยชน์ได้ใน 3 ระดับ เช่นเดียวกัน ในระดับมากมี 2 แหล่ง คือ เวลด์ไวด์เว็บ และจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ในระดับปานกลางมี 1 แหล่ง คือ เทลเน็ต และในระดับน้อยมี 4 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แหล่งเอฟทีพี

บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ พบว่า นำสารนิเทศที่ได้รับจากแหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ตไปใช้ประโยชน์ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 1 แหล่ง คือ เวลด์ไวด์เว็บ ในระดับปานกลางมี 3 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ และในระดับน้อยมี 3 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ลิขต์เซิร์ฟ (ตารางที่ 38)

3.1.5 แหล่งสารนิเทศอื่นๆ พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางจำนวน 254 คน นำสารนิเทศที่ได้รับจากแหล่งสารนิเทศอื่นๆ ไปใช้ประโยชน์ได้ในระดับปานกลาง 4 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ การประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/นิทรรศการ ($\bar{X} = 3.26$) สำนักพิมพ์ ร้านหนังสือ และ ตัวแทนจำหน่าย ($\bar{X} = 2.96$) และ คณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ($\bar{X} = 2.88$) และในระดับน้อย มี 1 แหล่ง คือ คณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ($\bar{X} = 2.19$)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ นำสารสนเทศที่ได้รับจากแหล่งสารสนเทศอื่นๆ ไปใช้ประโยชน์ในระดับมาก 1 แห่ง คือ สำนักพิมพ์ ร้านหนังสือ ตัวแทนจำหน่าย ในระดับปานกลางมี 3 แห่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/นิทรรศการ และในระดับน้อยมี 1 แห่ง คือ คณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษาเอกชน แห่งประเทศไทย

บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ นำสารสนเทศที่ได้รับจากแหล่งสารสนเทศอื่นๆ ไปใช้ประโยชน์ ในระดับปานกลาง 4 แห่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ การประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/นิทรรศการ คณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา และการเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาการ/วิชาชีพ และในระดับน้อยมี 1 แห่ง คือ คณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่ง ประเทศไทย

บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า นำสารสนเทศที่ได้รับจากแหล่งสารสนเทศอื่นๆ ไปใช้ประโยชน์ ในระดับปานกลาง 3 แห่ง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/นิทรรศการ คณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา และสำนักพิมพ์ ร้านหนังสือ และตัวแทนจำหน่าย ในระดับน้อยมี 2 แห่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเป็นสมาชิกสมาคมวิชาการ/วิชาชีพ (ตารางที่ 39)

จากผลการวิจัยที่พบว่า บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ นำสารสนเทศที่ได้รับจาก สำนักพิมพ์ ร้านหนังสือ ตัวแทนจำหน่าย ไปใช้ประโยชน์ได้ในระดับมาก ซึ่งแตกต่างจากบรรณารักษ์อีก 2 กลุ่ม อาจเนื่องมาจาก ลักษณะงานที่รับผิดชอบของบรรณารักษ์กลุ่มงานนี้ คือ การคัดเลือกและสั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศ ซึ่งในการปฏิบัติงานดังกล่าวบรรณารักษ์ต้องติดตามกับสำนักพิมพ์ ร้านหนังสือ และตัวแทนจำหน่าย โดยตรงบรรณารักษ์จึงนำสารสนเทศที่ได้รับไปใช้ในการตัดสินใจในคัดเลือกและจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ

ส่วนบรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ และ บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า นำสารสนเทศที่ได้รับจาก การประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/นิทรรศการ ไปใช้ประโยชน์ในระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจเนื่องมาจาก บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ มีลักษณะการทำงานที่ต้องใช้

เทคโนโลยีในการจัดระบบสารสนเทศ และ บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า มีบทบาทในลักษณะเป็นตัวกลางระหว่างสารสนเทศกับผู้ใช้ บรรณารักษ์ทั้งสองกลุ่มงานจึงต้องติดตามวิทยาการใหม่ๆที่เกิดขึ้นในวิชาชีพ ซึ่งสารสนเทศที่ได้รับจากการประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/นิทรรศการ เป็นสารสนเทศที่ให้ความรู้วิทยาการใหม่ๆ ทางวิชาชีพ บรรณารักษ์ทั้ง 2 กลุ่มงานนี้ จึงนำสารสนเทศที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้ในระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด

3.2 การนำสารสนเทศที่ได้รับจากทรัพยากรสารสนเทศไปใช้ประโยชน์

ทรัพยากรสารสนเทศจำแนกออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ คือ สื่อตีพิมพ์ สื่อไม่ตีพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

บรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐนำสารสนเทศที่ได้รับจากทรัพยากรสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ได้ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลาง มี 2 ประเภท คือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 3.48$) และ สื่อตีพิมพ์ ($\bar{X} = 3.34$) และในระดับน้อยมี 1 ประเภท คือ สื่อไม่ตีพิมพ์ ($\bar{X} = 2.39$)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง ปรากฏผลดังนี้ คือ

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และ บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ นำสารสนเทศที่ได้รับจากทรัพยากรสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในระดับปานกลาง 2 ประเภท คือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่อตีพิมพ์ และในระดับน้อยมี 1 ประเภท คือ สื่อไม่ตีพิมพ์

บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า นำสารสนเทศที่ได้รับจากทรัพยากรสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในระดับมาก 1 ประเภท คือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในระดับปานกลาง 1 ประเภท คือ สื่อตีพิมพ์ และในระดับน้อยมี 1 ประเภท คือ สื่อไม่ตีพิมพ์ (ตารางที่ 40)

สำหรับประเภทย่อยของ ทรัพยากรสารสนเทศ สื่อตีพิมพ์ สื่อไม่ตีพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผลการวิจัยพบว่า

3.2.1 สื่อตีพิมพ์ พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางจำนวน 258 คนนำสารสนเทศที่ได้รับจากสื่อตีพิมพ์ไปใช้ประโยชน์ได้ 2 ระดับคือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมาก

7 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ วารสาร นิตยสาร ($\bar{X} = 3.85$) คู่มือปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.73$) และหนังสือวิชาการ ($\bar{X} = 3.71$) และในระดับปานกลางมี 4 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ หนังสือพิมพ์

เมื่อจำแนกตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ นำสารนิเทศที่ได้รับจากสื่อตีพิมพ์ไปใช้ประโยชน์ได้ ในระดับมาก 8 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ วารสาร นิตยสาร หนังสือวิชาการ และแคตตาล็อก/รายการสิ่งพิมพ์ของสำนักพิมพ์ ตัวแทนบอกรับ ในระดับปานกลางมี 3 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ หนังสือพิมพ์

บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ นำสารนิเทศที่ได้รับจากสื่อตีพิมพ์ไปใช้ประโยชน์ ในระดับมาก 5 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ คู่มือปฏิบัติงาน คู่มือมาตรฐานในการปฏิบัติงาน และ วารสาร นิตยสาร และ ในระดับปานกลางมี 6 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หนังสือพิมพ์

บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า นำสารนิเทศที่ได้รับจากสื่อตีพิมพ์ไปใช้ประโยชน์ ในระดับมาก 6 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ วารสาร นิตยสาร รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์/ปริญญาานิพนธ์ และในระดับปานกลางมี 4 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ คู่มือปฏิบัติงาน ในระดับน้อยมี 1 ประเภท คือ เอกสาร กฏระเบียบข้อบังคับของหน่วยงาน

สำหรับหนังสืออ้างอิง พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ นำสารนิเทศที่ได้รับจากหนังสืออ้างอิงไปใช้ประโยชน์ ในระดับมาก 1 ประเภท คือ พจนานุกรม ($\bar{X} = 3.56$) และในระดับปานกลางมี 6 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ สารานุกรม ($\bar{X} = 3.28$) รายงานประจำปี ($\bar{X} = 3.12$) และ หนังสือรายปี ($\bar{X} = 3.09$)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ นำสารนิเทศที่ได้รับจากหนังสืออ้างอิงไปใช้ประโยชน์ได้ ในระดับปานกลาง 6 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ พจนานุกรม สารานุกรมและรายงานประจำปี (ค่าเฉลี่ยเท่ากัน) และสิ่งพิมพ์รัฐบาล และในระดับน้อยมี 1 ประเภท คือ อักษรานุกรม

บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ นำสารนิเทศที่ได้รับจากหนังสืออ้างอิงไปใช้ประโยชน์ ในระดับมาก 1 ประเภท คือ พจนานุกรม และในระดับปานกลางมี 6 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สารานุกรม

บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า นำสารนิเทศที่ได้รับจากหนังสืออ้างอิงไปใช้ประโยชน์ในระดับมาก 2 ประเภท คือ พจนานุกรม และสารานุกรม ในระดับปานกลางมี 5 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ รายงานประจำปี (ตารางที่ 41)

จากผลการวิจัยดังกล่าวเห็นได้ชัดเจนว่า ทรัพยากรสารสนเทศที่บรรณารักษ์ใช้ประโยชน์ได้ในระดับมาก เป็นทรัพยากรสารสนเทศที่บรรณารักษ์แต่ละกลุ่มงานใช้ในการปฏิบัติงานของตนเองเป็นหลัก กล่าวคือ บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ ซึ่งลักษณะงานที่รับผิดชอบเป็นงานที่ต้องใช้กฎเกณฑ์ในการปฏิบัติงาน ใช้ประโยชน์จากคู่มือปฏิบัติงานและคู่มือมาตรฐานในการปฏิบัติงานไปได้ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศนำสารนิเทศที่ได้รับจากแคตตาล็อก รายการสิ่งพิมพ์ของสำนักพิมพ์ไปใช้ประโยชน์ได้ในระดับมาก เนื่องจากบรรณารักษ์กลุ่มนี้นำสารนิเทศที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติงานประจำ คือ ในการคัดเลือกและจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ ส่วนบรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ใช้ประโยชน์จากวารสาร นิตยสาร ได้ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด เนื่องจากบรรณารักษ์กลุ่มนี้นำสารนิเทศจากวารสารที่มีเนื้อหาทันสมัย ไปใช้ประโยชน์ในงานตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าผู้ใช้บริการ

3.2.2 สื่อไม่ตีพิมพ์ พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางจำนวน 239 คน นำสารนิเทศที่ได้รับจากสื่อไม่ตีพิมพ์ไปใช้ประโยชน์ได้ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 1 ประเภท คือ จานบันทึกภาพ ($\bar{X} = 2.85$) และในระดับน้อยมี 4 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แผ่นซีดีเสียง ($\bar{X} = 2.42$)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ และ บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า นำสารนิเทศที่ได้รับจากทรัพยากรสารสนเทศสื่อไม่ตีพิมพ์ไปใช้ประโยชน์ได้ ในระดับเดียวกัน คือ ระดับปานกลาง 1 ประเภท ได้แก่ จานบันทึกภาพ และในระดับน้อย 4 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เทปบันทึกภาพ (ตารางที่ 42)

3.2.3 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า บรรณารักษ์หอสมุดกลางจำนวน 258 คน นำสารนิเทศที่ได้รับจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ไปใช้ประโยชน์ได้ 2 ระดับ คือระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 2 ประเภท คือ เว็บไซต์ ($\bar{X} = 4.24$) และฐานข้อมูลออนไลน์ ($\bar{X} = 4.14$) และในระดับปานกลางมี 4 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ซีดีรอม ($\bar{X} = 3.40$) วารสารอิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 3.27$) และหนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 2.91$)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มงานของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง พบว่า

บรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ และ บรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ นำสารนิเทศที่ได้รับจากทรัพยากรสารนิเทศสื่ออิเล็กทรอนิกส์ไปใช้ประโยชน์ในระดับเดียวกัน คือ ในระดับมากมี 2 ประเภท ได้แก่ เว็บไซต์ และฐานข้อมูลออนไลน์ และในระดับปานกลางมี 4 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ของบรรณารักษ์กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ คือ วารสารอิเล็กทรอนิกส์ และประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ของบรรณารักษ์กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ คือ ซีดีรอม ส่วน บรรณารักษ์กลุ่มงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า นำสารนิเทศที่ได้รับจากทรัพยากรสารนิเทศสื่ออิเล็กทรอนิกส์ไปใช้ประโยชน์ ในระดับมากมี 4 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ เว็บไซต์ ฐานข้อมูลออนไลน์ และซีดีรอม และในระดับปานกลางมี 2 ประเภท โดย ประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ (ตารางที่ 43)

การทดสอบสมมติฐาน

จากสมมติฐานที่กำหนดไว้ 2 ข้อ คือ 1) พฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ แตกต่างกันตามกลุ่มงานที่ปฏิบัติ 2) บรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐใช้ประโยชน์จากหอสมุดกลางที่ปฏิบัติงานได้ในระดับมาก สามารถสรุปได้ว่า มีทั้งที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ดังนี้

สมมติฐานข้อ 1 มีเพียงบางส่วนสอดคล้องกับสมมติฐาน และส่วนใหญ่ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ได้แก่

- วัตถุประสงค์ในการแสวงหารสารนิเทศ พบว่า บรรณารักษ์แสวงหาสารนิเทศไม่แตกต่างกัน 5 รายการ (จาก 8 รายการ)
- แหล่งสารนิเทศ พบว่า บรรณารักษ์แสวงหาสารนิเทศไม่แตกต่างกัน 4 แหล่งใหญ่ (จาก 5 แหล่งใหญ่) และ 15 แหล่งย่อย (จาก 22 แหล่งย่อย) และใช้เกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารนิเทศ ไม่แตกต่างกันทุกเกณฑ์
- ทรัพยากรสารนิเทศ พบว่า บรรณารักษ์แสวงหาสารนิเทศไม่แตกต่างกันทุกประเภทใหญ่ และ 14 ประเภทย่อย (จาก 27 ประเภทย่อย)
- วิธีการสืบค้น พบว่า บรรณารักษ์ใช้วิธีการสืบค้นไม่แตกต่างกัน 9 วิธี (จาก 11 วิธี)
- ปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศ พบว่า บรรณารักษ์ประสบปัญหาปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ ไม่แตกต่างกัน 18 ปัญหา (จาก 21 ปัญหา) ปัญหาด้านทรัพยากรสารนิเทศ ไม่แตกต่างกัน 7 ปัญหา (จาก 9 ปัญหา) และปัญหาด้านวิธีการสืบค้น ไม่แตกต่างกัน 7 ปัญหา (จาก 10 ปัญหา)

สมมติฐานข้อ 2 ผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐาน คือ บรรณารักษ์หอสมุดกลาง ใช้ประโยชน์จากหอสมุดกลางที่ปฏิบัติงานได้ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ และประยุกต์ผลงานวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับหอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ในการพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ และระบบสารนิเทศ และสำหรับหน่วยงานสารนิเทศต่างๆ ในการสร้างความร่วมมือ ในด้านทรัพยากรสารนิเทศ และบริการสารนิเทศ เพื่อตอบสนองการแสวงหาสารนิเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ดังนี้

หอสมุดกลางที่บรรณารักษ์ปฏิบัติงาน

1. ควรจัดหาทรัพยากรสารนิเทศที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาทางด้านบรรณารักษศาสตร์ และสารนิเทศศาสตร์ โดยเน้นเนื้อหาทางด้านเทคโนโลยีสารนิเทศ ทรัพยากรสารนิเทศ แหล่งสารนิเทศ งานเทคนิคในห้องสมุด และงานบริการสารนิเทศ อย่างเพียงพอสำหรับบรรณารักษ์ รวมทั้งทรัพยากรสารนิเทศประเภทหนังสืออ้างอิง ควรจัดหาเล่มที่มีการปรับปรุงเนื้อหาใหม่ เพื่อให้เนื้อหา มีความทันสมัยอยู่เสมอ

2. ควรติดตามการปรับเปลี่ยน แก้ไขปรับปรุง กฎ เกณฑ์ ของคู่มือมาตรฐาน คู่มือปฏิบัติงาน และจัดทำให้เพียงพอต่อ จำนวนของบรรณารักษ์
3. ควรปรับปรุงประสิทธิภาพของเครื่องคอมพิวเตอร์ รวมทั้งระบบเครือข่ายเชื่อมโยงกับอินเทอร์เน็ตให้มีประสิทธิภาพที่ดีขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับบรรณารักษ์ในการแสวงหาสารนิเทศ
4. ควรจัดให้มีบุคลากรตรวจตราความถูกต้องของการจัดเรียงทรัพยากรบนชั้นหนังสือเป็นประจำ เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการแสวงหาสารนิเทศของบรรณารักษ์
5. ควรจะสนับสนุนให้บรรณารักษ์ ได้เข้าร่วมในการประชุมทางวิชาการ การอบรม การประชุมปฏิบัติการ เพื่อเป็นการพัฒนาวิชาชีพของบรรณารักษ์
6. ควรมีนโยบายกำหนดไว้ว่าบรรณารักษ์ที่ได้รับการเข้าร่วมการประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/นิทรรศการ จะต้องนำสารนิเทศที่ได้รับจากการเข้าร่วม มาเผยแพร่ให้กับบุคลากรในหน่วยงานรับทราบ
7. ควรมีการจัดอบรมพิเศษให้กับบรรณารักษ์ในหัวข้อที่สามารถนำไปใช้กับการปฏิบัติงานของบรรณารักษ์ได้ เช่น การอบรมภาษาอังกฤษ เป็นต้น

หน่วยงานสารนิเทศต่างๆ

8. ห้องสมุดมหาวิทยาลัยควรมีความร่วมมือกันระหว่างห้องสมุดในการยืมทรัพยากรสารนิเทศระหว่างห้องสมุดโดยมีการจัดส่งสารนิเทศผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่ออำนวยความสะดวกต่อบรรณารักษ์ในการเดินทาง
9. ควรมีการร่วมมือกันระหว่างห้องสมุดมหาวิทยาลัย ในการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ร่วมกัน
10. สมาคมวิชาชีพด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ และสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ควรสนับสนุนวิชาชีพบรรณารักษ์โดยการจัดการประชุมทางวิชาการ การอบรม การประชุมปฏิบัติการ เพื่อเป็นการให้ความรู้ใหม่ทางวิชาชีพกับบรรณารักษ์ และควรมีการสำรวจว่าบรรณารักษ์ ต้องการให้มีการจัดการประชุมทางวิชาการ การอบรม การประชุมปฏิบัติการ ในหัวข้อใดบ้าง

11. สมาคมวิชาชีพ ควรมีการจัดทำรายชื่อ บรรณารักษ์ อาจารย์สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ และผู้เชี่ยวชาญทางด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง เผยแพร่ให้กับบรรณารักษ์ เพื่อประโยชน์ในการแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งบุคคล

12. สมาคมวิชาชีพ และห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่างๆ ควรมีการจัดทำรายชื่อ เว็บไซต์ และฐานข้อมูลออนไลน์ ที่เป็นประโยชน์และให้สารนิเทศที่ถูกต้องและมีความน่าเชื่อถือ หรือให้เอกสารฉบับเต็ม เผยแพร่ให้กับบรรณารักษ์

13. สมาคมวิชาชีพ และห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่างๆ ควรมีการรวบรวมรายการ บรรณานุกรม ในสาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ เผยแพร่ให้กับบรรณารักษ์ทราบ อย่างทั่วถึง

แนวทางสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. ควรศึกษาพฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศของผู้ประกอบวิชาชีพสารนิเทศอื่นๆ เช่น นักเอกสารสนเทศ นักจดหมายเหตุ อาจารย์สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

2. ควรศึกษาถึงพฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศของบรรณารักษ์ในห้องสมุดประเภทอื่นๆ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กมลาศ วรณอุดม. **ความต้องการและการใช้สารสนเทศของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัยจังหวัดนครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะอักษรศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- การค้นคว้าและการเขียนรายงาน**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- ประภาวดี สืบสนธิ์. **การใช้และการแสวงหาสารสนเทศของเกษตรกร อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี**. กรุงเทพฯ : คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- _____. **สารสนเทศในบริบทสังคม**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, 2543.
- พรรณดาว รัตชะถาวร. “ การจัดหาทรัพยากรของห้องสมุดบนอินเทอร์เน็ตแบบออนไลน์ (Online Library Resources Acquisition on the Internet).” **วารสารห้องสมุด** 1,45 (2544) : 14 -25.
- วาณี สุานปวงศ์สานติ. **การจัดและบริหารงานห้องสมุด**. ชลบุรี : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2543.
- วิยดา แสงศรี. **ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้สารสนเทศของบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะ : กรณีศึกษาหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2540.
- สร้อยญา รุจิเรขเรืองรอง. **รูปแบบการเรียนรู้ของบรรณารักษ์ตอบคำถาม ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา กับความต้องการกิจกรรมฝึกอบรม**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะอักษรศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- สุกัญญา อ่างศิลา. **สภาพและปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อบริการผู้ใช้ในห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐในส่วนภูมิภาค (PULINET)**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. คณะมนุษยศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2541.
- สุทธิลักษณ์ อัมพันวงศ์. **บรรณารักษศาสตร์ภูมิหลัง**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2521.

ภาษาอังกฤษ

- Altman, Ellen. “Dissemination and Impact of U.S. Department of Education’s Library Research and Demonstration Project : A Citation Analysis.” **Government Information** 5,1 (1988) : 27-44.
- Bates, Marcia. “The Design of Browsing and Berrypicking Techniques For the Online Search Interface.” **Online Review** 13, 5 (1989): 195-208.
- Bernal, J.D. “The Supply of Information to the Scientists : Some Problems of the Present Day.” **Journal of Documentation** 13, 5 (1975): 195-208.
- Budd, John M. “Information Seeking in Theory and Practice: Rethinking Public Service in Libraries” **Reference & User Service Quarterly.** 40, 3 (2001): 256-263.
- Butcher, Helen. **Meeting Managers’ Information Needs.** London: Aslib, 1998.
- Chen, Ching — Chich, and Herson, P. **Information Seeking : Assessing and Anticipating User Needs.** New York: Neal- Schuman,1982.
- Correia, Zita, and Wilson, T.D. **Factors in Fluencing Environmental Scanning in the Organizational Context.** [Online]. Available: <http://informationr.net/ir/7-1/paper121.html>. 2001.
- Cooke, Alison. **A Guide to Finding Quality Information on the Internet : Selection and Evaluation Strategics.** London : Library Association Publishing. 1999.
- Dervin, B., and Nilan, M. “Information Needs and Uses.” **Annual Review of Information Science and Technology** 21 (1986): 3-33.
- Dunn, K. “Psychological Needs And Source Linkage in Undergraduate Information Seeking Behavior.” **College & Research Libraries** 47, 5 (1986): 475- 481.
- Ellis, David. “Information Seeking Behavior.” In **International Encyclopedia of Information and library science.** London: Routledge 1997.
- Ellis, David; Cox, Deborah ; and Hall, Katherine. “A Comparison of the Information- Seeking Patterns of Researchers in the Physical and Social Sciences.” **Journal of Documentation** 49, 4 (1993): 356-369.
- Erdelez, S. “Information Encountering : a Conceptual Framework for Accidental Information Discovery.” In P. Vakkari et al. eds. **Information Seeking in Context.** 412-421. London: Taylor Graham, 1987.

- Erdelez, Sandar, and Ware, Nicole. "Finding Competitive Intelligence on Internet Start-up Companies: a Study of Secondary Resource Use and Information Seeking Processes." *Information Research* 7,1 [Online]. Available: <http://informationr.net/ir/7-1/paper115.html> 2001.
- Ford, M.G. "Research in User Behavior in University Libraries," *Journal of Document* 29,1 (1973) : 85-106.
- Glitz, B. "Testing the New Technology : MEDLINE on CD-ROM in an Academic Health Sciences Library." *Special Libraries* 79, 2 (1988): 28-33.
- Hayden, K. Alix. *Information Seeking Models*. [Online]. Available: <http://www.uclogary.ca/~ahayden/seeking.html>. [n.d.]. Retrieved 10/28/2002.
- Herner, S., and Herner, M. "Information Needs and Uses in Science and Technology." In *Annual Review of Information Science and Technology*, 2(1967) : 1-34.
- Hurd, J.M.; Weller, A.C.; and Curtis, K.L. "Information Seeking Behavior of Faculty : Use of Indexes and Abstracts by Scientists and Engineers." *America Social Information Science Proceeding* 29, 3 (1992) : 43-136.
- Krikelas, I. "Information Seeking Behavior : Patterns and Concepts" *Drexel Library Quarterly* 19, 2(1983): 5-20.
- Kuhlthau, Carol Collier. *Seeking Meaning : A Process Approach to Library and Information Services*. Norwood, NJ: Able Pub., 1996.
- Leckie, Gloria J. "Modeling the Information Seeking of Professionals : A General Model Derived from Research on Engineer Health Care Professionals, and Lawyers." *Library Quarterly* 66, 2 (1996): 161-193.
- McClure, Charles R. "Academic Librarians , Information Sources & Shared Decision Making." *The Journal of Academic Librarianship* 6, 1 (1980): 9 -15.
- _____, and Samuels, A.R. "Factors Affecting the Use of Information for Academic Library Decision Making." *College and Research Libraries* 46, 6 (1985): 483-498.
- Subramanyam, T. "A Study of Information Seeking Behavior of Doctoral Candidates in Social Sciences." *Herald of Library Science* 22, 3 (1983): 200-204.
- Summers, E.G.; Matheson, J.; and Conry, R. "The Effect of Professional Seeking Behavior on the Use of Information Sources by Educator." *Journal of the American Society for Information Science* 34, 1 (1983): 75-85.

Taylor, R.S. “Question-Negotiation and Information Seeking in Libraries.” *College and Research Libraries* 29, 3 (1968):178-194.

Varlegs, Jana. *Information Seeking Basing Services on User’s Behaviors*. Jefferson NC : McFarland, 1987.

Wiberly, Stephen and Johnes,William. “Patterns of Information Seeking in the Humanities.” *College & Research Libraries* 50,(November 1989) : 38-45.

Wilson,T.D. “On User Studies and Information Needs.” *Journal of Documentation* 37, 1 (1981) :3-15.

_____. “Model in Information Behavior Research.” *Journal of Documentation* 55,3 (1999): 243-270.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถาม**เรื่อง****พฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศของบรรณารักษ์หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ**

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา พฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศของบรรณารักษ์ หอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ในด้านวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศ แหล่งสารนิเทศ ทรัพยากรสารนิเทศ วิธีการสืบค้นสารนิเทศ ปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศ และการใช้ประโยชน์จากแหล่งสารนิเทศและทรัพยากรสารนิเทศที่ได้รับ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับหอสมุดกลาง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในการพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศและระบบสารนิเทศให้สอดคล้องกับการแสวงหาและการใช้สารนิเทศของบรรณารักษ์ และสำหรับหน่วยงานสารนิเทศต่างๆ ในการสร้างความร่วมมือในด้านทรัพยากรและบริการสารนิเทศ เพื่อตอบสนององการใช้สารนิเทศของบรรณารักษ์

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2. พฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศ ในด้านวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศ แหล่งสารนิเทศ ทรัพยากรสารนิเทศ วิธีการสืบค้นสารนิเทศ และปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศ

ตอนที่ 3 การใช้ประโยชน์จากแหล่งสารนิเทศและทรัพยากรสารนิเทศที่ได้รับ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย / หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง และกรอกข้อความในช่องว่างที่กำหนดให้

1. ชื่อหอสมุดกลางที่ปฏิบัติงาน _____
มหาวิทยาลัย _____
2. โปรดระบุฝ่ายงานที่ท่านสังกัดและงานที่รับผิดชอบ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ/ จัดหา
 - จัดสรรงบประมาณเพื่อการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ
 - คัดเลือกและสั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศ
 - ขอและรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศ
 - แลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ
 - อื่นๆ โปรดระบุ.....
 - ฝ่ายวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ
 - วิเคราะห์เลขหมู่ และทำรายการทรัพยากรสารสนเทศ
 - จัดทำบรรณานุกรมและกฤตภาค
 - จัดทำรายการหลักฐาน (Authority Files) เพื่อการควบคุมทางบรรณานุกรม
 - อื่นๆ โปรดระบุ.....
 - ฝ่ายบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า
 - ตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า
 - ประชุมเทคนิคการใช้ห้องสมุดให้กับผู้ใช้บริการ
 - แนะนำและอบรมการใช้ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์
 - รวบรวมบรรณานุกรมเฉพาะเรื่อง
 - บริการสำเนาเอกสารจากห้องสมุดในประเทศและต่างประเทศ
 - อื่นๆ โปรดระบุ.....
3. ท่านทำงานในฝ่ายงานที่สังกัด(จากคำตอบข้อ 2)มาแล้วเป็นเวลา
 - ต่ำกว่า 1 ปี
 - 1-3 ปี
 - 4-6 ปี
 - 7-9 ปี
 - 10-12 ปี
 - 13-15 ปี
 - 15 ปีขึ้นไป

แหล่งสารนิเทศ	ระดับในการแสวงหาสารนิเทศ					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ได้แสวงหา
แหล่งสารนิเทศอื่นๆ						
การเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาการ/วิชาชีพ
การประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ/นิทรรศการ
คณะกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา
คณะกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย
สำนักพิมพ์ ร้านหนังสือ ตัวแทนจำหน่าย
อื่นๆโปรดระบุ
.....
.....

3. ในการแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศต่างๆ ท่านใช้เกณฑ์ต่อไปนี้ ในการเลือกแหล่งสารนิเทศมากน้อยเพียงใด

เกณฑ์ในการคัดเลือกแหล่งสารนิเทศ	แหล่งสารนิเทศ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ให้สารนิเทศถูกต้องเที่ยงตรง
ให้สารนิเทศน่าเชื่อถือ
ให้สารนิเทศที่ทันสมัย
ให้สารนิเทศที่สมบูรณ์
ให้สารนิเทศที่มีความเป็นกลาง
ให้สารนิเทศชัดเจน
ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย
เป็นแหล่งใกล้ตัวเข้าถึงได้ง่าย
ใช้ได้ในเวลาที่ต้องการ
อื่นๆโปรดระบุ
.....
.....

ทรัพยากรสารสนเทศ	ระดับ					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ได้ แสวงหา
สื่ออิเล็กทรอนิกส์						
ซีดีรอม
วารสารอิเล็กทรอนิกส์
หนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์
หนังสืออิเล็กทรอนิกส์
ฐานข้อมูลออนไลน์
เว็บไซต์
อื่นๆ โปรดระบุ
.....
.....

5. ในกรณีที่ท่านตอบว่าแสวงหาสารนิเทศจากฐานข้อมูลออนไลน์ ท่านแสวงหาสารนิเทศในลักษณะใด จากฐานข้อมูล (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- เอกสารที่มีเนื้อหาเต็ม (Full Text)
- รายการบรรณานุกรม (Bibliographic)
- สารสังเขป (Abstract)
- ภาพ (Image)
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

6. โปรดระบุชื่อฐานข้อมูลออนไลน์ที่ท่านแสวงหาสารนิเทศ เป็นประจำ 5 ฐานข้อมูล โดยเรียงตามลำดับ ความสำคัญของการใช้ (ตัวอย่าง ของฐานข้อมูลออนไลน์ เช่น ERIC , ABI/INFORM เป็นต้น)

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

7. ในกรณีที่ท่านตอบว่าแสวงหาสารนิเทศ จากแหล่งสารนิเทศประเภทเว็บไซต์ **โปรดระบุชื่อ**

เว็บไซต์ (URL) ที่ท่านแสวงหาสารนิเทศ เป็นประจำ 5 แหล่ง โดยเรียงตามลำดับความสำคัญของการใช้

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

8. ท่านแสวงหาสารนิเทศในเนื้อหาต่อไปนี้ มากน้อยเพียงใด

เนื้อหาทรัพยากรสารนิเทศ	ระดับ					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ได้แสวงหา
บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
บรรณารักษศาสตร์ภูมิหลัง
แหล่งสารนิเทศ
งานบริหารในห้องสมุด
งานเทคนิคในห้องสมุด
ทรัพยากรสารนิเทศ
งานบริการสารนิเทศ
การวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
เทคโนโลยีสารนิเทศ
อื่นๆ โปรดระบุ
.....
.....
ปรัชญาและจิตวิทยา
ศาสนา
สังคมศาสตร์
ภาษา
วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ
เทคโนโลยี
ศิลปะ
วรรณคดี
ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์
อื่นๆ โปรดระบุ
.....
.....

9. ในการแสวงหาสารนิเทศท่านใช้วิธีการสืบค้นต่อไปนี้ มากน้อยเพียงใด

วิธีการสืบค้นสารนิเทศ	ระดับ					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ได้ใช้
สำรวจจากชั้นหนังสือ
สืบค้นจากรายการออนไลน์ (OPAC)
สืบค้นจากบัตรบรรณานุกรมวารสาร
สืบค้นจากบรรณานุกรมและสารระสังเขปในรูปแบบสิ่งพิมพ์
สำรวจจากบรรณานุกรมอ้างอิง (Citation Index)
สำรวจจากบรรณานุกรมหรือรายการอ้างอิงทำยบบทความ/ หนังสือ/ เอกสาร
สืบค้นตัวเล่มวารสารชื่อใดชื่อหนึ่งย้อนหลัง
สำรวจจากรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศใหม่
สำรวจจากสำเนาสารบัญวารสาร
สืบค้นจากฐานข้อมูลบรรณานุกรม และฐานข้อมูลเอกสารฉบับเต็ม
ใช้โปรแกรมค้นหา (Search Engine) <u>โปรดระบุ</u>
.....
อื่นๆ โปรดระบุ
.....
.....

10. จากคำตอบข้อ 9 โปรดระบุลำดับความสำคัญของวิธีการสืบค้นที่ท่านใช้เป็นหลัก 5 ลำดับแรก โดย

ระบุลำดับหน้าชื่อวิธีการสืบค้นด้วยตัวเลข 1- 5

- () สำรวจจากชั้นหนังสือ
- () สืบค้นจากรายการออนไลน์(OPAC)
- () สืบค้นจากบัตรบรรณานุกรมวารสาร
- () สืบค้นจากบรรณานุกรมและสารระสังเขปในรูปแบบสิ่งพิมพ์
- () สำรวจจากบรรณานุกรมอ้างอิง(Citation Index)
- () สำรวจจากบรรณานุกรมหรือรายการอ้างอิงทำยบบทความ/ หนังสือ/ เอกสาร
- () สืบค้นตัวเล่มวารสารชื่อใดชื่อหนึ่งย้อนหลัง
- () สำรวจจากรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศใหม่
- () สำรวจจากสำเนาสารบัญวารสาร
- () สืบค้นจากฐานข้อมูลบรรณานุกรม และฐานข้อมูลเอกสารฉบับเต็ม
- () ใช้โปรแกรมค้นหา (Search Engine)

ปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศ	ระดับ					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่เป็นปัญหา
รายการบรรณานุกรมที่ได้จากการสำรวจทำยบบทความ/หนังสือ/เอกสารไม่สามารถหาเอกสารฉบับเต็มได้
การสืบค้นจากฐานข้อมูลบรรณานุกรมและฐานข้อมูลเอกสารฉบับเต็มบางฐานต้องเสียค่าใช้จ่าย
การสืบค้นโดยใช้โปรแกรมค้นหา จะได้รายการสารนิเทศมาก ทำให้ต้องเสียเวลาในการอ่านแต่ละรายการ
สารนิเทศบนอินเทอร์เน็ตมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ทำให้บางครั้งไม่สามารถกลับมาสืบค้นรายการสารนิเทศที่เคยสืบค้นได้อื่นๆ โปรดระบุ
.....
.....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่3 การใช้ประโยชน์จากแหล่งสารนิเทศและทรัพยากรสารนิเทศที่ได้รับ

1. ในการแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศต่างๆ ตามที่ท่านได้ตอบไว้ใน**ตอนที่ 2 ข้อ 2** ท่านสามารถนำสารนิเทศที่ได้รับจากแหล่งดังกล่าวมาใช้ประโยชน์ได้มากน้อยเพียงใด (**โปรดเลือกตอบเฉพาะแหล่งสารนิเทศที่ท่านแสวงหาในข้อ 2 เท่านั้น**)

แหล่งสารนิเทศ	ระดับ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
บุคคล					
บรรณารักษ์ในฝ่ายงานเดียวกัน
บรรณารักษ์ฝ่ายงานอื่น
บรรณารักษ์ห้องสมุดอื่น
อาจารย์สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และ สารนิเทศศาสตร์
อาจารย์สาขาวิชาอื่นๆ
อื่นๆโปรดระบุ
.....
.....
ห้องสมุด					
ห้องสมุดกลางที่ปฏิบัติงาน
ห้องสมุดคณะในมหาวิทยาลัยที่ปฏิบัติงาน
ห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่นๆ
ห้องสมุดแห่งชาติ
ห้องสมุดเฉพาะ
อื่นๆโปรดระบุ
.....
.....
สมาคมวิชาชีพ					
สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
สหพันธ์สากลแห่งสมาคมห้องสมุดและสถาบัน(IFLA)
สมาคมห้องสมุดอเมริกัน(ALA)
สภาบรรณารักษ์ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้(CONSAL)
สมาคมวิชาชีพอื่นๆโปรดระบุ
.....
.....

แหล่งสารสนเทศ	ระดับ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
อินเทอร์เน็ต					
จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail)
เทลเน็ต(Telnet)
เวิลด์ไวด์เว็บ (World Wide Web)
แหล่งเอฟทีพี(FTP)
ลิสต์เซิร์ฟ(Listserve)
โกเฟอร์ (Gopher)
ยูสเน็ต(UseNet)
อื่นๆ โปรดระบุ
.....
.....
แหล่งสารสนเทศอื่นๆ					
การเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาการ/วิชาชีพ
การประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การประชุมปฏิบัติการ นิทรรศการ
คณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา
คณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน แห่งประเทศไทย
สำนักพิมพ์ ร้านหนังสือ ตัวแทนจำหน่าย
อื่นๆโปรดระบุ
.....
.....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ในการแสวงหาสารนิเทศจากทรัพยากรสารนิเทศต่างๆตาม ที่ท่านได้ตอบไว้ในตอนที่ 2 ข้อ 4 ท่านสามารถนำสารนิเทศที่ได้รับจากทรัพยากรสารนิเทศดังกล่าวมาใช้ประโยชน์ได้มากน้อยเพียงใด (โปรดเลือกตอบเฉพาะทรัพยากรสารนิเทศที่ท่านแสวงหาในข้อ 4 เท่านั้น)

ทรัพยากรสารนิเทศ	ระดับ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
สื่อตีพิมพ์					
หนังสือพิมพ์
วารสาร นิตยสาร
รายงานการประชุมวิชาการ/ การสัมมนา
คู่มือมาตรฐานในการปฏิบัติงาน
แค็ตตาล็อก/ รายการสิ่งพิมพ์ของสำนักพิมพ์ ตัวแทนบอกรับ
คู่มือปฏิบัติงาน
หนังสือวิชาการ
หนังสืออ้างอิง
พจนานุกรม
สารานุกรม
หนังสือรายปี
นามานุกรม
รายงานประจำปี
สิ่งพิมพ์รัฐบาล
อักษรานุกรม
รายงานการวิจัย
วิทยานิพนธ์/ ปริญญานิพนธ์
เอกสารกฎ ระเบียบข้อบังคับของหน่วยงาน
อื่นๆ โปรดระบุ
.....
.....

ทรัพยากรสารสนเทศ	ระดับ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
สื่อไม่ตีพิมพ์					
เทปบันทึกเสียง
แผ่นซีดีเสียง
เทปบันทึกภาพ(Videotapes)
จานบันทึกภาพ (Video disc)
วัสดุย่อยส่วน
อื่นๆ โปรดระบุ
.....
.....
สื่ออิเล็กทรอนิกส์					
ซีดีรอม
วารสารอิเล็กทรอนิกส์
หนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์
หนังสืออิเล็กทรอนิกส์
ฐานข้อมูลออนไลน์
เว็บไซต์
อื่นๆ โปรดระบุ
.....
.....

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวทักษพร จินตพยุกุล เกิดวันที่ 8 พฤศจิกายน 2519 สำเร็จการศึกษา
ระดับปริญญาตรี การศึกษาด้านจิต ศึกษานิเทศศาสตร์ 2 สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในปีการศึกษา 2542 และเข้าการศึกษาต่อ
ในหลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2543

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย